

Fennia-ryhmä

Vakavaraisuutta ja taloudellista
tilaa koskeva kertomus 2017

Sisällys

Yhteenveto

Fennia-ryhmän yhteenveto	1
Fennian yhteenveto	5
Henki-Fennian yhteenveto	9

Liiketoiminta ja tuloksellisuus

Liiketoiminta	15
Fennian liiketoiminta	16
Henki-Fennian liiketoiminta	16
Vakuutustoiminnan tuloksellisuus	16
Fennian vakuutustoiminnan tuloksellisuus	16
Henki-Fennian vakuutustoiminnan tuloksellisuus	18
Sijoitustoiminnan tuloksellisuus	19
Fennian sijoitustoiminnan tuloksellisuus	20
Henki-Fennian sijoitustoiminnan tuloksellisuus	21
Muiden toimien tuloksellisuus	22
Muut tiedot	23

Hallintojärjestelmä

Yleistiedot hallintojärjestelmästä	24
Fennia-ryhmään kuuluvien yhtiöiden hallintoelimet	
Hallintoneuvosto	24
Hallitukset	24
Toimitusjohtajat	25
Tiedot palkka- ja palkkiopolitiikasta	25
Lähipiiriliiketoimet raportointikauden aikana	25
Muutokset raportointikauden aikana	25
Arvio yrityksen hallintojärjestelmän sopivuudesta	25
Sopivuudelle ja luotettavuudelle asetettavat vaatimukset	26
Riskienhallintajärjestelmä mukaan luettuna riski- ja vakavaraisuusarvio	
Riskienhallintajärjestelmä	26
Riskienhallinnan johtoryhmät	27
Riskienhallintajärjestelmän ohjausmalli	27
Riskienhallintatoiminto	28
Riskienhallintajärjestelmän tavoitteet	29
Riski- ja vakavaraisuusarvio	29
Fennian riski- ja vakavaraisuusarvio	32
Henki-Fennian riski- ja vakavaraisuusarvio	32
Sisäinen valvontajärjestelmä	33
Valvontaympäristö	33
Riskien arviointi	33
Valvontatöidenpiteet	33

Informaatio ja kommunikaatio	33
Seuranta	34
Compliance-toiminto	34
Sisäisen tarkastuksen toiminto	
Organisointi, riippumattomuus ja puolueettomuus	34
Toimintaperiaatteet ja tehtävät	35
Aktuaaritoiminto	35
Ulkoistaminen	35
Muut tiedot	36
Riskiprofiili	
Riskiprofiili	37
Fennian riskiprofiili	38
Henki-Fennian riskiprofiili	39
Vakuutusriski	40
Vakuutusriskien hallinta	42
Vakuutusriskien arviointi	43
Fennian vakuutusriskien arviointi	44
Henki-Fennian vakuutusriskien arviointi	45
Markkinariski	47
Markkinariskien hallinta	47
Markkinariskien arviointi	48
Fennian markkinariskien arviointi	50
Henki-Fennian markkinariskien arviointi	52
Korkoriski	54
Fennian korkoriski	57
Henki-Fennian korkoriski	58
Korkomarginaaliriski	59
Fennian korkomarginaaliriski	60
Henki-Fennian korkomarginaaliriski	61
Osakeriski	62
Fennian osakeriski	64
Henki-Fennian osakeriski	65
Valuuttariski	66
Fennian valuuttariski	67
Henki-Fennian valuuttariski	68
Kiinteistöriski	68
Fennian kiinteistöriski	70
Henki-Fennian kiinteistöriski	72
Riskikeskittymät	73
Fennian riskikeskittymät	74
Henki-Fennian riskikeskittymät	74
Luottoriski	75
Luottoriskien hallinta	75
Luottoriskien arviointi	75

Fennian luottoriskin arviointi	76
Henki-Fennian luottoriskin arviointi	76
Likviditeettiriski	76
Likviditeettiriskin hallinta	77
Likviditeettiriskin arviointi	77
Fennian likviditeettiriskin arviointi	78
Henki-Fennian likviditeettiriskin arviointi	80
Operatiivinen riski	81
Operatiivisten riskien hallinta	81
Operatiivisen riskin arviointi	81
Fennian operatiivisen riskin arviointi	82
Henki-Fennian operatiivisen riskin arviointi	82
Muut olennaiset riskit	82
Strategiaan ja liiketoimintaympäristöön liittyvät riskit	82
Lisäpääoman hankintariski	82
Maineriski	83
Ryhmäriskit	83
Muut tiedot	83
Arvostus vakavaraisuustarkoituksiin	84
Varat	84
Fennian varat	85
Henki-Fennian varat	85
Varojen arvostus vakavaraisuuslaskennassa verrattuna arvostukseen tilinpäätöksessä	
Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	85
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	86
Osakkeet ja osuudet	86
Joukkovelkakirjalainat	86
Johdannaiset	86
Lainasaamiset	87
Rahavarat ja talletukset	87
Vakuutusmaksusaamiset ja muut saamiset	87
Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat varat	87
Olennaiset erot arvostamisperiaatteissa	87
Vakuutustekninen vastuuvelka	87
Fennian vakuutustekninen vastuuvelka	88
Henki-Fennian vakuutustekninen vastuuvelka	89
Vastaavuus- ja volatiliteettikorjaukset sekä siirtymäsäännökset	90
Muut velat	91
Vaihtoehtoiset arvostusmenetelmät	91
Muut tiedot	91
Pääomanhallinta	
Oma varallisuus	
Oman varallisuuden hallinnan tavoitteet, politiikat ja prosessit	92

Oman varallisuuden luokittelu ja hyväksyttävyys	93
Fennian oma varallisuus	95
Henki-Fennian oma varallisuus	97
Vakavaraisuuspääomavaatimus ja vähimmäispääomavaatimus	99
Fennian vakavaraisuuspääomavaatimus ja vähimmäispääomavaatimus	100
Henki-Fennian vakavaraisuuspääomavaatimus ja vähimmäispääomavaatimus	102
Duraatiopohjaisen osakeriskialaosion käyttö vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskemisessa	103
Standardikaavan ja käytetyn sisäisen mallin väliset erot	103
Vähimmäispääomavaatimuksen ja vakavaraisuuspääomavaatimuksen täyttämättä jättäminen	104
Muut tiedot	104
Liitteet	105

Fennia – yrittämistä ja elämää varten.

Yhteenveto

■ Fennia-ryhmän yhteenveto

Vakavaraisuussääntelyn mukainen Vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskeva kertomus kuvaa Fennia-ryhmän, Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennian sekä Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennian vuoden 2017 liiketoimintaa, tuloksellisuutta, hallintojärjestelmää, riskiprofiilia, arvostusta vakavaraisuustarkoituksiin sekä pääomanhallintaa. Fennia-ryhmän sekä ryhmän vakuutusyhtiöiden tiedot sisältyvät yhteen yhteiseen kertomukseen.

Liiketoiminta ja tuloksellisuus

Fennia-ryhmä muodostuu vahinkovakuuttamiseen erikoistuneesta Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fenniasta (Fennia), vapaaehtoisia henki-, eläke- ja säästövakuutuksia tarjoavasta Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fenniasta (Henki-Fennia) sekä varainhoitopalveluja ja vaihtoehtorahastojen hallinnointipalveluja tarjoavasta Fennia Varainhoito Oy:stä (Fennia Varainhoito). Fennia-ryhmän yhtiöistä Fennia toimii keskinäisyyden pohjalta, eli asiakas on omistaja. Henki-Fennia on Fennian kokonaan omistama osakeyhtiö, ja Fennia Varainhoito on Henki-Fennian kokonaan omistama tytäryhtiö. Lisäksi ryhmän konsernitilinpäätökseen sisältyy 26 kiinteistöyhtiötä.

Raportointikaudella Fennia-ryhmän maksutulo oli 560,4 miljoonaa euroa (624,4 milj. euroa). Ryhmän konsernitilinpäätöksen mukainen liikevoitto oli 81,7 miljoonaa euroa (11,5 milj. euroa), josta vahinkovakuutusliiketoiminnan osuus oli 61,1 miljoonaa euroa (0,8 milj. euroa) ja henkivakuutusliiketoiminnan osuus 20,7 miljoonaa euroa (10,7 milj. euroa).

Raportointikauden päättyessä Fennia-ryhmän sijoitusomaisuus käyvin arvoin oli 2 414,2 miljoonaa euroa (2 314,9 milj. euroa). Vuoden 2017 sijoitusten nettotuotto käyvin arvoin oli 102,2 miljoonaa euroa (82,6 milj. euroa) ja tuotto sitoutuneelle pääomalle 4,3 prosenttia (3,7 %). Hyvään sijoitustulokseen vaikuttivat erityisesti osakkeiden ja kiinteistösijoitusten hyvät tuotot. Edelleen alhaisena pysynyt korkotaso piti korkosijoitusten tuotot matalina, mutta niiden vaikutus kokonaistuottoon oli kuitenkin positiivinen. Raportointikaudella euro on vahvistunut muun muassa Yhdysvaltojen dollariin ja Englannin puntaa vastaan, mikä on näkynyt valuuttasuojauksen tuottoina muissa sijoituksissa. Niiden vaikutus Fennia-ryhmän kokonaistuottoon on ollut merkittävä.

Hallintojärjestelmä

Emoyhtiö Fennian keskinäisen yhtiömuodon mukaisesti ylintä päätösvaltaa Fennia-ryhmässä käyttävät yhtiökokouksen kautta vakuutuksenottajat eli Fennian asiakkaat. Fennia-ryhmän hallintoelimiä ovat hallintoneuvosto, hallitukset ja toimitusjohtajat.

Ryhmän emoyhtiöllä on hallintoneuvosto, joka valvoo hallituksen ja toimitusjohtajan vastuulla olevaa yhtiön hallintoa. Ryhmän emoyhtiönä Fennian hallitus vastaa hallintojärjestelmän asianmukaisuudesta ryhmätasolla ja huolehtii siitä, että ryhmää johdetaan kokonaisuutena. Fennian ja Henki-Fennian hallitukset huolehtivat vastuullaan olevan yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Emoyhtiön hallituksen apuna toimii nimitys- ja palkitsemisvaliokunta. Tarkastusvaliokunta on Fennian ja Henki-Fennian hallitusten yhteinen.

Fennia-ryhmän yhtiöllä on kullakin toimitusjohtaja, jonka yhtiön hallitus nimittää ja jonka toimsuhteen ehdoista, palkoista ja palkkioista hallitus päättää. Emoyhtiön toimitusjohtaja on 1.4.2017 nimetty konsernihoitajaksi. Toimitusjohtajan tehtävänä on hallituksen ohjeiden ja määräysten mukaisesti hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa. Toimitusjohtajat ovat jäseninä konsernin johtoryhmässä, jonka tehtävänä on huolehtia hallitusten päättämien ryhmätasoisien asioiden täytäntöönpanosta.

Fennia-ryhmässä noudatetaan yhteistä palkka- ja palkitsemispolitiikkaa. Palkitsemisen lähtökohtana on kannustava, oikeudenmukainen, kohtuullinen sekä ryhmän ja ryhmän yhtiöiden lyhyen ja pitkän tähtäimen etujen mukainen johdon ja henkilöstön palkitseminen. Ryhmässä varmistetaan sopivuuden ja luotettavuuden arvioinnilla, että ryhmän ja yhtiöiden johtamisesta ja keskeisistä toiminnoista vastaavat henkilöt ovat tehtäviinsä sopivia ja luotettavia.

Fennia-ryhmässä riskienhallinnalla tarkoitetaan koordinoituja strategioita, prosesseja, periaatteita ja toimenpiteitä, joilla ryhmään ja ryhmän yhtiöihin kohdistuvat riskit tunnistetaan, mitataan ja ilmoitetaan sekä niitä seurataan ja hallitaan. Vakavaraisuuden hallinnalla määrätään ja ohjataan ryhmän ja ryhmän yhtiöiden riskinkantokykyä, riskinottohalukkuutta ja risksietokykyä sekä keskeisten riskien rajoituksia. Ryhmän yhtiöt noudattavat toiminnassaan ryhmätasolla yhteisesti määriteltä riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan kehikkoa, joka on kuvattu yhtiöiden hallitusten vahvistamissa periaateasiakirjoissa.

Riskien- ja vakavaraisuuden hallintaa koskevien tehtävien valmistelua, ohjaamista, koordinoitua ja tiedon välittämistä varten on perustettu kolme riskienhallinnan johtoryhmää. Kuukausittain kokoontuvat Fennian ja Henki-Fennian riskienhallinnan johtoryhmät käsittelevät pääsääntöisesti kvantitatiivisia asioita, ja neljännesvuosittain kokoontuva laaja riskienhallinnan johtoryhmä käsittelee lisäksi vaikeasti mitattavissa olevia ja kvalitatiivisia riskejä. Fennia Varainhoidon laajennetussa johtoryhmässä käsitellään Fennia Varainhoitoon liittyvät riskien- ja vakavaraisuuden hallintaan liittyvät asiat.

Fennia-ryhmän hallinto- ja riskienhallintajärjestelmän ohjausmalli rakentuu kolmesta puolustuslinjasta, joilla kullakin on omat tehtävänsä. Kolmen puolustuslinjan mallissa vastuu riskien- ja vakavaraisuuden hallinnasta jakautuu eri toimijoiden kesken. Kolmen puolustuslinjan mallista on kerrottu laajemmin jäljempänä tässä kertomuksessa.

Ryhmän riskienhallintatoiminto on organisoitu kahteen yksikköön, jotka ovat Riskienhallinta-yksikkö ja Compliance ja operatiiviset riskit -yksikkö. Molemmat yksiköt toimivat Fennia-konsernin talousjohtajan alaisuudessa itsenäisinä yksikköinä ja tuottavat riskienhallintatoiminnon palvelut kaikille ryhmän yhtiöille, joilla on toimilupa vakuutus- tai sijoituspalvelutoiminnan harjoittamiseen. Riskienhallintajärjestelmän keskeisenä tavoitteena on tuottaa näkemyksiä, analyyskejä ja arvioita yksittäisten riskien ja näiden yhdistelmien mahdollisesti realisoituvista taloudellisista vaikutuksista lyhyellä ja pitkällä aikavälillä osaksi liiketoiminnan suunnittelua ja strategian toteuttamista.

Oma riski- ja vakavaraisuusarvio on hallituksen, toimitusjohtajan ja muun toimivan johdon työkalu pääoman hallinnan, liiketoiminnan suunnittelun sekä tuotekehityksen tueksi. Omassa riski- ja vakavaraisuusarviossa tunnistetaan riskit, muodostetaan oma käsitys riskien pääomatarpeista sekä lyhyelle että pitkälle aikavälille sekä toteutetaan ennusteita ja skenaarioita taloudellisesta tulevaisuudesta ja riskien realisoitumisesta mahdollisesti aiheutuvista taloudellisista seurauksista. Oma riski- ja vakavaraisuusarvio on osa jatkuvaa riskienhallinnan prosessia ja prosessin tuloksena koostetaan vähintään kerran vuodessa laaja yhteenveto keskeisistä tulevaisuuden arvioista ja riskeistä. Tämä ORSA-raportti sisältää kokonaiskuvan nykytilanteesta ja tulevaisuuden näkymistä liiketoimintojen, strategisten päätösten ja linjausten, riskien sekä vakavaraisuuden osalta.

Sisäisen valvonnan tavoitteena Fennia-ryhmässä on varmistaa toiminnan tarkoituksenmukaisuus, tehokkuus ja tuloksellisuus sekä taloudellisen tiedon ja raportoinnin luotettavuus ja säännösten noudattaminen. Ryhmään kuuluvien yhtiöiden hallituksilla on kokonaisvastuu sisäisen valvonnan toimivuudesta. Toimiva johto huolehtii sisäisen valvonnan järjestämisestä käytännössä.

Säännösten noudattamista valvovan eli compliance-toiminnon muodostavat ryhmän chief compliance officer sekä Fennia-ryhmän yhtiöiden compliance officerit. Toiminnon tehtävänä on varmistaa, että Fennia-ryhmän toiminnassa noudatetaan sääntelyä, finanssialan itsesääntelyä sekä ryhmän sisäisiä ohjeita ja että asiakassuhteissa noudatetaan asianmukaisia menettelytapoja. Compliance-toiminnon työssä noudatetaan objektiivisuutta ja riippumattomuutta.

Sisäinen tarkastus on liiketoiminnoista riippumaton toiminto, joka tukee Fennia-ryhmää ja sen ylintä johtoa strategian ja tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla järjestelmällisen lähestymistavan organisaation valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessiin sekä riskienhallinnan toimivuuden ja tehokkuuden arviointiin ja kehittämiseen.

Vakuutusyhtiöiden vastuulliset vakuutusmatemaatikot vastaavat oman vakuutusyhtiönsä aktuaaritoiminnosta ja siitä, että hinnoittelussa ja vakuutusteknisen vastuuvelan laskennassa sovellettavat vakuutusmatemaattiset menetelmät ovat asianmukaiset ja määrittelevät vakuutusteknisen vastuuvelan tason. Aktuaaritoiminnot hoitavat lakisääteisiä ja muita tehtäviään, joita ovat vastuuvelan laskenta, tariffien asianmukaisuudesta huolehtiminen, vakavaraisuuden tason arvioiminen, liiketoimintaa palveleva raportointi, tuotekehitykseen osallistuminen ja tiedon laadusta huolehtiminen.

Ulkoistamisella tarkoitetaan sopimuksen tekemistä ulkopuolisen palveluntuottajan kanssa jonkin yhtiöiden toimialaan kuuluvan prosessin, palvelun tai tehtävän suorittamiseksi. Fennia-ryhmässä varmistetaan, että ulkoistaminen järjestetään siten, että ulkoistamiseen liittyvät riskit hallitaan, toiminnan häiriötön jatkuminen on turvattu ja että sääntelyn asettamat vaatimukset ulkoistuksiin liittyen täytetään.

Riskiprofiili

Markkinaehtoisessa arvostusmaailmassa riskinotto-kykyä kuvaa ryhmätasolla taseen varojen ja velkojen erotus, jossa on otettu huomioon tase-erien korvattavuus ja siirtokelpoisuus ryhmätasolla eli oman varallisuuden markkinaehtoinen määrä. Mitä enemmän ryhmällä on omaa varallisuutta, sitä enemmän sillä on riskinkantokykyä ja valinnanvapautta päättää, mitä riskejä se toiminnassaan kantaa. Ryhmän riskinottoa kuvaa kvantitatiivisesta näkökulmasta ryhmän toiminnan vaatima vakavaraisuuspääomavaatimus. Mitä suurempi vakavaraisuuspääomavaatimus, sitä enemmän riskiä ryhmällä on.

Tarkemmin vakavaraisuuspääomavaatimusta tutkimalla voidaan havaita, mistä ryhmän riskit muodostuvat. Analysoimalla oman varallisuuden määrää, vakavaraisuuspääomavaatimusta sekä näiden suhdetta saadaan käsitys ryhmän riskiprofiilista.

Fennia-ryhmän vakavaraisuuspääomavaatimus ilman tulevien lisäetujen ja laskennallisen verovelan vaimennusvaikutusta eli ennen vaimentavia eriä oli raportointikauden päättyessä 585,9 miljoonaa euroa (505,8 milj. euroa). Tästä markkinariskin osuus oli 474,7 miljoonaa euroa (382,3 milj. euroa), vastapuoliriskin 36,9 miljoonaa euroa (43,5 milj. euroa), vakuutusriskin 145,2 miljoonaa euroa (155,4 milj. euroa) ja operatiivisen riskin 28,4 miljoonaa euroa (29,4 milj. euroa). Muiden rahoitusalojen pääomavaatimus oli 1,0 miljoonaa euroa (0,5 milj. euroa). Vaimentavien erien jälkeen vakavaraisuuspääomavaatimukseksi muodostui 463,8 miljoonaa euroa (392,7 milj. euroa). Hyväksyttävän oman varallisuuden ollessa 980,0 miljoonaa euroa (774,5 milj. euroa) ryhmän suhteellinen vakavaraisuusasema oli 211,3 prosenttia (197,2 %).

Vakuutusriski liittyy perusliiketoimintaan eli vakuuttamiseen ja jakaantuu kolmeen pääluokkaan, jotka ovat hinnoittelu-, varaus- ja katastrofiriski. Hinnoitteluriski on tappioriski tulevista vakuutuskorvauksista aiheutuvien kustannusten (sisältäen liikekulut) ylittäessä vakuutuksista saatavat vakuutusmaksut. Varausriski johtuu vakuutusteknisen vastuuvelan epäedullisesta arvomuutoksesta. Varausriskin vakuutusteknisiin riskitekijöihin luetaan muun muassa biometriset riskit (kuolleisuus-, pitkäikäisyys-, työkyvyttömyys- ja vastaavat riskit), erilaiset raukeamriskit (esimerkiksi henkivakuutuksen takaisinostoriski), liikekuluriski ja muuttamisriski. Vakuutusriskiin sisältyy myös katastrofiriski eli suurvahinkoriski.

Vakuutustoiminta perustuu vakuutusriskien ottamiseen, riskien hajauttamiseen vakuutuskannan sisällä ja vakuutusriskien hallintaan. Vakuutusriskin hallinnan tärkeimmät keinot ovat asianmukainen riskien valinta eli vastuunvalinta, hinnoittelu ja vakuutusehdot sekä jälleenvakuutussuojan hankkiminen. Vakuutusriskien hinnoittelussa pyritään riskivastaavuuteen. Fennia-ryhmän vakuutusriski muodostuu pääosin hinnoittelu- ja varausriskistä. Vakuutusriskin määrä on vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna hieman laskenut. Fennia-ryhmän vakuutuskanta ei sisällä merkittäviä jälleenvakuuttamattomia riskikeskittymiä. Vakuutusriskistä on kerrottu laajemmin jäljempänä tässä kertomuksessa.

Fennia-ryhmään vaikuttavia markkinariskejä eli sellaisia, jotka aiheuttavat varojen ja velkojen markkina-arvojen muutosten aiheuttamia vaikutuksia ryhmän taloudelliseen asemaan, ovat korko-, korkomarginaali- osake-, kiinteistö- ja valuuttariskit sekä keskittymäriski. Markkinariskejä on olennaista tarkastella koko taseen näkökulmasta. Vakavaraisuuslaskennassa taseen molemmat puolet arvostetaan markkinaehtoisesti, joten riskitekijöiden muutokset vaikuttavat samaan aikaan sekä varoihin että velkoihin.

Markkinariskitekijöiden muutokset vaikuttavat ryhmän vakavaraisuuteen kahta kautta: oman varallisuuden sekä vakavaraisuuspääomavaatimuksen muutoksena. Markkinariskien toteutuessa ryhmän oma varallisuus pienenee, mikä heikentää ryhmän vakavaraisuusasemaa. Muutokset varoissa ja veloissa vaikuttavat myös useimmiten ryhmän vakavaraisuuspääomavaatimukseen.

Fennia-ryhmän yleinen riskinottohalukkuus, riskinsietokyky sekä liiketoimintatavoitteet ohjaavat ryhmän sijoitustoimintaa ja luovat sijoitustoiminnalle reunaehdot. Sijoitustoiminnassa ja markkinariskien hallinnassa pyritään saavuttamaan ryhmän asettamat liiketoimintatavoitteet ryhmän vakavaraisuustavoitteita vaarantamatta. Markkinariskien hallinnan kulmakivet ovat sijoitusten riittävä hajautus ja varovaisuusperiaate sekä riskien vähentämistekniikat. Markkinariskien altistumia ja niiden vaikutuksia mitataan omaisuuslajiallokaation, herkkyyssanalyysin sekä kunkin markkinariskin aiheuttaman vakavaraisuuspääomavaatimuksen avulla. Omaisuuslajiallokaatio markkina-arvoin kuvaa sitä, kuinka suuri osa taseesta on altis kullekin markkinariskille. Omaisuuslajiallokaatiota voidaan tukea herkkyyssanalyysillä, jolla arvioidaan, kuinka paljon eri markkina-oliikkeet vaikuttavat varojen ja velkojen sekä hyväksyttävän oman varallisuuden arvoon.

Fennia-ryhmän markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimus oli 474,7 miljoonaa euroa (382,3 milj. euroa). Hajautushyödyt huomioiden markkinariskien kontribuutio kokonaispääomavaateeseen oli 78,3 prosenttia (71,4 %). Määrä ja kontribuutio nousivat vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna. Osakeriskin kontribuutio markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimukseen oli selvästi suurin, 52,5 prosenttia (49,2 %). Toiseksi suurin kontribuutio, 21,3 prosenttia (24,0 %), oli kiinteistöriskillä. Avoimen korkoriskin kontribuutio oli 4,6 prosenttia (7,9 %) Fennia-ryhmän markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimuksesta.

Markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimustasoissa tapahtui vuoden aikana merkittäviä muutoksia. Selvimmin vakavaraisuuspääomavaatimus nousi osake- ja valuuttariskissä. Myös kiinteistö- ja korkomarginaaliriskin vakavaraisuuspääomavaatimukset nousivat, kun taas korko- ja keskittymäriski pienentyivät.

Luottoriski eli vastapuoliriski on riski siitä, että vastapuolet eivät pysty suoriutumaan velvoitteistaan. Vastapuoliriskiä aiheutui vakavaraisuuslaskennassa lähinnä jälleenvakuutus sopimuksista, rahavaroista ja johdannais sopimusten vastapuolista sekä saamisista vakuutusasiakkailta. Samoin kuin markkinariskien kohdalla, vastapuoliriskin hallinnan lähtökohtana on, että vastapuolet ja niihin liittyvät riskit voidaan tunnistaa ja mitata, niitä voidaan seurata ja hallita sekä niistä voidaan raportoida. Fennia-ryhmän vastapuoliriskin vakavaraisuuspääomavaatimus oli 36,9 miljoonaa euroa (43,5 milj. euroa) ja kontribuutio koko vakavaraisuuspääomavaatimukseen ennen vaimennuseriä oli 15,0 miljoonaa euroa (19,6 milj. euroa). Vastapuoliriskin osuus vakavaraisuuspääomavaatimuksesta ennen vaimennuseriä oli 2,6 prosenttia (3,9 %).

Likviditeettiriski muodostuu mahdollisuudesta, ettei omista maksuvelvoitteista pystytä suoriutumaan ajallaan. Likviditeettiriskin hallinta jakaantuu pitkän ja lyhyen aikavälin likviditeettiriskiin. Likviditeettiriski ei sisälly standardikaavan vakavaraisuuslaskentaan, eikä siitä aiheudu pääomavaatimusta, mutta sen merkitys voi olla suuri varsinkin epäsuotuisissa markkinatilanteissa. Siksi likviditeettiriskin hallintaan kiinnitetään tarkkaa huomiota, jotta sen aiheuttamat riskit eivät toteutuisi.

Operatiivisten riskien hallinta on osa Fennia-ryhmän kokonaisvaltaista riskienhallintaa. Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan Fennia-ryhmässä riskejä, jotka johtuvat sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Operatiiviset riskit ja niiden hallinta koskevat siten kaikkia Fennia-ryhmän työntekijöitä. Operatiivisten riskien hallinnan tavoitteena Fennia-ryhmässä on kustannustehokkaalla tavalla pienentää riskien toteutumisen todennäköisyyttä sekä toteutuvien riskien seurauksia, tukea liike- ja tukitoimintoja niille asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa riskienhallinnan keinoin sekä osaltaan varmistaa, että ryhmän toiminta täyttää viranomaisten ja lainsäädännön sille asettamat vaatimukset. Fennia-ryhmän operatiivisten riskien vakavaraisuuspääomavaatimus ja kontribuutio koko vakavaraisuuspääomavaatimukseen ennen vaimennuseriä oli 28,4 miljoonaa euroa (29,4 milj. euroa). Sen osuus vakavaraisuuspääomavaatimuksesta ennen vaimennuseriä oli 4,8 prosenttia (5,8 %).

Fennia-ryhmään kohdistuu myös muita riskejä, joita ei oteta huomioon vakavaraisuuspääomavaatimuslaskennassa. Tyypillisesti ne ovat luonteeltaan sellaisia, että niiden mittaaminen on hyvin vaikeaa. Tällaisia riskejä ovat muun muassa strategiaan sekä liiketoimintaympäristöön liittyvät riskit, lisäpääoman hankkimiseen liittyvä riski, maineriski sekä kokonaan uudet riskit, joita on vaikea ennalta tunnistaa tai arvioida.

Arvostus vakavaraisuustarkoituksiin

Vakavaraisuuslaskennan tase perustuu suomalaisen kirjanpitokäytännön (FAS) mukaiseen tilinpäätökseen, jota on oikaistu vakavaraisuussääntelyn mukaiseksi. Vakavaraisuuslaskennan arvostusperiaatteet perustuvat IFRS-standardiin. Tavoitteena on käyvän arvon määrittäminen markkinaehtoperiaatteen mukaisesti. Olennaisimmat erot tilinpäätöksen mukaisen oman pääoman ja vakavaraisuuslaskennan oman varallisuuden välillä tulevat sijoitusomaisuuden arvostuserosta, vastuuvelan arvostuksesta ja tasotusmäärän käsittelystä.

Fennia-ryhmän sijoitukset olivat vakavaraisuuslaskennan taseessa yhteensä 2 426,1 miljoonaa euroa (2 322,9 milj. euroa) ja tilinpäätöstaseessa 2 217,8 miljoonaa euroa (2 143,3 milj. euroa).

Fennia-ryhmässä ei ole sisäisiä jälleenvakuutusjärjestelyjä, joten ryhmän vastuuvetka koostuu Fennian ja Henki-Fennian yhteenlasketusta vastuuvetasta. Tilinpäätöshetken mukainen vakavaraisuuslaskentatekniikalla määritetty vakuutusteknisen vastuuvetän määrä oli yhteensä 2 366,3 miljoonaa euroa (2 347,7 milj. euroa). Tästä parhaan estimaatin osuus oli 2 265,6 miljoonaa euroa (2 241,9 milj. euroa) ja riskimarginaalin 100,7 miljoonaa euroa (105,8 milj. euroa).

Fennia-ryhmässä ei vakuutusteknistä vastuuvetkaa määritettäessä ole käytetty vastaavuuskorjausta, volatiliiteettikorjausta eikä siirtymäsäännöksiä.

Pääomanhallinta

Oman varallisuuden hallinnan tavoitteena on varmistaa oman varallisuuden riittävyys sääntelyn edellyttämän vakavaraisuuspääomavaatimuksen ja riittävän suuruisen ylitteen kattamiseen kaikkina hetkinä sekä allokoida pääomat keskeisille riskialueille riski-tuottosuhteeltaan tehokkaasti. Tarvittava oman varallisuuden vähimmäistaso määrittää oman varallisuuden vähimmäismäärän, jolla ryhmä suurella todennäköisyydellä pystyy täyttämään vakuutettujen etuja koskevat velvoitteensa. Tämä oman varallisuuden määrä määräytyy suurempana vakavaraisuussääntelyn edellyttämästä vakavaraisuuspääomavaatimuksesta ja ryhmän oman riskikäsityksen mukaisesti määritellystä vakavaraisuuspääomavaatimuksesta.

Ennalta-arvaamattomia stressitekijöitä varten Fennia-ryhmä määrittää pääomapuskurin tarvittavan oman varallisuuden vähimmäismäärän päälle. Pääomapuskurin tarkoituksena on äkillisten ja yllättävien tilanteiden realisoiduttua antaa ryhmälle aikaa sopeuttaa riskiasemaansa eli mukauttaa riski-tuottoasemaansa ja vakavaraisuusasemansa harkitusti uutta toimintatilannetta vastaavalle tasolle. Vuosittain tehtävässä riskinotto-suunnitelmassa määritetään ryhmän riskinottohalukkuus ja riskinsietokyky sekä allokoidaan riskillinen pääoma kokonaisuudelle ja yksittäisille riskeille. Oman varallisuuden ja vakavaraisuuden hallinta on osa riskienhallintajärjestelmää.

Fennia-ryhmän käytettävissä oleva oma varallisuus raportointikauden lopussa oli 980,0 miljoonaa euroa (774,5 milj. euroa) ja kuului kokonaisuudessaan luokkaan 1, joka on rajoituksetta käytettävissä ja jolla voidaan sellaisenaan kattaa vakavaraisuus- ja vähimmäisvakavaraisuuspääomavaatimusta. Fennia-ryhmä ei sovelle sääntelyn mahdollistamia siirtymäsäännöksiä omaan varallisuuteen.

Fennia-ryhmän vakavaraisuuspääomavaatimus raportointikauden lopussa oli 463,8 miljoonaa euroa (392,7 milj. euroa) ja konsolidoitu vähimmäisvakavaraisuuspääomavaatimus 125,9 miljoonaa euroa (107,8 milj. euroa). Hyväksyttävän oman varallisuuden suhde konsolidoituun vähimmäisvakavaraisuuspääomavaatimukseen oli 775,9 prosenttia (717,0 %). Ryhmä ei käytä sisäistä mallia, yhtiökohtaisia parametreja, yksinkertaistettua laskentaa eikä duraatioon perustuvaa osakeriskin alaosiota vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskemiseen. Ryhmä ei ole raportointikaudella alittanut sääntelyn edellyttämää vakavaraisuus- tai vähimmäisvakavaraisuuspääomavaatimustaan.

Fennian yhteenveto

Vakavaraisuussääntelyn mukaiseen Fennia-ryhmän Vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskeva kertomukseen sisältyy Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennian vuoden 2017 liiketoimintaa, tuloksellisuutta, hallintojärjestelmää, riskiprofiilia, arvostusta vakavaraisuustarkoituksiin sekä pääomanhallintaa koskevat tiedot.

Liiketoiminta ja tuloksellisuus

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia on vahinkovakuuttamiseen erikoistunut, keskinäisyyden pohjalta toimiva yhtiö. Fennian toimialaan kuuluvat lakisääteiset ja vapaaehtoiset vahinkovakuutukset sekä jälleenvakuuttaminen. Fennia harjoittaa ensivakuutusliiketoimintaa ainoastaan Suomessa.

Raportointikaudella Fennian maksutulo oli 393,7 miljoonaa euroa (417,4 milj. euroa). Yhdistetty kulusuhde oli 96,6 prosenttia (100,9 %), josta vahinkojen osuus eli riskisuhde oli 61,1 prosenttia (67,0 %) ja liikekulujen sekä korvausten käsittelykulujen osuus eli toimintakulusuhde oli 35,5 prosenttia (33,9 %). Operatiivinen yhdistetty kulusuhde, jossa on eliminoitu laskuperustemuutokset ja tietojärjestelmien arvonalennuspoistot, aleni ollen 93,6 prosenttia (94,7 %).

Raportointikauden päättyessä Fennian sijoitusomaisuus oli 1 706,0 miljoonaa euroa (1 617,9 milj. euroa). Vuoden 2017 sijoitusten nettotuotto käyvin arvo in oli 78,9 miljoonaa euroa (42,3 milj. euroa) ja tuotto sitoutuneelle pääomalle 4,7 prosenttia (2,7 %). Sijoitustoiminnan tuottoihin vaikutti erityisesti riskillisten omaisuuslajien hyvä kehitys. Osakkeet tuottivat 9,3 prosenttia (2,7 %) ja kiinteistöt 6,1 prosenttia (6,2 %). Korkosijoitusten tuotto jäi lievästi positiiviseksi 0,1 prosenttiin (2,5 %) ja painoi koko sijoitussalkun tuottoa, joka suuresta korkoalokaatiosta huolimatta oli kuitenkin kokonaisuudessaan hyvä. Muiden sijoitusten tuottoihin vaikuttivat erityisesti valuuttajohdannaisten tuotot, jotka olivat katsauskaudella merkittävät.

Hallintojärjestelmä

Fennian keskinäisen yhtiömuodon mukaisesti ylintä päätösvaltaa Fenniassa käyttävät yhtiökokouksen kautta vakuutuksenottajat eli Fennian asiakkaat. Yhtiön hallintoelimiä ovat hallintoneuvosto, hallitus ja toimitusjohtaja.

Hallintoneuvosto valvoo hallituksen ja toimitusjohtajan vastuulla olevaa yhtiön hallintoa. Fennian hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallituksen apuna toimii nimitys- ja palkitsemisvaliokunta. Tarkastusvaliokunta on Fennian ja Henki-Fennian hallitusten yhteinen.

Fennialla on toimitusjohtaja, jonka yhtiön hallitus nimittää ja jonka toimitusuhteen ehdoista, palkoista ja palkkioista hallitus päättää. Toimitusjohtajan tehtävänä on hallituksen ohjeiden ja määräysten mukaisesti hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa. Emoyhtiön toimitusjohtaja on 1.4.2017 nimetty konserniyhtiöjohtajaksi. Toimitusjohtaja on puheenjohtajana konsernin johtoryhmässä, jonka tehtävänä on huolehtia hallituksen päättämien ryhmätasoisien asioiden täytäntöönpanosta.

Fennia-ryhmässä noudatetaan yhteistä palkka- ja palkitsemispolitiikkaa. Palkitsemisen lähtökohtana on kannustava, oikeudenmukainen, kohtuullinen sekä ryhmän ja ryhmän yhtiöiden lyhyen ja pitkän tähtäimen etujen mukainen johdon ja henkilöstön palkitseminen. Ryhmässä varmistetaan sopivuuden ja luotettavuuden arvioinnilla, että ryhmän ja yhtiöiden johtamisesta ja keskeisistä toiminnoista vastaavat henkilöt ovat tehtäviinsä sopivia ja luotettavia.

Fennia-ryhmässä riskienhallinnalla tarkoitetaan koordinoituja strategioita, prosesseja, periaatteita ja toimenpiteitä, joilla ryhmään ja ryhmän yhtiöihin kohdistuvat riskit tunnistetaan, mitataan ja ilmoitetaan sekä niitä seurataan ja hallitaan. Vakavaraisuuden hallinnalla määrätään ja ohjataan ryhmän ja ryhmän yhtiöiden riskinkantokykyä, riskinottohalukkuutta ja riskinsietokykyä sekä keskeisten riskien rajoituksia. Ryhmän yhtiöt noudattavat toiminnassaan ryhmätasolla yhteisesti määriteltä riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan kehikkoa, joka on kuvattu yhtiöiden hallitusten vahvistamissa periaateasiakirjoissa.

Riskien- ja vakavaraisuuden hallintaa koskevien tehtävien valmistelua, ohjaamista, koordinoitua ja tiedon välittämistä varten on perustettu kolme riskienhallinnan johtoryhmää. Kuukausittain kokoontuvat Fennian ja Henki-Fennian riskienhallinnan johtoryhmät käsittelevät pääsääntöisesti kvantitatiivisia asioita, ja neljännesvuosittain kokoontuva laaja riskienhallinnan johtoryhmä käsittelee lisäksi vaikeasti mitattavissa olevia ja kvalitatiivisia riskejä.

Fennia-ryhmän hallinto- ja riskienhallintajärjestelmän ohjausmalli rakentuu kolmesta puolustuslinjasta, joilla kullakin on omat tehtävänsä. Kolmen puolustuslinjan mallissa vastuu riskien- ja vakavaraisuuden hallinnasta jakautuu eri toimijoiden kesken. Kolmen puolustuslinjan mallista on kerrottu laajemmin jäljempänä tässä kertomuksessa.

Ryhmän riskienhallintatoiminto on organisoitu kahteen yksikköön, jotka ovat Riskienhallinta-yksikkö ja Compliance ja operatiiviset riskit -yksikkö. Molemmat yksiköt toimivat Fennia-konsernin talousjohtajan alaisuudessa itsenäisinä yksikköinä ja tuottavat riskienhallintatoiminnon palvelut kaikille ryhmän yhtiöille, joilla on toimilupa vakuutus- tai sijoituspalvelutoiminnan harjoittamiseen. Riskienhallintajärjestelmän keskeisenä tavoitteena on tuottaa näkemyksiä, analyyskejä ja arvioita yksittäisten riskien ja näiden yhdistelmien mahdollisesti realisoituvista taloudellisista vaikutuksista lyhyellä ja pitkällä aikavälillä osaksi liiketoiminnan suunnittelua ja strategian toteuttamista.

Oma riski- ja vakavaraisuusarvio on hallituksen, toimitusjohtajan ja muun toimivan johdon työkalu pääoman hallinnan, liiketoiminnan suunnittelun sekä tuotekehityksen tueksi. Omassa riski- ja vakavaraisuusarviossa tunnistetaan riskit, muodostetaan oma käsitys riskien pääomatarpeista sekä lyhyelle että pitkälle aikavälille sekä toteutetaan ennusteita ja skenaarioita taloudellisesta tulevaisuudesta ja riskien realisoitumisesta mahdollisesti aiheutuvista taloudellisista seurauksista. Oma riski- ja vakavaraisuusarvio on osa jatkuvaa riskienhallinnan prosessia ja prosessin tuloksena koostetaan vähintään kerran vuodessa laaja yhteenveto keskeisistä tulevaisuuden arvioista ja riskeistä. Tämä ORSA-raportti sisältää kokonaiskuvan nykytilanteesta ja tulevaisuuden näkymistä liiketoimintojen, strategisten päätösten ja linjausten, riskien ja vakavaraisuuden osalta.

Sisäisen valvonnan tavoitteena Fennia-ryhmässä on varmistaa toiminnan tarkoituksenmukaisuus, tehokkuus ja tuloksellisuus sekä taloudellisen tiedon ja raportoinnin luotettavuus ja säännösten noudattaminen. Ryhmään kuuluvien yhtiöiden hallituksilla on kokonaisvastuu sisäisen valvonnan toimivuudesta. Toimiva johto huolehtii sisäisen valvonnan järjestämisestä käytännössä.

Säännösten noudattamista valvovan eli compliance-toiminnon muodostavat ryhmän chief compliance officer sekä Fennia-ryhmän yhtiöiden compliance officerit. Toiminnon tehtävänä on varmistaa, että Fennia-ryhmän toiminnassa noudatetaan sääntelyä, finanssialan itsesääntelyä sekä ryhmän sisäisiä ohjeita ja että asiakassuhteissa noudatetaan asianmukaisia menettelytapoja. Compliance-toiminnon työssä noudatetaan objektiivisuutta ja riippumattomuutta.

Sisäinen tarkastus on liiketoiminnoista riippumaton toiminto, joka tukee Fennia-ryhmää ja sen ylintä johtoa strategian ja tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla järjestelmällisen lähestymistavan organisaation valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessiin sekä riskienhallinnan toimivuuden ja tehokkuuden arviointiin ja kehittämiseen.

Vakuutusyhtiön vastuullinen vakuutusmatemaatikko vastaa yhtiön aktuaaritoiminnosta ja siitä, että hinnoittelussa ja vakuutusteknisen vastuuvelan laskennassa sovellettavat vakuutusmatemaattiset menetelmät ovat asianmukaiset ja määrittelee vakuutusteknisen vastuuvelan tason. Aktuaaritoiminto hoitaa lakisääteisiä ja muita tehtäviään, joita ovat vastuuvelan laskenta, tariffien asianmukaisuudesta huolehtiminen, vakavaraisuuden tason arvioiminen, liiketoimintaa palveleva raportointi, tuotekehitykseen osallistuminen ja tiedon laadusta huolehtiminen.

Ulkoistamisella tarkoitetaan sopimuksen tekemistä ulkopuolisen palveluntuottajan kanssa jonkin yhtiöiden toimialaan kuuluvan prosessin, palvelun tai tehtävän suorittamiseksi. Fennia-ryhmässä varmistetaan, että ulkoistaminen järjestetään siten, että ulkoistamiseen liittyvät riskit hallitaan, toiminnan häiriötön jatkuminen on turvattu ja että sääntelyn asettamat vaatimukset ulkoistuksiin liittyen täytetään.

Riskiprofiili

Markkinaehtoisessa arvostusmaailmassa riskinotto-kykyä kuvaa taseen varojen ja velkojen erotus eli oman varallisuuden markkinaehtoinen määrä. Mitä enemmän yhtiöllä on omaa varallisuutta, sitä enemmän sillä on riskinkantokykyä ja valinnanvapautta päättää, mitä riskejä se toiminnassaan kantaa. Yhtiön riskinottoa kuvaa kvantitatiivisesta näkökulmasta yhtiön toiminnan vaatima vakavaraisuuspääomavaatimus. Mitä suurempi vakavaraisuuspääomavaatimus, sitä enemmän riskiä yhtiöllä on. Tarkemmin vakavaraisuuspääomavaatimusta tutkimalla voidaan havaita, mistä yhtiön riskit muodostuvat. Analysoimalla oman varallisuuden määrää, vakavaraisuuspääomavaatimusta sekä näiden suhdetta saadaan käsitys yhtiön riskiprofiilista.

Fennian vakavaraisuuspääomavaatimus ennen vaimentavia erä oli raportointikauden päättyessä 465,9 miljoonaa euroa (390,6 milj. euroa). Tästä markkinariskin osuus oli 384,2 miljoonaa euroa (301,3 milj. euroa), vastapuoliriskin 28,1 miljoonaa euroa (32,8 milj. euroa), vakuutusriskin 103,7 miljoonaa euroa (99,5 milj. euroa) ja operatiivisen riskin 24,6 miljoonaa euroa (25,5 milj. euroa). Vaimentavien erien jälkeen vakavaraisuuspääomavaatimukseksi muodostui 372,8 miljoonaa euroa (312,5 milj. euroa). Hyväksyttävän oman varallisuuden ollessa 953,7 miljoonaa euroa (786,3 milj. euroa) yhtiön suhteellinen vakavaraisuusasema oli 255,8 prosenttia (251,6 %).

Vakuutusriski liittyy perusliiketoimintaan eli vakuuttamiseen ja jakaantuu kolmeen pääluokkaan, jotka ovat hinnoittelu-, varaus- ja katastrofiriski. Hinnoitteluriski on tappioriski tulevista vakuutuskorvauksista aiheutuvien kustannusten (sisältäen liikekulut) ylittäessä vakuutuksista saatavat vakuutusmaksut. Varausriski johtuu vakuutusteknisen vastuuvelan epäedullisesta arvomuutoksesta. Varausriskin vakuutusteknisiin riskitekijöihin luetaan muun muassa biometriset riskit (kuolleisuus-, pitkäikäisyys-, työkyvyttömyys- ja vastaavat riskit), erilaiset raukeamisriskit (esimerkiksi henkivakuutuksen takaisinostoriski), liikekuluriski ja muuttamisriski. Vakuutusriskiin sisältyy myös katastrofiriski eli suurvahinkoriski.

Vakuutustoiminta perustuu vakuutusriskien ottamiseen, riskien hajauttamiseen vakuutuskannan sisällä ja vakuutusriskien hallintaan. Vakuutusriskin hallinnan tärkeimmät keinot ovat asianmukainen riskien valinta eli vastuunvalinta, hinnoittelu ja vakuutusehdot sekä jälleenvakuutussuojan hankkiminen. Vakuutusriskien hinnoittelussa pyritään riskivastaavuuteen. Fennian vakuutusriski muodostuu pääosin hinnoittelu- ja varausriskistä. Fennian vakuutuskanta ei sisällä merkittäviä jälleenvakuuttamattomia riskikeskittymiä. Vakuutusriskistä on kerrottu laajemmin jäljempänä tässä kertomuksessa.

Fenniaan vaikuttavia markkinariskejä eli sellaisia, jotka aiheuttavat varojen ja velkojen markkina-arvojen muutosten aiheuttamia vaikutuksia yhtiön taloudelliseen asemaan, ovat korko-, korkomarginaali- osake-, kiinteistö- ja valuuttariskit sekä keskittymäriski. Markkinariskejä on olennaista tarkastella koko taseen näkökulmasta. Vakavaraisuuslaskennassa taseen molemmat puolet arvostetaan markkinaehtoisesti, joten riskitekijöiden muutokset vaikuttavat samaan aikaan sekä varoihin että velkoihin.

Markkinariskitekijöiden muutokset vaikuttavat yhtiön vakavaraisuuteen kahta kautta: oman varallisuuden sekä vakavaraisuuspääomavaatimuksen muutoksena. Markkinariskien toteutuessa yhtiön oma varallisuus pienenee, mikä heikentää ryhmän vakavaraisuusasemaa. Muutokset varoissa ja veloissa vaikuttavat myös useimmiten yhtiön vakavaraisuuspääomavaatimukseen.

Fennian yleinen riskinottohalukkuus, riskinsietokyky sekä liiketoimintatavoitteet ohjaavat yhtiön sijoitustoimintaa ja luovat sijoitustoiminnalle reunaehdoja. Sijoitustoiminnassa ja markkinariskien hallinnassa pyritään saavuttamaan yhtiön asettamat liiketoimintatavoitteet ryhmän vakavaraisuustavoitteita vaarantamatta. Markkinariskien hallinnan kulmakivet ovat sijoitusten riittävä hajautus ja varovaisuusperiaate sekä riskien vähentämistekniikat. Markkinariskien altistumia ja niiden vaikutuksia mitataan omaisuuslajialokaation, herkkyyksianalyysin sekä kunkin markkinariskin aiheuttaman vakavaraisuuspääomavaatimuksen avulla.

Markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimus oli 384,2 miljoonaa euroa (301,3 milj. euroa). Hajautushyödyt huomioiden markkinariskien kontribuutio kokonaispääomavaateeseen oli 80,0 prosenttia (73,4 %). Määrä ja kontribuutio nousivat vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna. Osakeriskin kontribuutio markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimukseen oli selvästi suurin, 60,8 prosenttia (56,8 %). Toiseksi suurin kontribuutio, 15,4 prosenttia (17,2 %), oli korkomarginaaliriskillä. Avoimen korkoriskin kontribuutio oli 2,8 prosenttia (5,4 %) Fennian markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimuksesta. Markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimustasoissa tapahtui vuoden aikana merkittäviä muutoksia. Selvimmin vakavaraisuuspääomavaatimus nousi osake- ja valuuttariskissä. Myös kiinteistö- ja korkomarginaaliriskin vakavaraisuuspääomavaatimukset nousivat, kun taas korko- ja keskittymäriski pienentyivät.

Luottoriski eli vastapuoliriski on riski siitä, että vastapuolet eivät pysty suoriutumaan velvoitteistaan. Vastapuoliriskiä aiheutui vakavaraisuuslaskennassa lähinnä jälleenvakuutussopimuksista, rahavaroista ja johdannaissopimusten vastapuolista sekä saamisista vakuutusasiakkailta. Vastapuoliriskin hallinnan lähtökohtana on, että vastapuolet ja niihin liittyvät riskit voidaan tunnistaa ja mitata, niitä voidaan seurata ja hallita sekä niistä voidaan raportoida. Fennian vastapuoliriskin vakavaraisuuspääomavaatimus oli 28,1 miljoonaa euroa (32,8 milj. euroa) ja kontribuutio koko vakavaraisuuspääomavaatimukseen ennen vaimennuseriä oli 11,3 miljoonaa euroa (14,7 milj. euroa). Vastapuoliriskin osuus vakavaraisuuspääomavaatimuksesta ennen vaimennuseriä oli 2,4 prosenttia (3,8 %).

Likviditeettiriski muodostuu mahdollisuudesta, ettei omista maksuvelvoitteista pystytä suoriutumaan ajallaan. Likviditeettiriskin hallinta jakaantuu pitkän ja lyhyen aikavälin likviditeettiriskiin. Likviditeettiriski ei sisälly standardikaavan vakavaraisuuslaskentaan, eikä siitä aiheudu pääomavaatimusta, mutta sen merkitys voi olla suuri varsinkin epäsuotuisissa markkinatilanteissa. Siksi likviditeettiriskin hallintaan kiinnitetään tarkkaa huomiota, jotta sen aiheuttamat riskit eivät toteutuisi.

Operatiivisten riskien hallinta on osa Fennia-ryhmän kokonaisvaltaista riskienhallintaa. Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan Fennia-ryhmässä riskejä, jotka johtuvat sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Operatiiviset riskit ja niiden hallinta koskettavat siten kaikkia Fennia-ryhmän työntekijöitä. Operatiivisten riskien hallinnan tavoitteena Fennia-ryhmässä on kustannustehokkaalla tavalla pienentää riskien toteutumisen todennäköisyyttä sekä toteutuvien riskien seurauksia, tukea liike- ja tukitoimintoja niille asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa riskienhallinnan keinoin sekä osaltaan varmistaa, että ryhmän toiminta täyttää viranomaisten ja lainsäädännön sille asettamat vaatimukset. Fennian operatiivisten riskien vakavaraisuuspääomavaatimus ja kontribuutio koko vakavaraisuuspääomavaatimukseen ennen vaimennuseriä oli 24,6 miljoonaa euroa (25,5 milj. euroa). Sen osuus vakavaraisuuspääomavaatimuksesta ennen vaimennuseriä oli 5,3 prosenttia (6,5 %).

Fenniaan kohdistuu myös muita riskejä, joita ei oteta huomioon vakavaraisuuspääomavaatimuslaskennassa. Tyypillisesti ne ovat luonteeltaan sellaisia, että niiden mittaaminen on hyvin vaikeaa. Tällaisia riskejä ovat muun muassa strategiaan sekä liiketoimintaympäristöön liittyvät riskit, lisäpääoman hankkimiseen liittyvä riski, maineriski sekä kokonaan uudet riskit, joita on vaikea ennalta tunnistaa tai arvioida.

Arvostus vakavaraisuustarkoituksiin

Vakavaraisuuslaskennan tase perustuu suomalaisen kirjanpitoikäntännön (FAS) mukaiseen tilinpäätökseen, jota on oikaistu vakavaraisuussäntelyn mukaiseksi. Vakavaraisuuslaskennan arvostusperiaatteet perustuvat IFRS-standardiin. Tavoitteena on käyvän arvon määrittäminen markkinaehtoperiaatteen mukaisesti. Olennaisimmat erot tilinpäätöksen mukaisen oman pääoman ja vakavaraisuuslaskennan oman varallisuuden välillä tulevat sijoitusomaisuuden arvostuserosta, vastuuvelan arvostuksesta ja tasoitusmäärän käsittelystä.

Fennian sijoitukset olivat vakavaraisuuslaskennan taseessa yhteensä 1 913,8 miljoonaa euroa (1 777,5 milj. euroa) ja tilinpäätöstaseessa 1 546,1 miljoonaa euroa (1 484,1 milj. euroa).

Vakuutus sopimuksista laskettu vakuutustekninen vastuuvetka vakavaraisuuslaskennassa on nykyiseen vakuutuskantaan liittyvien kassavirtojen nykyarvo. Kassavirrat diskontataan käyttäen Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen EIOPAn vahvistamaa swap-nollakuponnikorkokäyrää. Vastuuvetka on parhaan estimaatin (odotusarvoinen taso) ja riskimarginaalin (varmuuslisä) summa. Vastuuvelan parhaan estimaatin kassavirrat on määritetty simulointitekniikalla.

Tilinpäätöshetken mukainen vakavaraisuuslaskentatekniikalla määritetty Fennian vakuutusteknisen vastuuvelan määrä oli yhteensä 873,0 miljoonaa euroa (909,8 milj. euroa). Tästä parhaan estimaatin osuus oli 819,0 miljoonaa euroa (851,1 milj. euroa) ja riskimarginaalin 53,9 miljoonaa euroa (58,7 milj. euroa).

Fenniassa ei vakuutusteknistä vastuuvetkaa määritettäessä ole käytetty vastaavuuskorjausta, volatiliiteettikorjausta eikä siirtymäsäännöksiä.

Pääomanhallinta

Oman varallisuuden hallinnan tavoitteena on varmistaa oman varallisuuden riittävyys säntelyn edellyttämän vakavaraisuuspääomavaatimuksen ja riittävän suuruisen ylitteen kattamiseen kaikkina hetkinä sekä allokoida pääomat keskeisille riskialueille riski-tuottosuhteeltaan tehokkaasti. Tarvittava oman varallisuuden vähimmäistaso määrittää oman varallisuuden vähimmäismäärän, jolla yhtiö suurella todennäköisyydellä pystyy täyttämään vakuutettujen etuja koskevat velvoitteensa. Tämä oman varallisuuden määrä määrittyy suurempana vakavaraisuussäntelyn edellyttämästä vakavaraisuuspääomavaatimuksesta ja yhtiön oman riskikäsityksen mukaisesti määritellystä vakavaraisuuspääomavaatimuksesta.

Ennalta-arvaamattomia stressitekijöitä varten Fennia määrittää pääomapuskurin tarvittavan oman varallisuuden vähimmäismäärän päälle. Pääomapuskurin tarkoituksena on äkillisten ja yllättävien tilanteiden realisoiduttua antaa yhtiölle aikaa sopeuttaa riskiasemaansa eli mukauttaa riski-tuottoasemaansa ja vakavaraisuusasemansa harkitusti uutta toimintatilannetta vastaavalle tasolle. Vuosittain tehtävässä riskinotto suunnitelmassa määritetään yhtiön riskinottohalukkuus ja riskinsietokyky sekä allokoidaan riskillinen pääoma kokonaisuudelle ja yksittäisille riskeille. Oman varallisuuden ja vakavaraisuuden hallinta on osa riskienhallintajärjestelmää.

Fennian käytettävissä oleva oma varallisuus raportointikauden lopussa oli 953,7 miljoonaa euroa (786,3 milj. euroa) ja kuului kokonaisuudessaan luokkaan 1, joka on rajoituksetta käytettävissä ja jolla voidaan sellaisenaan kattaa vakavaraisuus- ja vähimmäispääomavaatimusta. Yhtiö ei sovelta säntelyn mahdollistamia siirtymäsäännöksiä omaan varallisuuteen.

Fennian vakavaraisuuspääomavaatimus raportointikauden lopussa oli 372,8 miljoonaa euroa (312,5 milj. euroa) ja vähimmäispääomavaatimus 93,2 miljoonaa euroa (78,1 milj. euroa). Hyväksyttävän oman varallisuuden suhde vähimmäispääomavaatimukseen oli 1 023,4 prosenttia (1 006,5 %). Yhtiö ei käytä sisäistä mallia, yhtiökohtaisia parametreja, yksinkertaistettua laskentaa eikä duraatioon perustuvaa osakeriskin alaosiota vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskemiseen. Yhtiö ei ole raportointikaudella alittanut säntelyn edellyttämää vakavaraisuus- tai vähimmäispääomavaatimustaan.

■ Henki-Fennian yhteenveto

Vakavaraisuussäntelyn mukaiseen Fennia-ryhmän Vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskevaan kertomukseen sisältyy Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennian vuoden 2017 liiketoimintaa, tuloksellisuutta, hallintojärjestelmää, riskiprofiilia, arvostusta vakavaraisuustarkoituksiin sekä pääomanhallintaa koskevat tiedot.

Liiketoiminta ja tuloksellisuus

Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia on Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennian omistama henkivakuutusyhtiö. Henki-Fennia on erikoistunut vapaaehtoihin henki-, eläke- ja säästövakuutuksiin sekä vakuutukselliseen varainhoitoon. Yhtiö tarjoaa asiakkailleen vakuutuksia pysyvän työkyvyttömyyden ja kuoleman varalle, vapaaehtoisia yksilöllisiä ja ryhmäeläkevakuutuksia, säästöhenkivakuutuksia sekä kapitalisaatiosopimuksia. Henki-Fennia harjoittaa vakuutusliiketoimintaa ainoastaan Suomessa.

Raportointikaudella Henki-Fennian maksutulo oli 166,7 miljoonaa euroa (207,1 milj. euroa). Sijoitussidonnaisten vakuutusten maksujen osuus henkivakuutusliiketoiminnan kokonaismaksutulosta oli 76,2 prosenttia (79,7 %). Maksettujen korvausten määrä oli 104,4 miljoonaa euroa (90,7 milj. euroa). Henkivakuutusliiketoiminnan riskiliikkeen tulos oli 9,8 miljoonaa euroa (9,0 milj. euroa). Henkivakuutusliiketoiminnan liikekulut (mukaan lukien korvausten selvittelykulut) olivat 15,6 miljoonaa euroa (14,6 milj. euroa). Liikekustannussuhde kuormitustulosta (mukaan lukien rahastojen palkkionpalautukset) oli 92,1 prosenttia (94,8 %). Ilman palkkionpalautusten vaikutusta liikekustannussuhde oli 103,6 prosenttia (105,6 %). Henki-Fennia maksoi vuodelle 2017 asiakashyvityksiä 1,2 miljoonaa euroa (2,4 milj. euroa).

Raportointikauden päättyessä Henki-Fennian sijoitusomaisuus oli 767,2 miljoonaa euroa (755,9 milj. euroa). Vuoden 2017 sijoitusten nettotuotto käyvin arvoin oli 24,8 miljoonaa euroa (30,5 milj. euroa) ja tuotto sitoutuneelle pääomalle 3,3 prosenttia (4,3 %). Sijoitussalkun tuottoon vaikuttivat positiivisesti osakesijoitukset, joiden tuotto oli 11,2 prosenttia (5,0 %), sekä kiinteistöinvestitukset, joiden tuotto oli 5,4 prosenttia (14,6 %). Suuri korkosalkku painoi kuitenkin koko sijoitussalkun tuottoa selvästi alaspäin, vaikka korkosijoitusten tuotto 0,2 prosenttia (1,0 %) jäikin lievästi positiiviseksi. Muiksi sijoituksiksi luokiteltujen valuuttajohdannaisien tuotot olivat kokonaisuuden kannalta myös merkittävät.

Hallintojärjestelmä

Henki-Fenniassa ylintä päätösvaltaa käyttää yhtiökokouksen kautta osakkeenomistaja Fennia. Henki-Fennian hallintoelimiä ovat hallitus ja toimitusjohtaja. Henki-Fennian hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallituksen apuna toimii Fennian ja Henki-Fennian hallitusten yhteinen tarkastusvaliokunta.

Henki-Fennialla on toimitusjohtaja, jonka yhtiön hallitus nimittää ja jonka toimitusuhteen ehdoista, palkoista ja palkkioista hallitus päättää. Toimitusjohtajan tehtävänä on hallituksen ohjeiden ja määräysten mukaisesti hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa. Toimitusjohtaja on jäsenenä konsernin johtoryhmässä, jonka tehtävänä on huolehtia hallituksen päättämien ryhmätasoisien asioiden täytäntöönpanosta.

Fennia-ryhmässä noudatetaan yhteistä palkka- ja palkitsemispolitiikkaa. Palkitsemisen lähtökohtana on kannustava, oikeudenmukainen, kohtuullinen sekä ryhmän ja ryhmän yhtiöiden lyhyen ja pitkän tähtäimen etujen mukainen johdon ja henkilöstön palkitseminen. Ryhmässä varmistetaan sopivuuden ja luotettavuuden arvioinnilla, että ryhmän ja yhtiöiden johtamisesta ja keskeisistä toiminnoista vastaavat henkilöt ovat tehtäviinsä sopivia ja luotettavia.

Fennia-ryhmässä riskienhallinnalla tarkoitetaan koordinoituja strategioita, prosesseja, periaatteita ja toimenpiteitä, joilla ryhmään ja ryhmän yhtiöihin kohdistuvat riskit tunnistetaan, mitataan ja ilmoitetaan sekä niitä seurataan ja hallitaan. Vakavaraisuuden hallinnalla määrätään ja ohjataan ryhmän ja ryhmän yhtiöiden riskinkantokykyä, riskinottohalukkuutta ja riskinsietokykyä sekä keskeisten riskien rajoituksia. Ryhmän yhtiöt noudattavat toiminnassaan ryhmätasolla yhteisesti määriteltä riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan kehikkoa, joka on kuvattu yhtiöiden hallitusten vahvistamissa periaateasiakirjoissa.

Riskien- ja vakavaraisuuden hallintaa koskevien tehtävien valmistelua, ohjaamista, koordinoitua ja tiedon välittämistä varten on perustettu kolme riskienhallinnan johtoryhmää. Kuukausittain kokoontuvat Fennian ja Henki-Fennian riskienhallinnan johtoryhmät käsittelevät pääsääntöisesti kvantitatiivisia asioita, ja neljännesvuosittain kokoontuva laaja riskienhallinnan johtoryhmä käsittelee lisäksi vaikeasti mitattavissa olevia ja kvalitatiivisia riskejä.

Fennia-ryhmän hallinto- ja riskienhallintajärjestelmän ohjausmalli rakentuu kolmesta puolustuslinjasta, joilla kullakin on omat tehtävänsä. Kolmen puolustuslinjan mallissa vastuu riskien- ja vakavaraisuuden hallinnasta jakautuu eri toimijoiden kesken. Kolmen puolustuslinjan mallista on kerrottu laajemmin jäljempänä tässä kertomuksessa.

Ryhmän riskienhallintatoiminto on organisoitu kahteen eri yksikköön, jotka ovat Riskienhallinta-yksikkö ja Compliance ja operatiiviset riskit -yksikkö. Molemmat yksiköt toimivat Fennia-konsernin talousjohtajan alaisuudessa itsenäisinä yksikköinä ja tuottavat riskienhallintatoiminnon palvelut kaikille ryhmän yhtiöille, joilla on toimilupa vakuutus- tai sijoituspalvelutoiminnan harjoittamiseen. Riskienhallintajärjestelmän keskeisenä tavoitteena on tuottaa näkemyksiä, analyyskejä ja arvioita yksittäisten riskien ja näiden yhdistelmien mahdollisesti realisoituvista taloudellisista vaikutuksista lyhyellä ja pitkällä aikavälillä osaksi liiketoiminnan suunnittelua ja strategian toteuttamista.

Oma riski- ja vakavaraisuusarvio on hallituksen, toimitusjohtajan ja muun toimivan johdon työkalu pääoman hallinnan, liiketoiminnan suunnittelun sekä tuotekehityksen tueksi. Omassa riski- ja vakavaraisuusarviossa tunnistetaan riskit, muodostetaan oma käsitys riskien pääomatarpeista sekä lyhyelle että pitkälle aikavälille sekä toteutetaan ennusteita ja skenaarioita taloudellisesta tulevaisuudesta ja riskien realisoitumisesta mahdollisesti aiheutuvista taloudellisista seurauksista. Oma riski- ja vakavaraisuusarvio on osa jatkuvaa riskienhallinnan prosessia ja prosessin tuloksena koostetaan vähintään kerran vuodessa laaja yhteenveto keskeisistä tulevaisuuden arvioista ja riskeistä. Tämä ORSA-raportti sisältää kokonaiskuvan nykytilanteesta ja tulevaisuuden näkymistä liiketoimintojen, strategisten päätösten ja linjausten, riskien ja vakavaraisuuden osalta.

Sisäisen valvonnan tavoitteena Fennia-ryhmässä on varmistaa toiminnan tarkoituksenmukaisuus, tehokkuus ja tuloksellisuus sekä taloudellisen tiedon ja raportoinnin luotettavuus ja säännösten noudattaminen. Ryhmään kuuluvien yhtiöiden hallituksilla on kokonaisvastuu sisäisen valvonnan toimivuudesta. Toimiva johto huolehtii sisäisen valvonnan järjestämisestä käytännössä.

Säännösten noudattamista valvovan eli compliance-toiminnon muodostavat ryhmän chief compliance officer sekä Fennia-ryhmän yhtiöiden compliance officerit. Toiminnon tehtävänä on varmistaa, että Fennia-ryhmän toiminnassa noudatetaan sääntelyä, finanssialan itsesääntelyä sekä ryhmän sisäisiä ohjeita ja että asiakassuhteissa noudatetaan asianmukaisia menettelytapoja. Compliance-toiminnon työssä noudatetaan objektiivisuutta ja riippumattomuutta.

Sisäinen tarkastus on liiketoiminnoista riippumaton toiminto, joka tukee Fennia-ryhmää ja sen ylintä johtoa strategian ja tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla järjestelmällisen lähestymistavan organisaation valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessiin sekä riskienhallinnan toimivuuden ja tehokkuuden arviointiin ja kehittämiseen.

Vakuutusyhtiön vastuullinen vakuutusmatemaatikko vastaa yhtiön aktuaaritoiminnosta ja siitä, että hinnoittelussa ja vakuutusteknisen vastuuvelan laskennassa sovellettavat vakuutusmatemaattiset menetelmät ovat asianmukaiset ja määrittelee vakuutusteknisen vastuuvelan tason. Aktuaaritoiminto hoitaa lakisääteisiä ja muita tehtäviään, joita ovat vastuuvelan laskenta, tariffien asianmukaisuudesta huolehtiminen, vakavaraisuuden tason arvioiminen, liiketoimintaa palveleva raportointi, tuotekehitykseen osallistuminen ja tiedon laadusta huolehtiminen.

Ulkoistamisella tarkoitetaan sopimuksen tekemistä ulkopuolisen palveluntuottajan kanssa jonkin yhtiöiden toimialaan kuuluvan prosessin, palvelun tai tehtävän suorittamiseksi. Fennia-ryhmässä varmistetaan, että ulkoistaminen järjestetään siten, että ulkoistamiseen liittyvät riskit hallitaan, toiminnan häiriötön jatkuminen on turvattu ja että sääntelyn asettamat vaatimukset ulkoistuksiin liittyen täytetään.

Riskiprofiili

Markkinaehtoisessa arvostusmaailmassa riskinotto kykyä kuvaa taseen varojen ja velkojen erotus eli oman varallisuuden markkinaehtoinen määrä. Mitä enemmän yhtiöllä on omaa varallisuutta, sitä enemmän sillä on riskinkantokykyä ja valinnanvapautta päättää, mitä riskejä se toiminnassaan kantaa. Yhtiön riskinottoa kuvaa kvantitatiivisesta näkökulmasta yhtiön toiminnan vaatima vakavaraisuuspääomavaatimus. Mitä suurempi vakavaraisuuspääomavaatimus, sitä enemmän riskiä yhtiöllä on. Tarkemmin vakavaraisuuspääomavaatimusta tutkimalla voidaan havaita, mistä yhtiön riskit muodostuvat. Analysoimalla oman varallisuuden määrää, vakavaraisuuspääomavaatimusta sekä näiden suhdetta saadaan käsitys yhtiön riskiprofiilista.

Henki-Fennian vakavaraisuuspääomavaatimus ennen vaimentavia eräiä oli raportointikauden päättyessä 169,9 miljoonaa euroa (161,9 milj. euroa). Tästä markkinariskin osuus oli 127,3 miljoonaa euroa (110,1 milj. euroa), vastapuoliriskin 10,2 miljoonaa euroa (13,0 milj. euroa), vakuutusriskin 74,3 miljoonaa euroa (82,8 milj. euroa) ja operatiivisen riskin 3,8 miljoonaa euroa (3,9 milj. euroa). Vaimentavien erien jälkeen vakavaraisuuspääomavaatimukseksi muodostui 130,8 miljoonaa euroa (117,4 milj. euroa). Hyväksyttävän oman varallisuuden ollessa 265,9 miljoonaa euroa (215,9 milj. euroa) yhtiön suhteellinen vakavaraisuusasema oli 203,3 prosenttia (183,9 %).

Vakuutusriski liittyy perusliiketoimintaan eli vakuuttamiseen ja jakaantuu kolmeen pääluokkaan, jotka ovat hinnoittelu-, varaus- ja katastrofiriski. Hinnoitteluriski on tappioriski tulevista vakuutuskorvauksista aiheutuvien kustannusten (sisältäen liikekulut) ylittäessä vakuutuksista saatavat vakuutusmaksut. Varausriski johtuu vakuutusteknisen vastuuvelan epäedullisesta arvomuutoksesta. Varausriskin vakuutusteknisiin riskitekijöihin luetaan muun muassa biometriset riskit (kuolleisuus-, pitkäikäisyys-, työkyvyttömyys- ja vastaavat riskit), erilaiset raukeamiskit (esimerkiksi henkivakuutuksen takaisnostoriski), liikekuluriski ja muuttamisriski. Vakuutusriskiin sisältyy myös katastrofiriski eli suurvahinkoriski.

Vakuutustoiminta perustuu vakuutusriskien ottamiseen, riskien hajauttamiseen vakuutuskannan sisällä ja vakuutusriskien hallintaan. Vakuutusriskin hallinnan tärkeimmät keinot ovat asianmukainen riskien valinta eli vastuunvalinta, hinnoittelu ja vakuutusehdot sekä jälleenvakuutusuojan hankkiminen. Vakuutusriskien hinnoittelussa pyritään riskivastaavuuteen. Henki-Fennian vakuutusriski muodostuu pääosin raukeamis- ja kuluriskistä. Vakuutusriskin määrä on vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna hieman laskenut. Henki-Fennian vakuutuskanta ei sisällä merkittäviä riskikeskittymiä. Vakuutusriskistä on kerrottu laajemmin jäljempänä tässä kertomuksessa.

Henki-Fenniaan vaikuttavia markkinariskejä eli sellaisia, jotka aiheuttavat varojen ja velkojen markkina-arvojen muutosten aiheuttamia vaikutuksia yhtiön taloudelliseen asemaan, ovat korko-, korkomarginaali- osake-, kiinteistö- ja valuuttariskit sekä keskittämäriski. Markkinariskejä on olennaista tarkastella koko taseen näkökulmasta. Vakavaraisuuslaskennassa taseen molemmat puolet arvostetaan markkinaehtoisesti, joten riskitekijöiden muutokset vaikuttavat samaan aikaan sekä varoihin että velkoihin.

Markkinariskitekijöiden muutokset vaikuttavat yhtiön vakavaraisuuteen kahta kautta: oman varallisuuden sekä vakavaraisuuspääomavaatimuksen muutoksena. Markkinariskien toteutuessa ryhmän oma varallisuus pienenee, mikä heikentää ryhmän vakavaraisuusasemaa. Muutokset varoissa ja veloissa vaikuttavat myös useimmiten yhtiön vakavaraisuuspääomavaatimukseen.

Henki-Fennian yleinen riskinottohalukkuus, riskinsietokyky sekä liiketoimintatavoitteet ohjaavat yhtiön sijoitustoimintaa ja luovat sijoitustoiminnalle reunaehdoja. Sijoitustoiminnassa ja markkinariskien hallinnassa pyritään saavuttamaan yhtiön asettamat liiketoimintatavoitteet ryhmän vakavaraisuustavoitteita vaarantamatta. Markkinariskien hallinnan kulmakivet ovat sijoitusten riittävä hajautus ja varovaisuusperiaate sekä riskien vähentämistekniikat. Markkinariskien altistumia ja niiden vaikutuksia mitataan omaisuuslajiallokaation, herkkyyksianalyysin sekä kunkin markkinariskin aiheuttaman vakavaraisuuspääomavaatimuksen avulla.

Markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimus oli 127,3 miljoonaa euroa (110,1 milj. euroa). Hajautushyödyt huomioiden markkinariskien kontribuutio kokonaispääomavaateeseen oli 66,9 prosenttia (57,7 %). Määrä ja kontribuutio ovat nousseet vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna. Osakeriskin kontribuutio markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimukseen oli selvästi suurin, 58,3 prosenttia (57,9 %). Toiseksi suurin kontribuutio, 16,2 prosenttia (14,6 %), oli korkomarginaaliriskillä. Avoimen korkoriskin kontribuutio oli 7,7 prosenttia (11,4 %) Henki-Fennian markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimuksesta. Markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimustasoissa tapahtui vuoden aikana merkittäviä muutoksia. Selvimmin vakavaraisuuspääomavaatimus nousi osake- ja valuuttariskissä. Myös korkomarginaaliriskin vakavaraisuuspääomavaatimus nousi. Kiinteistöriski oli miltei samalla tasolla, korkoriski pienentyi ja keskittämäriski oli hyvin pieni.

Luottoriski eli vastapuoliriski on riski siitä, että vastapuolet eivät pysty suoriutumaan velvoitteistaan. Vastapuoliriskiä aiheutui vakavaraisuuslaskennassa lähinnä rahavaroista ja johdannaissovimusten vastapuolista sekä saamisista vakuutusasiakkailta. Vastapuoliriskin hallinnan lähtökohtana on, että vastapuolet ja niihin liittyvät riskit voidaan tunnistaa ja mitata, niitä voidaan seurata ja hallita sekä niistä voidaan raportoida. Henki-Fennian vastapuoliriskin vakavaraisuuspääomavaatimus oli 10,2 miljoonaa euroa (13,0 milj. euroa) ja kontribuutio koko vakavaraisuuspääomavaatimukseen ennen vaimennuseriä oli 3,7 miljoonaa euroa (5,0 milj. euroa). Vastapuoliriskin osuus vakavaraisuuspääomavaatimuksesta ennen vaimennuseriä oli 2,2 prosenttia (3,1 %).

Likviditeettiriski muodostuu mahdollisuudesta, ettei omista maksuvelvoitteista pystytä suoriutumaan ajallaan. Likviditeettiriskin hallinta jakaantuu pitkän ja lyhyen aikavälin likviditeettiriskiin. Likviditeettiriski ei sisällä standardikaavan vakavaraisuuslaskentaan, eikä siitä aiheudu pääomavaatimusta, mutta sen merkitys voi olla suuri varsinkin epäsuotuisissa markkinatilanteissa. Siksi likviditeettiriskin hallintaan kiinnitetään tarkkaa huomiota, jotta sen aiheuttamat riskit eivät toteutuisi.

Operatiivisten riskien hallinta on osa Fennia-ryhmän kokonaisvaltaista riskienhallintaa. Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan Fennia-ryhmässä riskejä, jotka johtuvat sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Operatiiviset riskit ja niiden hallinta koskettavat siten kaikkia Fennia-ryhmän työntekijöitä. Operatiivisten riskien hallinnan tavoitteena Fennia-ryhmässä on kustannustehokkaalla tavalla pienentää riskien toteutumisen todennäköisyyttä sekä toteutuvien riskien seurauksia, tukea liike- ja tukitoimintoja niille asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa riskienhallinnan keinoin sekä osaltaan varmistaa, että ryhmän toiminta täyttää viranomaisten ja lainsäädännön sille asettamat vaatimukset. Henki-Fennian operatiivisten riskien vakavaraisuuspääomavaatimus ja kontribuutio koko vakavaraisuuspääomavaatimukseen ennen vaimennuseriä oli 3,8 miljoonaa euroa (3,9 milj. euroa). Sen osuus vakavaraisuuspääomavaatimuksesta ennen vaimennuseriä oli 2,2 prosenttia (2,4 %).

Henki-Fenniaan kohdistuu myös muita riskejä, joita ei oteta huomioon vakavaraisuuspääomavaatimuskennassa. Tyypillisesti ne ovat luonteeltaan sellaisia, että niiden mittaaminen on hyvin vaikeaa. Tällaisia riskejä ovat muun muassa strategiaan sekä liiketoimintaympäristöön liittyvät riskit, lisöpääoman hankkimiseen liittyvä riski, maineriski sekä kokonaan uudet riskit, joita on vaikea ennalta tunnistaa tai arvioida.

Arvostus vakavaraisuustarkoituksiin

Vakavaraisuuslaskennan tase perustuu suomalaisen kirjanpitoläytännön (FAS) mukaiseen tilinpäätökseen, jota on oikaistu vakavaraisuussäätelyn mukaiseksi. Vakavaraisuuslaskennan arvostusperiaatteet perustuvat IFRS-standardiin. Tavoitteena on käyvän arvon määrittäminen markkinaehtoperiaatteen mukaisesti. Olennaisimmat erot tilinpäätöksen mukaisen oman pääoman ja vakavaraisuuslaskennan oman varallisuuden välillä tulevat sijoitusomaisuuden arvostuserosta ja vastuuvelan arvostuksesta.

Henki-Fennian sijoitukset olivat vakavaraisuuslaskennan taseessa yhteensä 768,4 miljoonaa euroa (762,8 milj. euroa) ja tilinpäätöstaseessa 722,6 miljoonaa euroa (724,9 milj. euroa).

Vakuutus sopimuksista laskettu vakuutustekninen vastuuvélka vakavaraisuuslaskennassa on nykyiseen vakuutuskantaan liittyvien kassavirtojen nykyarvo. Kassavirrat diskontataan käyttäen Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen EIOPAn vahvistamaa swap-nollakuponkikorkokäyrää. Vastuuvélka on parhaan estimaatin (odotusarvoinen taso) ja riskimarginaalin (varmuuslisä) summa.

Tilinpäätöshetken mukainen vakavaraisuuslaskentatekniikalla määritetty Henki-Fennian vakuutusteknisen vastuuvelan määrä oli yhteensä 1 493,4 miljoonaa euroa (1 437,9 milj. euroa). Tästä parhaan estimaatin osuus oli 1 446,6 miljoonaa euroa (1 390,9 milj. euroa) ja riskimarginaalin 46,8 miljoonaa euroa (47,1 milj. euroa). Säästömuotoisten vakuutusten vakuutustekninen vastuuvélka muodostui parhaasta estimaatista 1 534,5 milj. euroa (1 491,5 milj. euroa) ja riskimarginaalista 24,5 miljoonaa euroa (24,4 milj. euroa), yhteensä 1 559,0 miljoonaa euroa (1 525,4 milj. euroa). Sijoitussidonnaisen vastuuvelan osuus oli 987,2 miljoonaa euroa (883,1 milj. euroa). Riskivakuutusten markkinaehtoinen vastuuvélka oli negatiivinen, yhteensä -65,6 miljoonaa euroa (-78,0 milj. euroa).

Henki-Fenniassa ei vakuutusteknistä vastuuvélkaa määritettäessä ole käytetty vastaavuuskorjausta, volatiliiteettikorjausta eikä siirtymäsäännöksiä.

Pääomanhallinta

Oman varallisuuden hallinnan tavoitteena on varmistaa oman varallisuuden riittävyys säätelyn edellyttämän vakavaraisuuspääomavaatimuksen ja riittävän suuruisen ylitteen kattamiseen kaikkina hetkinä sekä allokoida pääomat keskeisille riskialueille riski-tuottosuhteeltaan tehokkaasti. Tarvittava oman varallisuuden vähimmäistaso määrittää oman varallisuuden vähimmäismäärän, jolla yhtiö suurella todennäköisyydellä pystyy täyttämään vakuutettujen etuja koskevat velvoitteensa. Tämä oman varallisuuden määrä määrytyy suurempana vakavaraisuussäätelyn edellyttämästä vakavaraisuuspääomavaatimuksesta ja yhtiön oman riskikäsityksen mukaisesti määritellystä vakavaraisuuspääomavaatimuksesta.

Ennalta-arvaamattomia stressitekijöitä varten Henki-Fennia määrittää pääomapuskurin tarvittavan oman varallisuuden vähimmäismäärän päälle. Pääomapuskurin tarkoituksena on äkillisten ja yllättävien tilanteiden realisoiduttua antaa yhtiölle aikaa sopeuttaa riskiasemaansa eli mukauttaa riski-tuottoasemaansa ja vakavaraisuusasemansa harkitusti uutta toimintatilannetta vastaavalle tasolle. Vuosittain tehtävässä riskinotto suunnitelmassa määritetään yhtiön riskinottohalukkuus ja riskinsietokyky sekä allokoidaan riskillinen pääoma kokonaisuudelle ja yksittäisille riskeille. Oman varallisuuden ja vakavaraisuuden hallinta on osa riskienhallintajärjestelmää.

Henki-Fennian käytettävissä oleva oma varallisuus raportointikauden lopussa oli 265,9 miljoonaa euroa (215,9 milj. euroa) ja kuului kokonaisuudessaan luokkaan 1, joka on rajoituksetta käytettävissä ja jolla voidaan sellaisenaan kattaa vakavaraisuus- ja vähimmäispääomavaatimusta. Yhtiö ei sovelle sääntelyn mahdollistamia siirtymäsäännöksiä omaan varallisuuteen.

Henki-Fennian vakavaraisuuspääomavaatimus raportointikauden lopussa oli 130,8 miljoonaa euroa (117,4 milj. euroa) ja vähimmäispääomavaatimus 32,7 miljoonaa euroa (29,4 milj. euroa). Hyväksyttävän oman varallisuuden suhde vähimmäispääomavaatimukseen oli 813,1 prosenttia (735,5 %). Yhtiö ei käytä sisäistä mallia, yhtiökohtaisia parametreja, yksinkertaistettua laskentaa eikä duraatioon perustuvaa osakeriskin alaosiota vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskemiseen. Yhtiö ei ole raportointikaudella alittanut sääntelyn edellyttämää vakavaraisuus- tai vähimmäispääomavaatimustaan.

Liiketoiminta ja tuloksellisuus

Liiketoiminta

Fennia-ryhmän rakenne pohjautuu Fennian konsernitilinpäätöksen mukaiseen rakenteeseen. Ryhmän emoyhtiö on Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia, joka on vuonna 1882 perustettu, suomalainen, asiakkaidensa omistama vahinkovakuutusyhtiö.

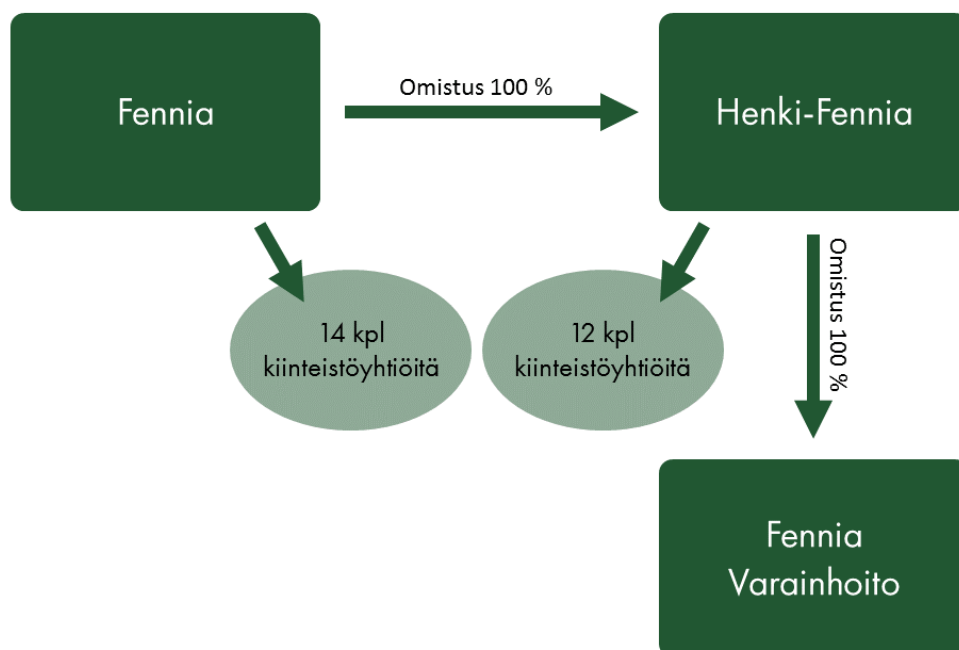
Fennia-ryhmä muodostuu seuraavista yhtiöistä: vahinkovakuuttamiseen erikoistunut Fennia, vapaaehtoisia henki-, eläke- ja säästövakuutuksia tarjoava Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia sekä varainhoitopalveluja ja vaihtoehtorahastojen hallinnointipalveluja tarjoava Fennia Varainhoito Oy.

Fennia-ryhmän yhtiöistä Fennia toimii keskinäisyyden pohjalta, mikä tarkoittaa, että asiakas on omistaja. Henki-Fennia on Fennian kokonaan omistama osakeyhtiö, ja Fennia Varainhoito on Henki-Fennian kokonaan omistama tytäryhtiö (ks. raportointikauden jälkeiset muutokset kohdasta Muut tiedot). Muut ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluvat yhtiöt ovat pääosin kiinteistöyhtiöitä.

Fennia-ryhmällä on myös laaja kumppaniverkosto, jonka kanssa se tekee tiivistä yhteistyötä asiakkaiden hyväksi.

Fennia-ryhmän yhtiöiden kotipaikka on Helsinki. Ryhmän toimintaa valvoo Finanssivalvonta, Snellmaninkatu 6, PL103, 00101 Helsinki.

Tilintarkastuksesta vastaa tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab, vastuullisena tarkastajana toimii Petri Kettunen. KPMG Oy Ab, Töölönlahdenkatu 3, PL1037, 00101 Helsinki.

Fennian liiketoiminta

Fennia on vakuutusten ja niihin liittyvien palvelujen asiantuntija, joka tarjoaa yrityksille, yrittäjille ja kotitalouksille niiden tarvitsemat vakuutuspalvelut. Fennian toimialaan kuuluvat lakisääteiset ja vapaaehtoiset vahinkovakuutukset sekä jälleenvakuuttaminen.

Fennian osakkaita ovat sen vakuutuksenottajat, joilla on yhtiössä voimassa oleva ja viimeistään edellisenä tilivuotena alkanut vakuutus. Jälleenvakuutuksen ottaminen ei kuitenkaan tuota osakkuutta.

Fennia harjoittaa ensivakuutusliiketoimintaa ainoastaan Suomessa. Joiltakin osin, mutta hyvin rajoitetusti, Fennia vakuuttaa asiakkaiden ulkomailla sijaitsevia kohteita. Myös tulevan jälleenvakuutuksen kautta Fennia vastaanottaa vakuutuskohteita, jotka sijaitsevat ulkomailla. Nämä kohteet liittyvät myös pääsääntöisesti suomalaisiin asiakkaisiin.

Fennian yhteistyökumppani työeläkevakuutuksissa on Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo. Yhteistyö Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Eteran kanssa päättyi vuonna 2017.

Henki-Fennian liiketoiminta

Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia on perustettu 1.10.1998. Henki-Fennia on erikoistunut vapaaehtoisin henki-, eläke- ja säästövakuutuksiin sekä vakuutukselliseen varainhoitoon.

Yhtiö tarjoaa asiakkailleen vakuutuksia pysyvän työkyvyttömyyden ja kuoleman varalle, vapaaehtoisia yksilöllisiä ja ryhmäeläkevakuutuksia, säästöhenkivakuutuksia sekä kapitalisaatiosopimuksia.

Henki-Fennian asiakkaina on yrityksiä ja muita yhteisöjä, yrittäjiä ja yksityishenkilöitä.

Henki-Fennia harjoittaa vakuutusliiketoimintaa ainoastaan Suomessa.

Vakuutustoiminnan tuloksellisuus

Raportointikaudella Fennia-ryhmän maksutulo oli 560,4 miljoonaa euroa (624,4 milj. euroa).

Ryhmän konsernitilinpäätöksen mukainen liikevoitto oli 81,7 miljoonaa euroa (11,5 milj. euroa), josta vahinkovakuutusliiketoiminnan osuus oli 61,1 miljoonaa euroa (0,8 milj. euroa) ja henkivakuutusliiketoiminnan osuus 20,7 miljoonaa euroa (10,7 milj. euroa).

Ryhmän henkilöstön keskimääräinen lukumäärä oli 1 012 henkilöä (1 044 henkilöä).

Fennian vakuutustoiminnan tuloksellisuus

Raportointikaudella Fennia-ryhmän vahinkovakuutusliiketoiminnan maksutulo oli 393,7 miljoonaa euroa (417,4 milj. euroa).

Yhdistetty kulusuhde oli 96,6 prosenttia (100,9 %), josta vahinkojen osuus eli riskisuhde oli 61,1 prosenttia (67,0 %) ja liikekulujen sekä korvausten käsittelykulujen osuus eli toimintakulusuhde oli 35,5 prosenttia (33,9 %).

Fennia alensi vastuuvelan diskonttauksessa käytettävää laskuperustekorkoa 1,5 prosenttiin (2,0 %). Tämän johdosta vastuuvetka kasvoi 52,2 miljoonaa euroa. Vuoden 2017 lopussa toteutettiin myös muita vastuuvetkaperustemuutoksia, jotka puolestaan alensivat korvauskuluja 51,7 miljoonalla eurolla. Lisäksi diskonttauskoron alentaminen johti tapaturmavakuutuksen regressisaamisten kasvuun, mikä puolestaan vähensi korvauksia 1,6 miljoonaa euroa. Nämä vastuuvetkaan tehdyt laskuperustemuutokset paransivat tilikauden yhtiötasosta riski- ja vahinkosuhdetta 0,3 prosenttiyksikköä.

Operatiivinen yhdistetty kulusuhde, jossa on eliminoitu laskuperustemuutokset ja tietojärjestelmien arvonalennuspoistot, aleni ja oli 93,6 prosenttia (94,7 %).

Tulevan jälleenvakuutuksen lajeille kirjautuu lähinnä osallistuminen pooliliikkeeseen, josta kotimaisen potilasvakuutuspoolin osuus on suurin. Pienestä volyymistä johtuen tulevan jälleenvakuutuksen tulosvaikutus on vähäinen.

Vahinkovakuutuksen tuloksen suojaamiseksi on solmittu menevän jälleenvakuutuksen sopimuksia. Tilivuoden menevän jälleenvakuutuksen tulokseen vaikuttaa erityisesti historiamme suurin palovahinko, josta Fennialla on jälleenvakuutussaamia omavastuun ylittävältä osuudelta.

Vahinkovakuutuksen maksutulo pieneni sekä yritys- että henkilövakuuttamisessa. Vaikka yritystoiminnan suhdannenäkymät paranivat, ei maksutulon kasvua saavutettu. Esimerkiksi tapaturmavakuuttamisessa palkkasummien kasvu ei enää vaikuta entisessä määrin maksutulon kasvuun, koska hinnoittelujärjestelmät reagoivat aiempaa nopeammin vahinkomenossa tapahtuvaan muutokseen. Täten viime vuosien parantunut riskisuhde alentaa vakuutusmaksua. Henkilövakuuttamisen maksutulon pienenemiseen vaikuttaa muun muassa verkossa ostamisen suosio, jolloin asiakas voi helposti verrata vakuutuksen hintaa. Kilpailussa mukana pysyminen on johtanut joidenkin tuotteiden hinnan alenemiseen.

Liikennevakuutuksen maksutulo aleni 67,1 miljoonaan euroon (78,3 milj. euroa). Voimakas maksutulon pientyminen johtuu erityisesti markkinoilla syntyneestä bonuskilpailusta. Yhtiö toi lokakuussa markkinoille uuden liikennevakuutustuotteen, jossa on markkinoiden suurin maksimibonus. Tämä uudistus selvästi piristi liikennevakuutusten myyntiä. Kiristyneestä kilpailusta huolimatta lajin vahinkosuhde oli edelleen erittäin hyvä 55 prosenttia (55 %). Liikennevakuutuksen myötä myös vapaaehtoisen autovakuutuksen maksutulo pieneni 71,4 miljoonaan euroon (76,9 milj. euroa). Toisin kuin liikennevakuutuksen kohdalla autovakuutuksen tulos oli heikko. Vahinkosuhde oli epätydyttävä 77 prosenttia (78 %).

Yritysten palo- ja muiden omaisuusvakuutusten maksutulo oli 44 miljoonaa euroa (46 milj. euroa). Tilikaudelle osui historiamme suurin palovahinko. Samoin kotivakuutuksen maksutulo vastuu- ja oikeusturvaosineen pieneni 3 prosenttia ja oli 49 miljoonaa euroa (50 milj. euroa). Yrityssektorin vahinkosuhde kasvoi näissä lajeissa, mutta henkilöasiakkaiden vahinkosuhde parani lievästi.

Merkittävimmät vahinkovakuutusliiketoiminnan vakuutuslajit vakuutusteknisine katteineen näkyvät alla olevasta taulukosta.

Vahinkovakuutuksen vakuutusluokkaryhmäkohtainen tulos

Vakuutusluokkaryhmä (milj. euroa)	Vuosi	Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	Vakuutusmaksutuotot ennen jälleenvakuuttajien osuutta	Korvauskulut ennen jälleenvakuuttajien osuutta	Liikekulut ennen jälleenvakuuttajien palkkioita ja voitto-osuuksia	Jälleenvakuuttajien osuus	Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta
Lakisääteinen tapaturma	2017	82,0	81,9	-53,0	-12,8	-0,2	15,9
	2016	82,4	82,3	-96,5	-13,4	-0,3	-27,9
Muu tapaturma ja sairaus	2017	44,2	44,7	-29,6	-11,8	-0,1	3,3
	2016	45,2	44,0	-33,5	-12,1	-0,1	-1,8
Moottorijoneuvo-vastuu	2017	67,1	72,4	-65,7	-20,4	-0,3	-13,9
	2016	78,3	79,4	-52,9	-21,8	-0,3	4,5
Maa-ajoneuvot	2017	71,4	73,9	-55,8	-21,2	0,0	-3,1
	2016	76,9	76,8	-60,3	-21,0	0,1	-4,4
Palo- ja muu omaisuusvahinko	2017	84,2	85,2	-82,9	-22,1	15,5	-4,3
	2016	86,5	86,4	-63,2	-22,8	-0,6	-0,2
Vastuu	2017	20,7	20,0	-12,3	-5,4	0,3	2,6
	2016	23,5	23,6	-12,8	-5,4	1,6	6,9
Muut	2017	23,6	23,7	-15,6	-6,8	-0,6	0,7
	2016	24,2	24,3	-10,8	-7,0	-0,7	5,8
ENSIVAKUUTUS YHTEENSÄ	2017	393,3	401,9	-314,8	-100,4	14,6	1,2
	2016	417,0	416,8	-330,0	-103,5	-0,3	-17,0
Jälleenvakuutus	2017	0,4	0,4	-0,1	-0,2	0,0	0,1
	2016	0,3	0,3	-0,2	-0,1	0,0	0,0
YHTEENSÄ	2017	393,7	402,3	-315,0	-100,6	14,6	1,3
	2016	417,4	417,1	-330,2	-103,6	-0,3	-17,1
Tasoitusmäärän muutos	2017						-30,5
	2016						-13,0
VAKUUTUSTEKNINEN KATE	2017						-29,2
	2016						-30,1

Ilman perustekorkokulua ja ilman kertaluonteisia eriä lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kate oli 8,9 miljoonaa euroa (-4,2 milj. euroa) ja moottorijoneuvojen vastuuvakuutuksen 12,0 miljoonaa euroa (13,7 milj. euroa).

Henki-Fennian vakuutustoiminnan tuloksellisuus

Raportointikaudella Fennia-ryhmän henkivakuutusliiketoiminnan maksutulo oli 166,7 miljoonaa euroa (207,1 milj. euroa). Maksutulo jakautui vakuutuslajeittain seuraavasti:

Maksutulo (milj. euroa)	2017	2016
Säästövakuutus	93,3	132,5
Kapitalisaatiosopimus	20,2	18,6
Yksilöllinen eläkevakuutus	9,7	10,9
Ryhmäeläkevakuutus	24,7	25,9
Riskihenkiläkevakuutus	13,5	13,8
Työntekijäin ryhmähenkiläkevakuutus	5,3	5,3
Yhteensä	166,7	207,1

Jälleenvakuuttajien osuus kokonaismaksutulosta oli 1,0 miljoonaa euroa (1,2 milj. euroa).

Sijoitussidonnaisten vakuutusten maksujen osuus henkivakuutusliiketoiminnan kokonaismaksutulosta oli 76,2 prosenttia (79,7 %).

Maksettujen korvausten määrä oli 104,4 miljoonaa euroa (90,7 milj. euroa), joka jakautui seuraavasti:

Maksetut korvaukset (milj. euroa)	2017	2016
Säästösummien takaisinmaksut	5,5	6,4
Eläkkeet	36,2	34,6
Takaisinostot	47,4	40,4
Kuolemantapaussummat	11,1	4,4
Pysyvän työkyvyttömyyden korvaukset	0,4	0,7
Muut	3,8	4,1
Yhteensä	104,4	90,7

Jälleenvakuuttajan osuus maksetuista korvauksista oli 0,2 miljoonaa euroa (0,4 milj. euroa).

Henkivakuutusliiketoiminnan riskiliikkeen tulos oli 9,8 miljoonaa euroa (9,0 milj. euroa). Riskiliikkeen tulos muodostuu pääasiassa riskihenkivakuutuksen (mukaan lukien työntekijäin ryhmähenkivakuutus) maksuihin sisältyvän riskiosan ja kuolemantapausten sekä pysyvän työkyvyttömyyden perusteella maksettujen riskihenkivakuutuskorvausten erotuksesta.

Henkivakuutusliiketoiminnan liikekulut (mukaan lukien korvausten selvittelykulut) olivat 15,6 miljoonaa euroa (14,6 milj. euroa). Liikekustannussuhde kuomitustulosta (mukaan lukien rahastojen palkkionpalautukset) oli 92,1 prosenttia (94,8 %). Ilman palkkionpalautusten vaikutusta liikekustannussuhde oli 103,6 prosenttia (105,6 %).

Henki-Fennian korkoliikkeen tulokseen sidottujen vakuutussäästöjen laskuperustekorko on välillä 0–4,5 prosenttia. Uusissa vakuutuksissa laskuperustekorko on 0–1 prosenttia. Vuoden 2017 sijoitustoiminnan tulos oli kohtuullinen. Tilivuoden korkoliikkeen tuloksesta siirrettiin tulevien lisätujen vastuuseen 3,8 miljoonaa euroa. Lisätujen vastuu on kohdennettu eläkevakuutuksille, joissa on matala laskuperustekorko. Yhtiö on täydentänyt vastuuvakaa aiemmissa tilinpäätöksissä tekemällä siirtoja korkotäydennysvastuuseen. Korkotäydennysvastuun purulle on laadittu vähimmäispurkusuunnitelma. Vuonna 2017 korkotäydennysvastuuta purettiin suunnitelman mukaisesti. Tehtyjen korkotäydennysten ansiosta vuotuinen sijoitustoiminnalle tuleva vähimmäistuottovaade henkivakuutusliiketoiminnassa on 1,0 prosenttia. Korkotäydennysvastuun määrä tilinpäätöksessä oli 125,1 miljoonaa euroa (136,0 milj. euroa).

Henki-Fennia maksoi asiakashyvityksiä riskihenkivakuutuksille ja niille säästömuotoisille vakuutuksille, joissa laskuperustekorko on matala. Myönnetty asiakashyvitykset olivat 1,2 miljoonaa euroa (2,4 milj. euroa), joista 0,6 miljoonaa euroa rahoitettiin aikaisemmin muodostunutta lisätujen vastuuta käyttämällä. Riskitön korko on pysynyt alhaalla sekä lyhyiden korkojen että pitkien valtionlainojen osalta vuodesta 2009 alkaen. Henki-Fennian hyvittävä kokonaiskorko on ylittänyt selvästi vastaavan sijoitusajan riskittömän koron vuosina 2009–2017. Lisätujen jakamisessa on otettu huomioon paitsi sopimuksen laskuperustekorko, myös vakuutuksen kesto ja takaisinosto-oikeus. Tästä johtuen eläkevakuutuksille hyvítettävä kokonaiskorko on ollut korkeampi kuin säästövakuutuksille hyvítettävä korko.

Sijoitustoiminnan tuloksellisuus

Fennia-ryhmän sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin oli 102,2 miljoonaa euroa (82,6 milj. euroa). Tuotto sitoutuneelle pääomalle oli 4,3 prosenttia (3,7 %). Fennia-ryhmän sijoitusomaisuus käyvin arvoin oli 2 414,2 miljoonaa euroa. (2 314,9 milj. euroa).

Sijoitusomaisuuden allokatio käyvin arvoin (milj. euroa)	31.12.2017	Osuus	31.12.2016	Osuus
Korkosijoitukset	1 367,9	56,7 %	1 358,5	58,7 %
Osakesijoitukset	497,1	20,6 %	391,3	16,9 %
Kiinteistösijoitukset	532,4	22,1 %	549,5	23,7 %
Muut sijoitukset	16,7	0,7 %	15,6	0,7 %
Sijoitusomaisuus yhteensä	2 414,2	100 %	2 314,9	100 %

Hyvään sijoitustulokseen vaikuttivat erityisesti osakkeiden ja kiinteistösijoitusten hyvät tuotot. Osakesijoitusten tuottoon vaikutti globaali osakemarkkinoiden nousu, joka jakaantui koko vuodelle poikkeuksellisen tasaisesti. Samaan aikaan myös noteeraamattomien osakkeiden ja pääomarahastojen tuotot olivat poikkeuksellisen hyvät, joten osakesijoitukset kokonaisuutena tuottivat erinomaisesti.

Kiinteistösijoitukset ovat tuottaneet Fennia-ryhmän sijoitussalkussa perinteisesti hyvin, eikä tämäkään vuosi tehnyt poikkeusta. Vaikka tuotot jäivät hieman edellisvuodesta, oli kiinteistösijoitusten tuotto hyvä.

Edelleen alhaisena pysynyt korkotaso piti korkosijoitusten tuotot matalina, mutta niiden vaikutus kokonaistuottoon oli kuitenkin positiivinen. Suuri korkoallokatio kuitenkin painaa koko sijoitussalkun tuottoa alaspäin, kun rahamarkkinasijoituksista on vaikea löytää positiivista tuottoa ja hyvälaatuisten luottoriskisijoitustenkin tuotto on jo useamman vuoden maturiteettiin asti negatiivinen.

Valuuttajohdannaisten tuotot vaikuttavat muiden sijoitusten tuottoihin voimakkaasti, vaikka ne tasaavatkin kokonaisuudessaan Fennia-ryhmän sijoitussalkussa valuuttakurssiliikkeistä aiheutuvia arvonmuutoksia. Tämä johtuu siitä, että valuuttajohdannaisten tuotot näkyvät muissa sijoituksissa, mutta suojattavien valuuttamäärien sijoitusten valuuttakurssiliikkeistä aiheutuvat arvonmuutokset näkyvät kyseessä olevien omaisuuslajien tuotoissa. Katsauskaudella euro on vahvistunut muun muassa Yhdysvaltojen dollaria ja Englannin puntaa vastaan, mikä on näkynyt valuuttasuojauksen tuottoina muissa sijoituksissa. Niiden vaikutus Fennia-ryhmän kokonaistuottoon on ollut merkittävä.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (milj. euroa)	31.12.2017			31.12.2016		
	Nettotuotto	Sitoutunut pääoma	Tuotto, %	Nettotuotto	Sitoutunut pääoma	Tuotto, %
Korkosijoitukset	1,3	1 406,3	0,1 %	26,0	1 320,8	2,0 %
Osakesijoitukset	46,0	424,5	10,8 %	24,2	362,6	6,7 %
Kiinteistösijoitukset	32,9	550,9	6,0 %	42,3	506,6	8,4 %
Muut sijoitukset	27,7	2,9	942,0 %	-3,1	15,7	-19,7 %
Sijoitukset yhteensä	107,9	2 384,7	4,5 %	89,4	2 205,7	4,1 %
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot ja kulut	-5,7			-6,8		
Yhteensä	102,2	2 384,7	4,3 %	82,6	2 205,7	3,7 %

Fennian sijoitustoiminnan tuloksellisuus

Fennian sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin oli 78,9 miljoonaa euroa (42,3 milj. euroa). Tuotto sitoutuneelle pääomalle oli 4,7 prosenttia (2,7 %). Fennian sijoitusomaisuus käyvin arvoin oli 1 706,0 miljoonaa euroa (1 617,9 milj. euroa).

Sijoitusomaisuuden allokatio käyvin arvoin (milj. euroa)	31.12.2017	Osuus	31.12.2016	Osuus
Korkosijoitukset	847,4	49,7 %	833,4	51,5 %
Osakesijoitukset	410,2	24,0 %	339,0	21,0 %
Kiinteistösijoitukset	433,0	25,4 %	437,1	27,0 %
Muut sijoitukset	15,4	0,9 %	8,4	0,5 %
Sijoitusomaisuus yhteensä	1 706,0	100,0 %	1 617,9	100,0 %

Sijoitustoiminnan tuottoihin vaikutti erityisesti riskillisten omaisuuslajien hyvä kehitys. Korkosijoitusten tuotto jäi lievästi positiiviseksi ja se painoi koko sijoitussalkun tuottoa, joka suuresta korkoallokatiosta huolimatta oli kuitenkin kokonaisuudessaan hyvä. Muiden sijoitusten tuottoihin vaikuttivat erityisesti valuuttajohdannaisten tuotot, jotka olivat katsauskaudella merkittävät.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (milj. euroa)	31.12.2017			31.12.2016		
	Nettotuotto	Sitoutunut pääoma	Tuotto, %	Nettotuotto	Sitoutunut pääoma	Tuotto, %
Korkosijoitukset	0,5	876,0	0,1 %	21,3	860,8	2,5 %
Osakesijoitukset	33,1	357,2	9,3 %	8,4	313,2	2,7 %
Kiinteistösijoitukset	27,5	450,3	6,1 %	23,2	375,9	6,2 %
Muut sijoitukset	21,7	2,4	921,3 %	-5,3	10,4	-51,0 %
Sijoitukset yhteensä	82,8	1 685,9	4,9 %	47,7	1 560,4	3,1 %
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot ja kulut	-3,9			-5,3		
Yhteensä	78,9	1 685,9	4,7 %	42,3	1 560,4	2,7 %

Korkosijoitusten tuotto jäi katsauskaudella vaatimattomaksi ollen 0,1 prosenttia, ja se jäi selvästi edellisvuoden tasosta (2,5 %). Tähän vaikuttivat korkotason hienoinen nousu sekä erityisesti lyhyiden korkojen poikkeuksellisen alhainen taso Euroopassa. Lyhyistä korkosijoituksista on vaikea löytää positiivista tuottoa, ja sen vaikutus korkosijoitussalkkuun on merkittävä. Positiivista tuottoa korkosalkkuun saatiin eurooppalaisista luottoriskisijoituksista. Valuuttamääräiset riskilliset korkosijoitukset puolestaan tuottivat euroissa negatiivisesti. Näiden sijoitusten tuottoon vaikuttivat valuuttakurssiliikkeet, kun euro vahvistui muita valuuttoja vastaan.

Osakesijoitusten nettotuotto oli 33,1 miljoonaa euroa (8,4 milj. euroa) ja tuotto sitoutuneelle pääomalle 9,3 prosenttia (2,7 %). Erinomaiseen tulokseen vaikuttivat vahva osakemarkkinakehitys globaalisti sekä pääomarahastojen erinomainen tuotto. Listattujen osakesijoitusten 9,7 prosentin tuottoon vaikuttivat erityisesti yhdysvaltalaisen osakkeiden sekä kehittyvien markkinoiden osakkeiden erinomaiset tuotot, vaikka euron vahvistuminen heikensikin niiden tuottoja euroissa. Myös eurooppalaiset osakkeet tuottivat hyvin. Listattujen osakkeiden tuotto oli 7,0 prosenttia ja parani edelliseen vuoteen nähden kolme prosenttiyksikköä. Pääomarahastot puolestaan tuottivat 24,3 prosenttia, mikä oli noin kaksinkertainen edellisvuoteen verrattuna (12,3 %).

Kiinteistösijoitusten tuotto jatkui erinomaisen vakaana. Nettotuotto oli 27,5 miljoonaa euroa ja se nousi edelliseen vuoteen nähden (23,2 milj. euroa), mutta tuotto sitoutuneelle pääomalle pysyi lähes muuttumattomana ollen 6,1 prosenttia (6,2 %). Kiinteistösijoitusten tuottoon vaikuttivat positiivisesti myydyistä kiinteistöistä saadut myyntivoitot.

Muiden sijoitusten nettotuotto oli 21,7 miljoonaa euroa (-5,3 milj. euroa), ja niiden vaikutus kokonaistuottoon oli merkittävä. Muut sijoitukset koostuvat pääasiassa valuuttajohdannaisista, joilla suojattiin Yhdysvaltojen dollari- ja Englannin puntamääräisten sijoitusten valuuttariskiä. Valuuttajohdannaisien osuus muiden sijoitusten kokonaistuotoista oli 21,5 miljoonaa euroa (-4,7 milj. euroa). Erään vaikuttivat myös hedge-rahastosijoitusten tuotot, jotka olivat 0,2 miljoonaa euroa (-0,6 milj. euroa).

Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot ja kulut olivat katsauskaudella -3,9 miljoonaa euroa (-5,3 milj. euroa).

Henki-Fennian sijoitustoiminnan tuloksellisuus

Henki-Fennian sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin oli 24,8 miljoonaa euroa (30,5 milj. euroa). Tuotto sitoutuneelle pääomalle oli 3,3 prosenttia (4,3 %). Henki-Fennian sijoitusomaisuus käyvin arvoin oli 767,2 miljoonaa euroa (755,9 milj. euroa).

Sijoitusomaisuuden allokaatio käyvin arvoin (milj. euroa)	31.12.2017	Osuus	31.12.2016	Osuus
Korkosijoitukset	520,5	67,8 %	525,0	69,5 %
Osakesijoitukset	145,8	19,0 %	111,3	14,7 %
Kiinteistösijoitukset	99,5	13,0 %	112,4	14,9 %
Muut sijoitukset	1,4	0,2 %	7,2	0,9 %
Yhteensä	767,2	100,0 %	755,9	100,0 %

Sijoitussalkun tuottoon vaikuttivat positiivisesti osakesijoitukset sekä kiinteistösijoitukset. Suuri korkosalkku painoi kuitenkin koko sijoitussalkun tuottoa selvästi alaspäin, vaikka korkosijoitusten tuotto jäikin lievästi positiiviseksi. Muiksi sijoituksiksi luokiteltujen valuuttajohdannaisien tuotot olivat kokonaisuuden kannalta myös merkittävät.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (milj. euroa)	31.12.2017			31.12.2016		
	Nettotuotto	Sitoutunut pääoma	Tuotto, %	Nettotuotto	Sitoutunut pääoma	Tuotto, %
Korkosijoitukset	0,8	530,3	0,2 %	4,7	460,0	1,0 %
Osakesijoitukset	14,3	127,4	11,2 %	5,9	118,2	5,0 %
Kiinteistösijoitukset	5,4	100,6	5,4 %	19,1	130,7	14,6 %
Muut sijoitukset	6,0	0,6	1 025,2 %	2,2	5,3	42,1 %
Sijoitukset yhteensä	26,6	758,9	3,5 %	32,0	714,1	4,5 %
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot ja kulut	-1,7			-1,5		
Yhteensä	24,8	758,9	3,3 %	30,5	714,1	4,3 %

Henki-Fennian sijoitussalkusta 67,8 prosenttia (69,5 %) on korkosijoituksia. Korkosijoitusten tuotto oli 0,2 prosenttia, ja se laski edellisvuodesta (1,0 %). Merkittävän korkoallokation johdosta se vaikutti myös kokonaistuottoon sitä alentaen. Alhaiseen tuottoon vaikuttivat korkotason hienoinen nousu sekä erityisesti lyhyiden korkojen poikkeuksellisen alhainen taso Euroopassa. Lyhyistä korkosijoituksista on vaikea löytää positiivista tuottoa, ja sen vaikutus korkosijoitussalkkuun on merkittävä. Henki-Fennian korkosijoitukset ovat pääasiassa rahamarkkinasijoituksia, hyvälaatuisia yrityslainoja tai lyhyen duraation yrityslainoja. Tämän vuoksi korkosijoitusten tuotto nousi positiiviseksi, mutta riskillisempien korkoluokkien puuttuminen korkosijoitussalkusta piti tuottokontribuution maltillisena.

Osakesijoitusten tuotto sitoutuneelle pääomalle oli 11,2 prosenttia, ja se yli kaksinkertaistui edellisvuodesta (5,0 %). Tämä johtui noteerattujen osakkeiden erinomaisesta kurssikehityksestä sekä erityisesti pääomarahastojen ja listaamattomien osakkeiden parantuneista tuotoista edellisvuoteen verrattuna. Osakemarkkinat nousivat tasaisesti koko katsauskauden ajan. Kun kurssikehitys oli hyvää globaalisti, muodostui noteerattujen osakkeiden tuotto hyväksi ollen 7,5 prosenttia. Tuottoa heikensi osakejohdannaisten käytöstä aiheutunut tappio, joka katsauskaudella oli -0,9 miljoonaa euroa. Noteerattuja osakkeita paremmin tuottivat pääomarahastot, joiden tuotto oli poikkeuksellisen hyvä ollen 32,2 prosenttia. Listaamattomien osakesijoitusten tuotto oli 5,8 prosenttia, mutta niiden merkitys koko osakesalkun tuottoon on vähäinen.

Kiinteistösijoitusten tuotto 5,4 prosenttia jäi edellisvuoden huipputuotoista (14,6 %), mutta oli siitä huolimatta hyvä. Edellisen vuoden tulosta kasvattivat kiinteistöjen myyntivoitot, joita tänä vuonna ei samassa mittakaavassa ollut. Siksi tuotto laski edellisvuodesta selvästi. Suorien kiinteistösijoitusten vuokratuotot sekä kiinteistörahastoista saadut tuotot ovat pysyneet vakaina useamman vuoden ja olivat hyvien kiinteistötuottojen taustalla myös vuonna 2017.

Muiden sijoitusten nettotuotto oli 6,0 miljoonaa euroa, ja se lähes kolminkertaistui edellisvuodesta (2,2 milj. euroa). Muiden sijoitusten tuottoon vaikuttivat positiivisesti valuuttajohdannaiset, joilla suojattiin sekä Yhdysvaltojen dollari- että Englannin puntamääräisiä sijoituksia. Euron vahvistuessa molempia valuuttoja vastaan valuuttajohdannaisten tuotto oli positiivinen. Vastaavansuuruiset valuuttakurssiliikkeestä aiheutuneet tappiot sisältyvät puolestaan suojattujen omaisuuslajien (osake, korko) tuottoihin. Hedge-rahastojen kontribuutio muut sijoitukset -erän tuottoon oli negatiivinen, mutta kokonaisuudessaan hyvin pieni.

Henki-Fennia on myös suojannut osan korkoriskistään korkojohdannaisten avulla. Korkojohdannaiset ovat kirjanpidollisesti suojaavia, joten niistä aiheutuneita tuottoja ja kuluja jaksotetaan sopimusten alkuperäisen juoksuajan yli. Päättäneellä tilikaudella suljettujen korkojohdannaisten nettotulos oli -2,3 miljoonaa euroa, josta tilikaudelle jaksotettiin tappiota 0,1 miljoonaa euroa. Edellisellä tilikaudella suljettujen korkojohdannaisten tuloksesta jaksotettiin tilikaudelle tappiota 0,5 miljoonaa euroa.

Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot ja kulut olivat katsauskaudella -1,7 miljoonaa euroa (-1,5 milj. euroa).

Muiden toimien tuloksellisuus

Fennia-ryhmällä on vakuutus- ja sijoitustoiminnan lisäksi vaihtoehtorahastojen hallinnointitoimintaa sekä varainhoitotoimintaa, joiden merkitys ja vaikutus Fennia-ryhmän tai Henki-Fennian tuloksellisuuteen ei ole merkittävä.

Muut tiedot

Fennia Varainhoito on vuoden 2017 aikana saanut Finanssivalvonnalta luvan toimia vaihtoehtorahastojen hoitajana. Tämä toimilupa mahdollistaa Fennia Varainhoidon toimimisen sen hallinnoimien vaihtoehtorahastojen varainhoitajana ja selvitysyhteisönä. Ryhmän muut yhtiöt tekivät yhtiöjärjestyksiinsä Finanssivalvonnan hyväksymät muutokset, jotka mahdollistavat toimimisen vaihtoehtorahastojen hoitajan edustajana.

Raportointikauden jälkeen Fennian hallitus on päättänyt perustaa Fennia-palvelu Oy -nimisen tytäryhtiön. Tytäryhtiön tarkoituksena on tarjota lisäarvopalveluita nykyisille ja potentiaalisille vakuutusasiakkaille. Fennia on tehnyt liitännäistoimintaa koskevan ilmoituksen Finanssivalvonnalle sekä päivittänyt yhtiöjärjestystään liitännäistoimintaa koskevin osin.

Raportointikauden jälkeen myös Fennia Varainhoito on perustanut tytäryhtiön, Fennia Kiinteistökehitys Oy:n. Yhtiön tarkoituksena on tuottaa lisäarvoa Fennia Varainhoidon omaisuudenhoidon asiakkaille, hallinnoitaviin rahastoihin sekä yhteistyökumppaneiden kiinteistösijoitustoimintaan.

Lisäksi ryhmän yhtiöt ovat päättäneet sisäisestä järjestelystä, jossa emoyhtiö on ostanut Fennia Varainhoidon osakkeet Henki-Fennialta. Kaupan tarkoituksena on turvata Fennia Varainhoidon toiminnan kehittyminen suoremmin emoyhtiön omistuksessa. Kaupalla ei ole suoranaisia vaikutuksia Fennia Varainhoidon liiketoimintaan tai asemaan lyhyellä aikavälillä. Pidemmällä aikavälillä kaupalla halutaan varmistaa Fennia Varainhoidon kasvu- ja kehitysmahdollisuuksia.

Hallintojärjestelmä

■ Yleistiedot hallintojärjestelmästä

Hallintojärjestelmä-osiossa kuvataan ryhmän emoyhtiön Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennian sekä sen omistaman tytäryhtiön Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennian ja tämän tytäryhtiön Fennia Varainhoito Oy:n yhteistä hallintojärjestelmää.

Fennia-ryhmään kuuluvien yhtiöiden hallintoelimet

Hallintoneuvosto

Ryhmän emoyhtiöllä on hallintoneuvosto, joka valvoo hallituksen ja toimitusjohtajan vastuulla olevaa yhtiön hallintoa. Hallintoneuvoston tehtävänä on valita Fenniaan eli ryhmän emoyhtiöön hallituksen jäsenet ja vahvistaa hallituksen jäsenten palkkiot. Lisäksi hallintoneuvosto antaa varsinaiselle yhtiökokoukselle lausuntonsa tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja tilintarkastuskertomuksesta sekä antaa hallitukselle ohjeita asioissa, jotka ovat laajakantoisia tai periaatteellisesti tärkeitä. Hallintoneuvostolla on kaksi valiokuntaa.

Hallitukset

Ryhmän emoyhtiönä Fennian hallitus vastaa hallintojärjestelmän asianmukaisuudesta ryhmätasolla ja huolehtii siitä, että ryhmää johdetaan kokonaisuutena. Ryhmän emoyhtiön hallitus (konsernihallitus)

- päättää ryhmän tavoitteista ja strategiasta
- päättää ryhmän hallintojärjestelmän ja ylimmän tason organisaatorakenteen
- päättää ryhmän kannalta merkittävistä tai epätavallisista ja laajakantoisista liiketoimintajärjestelyistä
- valvoo ryhmän sisäisen valvonnan ja hallintojärjestelmän, mukaan lukien riskienhallintajärjestelmän, riittävyyttä ja tehokkuutta

ja

- hyväksyy vuosittain näiden asianmukaisuutta ja riittävyyttä koskevat arviot
- hyväksyy ryhmän riskienhallintastrategian sekä ryhmän omaa riski- ja vakavaraisuusarviota koskevat raportit (ORSA)
- hyväksyy ryhmän vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskevan viranomaisraportoinnin.

Fennian ja Henki-Fennian hallitukset huolehtivat vastuullaan olevan yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallituksilla on työjärjestys, johon on kirjattu hallituksen keskeiset tehtävät sekä kokouskäytännöt.

Emoyhtiön hallitus päättää ryhmätasoisista asioista. Hallitukset ovat 1.4.2017 perustaneet ryhmän hallitusten yhteistyötä tukemaan hallitusten yhteisen yhteistyövaliokunnan.

Emoyhtiön hallituksen apuna toimii nimitys- ja palkitsemisvaliokunta, jonka tehtävänä on Fennian konsernijohtajan, hänen sijaisensa sekä varatoimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten palkitsemis- ja nimittämisasioiden valmistelu, suunnittelu ja kehittäminen sekä koko yhtiön palkitsemisjärjestelmän valmistelu.

Tarkastusvaliokunta on Fennian ja Henki-Fennian hallitusten yhteinen. Tarkastusvaliokunnan vastuualue kattaa talouteen ja vakavaraisuuteen liittyvät asiat, sisäisen valvonnan, mukaan lukien compliancen, riskienhallinnan ja sisäisen tarkastuksen, riittävyyden ja asianmukaisuuden seurannan. Lisäksi tarkastusvaliokunta huolehtii tilintarkastukseen liittyvistä lakisääteisistä tehtävistään.

Toimitusjohtajat

Fennia-ryhmän yhtiöillä on kullakin toimitusjohtaja, jonka yhtiön hallitus nimittää ja jonka toimitushteen ehdoista, palkoista ja palkkioista hallitus päättää. Emoyhtiön toimitusjohtaja on 1.4.2017 nimetty konsernijohtajaksi. Toimitusjohtajan tehtävänä on hallituksen ohjeiden ja määräysten mukaisesti hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa. Toimitusjohtajan tehtäviin kuuluu yhtiön liiketoiminnan johtaminen ja valvonta, riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan järjestäminen sekä vastuu yhtiön toimintojen kehittämisestä ja koordinoinnista. Emoyhtiöllä on myös kaksi varatoimitusjohtajaa, joista toinen toimii toimitusjohtajan sijaisena.

Toimitusjohtajat ovat jäseninä konsernin johtoryhmässä, jonka tehtävänä on huolehtia hallitusten päättämien ryhmätasoisien asioiden täytäntöönpanosta. Konsernin johtoryhmän puheenjohtajana toimii emoyhtiön toimitusjohtaja.

Tiedot palkka- ja palkkiopolitiikasta

Fennia-ryhmässä noudatetaan yhteistä palkka- ja palkitsemispolitiikkaa. Palkkapolitiikassa määritellään palkkojen ja palkkioiden määräytymisen periaatteet. Palkkapolitiikassa on kuvattu palkka- ja palkitsemisasioihin liittyvät vastuut sekä se, että jokainen työntekijä voi itseään ja omaa toimintaansa kehittämällä vaikuttaa palkkakehitykseensä.

Vaikka lähes kaikkien työntekijöiden ja johdon palkan ja palkitsemisen muodostamassa kokonaisuudessa on kiinteän palkanosan lisäksi myös muuttuvia elementtejä, muuttuvien palkanosion merkitys on suurin myyntitehtävissä olevalle henkilöstölle.

Palkitsemisen lähtökohtana on kannustava, oikeudenmukainen, kohtuullinen sekä ryhmän ja ryhmän yhtiöiden lyhyen ja pitkän tähtäimen etujen mukainen johdon ja henkilöstön palkitseminen.

Palkitsemisperiaatteiden mukaisesti palkitseminen on rakennettu epätervettä riskinottoa estävällä tavalla. Palkitsemisjärjestelmä perustuu vuosipalkkioihin. Jotkin palkkiotavoitteet voivat olla vuotta pitempää ajanjaksoa mittaavia. Palkitsemisjärjestelmissä on muun muassa ennalta määrätty palkkiomaksimit, jotka rajoittavat palkkion enimmäismäärän. Lisäksi sääntöihin sisältyy force majeure -ehto, joka antaa hallitukselle oikeuden järjestelmien ehtojen muuttamiseen kesken kauden, jos yhtiön taloudellinen asema on vaarantunut taikka olosuhteet ovat muutoin muuttuneet merkittävästi. Palkoista ja palkkioista päätettäessä noudatetaan "yhden yli" -periaatetta eli päätöksentekijänä on henkilön esimiehen esimies.

Lähipiiriliiketoimet raportointikauden aikana

Yhtiöillä ei ole lähipiiriliiketoimia, jotka olisi tehty muuta kuin tavanomaisia kaupallisia ehtoja noudattaen. Tiedot ryhmän yhtiöiden ja niiden lähipiiriin kuuluvien tahojen välisistä lähipiirilainoista ja muista olennaisista liiketoimista julkaistaan kunkin yhtiön tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Muutokset raportointikauden aikana

Kuluneen raportointikauden aikana hallintojärjestelmässä ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Emoyhtiön hallitus on 1.4.2017 tekemässään päätöksessä parantanut konsernin johtamista kokonaisuutena.

Arvio yrityksen hallintojärjestelmän sopivuudesta

Ryhmän hallitukset ovat seuranneet liiketoiminnan ja sijoitustoiminnan kehitystä sekä riskienhallinnan, complianceen ja sisäisen tarkastuksen raportointia vuoden 2017 aikana. Lisäksi ryhmän hallitukset tekevät vuosittain hallintojärjestelmän arviointia tukevan itsearvioinnin. Saatujen selvitysten sekä itsearvioinnin perusteella Fennian hallitus on arvioinut sekä ryhmän että vahinkovakuutusliiketoiminnan hallintojärjestelmän sopivuuden. Hallitukset ovat lisäksi erikseen kukin itse arvioineet, että sisäinen valvonta on asianmukaisesti järjestetty ja että yhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmät vastaavat sääntelyn vaatimuksia, ovat ajan tasalla ja tehokkaita.

■ Sopivuudelle ja luotettavuudelle asetettavat vaatimukset

Fennia-ryhmällä on yhteiset Sopivuuden ja luotettavuuden arvioinnin periaatteet. Periaatteiden tarkoituksena on varmistaa, että yhtiöiden johtamisesta ja keskeisistä toiminnoista vastaavat henkilöt ovat tehtäviinsä sopivia ja luotettavia. Sopivuuden ja luotettavuuden arvioinnin kohteina ovat hallintoelinten jäsenet sekä toimitusjohtajat ja varatoimitusjohtajat. Lisäksi arvioinnin kohteina ovat sisäisen tarkastuksen, riskienhallintatoiminnon, compliance-toiminnon ja aktuaaritoiminnon vastuuhenkilöt sekä muista keskeisistä toiminnoista vastaavat henkilöt. Myös keskeisten ulkoistettujen toimintojen vastuuhenkilöt palveluntuottajan puolella kuuluvat sopivuus- ja luotettavuusarvioinnin piiriin.

Sopivuusarvioinnissa tarkastellaan, onko henkilöllä hänen vastuullaan olevien tehtävien hoitamiseen riittävä ammatillinen pätevyys, taito ja kokemus. Luotettavuuden arvioinnissa käsitellään henkilön rehellisyyttä, mahdollisia maksuhäiriöitä ja muita taloudellisia epäselvyyksiä, olennaisia rikollisia tekoja sekä kurinpidollisia tai hallinnollisia rikkomuksia. Sopivuuden ja luotettavuuden arviointi tehdään aina, kun henkilö valitaan tai nimitetään yhtiön ulko- tai sisäpuolelta yhtiön johtamisesta tai keskeisestä toiminnosta vastaavaksi.

Valittaessa jäsentä yhtiön hallitukseen otetaan huomioon kollektiivista sopivuutta koskevat säännökset ja Finanssivalvonnan ohjeet. Vakuutusyhtiön hallituksessa on oltava edustettuna sellainen yleinen vakuutustoiminnan tuntemus kuin vakuutusyhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen. Hallituksen kokoonpanossa tulee olla katettuna riittävä osaaminen ja kokemus markkinoista, liiketoimintastrategioista ja liiketoimintamalleista, hallintojärjestelmästä ja taloudellisista ja aktuaarillisista analyyseistä sekä säädös- ja määräyskehikosta. Samoihin osaamisalueisiin pyritään kiinnittämään huomioita yleisen vakuutustoiminnan tuntemuksen lisäksi arvioitaessa toimitusjohtajan ammatillista pätevyyttä. Lisäksi erityistä ammattitaitoa vaaditaan myös hallitusten tarkastusvaliokunnassa, jossa jäseniltä edellytetään riittävää taloushallinnon osaamista.

Sopivuuden ja luotettavuuden arvioimiseksi kerätään tarpeellinen selvitys ennen valintaa tai nimityspäätöstä. Jatkuvan seurannan varmistamiseksi käydään säännöllisin väliajoin läpi sopivuuden ja luotettavuuden arvioinnin piirissä olevien henkilöiden tiedot. Esimiesten vastuulla on toteuttaa sopivuuden ja ammattitaidon vaatimusten täyttymisen jatkuvaa seurantaa. Lisäksi sopivuuden ja luotettavuuden arviointi on tehtävä aina silloin, kun henkilön sopivuus tai luotettavuus kyseenalaistuu.

■ Riskienhallintajärjestelmä mukaan luettuna riski- ja

vakavaraisuusarvio

Riskienhallintajärjestelmä

Fennia-ryhmässä riskienhallinnalla tarkoitetaan koordinoituja strategioita, prosesseja, periaatteita ja toimenpiteitä, joilla ryhmään ja ryhmän yhtiöihin kohdistuvat riskit tunnistetaan, mitataan ja ilmoitetaan sekä niitä seurataan ja hallitaan.

Vakavaraisuuden hallinnalla puolestaan tarkoitetaan strategioita, prosesseja, periaatteita ja toimenpiteitä, joilla määritetään ja ohjataan ryhmän ja ryhmän yhtiöiden riskinkantokykyä, riskinottohalukkuutta ja riskinsietokykyä sekä keskeisten riskien rajoituksia.

Fennia-ryhmään kuuluvat yhtiöt, Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia, Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia ja Fennia Varainhoito Oy noudattavat toiminnassaan ryhmätasolla yhteisesti määriteltä riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan kehikkoa, joka on kuvattu yhtiöiden hallitusten vahvistamissa periaateasiakirjoissa. Näistä asiakirjoista keskeisin on Riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteet, jossa on kuvattu hallinnan yleiset periaatteet sekä vastuut.

Fennian hallitus ryhmän emoyhtiön hallituksena kantaa vastuun riskien- ja vakavaraisuuden hallinnasta ja sen sovittamisesta osaksi ryhmän hallintojärjestelmää. Fennian hallituksen vastuulla on varmistaa, että ryhmään kuuluvien yhtiöiden erityispiirteet ja ryhmän sisäiset yhteydet (muun muassa sisäiset transaktiot, kaksinkertaiset pääomat, pääomien siirrettävyys ja pääomien käyttö yleensä) tulevat asianmukaisesti huomioon otetuiksi.

Henki-Fennian hallitus on vastuussa siitä, että yhtiö noudattaa ryhmän riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteita johdonmukaisesti. Sen vastuulla on varmistaa, että yhtiössä on toiminnan laatuun, laajuuteen ja monimutkaisuuteen nähden riittävällä tavalla järjestetty hallintojärjestelmä, mukaan lukien sisäinen valvonta ja riskienhallintajärjestelmä.

Fennia Varainhoidon hallituksen vastuulla on varmistaa, että yhtiö noudattaa Fennia-ryhmän riskienhallintajärjestelmän periaatteita siltä osin kuin yhtiön toiminnan erityyspiirteet eivät edellytä niistä poikkeamista.

Muiden ryhmän yhtiöiden kohdalla Fennia-ryhmän riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteita noudatetaan soveltuvin osin. Muut ryhmän yhtiöt ovat pääosin kiinteistöyhtiöitä.

Riskienhallintajärjestelmän toimivuutta ja raportointia seuraa tarkastusvaliokunta, joka on Fennian ja Henki-Fennian hallitusten yhteinen.

Riskienhallinnan johtoryhmät

Riskien- ja vakavaraisuuden hallintaa koskevien tehtävien valmistelua, ohjaamista, koordinoitua ja tiedon välittämistä varten on perustettu kolme riskienhallinnan johtoryhmää. Noin kuukausittain kokoontuvat Fennian ja Henki-Fennian riskienhallinnan johtoryhmät käsittelevät pääsääntöisesti kvantitatiivisia asioita ja neljännesvuosittain kokoontuva laaja riskienhallinnan johtoryhmä käsittelee kvantitatiivisten asioiden lisäksi vaikeasti mitattavissa olevia ja kvalitatiivisia riskejä, kuten esimerkiksi compliance- ja operatiiviset riskit, maineriski ja HR-asiat.

Riskienhallinnan johtoryhmät käsittelevät, valmistelevat ja esittävät toimenpidesuosituksia konsernin johtoryhmälle. Konsernin johtoryhmä käsittelee tarkastusvaliokunnalle ja hallitukselle menevät asiakokonaisuudet.

Riskienhallinnan johtoryhmät käsittelevät, valmistelevat ja raportoivat muun muassa seuraavia asioita:

- riskinkantokykyä, riskinsietokykyä ja keskeisten riskien rajoituksia koskevat ehdotukset riskinotto- ja liiketoimintasuunnitelman tueksi
- tilinpäätös-, riski- ja vakavaraisuusraportit ja analyysit
- lyhyen ja pitkän aikavälin ennusteet ja stressi- sekä skenaarioanalyysit
- vähintään kerran vuodessa laadittavat omat riski- ja vakavaraisuusarviot (ORSA)
- liike- ja tukitoimintojen riskikartoitukset ja arviot siitä, hallitaanko merkittävät riskit luotettavalla tavalla
- riskienhallinnan kehittäminen.

Riskienhallinnan johtoryhmien puheenjohtajana toimii Fennia-konsernin talousjohtaja, joka raportoi konsernin johtoryhmälle.

Fennia Varainhoidon laajennetussa johtoryhmässä käsitellään Fennia Varainhoitoon liittyvät riskien- ja vakavaraisuuden hallintaan liittyvät asiat. Laajennetussa johtoryhmässä on edustettuna sekä compliance että riskienhallinta. Puheenjohtajana toimii Fennia Varainhoidon toimitusjohtaja.

Riskienhallintajärjestelmän ohjausmalli

Riskienhallintajärjestelmän ohjausmalli perustuu seuraavaan kolmen puolustuslinjan malliin:

1. Ensimmäisellä puolustuslinjalla eli liike- ja tukitoiminnoilla on ensisijainen vastuu päivittäisestä riskienhallinnasta ja riskien raportoinnista hyväksyttyjen periaatteiden mukaisesti.
2. Toinen puolustuslinja on riskienhallintakehikon omistaja ja vastaa muun muassa riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan tulkinnoista, kehittämisestä, suunnittelusta ja raportoinnista sekä tukee, seuraa ja arvioi ensimmäisen puolustuslinjan riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan prosessien implementointia.
3. Kolmannen puolustuslinjan tehtävänä on varmistaa sisäisen valvonnan sekä riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan vaikuttavuus ja tehokkuus.

Kolmen puolustuslinjan mallissa vastuu riskien- ja vakavaraisuuden hallinnasta jakautuu seuraavasti eri toimijoiden kesken:

- toimitusjohtaja

Toimitusjohtaja kantaa, toimivan johdon tukemana, yleisvastuun riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan asianmukaisesta valmistelusta ja toteuttamisesta hallituksen päätösten mukaisesti.

- liike- ja tukitoiminnot

Kukin liike- ja tukitoiminto vastaa ensisijaisesti päivittäisestä riskienhallinnasta ja riskien raportoinnista hyväksytyjen periaatteiden mukaisesti, seuraa oman osa-alueensa kokonaisriskiprofiilia (toisen puolustuslinjan tuella) ja varmistaa ryhmän riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan dokumentaation mukaisen toiminnan osa-alueellaan.

- aktuaaritoiminto

Vakuutusyhtiön vastuullinen vakuutusmatemaatikko vastaa aktuaaritoiminnosta ja siitä, että hinnoittelussa ja vakuutusteknisen vastuuvelan laskennassa sovellettavat vakuutusmatemaattiset menetelmät ovat asianmukaiset. Vastuullinen vakuutusmatemaatikko määrittelee myös vakuutusteknisen vastuuvelan tason. Aktuaaritoiminnolla on rooli paitsi ensimmäisen myös toisen puolustuslinjan toimijana. Aktuaaritoiminto osallistuu riskienhallintajärjestelmän tehokkaaseen täytäntöönpanoon, erityisesti riskienhallintamenetelmien luomiseen, mutta myös yrityksen oman riski- ja vakavaraisuusarvion toteuttamiseen.

- riskienhallintatoiminto

Riskienhallintatoiminnolla on päävastuu toisen puolustuslinjan tehtävistä, ja se vastaa muun muassa riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan tulkinnoista, kehittämisestä, suunnittelusta ja raportoinnista. Toiminnon tehtävänä on ylläpitää kokonaisnäkemyä ryhmän yhtiöiden ja ryhmän riskiprofiilista. Toiminto myös tukee hallituksen ja toimitusjohtajan sekä liike- ja tukitoimintojen riskien- ja vakavaraisuuden hallintatyötä muun muassa osallistumalla riskienhallintajärjestelmän kehittämiseen ja arvioimalla sen toimivuutta sekä laatimalla analyyskejä riskiasemaa koskevan päätöksenteon tueksi.

- compliance-toiminto

Toiseen puolustuslinjaan kuuluva compliance-toiminto varmistaa, että toiminnassa noudatetaan sääntelyä, finanssialan itsesääntelyä sekä ryhmän sisäisiä ohjeita ja että asiakassuhteissa noudatetaan asianmukaisia menettelytapoja. Säännösten noudattamista valvova toiminto myös tunnistaa ja arvioi säädösmuutosten vaikutuksia, säännösten noudattamisen laiminlyöntiin liittyviä riskejä sekä säännösten noudattamisessa mahdollisesti esiintyneiden puutteiden estämiseksi ja korjaamiseksi tehtyjen toimenpiteiden riittävyyttä. Lisäksi compliance edistää säännösten noudattamista ennakoivalla neuvonnalla sekä kehittää sisäisiä menettelytapoja, joilla säännösten noudattamista voidaan valvoa tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti.

- sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus tukee ryhmää tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla järjestelmällisen lähestymistavan organisaation riskienhallinta-, valvonta- sekä johtamis- ja hallintoprosessien tehokkuuden arviointiin ja kehittämiseen. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on seurata ja arvioida ryhmän sisäisen valvonnan ja muun hallinnon riittävyyttä ja tehokkuutta.

Riskienhallintatoiminto ja compliance-toiminto on integroitu Fennia-ryhmän organisaatioon tavalla, joka varmistaa niiden toiminnan operatiivisen riippumattomuuden. Toiminnot ovat vapaita sellaisista vaikutteista, jotka voisivat vaarantaa niiden tehtävien suorittamisen objektiivisesti, tasapuolisesti ja riippumattomasti. Sisäinen tarkastus puolestaan on sekä ensimmäisen että toisen puolustuslinjan toiminnoista riippumaton.

Riskienhallintatoiminto

Ryhmän riskienhallintatoiminto on organisoitu kahteen eri yksikköön, jotka ovat Riskienhallinta-yksikkö ja Compliance ja operatiiviset riskit -yksikkö. Riskienhallinta-yksikön vastuualueeseen kuuluvat kvantitatiiviset riskit, ja Compliance ja operatiiviset riskit -yksikön vastuualueeseen kuuluu compliance- ja vaikeasti mitattavissa olevia ja kvalitatiivisia riskejä, kuten esimerkiksi operatiiviset riskit ja maineriski.

Molemmat yksiköt toimivat Fennia-konsernin talousjohtajan alaisuudessa itsenäisinä yksikköinä ja tuottavat riskienhallintatoiminnon palvelut kaikille ryhmän yhtiöille, joilla on toimilupa vakuutus- tai sijoituspalvelutoiminnan harjoittamiseen. Toiminnassa otetaan huomioon kutakin yhtiötä koskeva sääntely.

Riskienhallinta-yksiköstä vastaa Fennia-konsernin riskienhallintajohtaja ja Compliance ja operatiiviset riskit -yksiköstä Fennia-konsernin chief compliance officer. Molemmat raportoivat päätöksistään ja toimenpiteistään tarkastusvaliokunnalle ja tarvittaessa ryhmän yhtiöiden hallituksille ja toimitusjohtajille. Riskienhallintajärjestelmän koordinoimista ja tiedon välittämistä varten riskienhallintajohtaja osallistuu ryhmän riskienhallinnan johtoryhmien työskentelyyn ja chief compliance officer laajaan riskienhallinnan johtoryhmään.

Toiminnallisten riskien ennakoinniseksi riskienhallintatoiminnolla on oikeus saada tietoonsa ryhmän yhtiöiden ja yksiköiden toiminta- ja kehityssuunnitelmat sekä kaikki muu työnsä kannalta tarpeellinen tieto. Riskienhallintatoiminto ei osallistu liiketoimintapäätösten tekemiseen.

Riskienhallintajärjestelmän periaatteet on kuvattu periaateasiakirjoissa. Niissä määritellään toimintojen ja yksiköiden riskienhallinnan vastuualueet. Riskienhallintatoiminnon vastuulla olevia keskeisiä tehtäviä ovat muun muassa

- ryhmän yhtiöiden hallitusten, toimitusjohtajien sekä liike- ja tukitoimintojen avustaminen tehokkaan riskienhallintajärjestelmän kehittämisessä ja ylläpitämisessä
- riskienhallintajärjestelmän toimivuuden arviointi ja seuraaminen
- riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteiden, mukaan lukien riskinotto-suunnitelmat, valmistelemine ja koordinointi ja niiden esittäminen yhtiöiden hallitusten arvioitaviksi ja hyväksyttäväiksi sekä näiden asiakirjojen noudattamisen seuranta ja tähän liittyvistä havainnoista raportointi
- riskinottoa koskevien päätöksentekovaltuuksien arviointi ja niiden noudattamisen seuraaminen
- ryhmän yhtiöiden hallitusten ja toimivan johdon riski- ja vakavaraisuusasemaa koskevan päätöksenteon tukeminen riski- ja vakavaraisuusanalyysillä sekä päätösten vaikutusten seuraaminen
- kokonaisvaltaisen näkemyksen ylläpitäminen ryhmän ja ryhmän yhtiöiden riskiprofileista
- riskien tunnistamiseen, mittaamiseen, seurantaan, hallintaan ja ilmoittamiseen liittyvien prosessien ja niiden vaikuttavuuden arviointi
- arvostusmenetelmiin, erityisesti vakavaraisuuslaskennan tasearvostusmenetelmiin, liittyvien riskien arviointi ja kehityksen seuraaminen
- standardikaavan mukaisen vakavaraisuuslaskennan asianmukaisuuden, kattavuuden ja toimivuuden arviointi ja seuraaminen
- ryhmään tulevaisuudessa potentiaalisesti vaikuttavien riskien tunnistaminen ja arviointi
- uusiin ideoihin, kuten tuotteisiin, palveluihin, sijoitusinstrumentteihin ja prosesseihin liittyvien riskien arviointiin osallistuminen ja kehityksen seuraaminen
- omien riski- ja vakavaraisuusarvioiden (ORSA) laatimisen koordinointi.

Riskien mittaamiseen ja pääoman käytön suunnitteluun liittyvien kvantitatiivisten riskienhallintamenetelmien osalta riskienhallintatoiminnolla on seuraavat lisätehtävät:

- mallien suunnittelu ja toteutus
- mallien testaus ja validointi
- mallien ja niihin myöhemmin tehtävien muutosten dokumentointi
- mallien toimivuutta koskevien raporttien laatiminen
- hallitusraportointi mallien toimivuudesta ja aiemmin havaittujen puutteiden korjaamisen edistymisestä sekä malleja koskevien kehitysehdotusten tekeminen.

Riskienhallintatoiminto arvioi säännöllisesti riskienhallintajärjestelmän rakennetta ja tehokkuutta sekä raportoi havainnoistaan hallituksille ja ehdottaa tarvittaessa kehitystoimenpiteitä.

Riskienhallintajärjestelmän tavoitteet

Riskienhallintajärjestelmän keskeisenä tavoitteena on tuottaa näkemyksiä, analyysejä ja arvioita yksittäisten riskien ja näiden yhdistelmien mahdollisesti realisoituvista taloudellisista vaikutuksista lyhyellä ja pitkällä aikavälillä yksittäisten yhtiöiden ja ryhmän ylimmälle johdolle sekä hallituksille osaksi liiketoiminnan suunnittelua ja strategian toteuttamista. Näiden asioiden pohjalta tehdään vähintään kerran vuodessa riskinotto-suunnitelma sekä yhtiön oma riski- ja vakavaraisuussuunnitelma. Raporteissa liittyvät yhteen yhtiön johtamisen kannalta keskeiset havainnot riskeistä, vakavaraisuustarpeista ja -tavoitteista sekä näiden pohjalta asetetuista riskinoton rajoitteista.

Riski- ja vakavaraisuusarvio

Oma riski- ja vakavaraisuusarvio on hallituksen, toimitusjohtajan ja muun toimivan johdon työkalu pääoman hallinnan, liiketoiminnan suunnittelun sekä tuotekehityksen ja -suunnittelun tueksi. Omassa riski- ja vakavaraisuusarviossa tunnistetaan riskit, muodostetaan oma käsitys riskien pääomatarpeista sekä lyhyelle että pitkälle aikavälille sekä toteutetaan ennusteita ja skenaarioita taloudellisesta tulevaisuudesta ja riskien realisoitumisesta mahdollisesti aiheutuvista taloudellisista seurauksista. Ennusteiden pitkä aikavälin aikahorisontti on kolme vuotta.

Oma riski- ja vakavaraisuusarvio on osa jatkuvaa riskienhallinnan prosessia ja prosessin tuloksena koostetaan vähintään kerran vuodessa laaja yhteenveto keskeisistä tulevaisuuden arvioista ja riskeistä. Tämä yhteenveto, ORSA-raportti, toimitetaan myös sääntelyn määräysten mukaisesti valvojalle. Merkittävä osa raportin sisältämistä tuloksista arvioidaan ja raportoidaan säännöllisesti vuoden aikana. ORSA-raporttia päivitetään, mikäli sen taustaoletuksissa tai liiketoiminnoissa, riskipositioissa tai joissakin muissa taloudelliseen tilaan merkittävästi vaikuttavissa asioissa tapahtuu muutoksia. Tällöin kyseeseen voi tulla niin sanottu suppea ORSA-raportti, jossa ainoastaan osa laajasta ORSA-raportista päivitetään. ORSA-prosessin tuloksena syntyvä ORSA-raportti sisältää kokonaiskuvan nykytilanteesta ja tulevaisuuden näkymistä liiketoimintojen, strategisten päätösten ja linjausten, riskien ja vakavaraisuuden osalta.

ORSA-prosessiin kuuluu sekä kvalitatiivisia että kvantitatiivisia osa-alueita. Kvantitatiivisilla osa-alueilla tarkoitetaan sellaisia luotettavalla tavalla mitattavissa olevia asiakokonaisuuksia, joiden rahamääräiset vaikutukset ovat suurella varmuudella ja luotettavalla mittaustekniikalla arvioitavissa. Kvalitatiiviset osa-alueet ovat puolestaan niitä, joiden vaikutusten arvioimiseksi ei pystytä luomaan suoraviivaista matemaattista arviota, vaan ne perustuvat laadullisiin johdon ja asiantuntijoiden tekemiin arvioihin. Tällaisia ovat esimerkiksi liiketoimintaympäristön muutoksista aiheutuvat vaikutukset yhtiön liiketoimintoihin.

ORSA-prosessin keskeiset osa-alueet on kuvattu kaaviossa.

Fennia-ryhmän eri hallitukset tarkastavat ja hyväksyvät vähintään kerran vuodessa tehtävän valvojalle toimitettavan ORSA-raportin sekä osallistuvat aktiivisesti ORSA-prosessiin muun muassa ohjaamalla arvion tekemistä ja kyseenalaistamalla tulokset yhdessä nimeämensä tarkastusvaliokunnan kanssa.

Toimiva johto vastaa siitä, että ORSA-raportit laaditaan, ORSA-prosessia noudatetaan sekä tuloksia arvioidaan ja päivitetään tarpeen niin vaatiessa. Toimiva johto hyväksyy raportissa esitetyt arviot, näkemykset ja tulokset. Toimitusjohtajan ja toimivan johdon vastuulla on integroida ORSA-prosessi liiketoimintaan siten, että se on erottamaton osa liiketoimintastrategiaa, sekä huolehtia käytännössä ORSA-prosessin tulosten huomioon ottamisesta kaikissa strategisissa päätöksissä.

Riskienhallintatoiminto vastaa ORSA-raporttien laatimisen koordinoinnista. Raportit tuotetaan yhteistyössä liike- ja tukitoimintojen kanssa.

Oma arvio nykyhetken vakavaraisuustarpeesta perustuu omaan arvioon hyväksyttävästä omasta varallisuudesta ja sen tarvittavasta vähimmäistasosta samalle luottamusvälille kuin sääntelyn mukaisessa vakavaraisuuslaskennassa. Tässä arvioidaan sääntelyn mukaisen vakavaraisuuslaskennan keskeisimmät perusoletukset, missä määrin oma näkemys niistä poikkeaa ja mikä on arvioitu vaikutus vakavaraisuusasemaan.

Pitkän aikavälin vakavaraisuustarve analysoidaan arvioimalla erilaisten haitallisten pitkän aikavälin skenaarioiden vaikutukset vakavaraisuussääntelyn mukaiseen vakavaraisuusasemaan ottaen huomioon lähivuosien liiketoimintastrategiat. Näiden skenaarioiden tulosten pohjalta arvioidaan, kuinka paljon vakavaraisuusasema voi epäsuotuisasti heilahdella kolmen vuoden aikana ja missä määrin näihin tulisi varautua pääomalla.

Näiden arvioiden pohjalta määritellään pääomalisäys sääntelyn mukaiseen vakavaraisuuspääomavaatimukseen, josta syntyy niin sanottu ORSA-raja.

Sääntelyn mukainen vakavaraisuusasema stressataan lisäksi riskinsietokykskenariolla, joka vakavaraisuusaseman tulisi aina kestää ottaen huomioon edellä mainittu ORSA-raja.

Vakavaraisuusasemalle on luotu erilaisia rajoja, joista syntyy vyöhykkeitä kuvaamaan vakavaraisuustasoa.

- Maksimiraja

Hallituksen ja toimivan johdon on harkittava esimerkiksi riskitason nostoa, maksujen alentamista, pääomien palautusta omistajille tai perusteltava korkean vakavaraisuustason ylläpito.

- Tavoiteraja

Rajan yläpuolella toimitaan suunnitellulla tavalla, ja sen alapuolella hallituksen ja toimivan johdon on harkittava riskitason alentamista tai perusteltava tavoiterajan alittavan vakavaraisuustason ylläpito.

- ORSA-raja

Raja on oma arvio vakavaraisuustarpeesta, ja rajan alapuolella hallituksen ja toimivan johdon on käsiteltävä kattavasti erilaisia vaihtoehtoja, joiden avulla vakavaraisuusasema saadaan palautettua tavoitetasolle, ja tehtävä asianmukaiset päätökset vakavaraisuusaseman parantamiseksi.

- Vakavaraisuuspääomavaatimusraja

Raja on sääntelyn edellyttämä taso, ja sen alapuolella hallituksen ja toimivan johdon on laadittava tervehdyttämissuunnitelma ja toimitettava se valvontaviranomaisten hyväksyttäväksi.

- Konsolidoitu vähimmäisvakavaraisuuspääomavaatimusraja tai vähimmäispääomavaatimusraja

Raja on sääntelyn edellyttämä vähimmäistaso, ja sen alapuolella hallituksen ja toimivan johdon on laadittava realistinen rahoitussuunnitelma ja toimitettava se valvontaviranomaisten hyväksyttäväksi.

Edellä kuvattu prosessi yhdistyy pääomahallintaprosessiin, joka on kuvattu tarkemmin Oman varallisuuden hallinnan tavoitteet, politiikat ja prosessit -osiossa.

Fennia-ryhmän ORSAssa on tunnistettu seuraavat tekijät sääntelyn mukaisessa vakavaraisuuslaskennassa, jotka poikkeavat omasta arviosta ja vaikuttavat olennaisesti omaan arvioon vakavaraisuustarpeesta:

- riskittömän korkokäyrän ekstrapolointi
- matalien tai negatiivisten korkojen aiheuttama pääomavaatimus korkoriskimoduulissa
- osakeriskin siirtymäsäännös
- valuuttariski
- vahinkovakuutuksen hinnoittelu- ja varausriski
- pääomakustannuksen hinta (CoC-taso).

Fennia-ryhmän ORSA-pääomalisäyksen on arvioitu olevan noin 25 prosenttia vakavaraisuuspääomavaatimuksesta eli noin 115,9 miljoonaa euroa. Oheisessa taulukossa on kuvattu Fennia-ryhmän vakavaraisuusasema sääntelyn mukaisella laskennalla ja ORSA-pääomalisäyksellä.

Vakavaraisuusasema 31.12.2017 (milj. euroa)	Sääntelyn mukainen	Oma arvio
Hyväksyttävä oma varallisuus	980,0	980,0
Vakavaraisuuspääomavaatimus	463,8	579,7
Vapaa pääoma	516,2	400,3
Suhteellinen vakavaraisuusasema	211,3 %	169,0 %
ORSA-raja	125,0 %	-----

Pitkän aikavälin tarkastelussa Fennia-ryhmän ennustettu sääntelyn mukainen arvioitu vakavaraisuus seuraavalle kolmelle vuodelle täyttyi kaikissa skenaariossa.

Fennian riski- ja vakavaraisuusarvio

Fennian ORSAssa on tunnistettu seuraavat tekijät sääntelyn mukaisessa vakavaraisuuslaskennassa, jotka poikkeavat omasta arviosta ja vaikuttavat olennaisesti omaan arvioon vakavaraisuustarpeesta.

- riskittömän korkokäyrän ekstrapolointi
- matalien tai negatiivisten korkojen aiheuttama pääomavaatimus korkoriskimoduulissa
- osakeriskin siirtymäsäännös
- valuuttariski
- Henki-Fennian pääomavaatimus
- vahinkovakuutuksen hinnoittelu- ja varausriski
- pääomakustannuksen hinta (CoC-taso).

Fennian ORSA-pääomalisäyksen on arvioitu olevan noin 40 prosenttia vakavaraisuuspääomavaatimuksesta eli noin 149,1 miljoonaa euroa. Oheisessa taulukossa on kuvattu Fennian vakavaraisuusasema sääntelyn mukaisella laskennalla ja ORSA-pääomalisäyksellä.

Vakavaraisuusasema 31.12.2017 (milj. euroa)	Sääntelyn mukainen	Oma arvio
Hyväksyttävä oma varallisuus	953,7	953,7
Vakavaraisuuspääomavaatimus	372,8	521,9
Vapaa pääoma	580,9	431,8
Suhteellinen vakavaraisuusasema	255,8 %	182,7 %
ORSA-raja	140,0 %	-----

Pitkän aikavälin tarkastelussa Fennian ennustettu sääntelyn mukainen arvioitu vakavaraisuus seuraavalle kolmelle vuodelle täyttyi kaikissa skenaariossa.

Henki-Fennian riski- ja vakavaraisuusarvio

Henki-Fennian ORSAssa on tunnistettu seuraavat tekijät sääntelyn mukaisessa vakavaraisuuslaskennassa, jotka poikkeavat omasta arviosta ja vaikuttavat olennaisesti omaan arvioon vakavaraisuustarpeesta.

- riskittömän korkokäyrän ekstrapolointi
- matalien tai negatiivisten korkojen aiheuttama pääomavaatimus korkoriskimoduulissa
- osakeriskin siirtymäsäännös
- valuuttariski
- pääomakustannuksen hinta (CoC-taso).

Henki-Fennian ORSA-pääomalisäyksen on arvioitu olevan noin 30 prosenttia vakavaraisuuspääomavaatimuksesta eli noin 39,2 miljoonaa euroa. Oheisessa taulukossa on kuvattu Henki-Fennian vakavaraisuusasema sääntelyn mukaisella laskennalla ja ORSA-pääomalisäyksellä.

Vakavaraisuusasema 31.12.2017 (milj. euroa)	Sääntelyn mukainen	Oma arvio
Hyväksyttävä oma varallisuus	265,9	265,9
Vakavaraisuuspääomavaatimus	130,8	170,0
Vapaa pääoma	135,1	95,9
Suhteellinen vakavaraisuusasema	203,3 %	156,4 %
ORSA-raja	130,0 %	-----

Pitkän aikavälin tarkastelussa Henki-Fennian ennustettu sääntelyn mukainen arvioitu vakavaraisuus seuraavalle kolmelle vuodelle täyttyi kaikissa skenaariossa.

■ Sisäinen valvontajärjestelmä

Sisäisen valvonnan tavoitteena Fennia-ryhmässä on varmistaa toiminnan tarkoituksenmukaisuus, tehokkuus ja tuloksellisuus sekä taloudellisen tiedon ja raportoinnin luotettavuus ja säännösten noudattaminen. Toimiva sisäinen valvonta vaatii kaikkien työntekijöiden, esimiesten, toimivan johdon ja hallintoelinten panosta.

Fennia-ryhmän sisäisen valvonnan järjestelmä perustuu laajasti käytössä olevaan COSO-standardiin. Sen mukaisesti valvontajärjestelmää tarkastellaan seuraavien osatekijöiden kautta:

- valvontaympäristö
- riskien arviointi
- valvontatoimenpiteet
- informaatio ja kommunikaatio
- seuranta.

Valvontaympäristö

Ryhmään kuuluvien yhtiöiden hallituksilla on kokonaisvastuu sisäisen valvonnan toimivuudesta. Toimiva johto huolehtii sisäisen valvonnan järjestämisestä käytännössä.

Hyvän valvontaympäristön vahvistamiseksi toimiva johto ja esimiehet edistävät päivittäisessä toiminnassaan Fennia-ryhmän arvoja, hyvää johtamista, asianmukaista toimivallan ja vastuun jakamista, toiminnan tehokasta organisointia ja henkilöstön kehittämistä.

Henkilöstöä kannustetaan ilmoittamaan havaitsemastaan mahdollisesta epäeettisestä tai sääntöjen vastaisesta toiminnasta sekä kehittämään niin omaa osaamistaan kuin yhtiön toimintaa.

Riskien arviointi

Riskien tunnistaminen ja hallinta ovat ensisijaisesti liike- ja tukitoimintojen vastuulla, ja riskienhallinta- ja compliance-toiminnot tukevat niitä tässä työssä. Riskejä arvioidaan osana päivittäistä toimintaa sekä säännöllisten riskikartoitusten avulla. Operatiivisten riskien hallinnasta kerrotaan lisää Riskiprofiili-osiossa.

Valvontatoimenpiteet

Valvontatoimenpiteet ovat prosesseja, menettelytapoja ja ohjeistuksia, joiden tarkoitus on varmistaa, että organisaatio toimii johdon asettamien tavoitteiden mukaisesti. Niitä ovat esimerkiksi erilaiset hyväksymiset, valtuutukset, todentamiset, täsmäytykset, toiminnan tarkastukset, käyttövaltuuksien hallinta, omaisuuden turvaamistoimet ja työtehtävien eriyttäminen.

Suurin osa valvontatoimenpiteistä toteutetaan osana päivittäistä toimintaa ja johtamista. Valvontatoimenpiteiden käytännön toteuttaminen kuuluu kaikille fennialaisille, ja tärkeässä asemassa siinä ovat toimivan johdon ja esimiesten jatkuvat valvontatoimenpiteet. Prosessien kehittämisen kautta Fennia-ryhmässä pyritään tehostamaan automaattisten järjestelmäkontrollien käyttöä valvonnessa.

Informaatio ja kommunikaatio

Fennia-ryhmässä halutaan varmistaa, että jaettava informaatio on organisaation toiminnan ja päätöksenteon kannalta ajantasaista ja olennaista ja se raportoidaan oikeassa muodossa ja oikea-aikaisesti. Toiminnan ohjaamisella pyritään siihen, että tiedonkulku organisaatiossa on avointa sekä vertikaalisesti että horisontaalisesti läpi koko organisaation.

Seuranta

Seuranta jaetaan jatkuvaan valvontaan ja erillisiin tarkastuksiin, joiden avulla arvioidaan sisäisen valvonnan toimivuutta ja laatua. Jatkuva valvonta tapahtuu operatiivisessa toiminnassa. Se pitää sisällään säännölliset toimivan johdon ohjaustoimet sekä esimiesten ja koko henkilöstön tehtävien suorittamiseen kytkeytyvät valvontatoimet. Jokaisen työntekijän vastuulla on havainnoida omassa työssään mahdollisia sisäisen valvonnan puutteita ja kehittämiskohteita sekä raportoida niistä korjaavia toimenpiteitä varten. Seurantaan kuuluvat myös ulkoisen tai sisäisen tarkastuksen sekä compliancen tarkastukset. Organisaatio voi myös tehdä itsearviointia.

Fennia-ryhmän yhtiöissä suoritetaan vuosittain sekä ryhmän että yksittäisten yhtiöiden hallintojärjestelmän ja kirjallisten toimintaperiaatteiden riippumaton kokonaisarviointi, joka tuottaa hallituksille ja toimivalle johdolle tietoa sisäisen valvonnan toimivuudesta. Sisäinen tarkastus vastaa tämän riippumattoman arvioinnin käytännön toteuttamisesta.

Compliance-toiminto

Säännösten noudattamista valvovan toiminnon (compliance) muodostavat ryhmän chief compliance officer sekä Fennia-ryhmän yhtiöiden compliance officerit. Emoyhtiön compliance-toiminnosta vastaa ryhmän chief compliance officer, joka myös koordinoi ryhmän compliance-toimintoja ryhmäohjauksen näkökulmasta.

Compliance-toiminnolla on hallitusten hyväksymät ryhmätasoiset periaatteet, joissa on määritelty sen tehtävät ja asema organisaatiossa. Toiminnon tehtävänä on varmistaa, että Fennia-ryhmän toiminnassa noudatetaan sääntelyä, finanssialan itsesääntelyä sekä ryhmän sisäisiä ohjeita ja että asiakassuhteissa noudatetaan asianmukaisia menettelytapoja.

Säännösten noudattamista valvova toiminto myös tunnistaa ja arvioi säädösmuutosten vaikutuksia, säännösten noudattamisen laiminlyöntiin liittyviä riskejä sekä säännösten noudattamisessa mahdollisesti esiintyneiden puutteiden estämiseksi ja korjaamiseksi tehtyjen toimenpiteiden riittävyyttä. Lisäksi compliance-toiminto edistää säännösten noudattamista ennakoivalla neuvonnalla sekä kehittää sisäisiä menettelytapoja, joilla säännösten noudattamista voidaan valvoa tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti.

Compliance-toiminnon työssä noudatetaan objektiivisuutta ja riippumattomuutta. Riippumattomuuden turvaamiseksi compliance officerilla ei ole liiketoiminnallista päätösvaltaa eikä vastuuta liike- ja tukitoiminnoista. Compliance officer ei osallistu niihin yhtiön liike- ja muihin toimintoihin, joita hän valvoo. Compliance-toiminto raportoi merkittävistä compliance-riskeistä säännöllisesti hallitusten tarkastusvaliokunnalle, joka raportoi hallituksille.

■ Sisäisen tarkastuksen toiminto

Organisointi, riippumattomuus ja puolueettomuus

Sisäinen tarkastus on liiketoiminnoista riippumaton toiminto, joka tukee Fennia-ryhmää ja sen ylintä johtoa strategian ja tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla järjestelmällisen lähestymistavan organisaation valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessiin sekä riskienhallinnan toimivuuden ja tehokkuuden arviointiin ja kehittämiseen.

Fennia-ryhmän sisäinen tarkastus vastaa sisäisen tarkastuksen palveluiden tuottamisesta ryhmään kuuluville yhtiöille. Sisäinen tarkastus toimii hallinnollisesti konsernin talousjohtajan alaisuudessa, mutta raportoi työnsä tulokset suoraan Fennian ja Henki-Fennian hallitusten yhteiselle tarkastusvaliokunnalle, yhtiöiden hallituksille ja toimitusjohtajille.

Tarkastus- ja konsultointitoiminnan riippumattomuuden turvaamiseksi ja varmistamiseksi sisäisellä tarkastuksella ei ole toiminnallista vastuuta arvioinnin kohteena olevista toiminnoista, eikä se osallistu näiden toimintojen päätöksentekoon. Yhtiöiden hallitukset seuraavat säännöllisesti riippumattomuuden toteutumista.

Toimintaperiaatteet ja tehtävät

Sisäisen tarkastuksen toiminnolla on hallituksien hyväksymä ryhmätasoinen toimintaohje, joka määrittelee sisäisen tarkastuksen tarkoituksen, toimivallan ja vastuut, aseman organisaatiossa, toiminta-alueen ja tietojen saantioikeuden sekä toiminnan sisällön. Hallitukset hyväksyvät vuosittain sisäisen tarkastuksen toimintasuunnitelman.

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on seurata ja arvioida ryhmän sisäisen valvonnan ja hallinnon riittävyyttä ja tehokkuutta muun muassa seuraavilla osa-alueilla:

- yhtiön strategian ja tavoitteiden saavuttaminen
- vakavaraisuuden hallintaprosessin kattavuus ja luotettavuus
- riskienhallinnan tehokkuus
- resurssien käytön taloudellisuus ja tarkoituksenmukaisuus
- lakien ja määräysten sekä sisäisten toimintaperiaatteiden, suunnitelmien ja ohjeiden noudattaminen
- informaation oikeellisuus, riittävyys ja tarkoituksenmukaisuus
- omaisuuden turvaaminen.

Sisäisen tarkastuksen toiminto toteuttaa tehtäviään hyvää sisäistä tarkastustapaa noudattaen. Hyvää tarkastustapaa ja sisäisen toiminnan riippumattomuutta ja objektiivisuutta linjaavat muun muassa sisäistä tarkastusta koskevat The Institute of Internal Auditorsin julkaisemat ammattistandardit sekä eettiset säännöt.

Aktuaaritoiminto

Aktuaaritoiminnolla on rooli paitsi ensimmäisen myös toisen puolustuslinjan toimijana.

Vakuutusyhtiön vastuullinen vakuutusmatemaatikko vastaa aktuaaritoiminnosta ja siitä, että hinnoittelussa ja vakuutusteknisen vastuuvelan laskennassa sovellettavat vakuutusmatemaattiset menetelmät ovat asianmukaiset. Vastuullinen vakuutusmatemaatikko määrittelee myös vakuutusteknisen vastuuvelan tason.

Aktuaaritoiminto osallistuu riskienhallintajärjestelmän tehokkaaseen täytäntöönpanoon, erityisesti riskienhallintamenetelmien luomiseen, mutta myös yrityksen oman riski- ja vakavaraisuusarvion toteuttamiseen.

Aktuaaritoiminnon lakisääteisinä tehtävinä ovat muun muassa vakuutusteknisen vastuuvelan laskenta, tariffien asianmukaisuudesta huolehtiminen sekä vakavaraisuuden tason jatkuva arvioiminen. Lakisääteisten tehtävien lisäksi aktuaaritoiminto tuottaa liiketoimintaa palvelevaa raportointia sekä osallistuu tiedon laadun parantamiseen, tuotekehitykseen ja tukee tarvittaessa vakuutusten myyntiprosessia.

Fennia-ryhmässä Fennialla ja Henki-Fennialla on omat aktuaaritoiminnot.

Fennian aktuaaritoiminto toimii hallinnollisesti Vakuutuspalvelut-yksikön johtajan alaisuudessa, mutta raportoi suoraan myös Fennian ja Henki-Fennian hallitusten yhteiselle tarkastusvaliokunnalle, Fennian hallitukselle ja toimitusjohtajalle.

Henki-Fennian aktuaaritoiminto toimii hallinnollisesti toimitusjohtajan alaisuudessa ja raportoi suoraan Fennian ja Henki-Fennian hallitusten yhteiselle tarkastusvaliokunnalle, Henki-Fennian hallitukselle ja toimitusjohtajalle.

Ulkoistaminen

Ulkoistaminen tarkoittaa sitä, että Fennia-ryhmään kuuluva yhtiö tekee sopimuksen ulkopuolisen palveluntuottajan kanssa siitä, että palveluntuottaja suorittaa jonkin yhtiöiden toimialaan kuuluvan prosessin, palvelun tai tehtävän, jonka yhtiö suorittaisi muuten itse.

Fennia-ryhmällä on hallituksen hyväksymät ryhmän yhteiset Ulkoistamisen hallinnan periaatteet, joiden tarkoituksena on varmistaa, että ulkoistaminen järjestetään siten, että ulkoistamiseen liittyvät riskit hallitaan, toiminnan häiriötön jatkuminen on turvattu ja että sääntelyn asettamat vaatimukset ulkoistuksiin liittyen täytetään.

Ulkoistamisen vastuu ja päätöksenteko on jaettu yhtiöiden hallitusten, liiketoimintajohdon ja Compliance ja operatiiviset riskit -yksikön kesken. Compliance ja operatiiviset riskit -yksikön tehtävänä on muun muassa liiketoiminnan tukeminen tarvittavien selvitysten laadinnassa ja raportointi valvovalle viranomaiselle.

Ulkoistuspäätöksiä tehtäessä laaditaan aina sisäinen ulkoistamisselvitys. Mikäli ulkoistettava toiminto arvioidaan yhtiön toiminnan kannalta keskeiseksi, selvitys tehdään tarkemmalla tasolla kiinnittäen enemmän huomiota palveluntuottajan kykyyn tuottaa palvelua häiriöttömästi. Lisäksi toiminnosta palveluntuottajan puolella vastaavat henkilöt tulevat sopivuuden ja luotettavuuden arvioinnin vaatimusten piiriin.

Fennia-ryhmässä on sisäisillä palvelusopimuksilla ulkoistettu toimintoja siten, että Henki-Fennia ja Fennia Varainhoito ovat ulkoistaneet emoyhtiölle muun muassa talouden, riskienhallinnan sekä sisäisen tarkastuksen palvelut. Fennia ja Henki-Fennia ovat puolestaan ulkoistaneet sijoitustoiminnan hoitamisen Fennia Varainhoidolle. Lisäksi yhtiöt ovat ulkoistaneet ulkopuolisille palveluntarjoajille esimerkiksi tietojärjestelmien käyttö-, ylläpito- ja tukipalveluita sekä korvaustoimintaa tukevia palveluita.

Kaikki ulkoistettuja toimintoja hoitavat palveluntarjoajat sijaitsevat Suomessa.

Muut tiedot

Fennia-ryhmän, Fennian ja Henki-Fennian hallintojärjestelmästä ei ole muita olennaisia tietoja.

Riskiprofiili

Riskiprofiili

Riskiprofiili muodostuu kvantitatiivisista ja kvalitatiivista tekijöistä. Riskiprofiilin kvantitatiivista näkökulmaa kuvaavat omat varat (varojen ja velkojen erotus), oma varallisuus, erilaiset pääomavaatimukset sekä niiden kattamiseen tarvittavan varallisuuden laatu, korvattavuus ja siirtokelpoisuus. Riskiprofiilin kvalitatiivinen näkökulma kuvaa useimmiten hyvin vaikeasti mitattavissa olevia tekijöitä kuten esimerkiksi luotettavaa hallintoa, sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa sekä toiminnan suunnittelua ja seurantaa.

Vakuutetut edut voidaan turvata kvantitatiivisesta näkökulmasta parhaalla mahdollisella tavalla, kun

- hyväksyttävä oma varallisuus on riittävällä tasolla
- hyväksyttävä oma varallisuus ylittää vakavaraisuuspääomavaatimuksen
- riskiprofiili suhteessa vapaaseen pääomaan (hyväksyttävän oman varallisuuden ja vakavaraisuuspääomavaatimuksen erotus) ei ole liian suuri.

Markkinaehtoisessa arvostusmaailmassa riskinotto-kykyä kuvaa taseen varojen ja velkojen erotus, jossa on otettu huomioon tase-erien hyväksyttävyys sekä korvattavuus ja siirtokelpoisuus ryhmätasolla eli hyväksyttävän oman varallisuuden markkinaehtoinen määrä. Mitä enemmän on hyväksyttävää omaa varallisuutta, sitä enemmän on riskinkantokykyä ja sitä enemmän on valinnanvapautta päättää, mitä riskejä toiminnassa kannetaan. Riskinottoa puolestaan kuvaa kvantitatiivisesta näkökulmasta toiminnan vaatima vakavaraisuuspääomavaatimus. Mitä suurempi vakavaraisuuspääomavaatimus, sitä enemmän riskiä on.

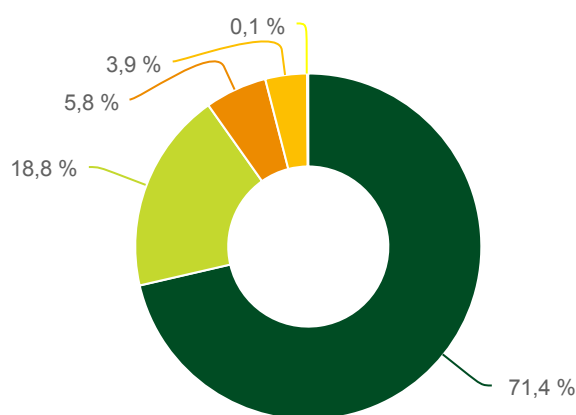
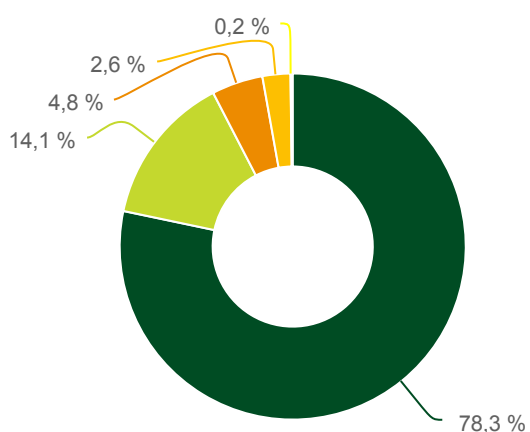
Tarkemmin vakavaraisuuspääomavaatimusta tutkimalla voidaan havaita, mistä taseen riskit muodostuvat. Analysoimalla hyväksyttävän oman varallisuuden määrää ja vakavaraisuuspääomavaatimusta sekä näiden suhdetta (suhteellinen vakavaraisuusasema) saadaan käsitys riskiprofiilista. Riskiprofiilin määrittäminen vaatii siis kaikkien edellä mainittujen tekijöiden tunnistamista ja ymmärtämistä. Pelkkä suhteellinen vakavaraisuusasema (hyväksyttävä oma varallisuus jaettuna vakavaraisuuspääomavaatimuksella) ei kerro riittävästi riskiprofiilista, sillä samaan suhteelliseen vakavaraisuusasemaan voidaan päästä monella eri tapaa.

Alla on eritelty Fennia-ryhmän vakavaraisuuspääomavaatimuksen rakenne riskialueittain ilman tulevien lisäetujen ja laskennallisen verovelan vaimennusvaikutusta (ts. ennen vaimentavia eriä) raportointikauden lopussa ja edellisen raportointikauden lopussa.

Vakavaraisuus- pääomavaatimus (milj. euroa)	31.12.2017	Kontribuutio	%-osuus	31.12.2016	Kontribuutio	%-osuus	Muutos
Markkinariski	474,7	458,6	78,3 %	382,3	361,3	71,4 %	92,5
Vastapuoliriski	36,9	15,0	2,6 %	43,5	19,6	3,9 %	-6,7
Vakuutusriski	145,2	82,8	14,1 %	155,4	95,0	18,8 %	-10,1
Aineettomien hyödykkeiden riski	0,0	0,0	0,0 %	0,0	0,0	0,0 %	0,0
Operatiivinen riski	28,4	28,4	4,8 %	29,4	29,4	5,8 %	-1,1
Muiden rahoitusalojen pääomavaatimus	1,0	1,0	0,2 %	0,5	0,5	0,1 %	0,5
Hajautus	-100,4	-----	-----	-105,3	-----	-----	4,9
Vakavaraisuus- pääomavaatimus ennen vaimentavia eriä	585,9	585,9	100,0 %	505,8	505,8	100,0 %	80,1

31.12.2017

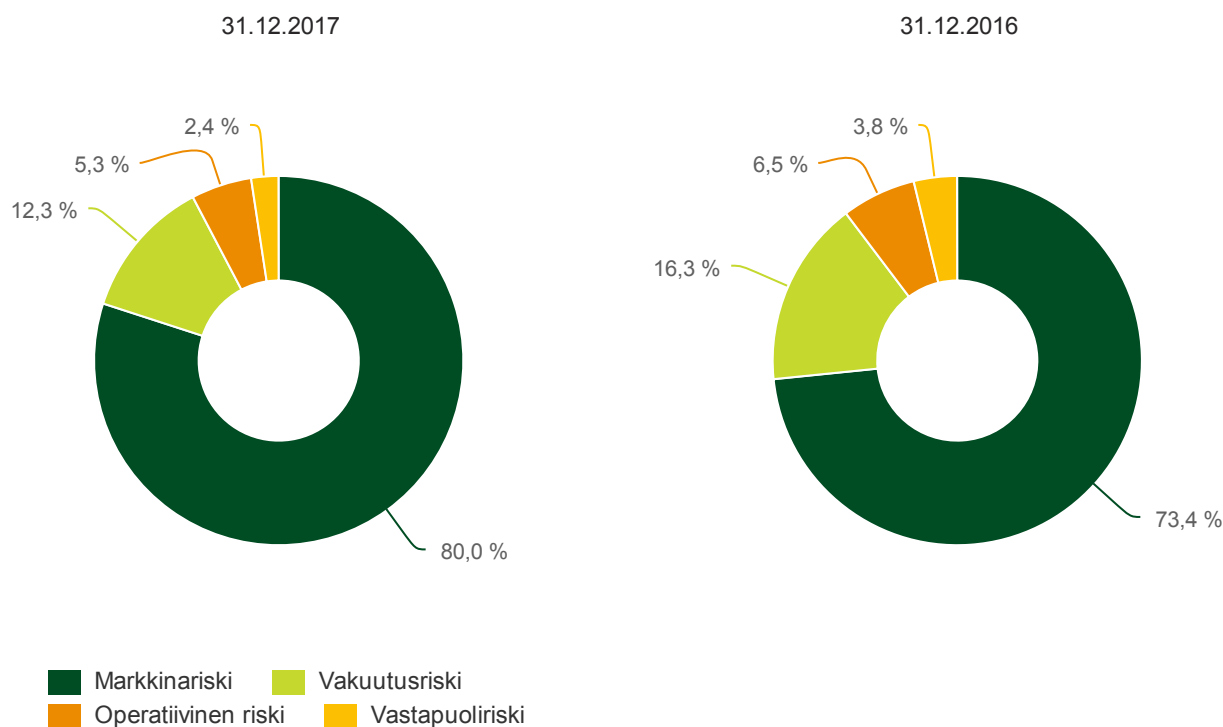
31.12.2016

Fennian riskiprofiili

Alla on eritelty Fennian vakavaraisuuspääomavaatimuksen rakenne riskialueittain ilman laskennallisen verovelan vaimennusvaikutusta (ts. ennen vaimentavia eriä) raportointikauden lopussa ja edellisen raportointikauden lopussa.

Vakavaraisuus-pääomavaatimus (milj. euroa)	31.12.2017	Kontribuutio	%-osuus	31.12.2016	Kontribuutio	%-osuus	Muutos
Markkinariski	384,2	372,7	80,0 %	301,3	286,5	73,4 %	83,0
Vastapuoliriski	28,1	11,3	2,4 %	32,8	14,7	3,8 %	-4,8
Vakuutusriski	103,7	57,4	12,3 %	99,5	63,8	16,3 %	4,2
Aineettomien hyödykkeiden riski	0,0	0,0	0,0 %	0,0	0,0	0,0 %	0,0
Operatiivinen riski	24,6	24,6	5,3 %	25,5	25,5	6,5 %	-1,0
Hajautus	-74,6	-----	-----	-68,5	-----	-----	-6,1
Vakavaraisuus-pääomavaatimus ennen vaimentavia eriä	465,9	465,9	100,0 %	390,6	390,6	100,0 %	75,3

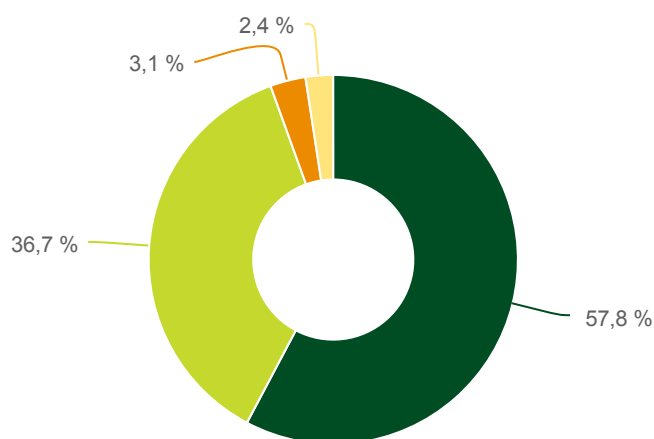
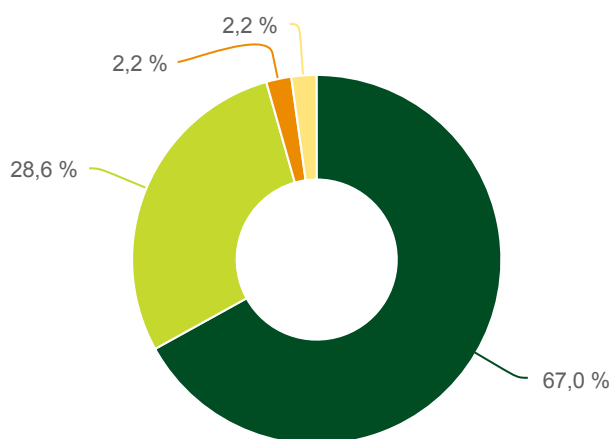
Henki-Fennian riskiprofiili

Alla on eritelty Henki-Fennian vakavaraisuuspääomavaatimuksen rakenne riskialueittain ilman tulevien lisäetujen ja laskennallisen verovelan vaimennusvaikutusta (ts. ennen vaimentavia eriä) raportointikauden lopussa ja edellisen raportointikauden lopussa.

Vakavaraisuus-pääomavaatimus (milj. euroa)	31.12.2017	Kontribuutio	%-osuus	31.12.2016	Kontribuutio	%-osuus	Muutos
Markkinariski	127,3	113,7	66,9 %	110,1	93,5	57,7 %	17,1
Vastapuoliriski	10,2	3,7	2,2 %	13,0	5,0	3,1 %	-2,8
Vakuutusriski	74,3	48,6	28,6 %	82,8	59,5	36,7 %	-8,4
Aineettomien hyödykkeiden riski	0,0	0,0	0,0 %	0,0	0,0	0,0 %	0,0
Operatiivinen riski	3,8	3,8	2,2 %	3,9	3,9	2,4 %	-0,1
Hajautus	-45,7	----	----	-47,9	----	----	2,2
Vakavaraisuus-pääomavaatimus ennen vaimentavia eriä	169,9	169,9	100,0 %	161,9	161,9	100,0 %	8,0

31.12.2017

31.12.2016

Vakuutusriski

Vakuutusriski liittyy perusliiketoimintaan eli vakuuttamiseen ja jakaantuu kolmeen pääluokkaan, jotka ovat hinnoittelu-, varaus- ja katastrofiriski.

Hinnoitteluriski liittyy vakuutettavan riskin valintaan, myynnin ohjaukseen ja erityisesti vakuutettavan riskin hinnoitteluun. Kyseessä on siis tappioriski siitä, että tulevista vakuutuskorvauksista aiheutuvat kustannukset, mukaan lukien liikekulut, ylittävät vakuutuksista saadut vakuutusmaksut.

Varausriski johtuu vakuutusteknisen vastuuvelan epäedullisesta arvonmuutoksesta. Varausriski liittyy vakuutusteknisen vastuuvelan laskennassa tehtyjen oletusten epävarmuuteen ja arvioitujen vakuutusmaksujen, korvausmäärien, liikekulujen, palkkioiden ja näiden kassavirtojen epäedullisiin poikkeamiin toteutuneista tuotoista ja kuluista. Varausriskin vakuutusteknisiin riskitekijöihin luetaan muun muassa biometriset riskit (kuolleisuus-, pitkäikäisyys-, työkyvyttömyys- ja vastaavat riskit), erilaiset raukeamisriskit (esimerkiksi henkivakuutuksen takaisinostoriski), liikekuluriski ja muuttamisriski.

- Kuolevuus- ja työkyvyttömyysriskit

Kuolevuusriskit ja työkyvyttömyysriskit liittyvät lähinnä riskihenkivakuutukseen. Vakuutusmaksuista ja vakuutusehdoista sovitaan vakuutusta tehtäessä. Riskinä on, että vakuutusmaksut eivät riitä vakuutuskorvauksiin.

- Pitkäikäisyysriski

Eläke- ja säästövakuutuksiin voi liittyä pitkäikäisyysriski. Riskinä on, että vakuutuksille annettavat kuolevuushyvitykset ylittävät kuolemantapauksissa vapautuvien vakuutussäästöjen määrän. Pitkäikäisyysriski liittyy pääasiassa vanhempiin ryhmäeläkevakuutuksiin ja lisäeläkevakuutuksiin, joissa eläke voidaan maksaa elinikäisenä tai joissa kuolemanvaraturva puuttuu tai sille on yläikäraja.

Pitkäikäisyysriskiä liittyy myös eläkemuoitoisiin korvauksiin, jotka esiintyvät esimerkiksi liikennevakuutuksessa ja lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa.

- Raukeamisriski

Henkivakuutuksessa vakuutuksenottaja voi nostaa vakuutussäästöt tai osan niistä ennen vakuutussopimuksen mukaista päättymispäivää, tai hän voi keskeyttää vakuutusmaksujen maksamisen. Näihin tapahtumiin liittyy takaisinosto- tai raukeamisriski.

Säästövakuutukset ovat luonteeltaan kertamaksuisia. Vero- tai muun lainsäädännön muuttuessa tai yleisen taloudellisen tilanteen huonontuessa riski säästövakuutusten takaisinostoille kasvaa merkittävästi. Takaisinostojen määrä on riippuvainen paitsi vakuutuksenottajan henkilökohtaisista tarpeista myös tarjolla olevien vaihtoehtojen sijoitusten tuottonäkymistä.

Eläkevakuutusten takaisinosto-oikeus on rajoitettu koskemaan tiettyjä ennalta määritettyjä tilanteita ja riski takaisinostoihin on tästä syystä vähäinen. Suurempi epävarmuus liittyy tuleviin vakuutusmaksuihin. Vakuutuksen alkaessa sovitaan yleensä maksusuunnitelmasta. Vakuutusturva ei lakkaa, vaikka asiakas myöhemmin jättääkin vakuutusmaksuja maksamatta. Maksettava eläke määräytyy kertyneiden säästöjen perusteella. Muutokset työeläke- ja verolainsäädännössä ovat kuitenkin usein syynä siihen, että asiakas ei noudata alkuperäistä maksusuunnitelmaa. Näin on käynyt erityisesti yksilöllisissä eläkevakuutuksissa.

Riskihenkivakuutukset ovat voimassa niin kauan kuin asiakas maksaa vakuutusmaksuja. Vakuutuksenottaja voi lopettaa vakuutuksen koska tahansa. Syinä vakuutuksen päättymiseen voi olla muun muassa muutokset asiakkaan taloudellisessa tilanteessa, perheolosuhteissa, työsuhteessa tai yritystoiminnassa. Asiakkaat, joiden terveydentila on hyvä, voivat myös ottaa uuden vakuutuksen toisesta vakuutusyhtiöstä. Vastaavassa tilanteessa vakuutetut, joiden terveydentila on huonontunut, eivät useinkaan saa uutta normaalihintaista vakuutusta ja pysyvät tästä syystä yhtiössä vakuutettuina.

- Kuluriski

Kaikkiin henkivakuutussopimuksiin liittyy liikekuluriski, toisin sanoen riski siitä, että vakuutuksista saatava kuormitustulo, mukaan lukien sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyvät rahastojen palkkionpalautukset, ei riitä vakuutusten hoitamisesta aiheutuviin liikekuluihin.

Henkivakuutustuotteille on tyypillistä, että vakuutuksista perittävistä hoitokuluista sovitaan vakuutusta tehtäessä. Yhtiöllä on hyvin vähäiset mahdollisuudet muuttaa vakuutuksesta perittäviä kuluja myöhemmin. Sijoitussidonnaisissa vakuutuksissa kuormitustulo määräytyy pitkälti sijoitusten markkina-arvojen perusteella. Markkina-arvojen alentuessa kuormitustulo laskee vastaavasti. Liikekuluja ei kuitenkaan käytännössä yleensä pystytä lyhyellä aikavälillä sopeuttamaan alentuneeseen kuormitustuloon. Toisaalta markkina-arvojen noustessa liikekuluja ei myöskään automaattisesti kasvateta.

Vakuutusten hoitokuluista sovittaessa yhtiöllä ei yleensä ole tiedossa, millaisia muutoksia yhtiö joutuu tekemään vakuutusjärjestelmiinsä tulevana vuosina. Erityisen vaikeasti ennustettavia ovat ne muutokset, jotka aiheutuvat lainsäädännön muuttumisesta. Yhtenä esimerkkinä tällaisista on yksilöllistä eläkevakuutusta koskeneet veromuutokset. Osittain lainsäädännöstä ja osittain asiakkaiden tarpeista johtuen vakuutuksenottajille ja vakuutetuille joudutaan antamaan tietoa vakuutusturvan sisällöstä ja vakuutussäästöjen kehityksestä aiempaa enemmän. Myös jatkuva sääntelyn tehostaminen lisää yhtiön hallinnon kuluja.

Myös vahinkovakuutusvelvoitteisiin liittyvät liikekulut on varattava vakuutustekniseen vastuuvelkaan.

- Muuttamisriski

Muuttamisriski liittyy eläkemuoitoisiin korvauksiin, jotka esiintyvät esimerkiksi liikenne- ja lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa ja jossa maksettavaan eläkesuorituksen määrään liittyy muutosriskiä.

Vakuutusriskiin sisältyy myös katastrofiriski eli suurvahinkoriski. Suurvahinkoriskillä tarkoitetaan mahdollista vahinkotapahtumaa, joka johtaa hyvin suuriin taloudellisiin vaikutuksiin, toteutuu erittäin harvoin ja poikkeaa huomattavasti vahinkotilastoista.

Vakuutusriskien hallinta

Vakuutustoiminta perustuu vakuutusriskien ottamiseen, riskien hajauttamiseen vakuutuskannan sisällä ja vakuutusriskien hallintaan. Vakuutusriskin hallinnan tärkeimmät keinot ovat asianmukainen riskien valinta eli vastuunvalinta, hinnoittelu ja vakuutusehdot sekä jälleenvakuutussuojan hankkiminen.

Vastuunvalinnalla ohjeistetaan myyntiä ja varmistetaan vakuutustoiminnan kannattavuutta. Vastuunvalintaa hallitaan tutkimalla tilastollisesti aiempia vahinkotapauksia, jotka ovat myös perustana hinnoittelulle. Vastuunvalintaohjeissa määritellään, millaisia riskejä voidaan vakuuttaa ja miten suuria vakuutusmääriä sallitaan.

Vakuutusriskien hinnoittelussa pyritään riskivastaavuuteen asettamalla sitä korkeampi hinta, mitä suurempi riski on kyseessä ja päinvastoin. Riskivastaavuuden lähtökohtana on tietovaraston oikeellisuus ja riittävyys sekä se, että vakuutettava kohde ja etu tunnetaan ja voidaan hinnoitella markkinaehtoisesti riittävän tarkasti. Ainoastaan tältä pohjalta voidaan tehdä asianmukaiset riskianalyytit ja päättää riittävästä vakuutusmaksun tasosta sekä vakuutuksen muista reunaehdoista.

Vakuutusehtojen merkitys vakuutusriskin rajoittamisessa on olennainen. Vakuutusehdoissa määritellään muun muassa vakuutussopimuksen kattavuus ja korvausten rajoitukset. Henkivakuutuksessa lainsäädäntö rajoittaa vakuutusyhtiön oikeutta korottaa vakuutusmaksuja tai muuttaa sopimusehtoja vakuutuksen voimassaoloaikana. Mikäli tehty oletukset osoittautuvat riittämättömiksi, myönnetty edut ovat rahoitusmarkkinoiden näkökulmasta liian arvokkaita eivätkä vakuutusmaksut tai ehdot ole muutettavissa, ryhmään kohdistuu tappiota. Vakuutusriskin hallinnassa on tärkeää, että ei-toivotut riskit suljetaan pois tai rajoitetaan sopimusteitse toivotulle tasolle.

Vakuutusteknisen vastuuvelan laskennassa sovelletaan erilaisia kvantitatiivisia menetelmiä, jotka ovat varausriskin hallinnassa keskeisessä asemassa. Kvantitatiivisella menetelmällä tarkoitetaan numeeristen arvioiden luomista soveltamalla tilastollisia, taloustieteellisiä, rahoitus- tai muita matemaattisia teorioita ja menetelmiä. Kvantitatiiviseksi menetelmäksi luetaan myös menetelmä, jolla tavoitellaan numeerista lopputulosta ja joka perustuu osittain tai kokonaan subjektiiviseen asiantuntijaharkintaan.

Kvantitatiivisiin menetelmiin liittyy aina epävarmuutta, joka voi johtaa vakuutusteknisen vastuuvelan aliarviointiin eli riittämättömyyteen. Kvantitatiivisten menetelmien riskienhallinnassa keskitytään erityisesti riskeihin, jotka liittyvät matemaattiseen teoriaan, tietojen laatuun, estimointiin ja parametrisointiin, dokumentaatioon, validointiin ja laskentaan liittyviin prosesseihin.

Ohjaavana periaatteena kvantitatiivisten menetelmien riskienhallinnassa on menetelmien ja prosessien tehokas kyseenalaistaminen. Tämä tarkoittaa, että riippumaton ja asiantunteva taho arvioi menetelmiä ja prosesseja kriittisesti.

Kvantitatiivisten menetelmien riskienhallinta perustuu siihen, että kunkin menetelmän rakenne, matemaattinen teoria ja loogisuus on dokumentoitu hyvin ja että menetelmä on mahdollisimman hyvin tuettavissa tieteellisillä tutkimuksilla ja vakuutusalan parhailla käytännöillä. Jotta voidaan tunnistaa menetelmän vahvuudet ja heikkoudet, on tärkeää, että matemaattiset yksinkertaistukset, numeeriset menetelmät, approksimaatiot ja subjektiivisen asiantuntijaharkinnan käyttö selvitetään ja dokumentoidaan riittävän tarkasti. Menetelmän omistajan ja kehittäjien tulee varmistaa, että menetelmän eri osat alueet toimivat toivotulla tavalla, ovat sopivia tarkoitettuun käyttöön ja että menetelmä on matemaattisesti oikein ja estimoidut parametrit tilastollisesti luotettavia.

Tietojen laadun hallinta on yhtä tärkeää kuin menetelmän rakenteen, teorian ja loogisuuden hallinta. Luotettavuus voidaan saavuttaa ainoastaan laadukkailla tiedoilla.

Kvantitatiivisen menetelmän validointi kattaa prosessit ja toimintatavat, joiden avulla pyritään todentamaan, että menetelmä on asianmukainen ja luotettava sekä toimii toivotulla tavalla. Validoinnin avulla tunnistetaan menetelmän mahdollisia heikkouksia ja rajoituksia sekä käyttöön liittyviä ongelmia ja voidaan arvioida ja hallita niiden vaikutuksia.

Suurilta vahingoilta ja vahinkotapahtumilta suojaudutaan ja niitä hallitaan ottamalla jälleenvakuutuksia. Jälleenvakuutuksen käyttöön liittyy liitännäisriskejä, kuten jälleenvakuutuksen asianmukaisuus-, saatavuus-, hinta- ja vastapuoliriskit.

Henkivakuutusliiketoiminnassa on voimassaolevat jälleenvakuutussopimukset katastrofivahinkoja, kuten esimerkiksi pandemia, varten. Yksilölliset henki- ja työkyvyttömyysvakuutukset jälleenvakuutetaan suurvahinkojen varalta. Työntekijäin ryhmähenkivakuutuksen osalta jälleenvakuutus on järjestetty alan yhteisen poolijärjestelyn kautta.

Vahinkovakuutusliiketoiminnassa erityisesti suurille vakuutusriskeille on löydettävä jälleenvakuutussuoja, eikä riski saa ylittää ryhmän riskinottoa. Jälleenvakuutuksen tehokkuutta ja omapidätysrajoja arvioidaan vuosittain. Vakuutuskannan sisältämät luippuriskit tunnistetaan ja arvioidaan tätä varten ylläpidettävien prosessien avulla.

Vakuutusriskien arviointi

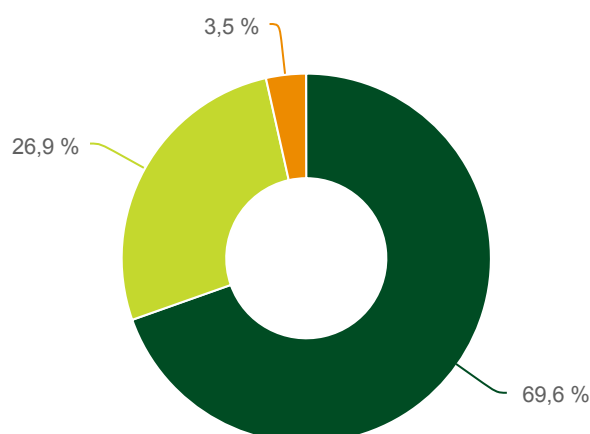
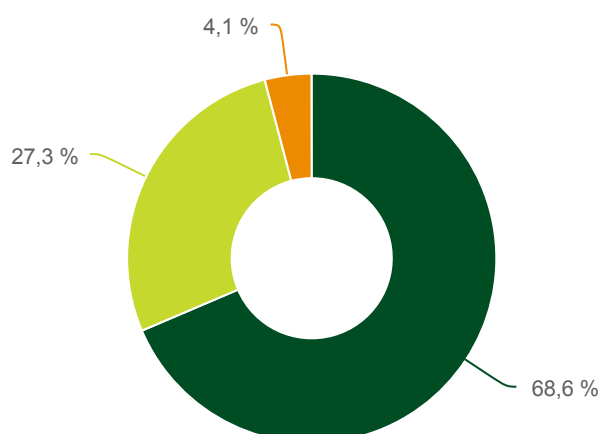
Fennia-ryhmän vakuutusriskin vakavaraisuuspääomavaatimus oli 145,2 miljoonaa euroa (155,4 milj. euroa). Hajautushyödyt huomioiden vakuutusriskin kontribuutio oli 82,8 miljoonaa euroa (95,0 milj. euroa), joka on 14,1 prosenttia (18,8 %) vakavaraisuuspääomavaatimuksesta ennen vaimentavia eriä. Vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna vakuutusriskin määrä laski hieman.

Vakuutusriskin sitoma vakavaraisuuspääomavaatimus koostui eri riskialueista seuraavasti:

Vakuutusriskin vakavaraisuus- pääomavaatimus (milj. euroa)	31.12.2017	Kontribuutio	%-osuus	31.12.2016	Kontribuutio	%-osuus	Muutos
Hinnoitteluriski	52,6	39,7	27,3 %	55,6	41,7	26,9 %	-3,0
Varausriski	106,2	99,6	68,6 %	114,8	108,2	69,6 %	-8,7
Katastrofiriski	15,5	5,9	4,1 %	14,8	5,5	3,5 %	0,7
Hajautus	-29,0	-----	-----	-29,9	-----	-----	0,8
Vakavaraisuus-pääomavaatimus yhteensä	145,2	145,2	100,0 %	155,4	155,4	100,0 %	-10,1

31.12.2017

31.12.2016

■ Varausriski ■ Hinnoitteluriski
■ Katastrofiriski

Fennia-ryhmän vakuutusriski muodostuu pääosin hinnoittelu- ja varausriskistä. Niiden kontribuutio vakuutusriskin vakavaraisuuspääomavaatimukseen oli 95,9 prosenttia (96,5 %). Edelliseen vuoteen verrattuna eri riskialueiden keskinäiset suhteet pysyivät lähes muuttumattomina. Varausriskin suhteellinen osuus vakuutusteknisen vastuuvelan parhaasta estimaatista ennen jälleenvakuuttajien osuutta oli 2,5 prosenttia (3,0 %).

Oheisessa taulukossa on annettu arvio Fennia-ryhmän vakavaraisuusaseman muutoksesta, jos vakuutusteknisen vastuuvelan paras estimaatti nousee yhdellä prosentilla:

Herkkyyshanalyysi (milj. euroa)	31.12.2017	Skenaario
		Vakuutustekninen vastuovelka + 1 %
HYväksyttävä oma varallisuus	980,0	962,5
Vakavaraisuuspääomavaatimus	463,8	464,7
Vapaa pääoma	516,2	497,7
Vapaan pääoman muutos	-----	-18,4
Suhteellinen vakavaraisuusasema	211,3 %	207,1 %

Sekä henki- että vahinkovakuutuskannat ovat suhteellisen hyvin hajautuneet.

Henkivakuutuksen riskivakuutuksessa jälleenvakuutusjärjestelyt suojaavat tietyn euromääräisen omavastuun ylittävät vakuutussummat, mikä rajoittaa riskikeskittymiä. Lisäksi jälleenvakuutukset katastrofeja varten pienentävät mahdollisia riskikeskittymiä edelleen.

Vahinkovakuutuksessa isot riskit jälleenvakuutetaan riskikeskittymien rajoittamiseksi yksilöllisesti. Lisäksi myös vahinkovakuutuksessa on jälleenvakuutukset katastrofeja varten, mikä pienentää mahdollisten riskikeskittymien vaikutusta.

Fennia-ryhmän vakuutuskanta ei sisällä merkittäviä jälleenvakuuttamattomia riskikeskittymiä.

Fennian vakuutusriskien arviointi

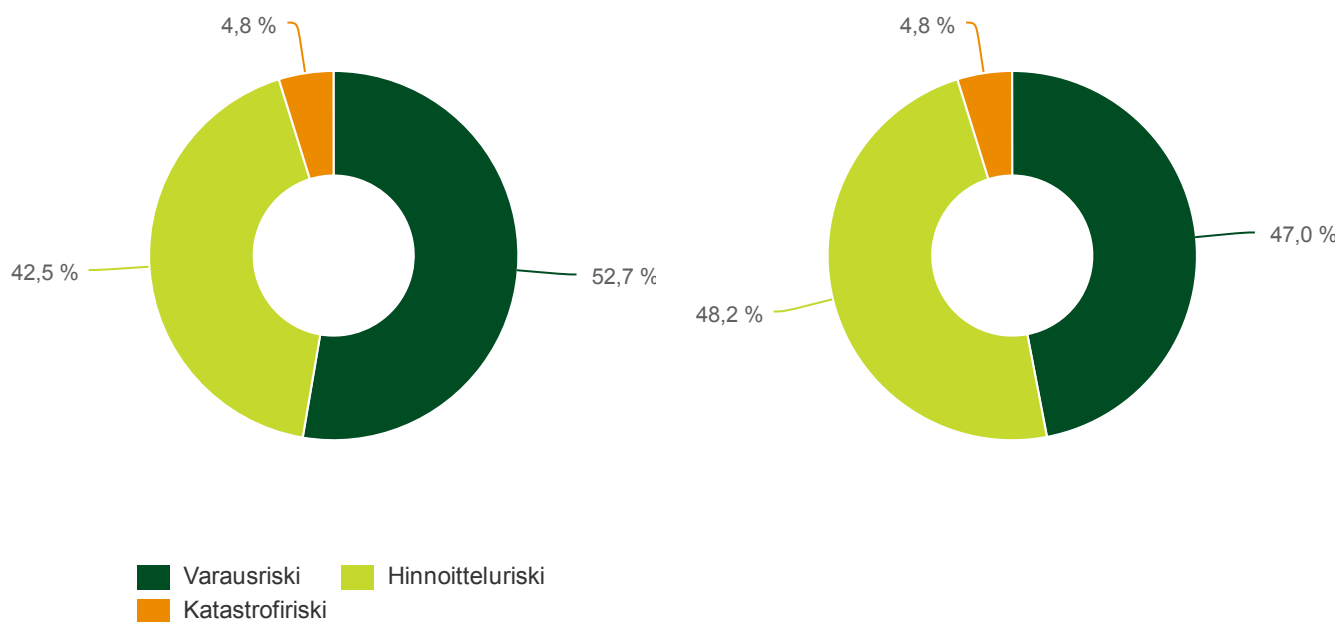
Fennian vakuutusriskin vakavaraisuuspääomavaatimus oli 103,7 miljoonaa euroa (99,5 milj. euroa). Hajautushyödyt huomioiden vakuutusriskin kontribuutio oli 57,4 miljoonaa euroa (63,8 milj. euroa), joka on 12,3 prosenttia (16,3 %) vakavaraisuuspääomavaatimuksesta ennen vaimentavia eriä.

Vakuutusriskin sitoma vakavaraisuuspääomavaatimus koostui eri riskialueista seuraavasti:

Vakuutusriskin vakavaraisuus- pääomavaatimus (milj. euroa)	31.12.2017	Kontribuutio	%-osuus	31.12.2016	Kontribuutio	%-osuus	Muutos
Hinnoitteluriski	52,6	44,0	42,5 %	55,6	48,0	48,2 %	-3,0
Varausriski	62,0	54,7	52,7 %	54,5	46,7	47,0 %	7,5
Katastrofiriski	12,5	5,0	4,8 %	12,1	4,8	4,8 %	0,4
Hajautus	-23,5	-----	-----	-22,7	-----	-----	-0,8
Vakavaraisuus-pääomavaatimus yhteensä	103,7	103,7	100,0 %	99,5	99,5	100,0 %	4,2

31.12.2017

31.12.2016

Fennian vakuutusriski muodostuu pääosin hinnoittelu- ja varausriskistä. Niiden kontribuutio vakuutusriskin vakavaraisuuspääomavaatimukseen oli 95,2 prosenttia (95,2 %). Edelliseen vuoteen verrattuna eri riskialueiden keskinäiset suhteet pysyivät lähes muuttumattomina.

Hinnoitteluriskin suhteellinen osuus omalla vastuulla olevasta vakuutusmaksutuotosta oli 6,1 prosenttia (7,5 %). Varausriskin suhteellinen osuus vakuutusteknisen vastuuvelan parhaasta estimaatista ennen jälleenvakuuttajien osuutta oli 3,7 prosenttia (3,5 %).

Oheisessa taulukossa on annettu arvio yhtiön vakavaraisuusaseman muutoksesta, jos vakuutusteknisen vastuuvelan paras estimaatti nousee yhdellä prosentilla ja jos vakuutusmaksutaso nousee yhden prosentin.

Herkkyyssanalyysi (milj. euroa)	31.12.2017	Skenaario	
		Vakuutustekninen vastuuvelka + 1 %	Vakuutusmaksut + 1 %
Hyväksyttävä oma varallisuus	953,7	946,9	956,8
Vakavaraisuuspääomavaatimus	372,8	373,4	372,9
Vapaa pääoma	580,9	573,6	583,9
Vapaan pääoman muutos	----	-7,4	3,0
Suhteellinen vakavaraisuusasema	255,8 %	253,6 %	256,6 %

Fennian vakuutuskanta on suhteellisen hyvin hajautunut. Riskikeskittymien rajoittamiseksi Fennia jälleenvakuuttaa isot riskit yksilöllisesti. Lisäksi Fennialla on jälleenvakuutukset katastrofeja varten, mikä pienentää mahdollisten riskikeskittymien vaikutusta. Fennian vakuutuskanta ei sisällä merkittäviä jälleenvakuuttamattomia riskikeskittymiä.

Henki-Fennian vakuutusriskien arviointi

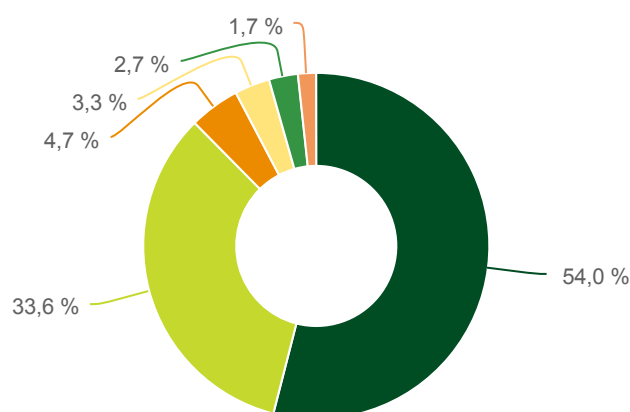
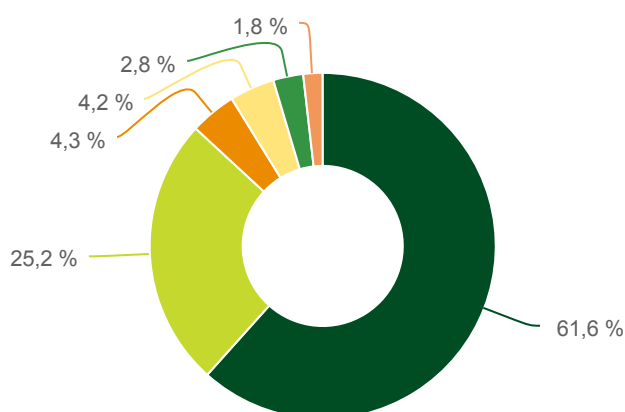
Henki-Fennian vakuutusriskin vakavaraisuuspääomavaatimus oli 74,3 miljoonaa euroa (82,8 milj. euroa). Hajautushyödyt huomioiden vakuutusriskin kontribuutio oli 48,6 miljoonaa euroa (59,5 milj. euroa), joka on 28,6 prosenttia (36,7 %) vakavaraisuuspääomavaatimuksesta ennen vaimentavia eriä. Vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna vakuutusriskin määrä laski hieman. Muutos johtuu pitkälti vakuutusteknisen vastuuvelan liikekulumallin päivityksestä.

Vakuutusriskin sitoma vakavaraisuuspääomavaatimus koostui eri riskialueista seuraavasti:

Vakuutusriskin vakavaraisuus-pääomavaatimus (milj. euroa)	31.12.2017	Kontribuutio	%-osuus	31.12.2016	Kontribuutio	%-osuus	Muutos
Varausriski							
Kuolevuusriski	6,9	1,3	1,8 %	7,0	1,4	1,7 %	-0,1
Pitkäikäisyysriski	9,2	3,2	4,3 %	10,6	3,9	4,7 %	-1,4
Työkyvyttömyysriski	7,0	2,1	2,8 %	6,8	2,2	2,7 %	0,2
Raukeamisriski	50,9	45,8	61,6 %	51,2	44,7	54,0 %	-0,3
Kuluriski	23,7	18,7	25,2 %	33,5	27,8	33,6 %	-9,8
Katastrofiriski	7,8	3,1	4,2 %	7,2	2,8	3,3 %	0,6
Hajautus	-31,1	-----	-----	-33,5	-----	-----	2,4
Vakavaraisuus-pääomavaatimus yhteensä	74,3	74,3	100,0 %	82,8	82,8	100,0 %	-8,4

31.12.2017

31.12.2016

Henki-Fennian vakuutusriski muodostuu pääosin raukeamis- ja kuluriskistä. Niiden kontribuutio vakuutusriskin vakavaraisuuspääomavaatimukseen oli 86,8 prosenttia (87,6 %). Edelliseen vuoteen verrattuna kuluriskin määrä pieneni, ja myös sen suhteellinen kontribuutio pieneni. Tämä taas nosti raukeamisriskin suhteellista painoa.

Varausriskin suhteellinen osuus vakuutusteknisen vastuuvelan parhaasta estimaatista ennen jälleenvakuuttajien osuutta oli 3,2 prosenttia (4,1 %).

Oheisessa taulukossa on annettu arvio yhtiön vakavaraisuusaseman muutoksesta, jos vakuutusteknisen vastuuvelan paras estimaatti nousee yhdellä prosentilla:

Herkkyysanalyysi (milj. euroa)	31.12.2017	Skenaario Vakuutustekninen vastuuvelka + 1 %
Hyväksyttävä oma varallisuus	265,9	254,0
Vakavaraisuuspääomavaatimus	130,8	131,3
Vapaa pääoma	135,1	122,7
Vapaan pääoman muutos	-----	-12,4
Suhteellinen vakavaraisuusasema	203,3 %	193,4 %

Henki-Fennian vakuutuskanta on suhteellisen hyvin hajautunut. Riskivakuutuksessa jälleenvakuutusjärjestelyt suojaavat tietyn euomääräisen omavastuun ylittävät vakuutussummat, mikä rajoittaa riskikeskittymiä. Lisäksi jälleenvakuutukset katastrofeja varten pienentävät mahdollisia riskikeskittymiä edelleen. Henki-Fennian vakuutuskanta ei sisällä merkittäviä riskikeskittymiä.

Jälleenvakuutusten käyttöön liittyy liitännäisriskejä, kuten jälleenvakuutuksien asianmukaisuus-, saatavuus-, hinta- ja vastapuoliriski. Henkivakuutustoiminnassa menevän jälleenvakuutuksen käyttö on vähäistä ja keskittyy sen vuoksi muutamaasiin vastapuoliin.

■ Markkinariski

Markkinariskillä tarkoitetaan yleisesti varojen ja velkojen markkina-arvojen muutosten aiheuttamia vaikutuksia taloudelliseen asemaan, erityisesti hyväksyttyyn omaan varallisuuteen, tulokseen ja vakavaraisuuteen. Vaikuttavat riskitekijät ovat korko-, korkomarginaali-, osake-, kiinteistö- ja valuuttariskit sekä keskittymäriski. Markkinariskejä voidaan tarkastella pelkästään sijoitusomaisuuden näkökulmasta, mutta olennaisinta on tarkastella markkinariskejä koko taseen näkökulmasta. Vakavaraisuuslaskennassa taseen molemmat puolet arvostetaan markkinaehtoisesti, ja näin ollen riskitekijöiden muutokset vaikuttavat samaan aikaan sekä varoihin että velkoihin.

Markkinariskitekijöiden muutokset vaikuttavat vakavaraisuuteen kahta kautta: hyväksyttävän oman varallisuuden muutoksena sekä vakavaraisuuspääomavaatimuksen muutoksena. Markkinariskien toteutuessa hyväksyttävä oma varallisuus pienenee, mikä heikentää vakavaraisuusasemaa. Muutokset varoissa ja veloissa vaikuttavat myös useimmiten vakavaraisuuspääomavaatimukseen. Omaisuusarvojen laskiessa myös vakavaraisuuspääomavaatimukset pienenevät, mikä vaimentaa markkina-arvojen laskun vaikutusta vakavaraisuusasemaan. Tämä näkyy erityisesti osakemarkkinariskin realisoituessa, jolloin symmetrinen mukautus pienentää pääomavaadetta.

Sijoitussidonnaisten henkivakuutussopimusten tuotto muodostuu pääosin vakuutussopimusten katteena olevan varallisuuden määrään perustuvasta hallinnointipalkkiosta. Hallinnointipalkkiosta osa veloitetaan vakuutussopimuksista ja osa saadaan vakuutussopimusten katteena olevilta rahastoilta palkkionpalautuksina. Kun esimerkiksi osakkeiden arvot laskevat, on tällä vaikutusta hallinnoitaviin varoihin ja sitä kautta myös tulevaisuuden tuottoihin. Tämä riski luo pääomavaadetta, mutta sen osuus markkinariskien kokonaispääomavaatimuksesta on pieni. Sijoitussidonnaisen vakuutuskannan aiheuttama vakavaraisuuspääomavaatimus sisältyy esitettyihin vakavaraisuuspääomavaatimuslukuihin.

Markkinariskien hallinta

Yleinen riskinottohalukkuus, riskinsietokyky sekä liiketoimintatavoitteet ohjaavat sijoitustoimintaa ja luovat sijoitustoiminnalle reunaehdoja. Sijoitustoiminnassa ja markkinariskien hallinnassa pyritään saavuttamaan asetetut liiketoimintatavoitteet vakavaraisuustavoitteita vaarantamatta.

Markkinariskien hallinnan kulmakivet ovat sijoitusten riittävä hajautus, varovaisuusperiaate sekä riskien vähentämistekniikat. Näiden avulla pyritään varmistamaan, että varat on sijoitettu niin, että ne ovat mahdollisimman yhteensopivia vastuuvelan luonteen kanssa ottaen huomioon ennalta määritelly riskinottohalukkuus ja riskinsietokyky sekä vallitseva liiketoimintaympäristö.

Markkinariskejä hallitaan muun muassa hallitusten määrittämällä sijoitusrajoitteilla ja limiiteillä. Allokaatorajoitteilla varmistetaan, että sijoitusomaisuus on riittävän laajasti hajautettu eikä sijoitusomaisuus ole liian altis millekään yksittäiselle markkinariskille. Omaisuuslajikohtaisten allokaatorajoitteiden lisäksi sijoitustoimintaa ohjaavat yksityiskohtaisemmat rajoitteet, joilla varmistetaan, että myös omaisuuslajien sisällä hajautus on tarpeeksi laajaa ja että ylisuuria riskikeskittymiä ei synny.

Varovaisuusperiaatteen noudattaminen tarkoittaa muun muassa sitä, että varat tulee sijoittaa ainoastaan sellaisiin tuotteisiin ja instrumentteihin, joiden riskit voidaan tunnistaa, mitata, seurata, hallita ja raportoida. Jos sijoituksiin liittyy uusia omaisuuslajeja tai instrumentteja, on sijoitus päätöstä ennen varmistettava, että kyseiset varovaisuusperiaatteen noudattamiseen liittyvät prosessit on suoritettu.

Riittävän hajautuksen ja varovaisuusperiaatteen lisäksi on määritelty riskien vähentämistä koskevat periaatteet. Riskien vähentämistekniikalla tarkoitetaan kaikkia sellaisia järjestelyitä, joiden avulla jokin tietty riski siirretään toiselle taholle, sitä muokataan tai se eliminoidaan joko osittain tai kokonaan. Markkinariskien osalta riskien vähentämistekniikoihin luetaan muun muassa johdannaisten käyttö sekä erilaiset vakuus- ja takausvaatimusjärjestelyt. Jos riskienvähentämistekniikat eivät täytä asetettuja vaatimuksia laillisuuden, riskien tunnistamisen, tehokkuuden, riskien seurannan ja vastapuolen luottokelpoisuuden osalta, niitä ei oteta huomioon vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskennassa. Tällöin niiden suojausvaikutus kohdistuu pelkästään hyväksyttävään omaan varallisuuteen.

Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena oleviin varoihin liittyviä markkinariskejä hallitaan passiivisesti, eikä riskipositioihin kohdisteta erityisiä markkinanäkemyksiä tai suojausstrategioita.

Markkinariskien arviointi

Markkinariskien altistumia ja niiden vaikutuksia mitataan omaisuuslajiallokaation, herkkyyshanalyysin sekä kunkin markkinariskin aiheuttaman vakavaraisuuspääomavaatimuksen avulla.

Omaisuuslajiallokaatio markkina-arvoin kuvaa sitä, kuinka suuri osa taseesta on altis kullekin markkinariskille. Allokaatio on kuitenkin aina kun mahdollista laskettava rahastojen läpikatsomisperiaatetta noudattaen, koska vain silloin voidaan todeta todellinen allokaatio.

Omaisuuslajiallokaatiota voidaan tukea herkkyyshanalyysillä, jolla arvioidaan, kuinka paljon eri markkinaliikkeet vaikuttavat varojen ja velkojen sekä hyväksyttävän oman varallisuuden arvoon. Näin päästään koko taseen riskiaseman analysointiin, ja saadaan huomattavasti enemmän tietoa markkinariskeistä ja niiden vaikutuksista. Edellä mainittuja analyyskejä täydennetään lisäksi omalla näkemyksellä markkinariskien aiheuttamista pääomavaatimuksista (oma riski- ja vakavaraisuusarvio).

Herkkyyshanalyysissä on tarkasteltu kaikkien markkinariskien (pois lukien keskittymäriski) toteutumisen vaikutusta vakavaraisuusasemaan. Käytetyt skenaariot ovat koronvaihtosopimuskorkojen lasku 25 korkopistettä eli 0,25 prosenttiyksikköä, osakkeiden lasku 10 prosenttia, kiinteistöjen arvon lasku 10 prosenttia, korkomarginaalien nousu 50 korkopistettä eli 0,5 prosenttiyksikköä sekä valuuttakurssien lasku 5 prosenttia.

Herkkyyshanalyysillä saadaan hyvä arvio siitä, miten eri markkinariskiskenaariot vaikuttavat vakavaraisuusasemaan. Herkkyyshaskelmat on tehty riskialueittain. Osakeskenaariossa osakeriskin symmetrinen mukautus arvioidaan shokin jälkeen uudestaan, ja sen vaikutus otetaan huomioon vakavaraisuuspääomavaatimuskaskennassa. Koroissa koronvaihtosopimuskorkojen noteerausta lasketaan 20 vuoden maturiteettiin asti shokin verran, minkä jälkeen diskonttausikäyrä lasketaan uudestaan sääntelyn kuvaamalla tavalla. Kaikissa skenaariossa sijoitusten markkina-arvot arvioidaan skenaarion jälkeisessä tilanteessa uudestaan sekä markkina-arvon että vakavaraisuuspääomavaatimuksen näkökulmasta.

Fennia-ryhmän sijoitusomaisuuden allokaatio oli korkopainotteinen. Fennia-ryhmän sijoitusomaisuudesta 54,2 prosenttia (58,5 %) oli sijoitettu eri korko-omaisuusluokkiin. Kiinteistösijoitukset muodostivat 22,6 prosenttia (23,7 %), osakesijoitukset 20,4 prosenttia (16,9 %) ja muut sijoitukset yhteensä 2,8 prosenttia (0,9 %) Fennia-ryhmän sijoitusomaisuudesta.

Omaisuuslaji (milj. euroa)	31.12.2017				31.12.2016			
	Sijoitusomaisuus		Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat		Sijoitusomaisuus		Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat	
	Käypä arvo	%-osuus	Käypä arvo	%-osuus	Käypä arvo	%-osuus	Käypä arvo	%-osuus
Korkosijoitukset	1 313,9	54,2 %	273,0	26,8 %	1 356,1	58,5 %	265,5	29,4 %
Osakesijoitukset	494,6	20,4 %	714,2	70,2 %	390,8	16,9 %	529,9	58,6 %
Kiinteistösijoitukset	549,0	22,6 %	0,0	0,0 %	548,7	23,7 %	0,0	0,0 %
Muut	68,2	2,8 %	30,9	3,0 %	21,3	0,9 %	108,5	12,0 %
Yhteensä	2 425,7	100,0 %	1 018,1	100,0 %	2 316,9	100,0 %	904,0	100,0 %

Edellä mainittujen varojen lisäksi Fennia-ryhmän varoihin kuului myös 25,1 miljoonaa euroa (26,1 milj. euroa) odotettuja palkkionpalautuksia sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevista varoista.

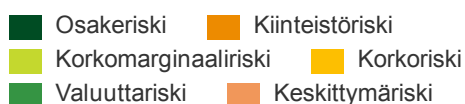
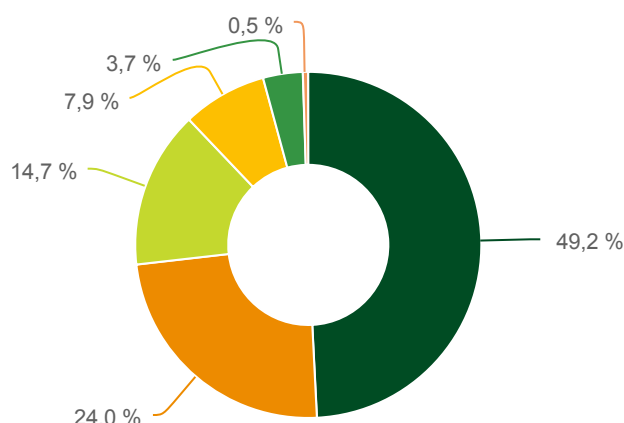
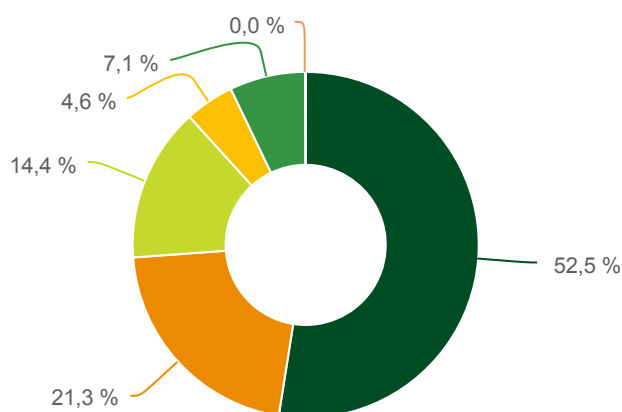
Markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimus oli 474,7 miljoonaa euroa (382,3 milj. euroa). Hajautushyödyt huomioiden markkinariskien kontribuutio kokonaispääomavaateeseen oli 78,3 prosenttia (71,4 %). Määrä ja kontribuutio nousivat vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna.

Markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimus koostui eri riskialueista seuraavasti:

Markkinariskin vakavaraisuuspääomavaatimus (milj. euroa)	31.12.2017	Kontribuutio	%-osuus	31.12.2016	Kontribuutio	%-osuus	Muutos
Korkoriski	36,0	22,0	4,6 %	47,1	30,2	7,9 %	-11,1
Osakeriski	260,7	249,0	52,5 %	197,3	188,0	49,2 %	63,4
Kiinteistöriski	121,1	101,4	21,3 %	108,2	91,8	24,0 %	12,9
Korkomarginaaliriski	85,8	68,6	14,4 %	70,3	56,2	14,7 %	15,5
Valuuttariski	78,5	33,8	7,1 %	37,7	14,1	3,7 %	40,8
Keskittymäriski	4,9	0,0	0,0 %	27,7	2,0	0,5 %	-22,8
Hajautus	-112,2	-----	-----	-106,1	-----	-----	-6,2
Vakavaraisuuspääomavaatimus yhteensä	474,7	474,7	100,0 %	382,3	382,3	100,0 %	92,5

31.12.2017

31.12.2016

Osakeriskin kontribuutio markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimukseen oli selvästi suurin, 52,5 prosenttia (49,2 %). Sen osuus markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimuksesta oli selkeästi suurempi kuin osakesalkun osuus sijoitusvarallisuuden allokatiosta. Tämä johtuu siitä, että osakesijoitusten määrää on lisätty ja että osakeriskin vakavaraisuuspääomavaatimus on absoluuttisesti korkein, joten pienikin allokatio osakkeisiin aiheuttaa merkittävän lisäyksen markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimukseen. Toisaalta myös osa muiden omaisuuslajien vakavaraisuuspääomavaatimuksista luokitellaan osakeriskiksi. Tyypillisesti nämä liittyvät rahastoihin, joilla on suuri velkavivun käyttö tai joiden sisältöön ei ole voitu soveltaa läpikatsomisperiaatetta, sekä läpikatsottujen rahastojen alla oleviin yksittäisiin sijoituksiin, joista ei ole saatavissa riittävästi tietoa asianmukaiseen vakavaraisuuslaskentaan. Toiseksi suurin kontribuutio, 21,3 prosenttia (24,0 %), oli kiinteistöriskillä. Avoimen korkoriskin kontribuutio oli 4,6 prosenttia (7,9 %) Fennia-ryhmän markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimuksesta.

Markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimustasoissa tapahtui vuoden aikana merkittäviä muutoksia. Selvimmin vakavaraisuuspääomavaatimus nousi osake- ja valuuttariskissä. Myös kiinteistö- ja korkomarginaaliriskin vakavaraisuuspääomavaatimukset nousivat, kun taas korko- ja keskittymäriski pienentyivät.

Herkkyysanalyysissä suurin vaikutus Fennia-ryhmän vakavaraisuusasemaan tulee kiinteistöjen lasku -skenaariossa. Kiinteistöjen 10 prosentin arvon lasku pienentää hyväksyttävää omaa varallisuutta 45,4 miljoonaa euroa ja aiheuttaa 5,3 prosenttiyksikön heikennyksen suhteellisessa vakavaraisuusasemassa.

Myös osakkeiden lasku -skenaarion vaikutus on merkittävä. Vakavaraisuusluvussa tämä muutos ei kuitenkaan näy niin suurena, koska osakeriskin symmetrinen mukautus reagoi osakkeiden laskuun pienentämällä vakavaraisuuspääomavaatimusta. Kun osakkeiden lasku on suurempi, ei symmetrinen korjaustermi enää toimi yhtä tehokkaasti ja vaikutukset alkavat näkyä entistä enemmän myös vakavaraisuusaseman heikentymisenä.

Korkosijoitusomaisuuden duraatio ja markkina-arvo ovat pienempiä kuin vakuutusteknisen vastuuvelan. Siksi Fennia-ryhmän vakavaraisuusnäkökulmasta katsottuna korkojen lasku on negatiivinen skenaario. Korkojen lasku 25 korkopisteellä pienentää hyväksyttävää omaa varallisuutta 23,2 miljoonaa euroa. Koska korkoriskin vakavaraisuuspääomavaatimus on jo alhaisen korkotason takia pieni, pysyy vakavaraisuuspääomavaatimus lähes muuttumattomana haitallisessa korkoskenaariossa. Lisäksi vakuutusteknisen vastuuvelan aiheuttamaa korkoriskiä oli osittain suojattu koronvaihtosopimuksilla. Tämä suojausvaikutus oli myös otettu huomioon vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskennassa.

Korkomarginaalien leveneminen 50 korkopisteellä aiheuttaa 2,4 prosenttiyksikön laskun Fennia-ryhmän suhteellisessa vakavaraisuusasemassa. Kiinteistöjen 10 prosentin arvon lasku puolestaan aiheuttaa 5,3 prosenttiyksikön heikennyksen suhteellisessa vakavaraisuusasemassa. Valuuttakurssien muutoksilla ei ole kovin suurta vaikutusta Fennia-ryhmän vakavaraisuuteen, sillä valuuttariski oli pääosin suojattu valuuttajohdannaisten avulla.

Kaikkien edellä mainittujen yksittäisten skenaarioiden toteutuessa samanaikaisesti vaikutus Fennia-ryhmän hyväksyttävään omaan varallisuuteen olisi -137,2 miljoonaa euroa, vapaaseen pääomaan -90,0 miljoonaa euroa, ja suhteellinen vakavaraisuusasema laskisi 9,0 prosenttiyksikköä 202,3 prosenttiin.

Herkkyyshanalyysi (milj. euroa)	31.12.2017	Skenaario					
		Korot -25 kp	Osakkeet -10 %	Kiinteistöt -10 %	Korko- marginaali +50 kp	Valuutta -5 %	Yhdistetty skenaario
Hyväksyttävä oma varallisuus	980,0	956,8	941,0	934,6	967,3	967,9	842,8
Vakavaraisuuspääomavaatimus	463,8	464,3	431,6	453,7	463,0	458,6	416,6
Vapaa pääoma	516,2	492,5	509,4	480,9	504,3	509,2	426,2
Vapaan pääoman muutos	----	-23,7	-6,8	-35,3	-11,9	-6,9	-90,0
Suhteellinen vakavaraisuusasema	211,3 %	206,1 %	218,0 %	206,0 %	208,9 %	211,0 %	202,3 %

Fennian markkinariskien arviointi

Fennian sijoitusomaisuuden allokaatio oli korkopainotteinen. Fennian sijoitusomaisuudesta 47,8 prosenttia (52,8 %) oli sijoitettu eri korko-omaisuusluokkiin. Kiinteistösijoitukset muodostivat 16,9 prosenttia (18,3 %), osakesijoitukset 32,3 prosenttia (28,0 %) ja muut sijoitukset yhteensä 3,0 prosenttia (0,9 %) Fennian sijoitusomaisuudesta.

Omaisuuksilaji (milj. euroa)	31.12.2017		31.12.2016	
	Käypä arvo	%-osuus	Käypä arvo	%-osuus
Korkosijoitukset	914,1	47,8 %	936,1	52,8 %
Osakesijoitukset	618,0	32,3 %	496,9	28,0 %
Kiinteistösijoitukset	323,4	16,9 %	324,1	18,3 %
Muut	58,2	3,0 %	15,5	0,9 %
Yhteensä	1 913,7	100,0 %	1 772,7	100,0 %

Osakesijoitusten korkeahko allokaatio johtuu pitkälti Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennian omistamisesta. Sen osuus sijoitusomaisuudesta oli 14,1 prosenttia (12,3 %). Muiden osakesijoitusten allokaatio oli 18,2 prosenttia (15,7 %).

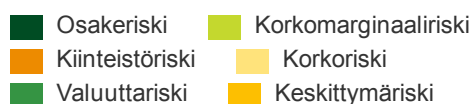
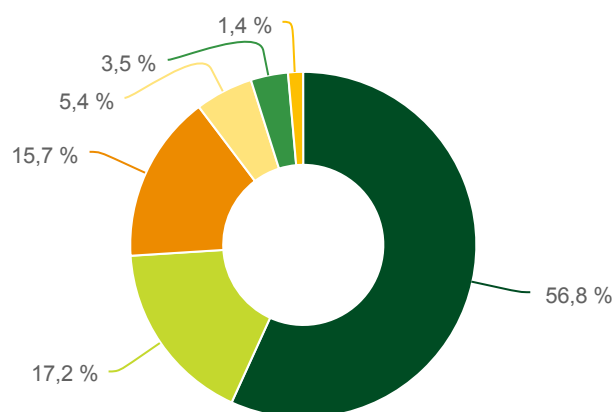
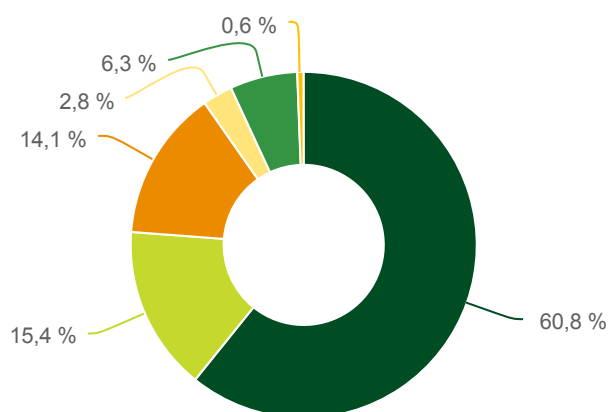
Markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimus oli 384,2 miljoonaa euroa (301,3 milj. euroa). Hajautushyödyt huomioiden markkinariskien kontribuutio kokonaispääomavaateeseen oli 80,0 prosenttia (73,4 %). Määrä ja kontribuutio nousivat vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna.

Markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimus koostui eri riskialueista seuraavasti:

Markkinariskin vakavaraisuuspääomavaatimus (milj. euroa)	31.12.2017	Kontribuutio	%-osuus	31.12.2016	Kontribuutio	%-osuus	Muutos
Korkoriski	18,3	10,7	2,8 %	26,7	16,3	5,4 %	-8,4
Osakeriski	242,1	233,7	60,8 %	177,9	171,1	56,8 %	64,2
Kiinteistöriski	67,2	54,0	14,1 %	58,4	47,3	15,7 %	8,8
Korkomarginaaliriski	72,8	59,1	15,4 %	63,3	51,8	17,2 %	9,5
Valuuttariski	58,9	24,4	6,3 %	28,8	10,5	3,5 %	30,1
Keskittymäriski	29,9	2,3	0,6 %	35,4	4,2	1,4 %	-5,4
Hajautus	-105,0	-----	-----	-89,3	-----	-----	-15,7
Vakavaraisuuspääomavaatimus yhteensä	384,2	384,2	100,0 %	301,3	301,3	100,0 %	83,0

31.12.2017

31.12.2016

Osakeriskin kontribuutio markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimukseen oli selvästi suurin, 60,8 prosenttia (56,8 %). Sen osuus markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimuksesta oli selkeästi suurempi kuin osakesalkun osuus sijoitusvarallisuuden allokaatiosta. Tämä johtuu siitä, että osakesijoitusten määrää on lisätty ja että osakeriskin vakavaraisuuspääomavaatimus on absoluuttisesti korkein, joten pienikin allokaatio osakkeisiin aiheuttaa merkittävän lisäyksen markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimukseen. Toisaalta myös osa muiden omaisuuslajien vakavaraisuuspääomavaatimuksista luokitellaan osakeriskiksi. Tyypillisesti nämä liittyvät rahastoihin, joilla on suuri velkavivun käyttö ja joiden sisältöön ei ole voitu soveltaa läpikatsomisperiaatetta, sekä läpikatsottujen rahastojen alla oleviin yksittäisiin sijoituksiin, joista ei ole saatavissa riittävästi tietoa asianmukaiseen vakavaraisuuslaskentaan. Toiseksi suurin kontribuutio, 15,4 prosenttia (17,2 %), oli korkomarginaaliriskillä. Avoimen korkoriskin kontribuutio oli 2,8 prosenttia (5,4 %) Fennian markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimuksesta.

Markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimustasoissa tapahtui vuoden aikana merkittäviä muutoksia. Selvimmin vakavaraisuuspääomavaatimus nousi osake- ja valuuttariskissä. Myös kiinteistö- ja korkomarginaaliriskin vakavaraisuuspääomavaatimukset nousivat, kun taas korko- ja keskittymäriski pienentyivät.

Keskittymäriskin muutos johtuu Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennian vakavaraisuusaseman myönteisestä kehityksestä, jolloin Fennialle omistuksen aiheuttama vakavaraisuuspääomavaatimus riskikeskittymänä pienentyi.

Herkkyysanalyysissä suurin vaikutus hyväksyttävään omaan varallisuuteen tulee osakkeiden lasku -skenaariossa. Osakkeiden 10 prosentin arvon lasku pienentää hyväksyttävää omaa varallisuutta 38,6 miljoonaa euroa ja vapaata pääomaa 14,2 miljoonaa euroa, mutta aiheuttaa 6,9 prosenttiyksikön parannuksen suhteellisessa vakavaraisuusasemassa. Tämä parannus johtuu siitä, että osakeriskin symmetrinen mukautus reagoi osakkeiden laskuun pienentämällä vakavaraisuuspääomavaatimusta. Kun osakkeiden lasku on suurempi, ei symmetrinen korjaustermi enää toimi yhtä tehokkaasti, ja vaikutukset alkavat näkyä selvemmin myös vakavaraisuusaseman heikentymisenä.

Merkittävä vaikutus Fennian hyväksyttävään omaan varallisuuteen tulee myös kiinteistöjen lasku -skenaariossa. Kiinteistöjen 10 prosentin arvon lasku pienentää hyväksyttävää omaa varallisuutta 31,1 miljoonaa euroa ja aiheuttaa 3,4 prosenttiyksikön heikennyksen suhteellisessa vakavaraisuusasemassa.

Korkosijoitusomaisuuden duraatio ja markkina-arvo ovat pienempiä kuin vakuutusteknisen vastuuvelan. Siksi Fennian vakavaraisuusnäkökulmasta katsottuna korkojen lasku on negatiivinen skenaario. Korkojen lasku 25 korkopisteellä pienentää hyväksyttävää omaa varallisuutta 20,0 miljoonaa euroa. Koska korkoriskin vakavaraisuuspääomavaatimus on jo alhaisen korkotason takia pieni, pysyy vakavaraisuuspääomavaatimus lähes muuttumattomana haitallisessa korkoskenaariossa.

Korkomarginaalien leveneminen 50 korkopisteellä aiheuttaa 3,3 prosenttiyksikön laskun Fennian suhteellisessa vakavaraisuusasemassa. Valuuttakurssien muutoksilla ei ole kovin suurta vaikutusta Fennian vakavaraisuuteen, sillä valuuttariski on pääosin suojattu valuuttajohdannaisten avulla.

Kaikkien edellä mainittujen yksittäisten skenaarioiden toteutuessa samanaikaisesti vaikutus Fennian hyväksyttävään omaan varallisuuteen olisi -118,1 miljoonaa euroa, vapaaseen pääomaan -80,6 miljoonaa euroa, ja suhteellinen vakavaraisuusasema laskisi 6,7 prosenttiyksikköä ollen 249,2 prosenttia.

Herkkyysanalyysi (milj. euroa)	31.12.2017	Skenaario					
		Korot -25 kp	Osakkeet -10 %	Kiinteistöt -10 %	Korko- marginaali +50 kp	Valuutta -5 %	Yhdistetty skenaario
Hyväksyttävä oma varallisuus	953,7	933,6	915,1	922,5	937,4	941,9	835,6
Vakavaraisuuspääomavaatimus	372,8	372,6	348,3	365,4	371,2	368,3	335,3
Vapaa pääoma	580,9	561,0	566,8	557,1	566,1	573,5	500,3
Vapaan pääoman muutos	-----	-19,9	-14,2	-23,8	-14,8	-7,4	-80,6
Suhteellinen vakavaraisuusasema	255,8 %	250,6 %	262,7 %	252,5 %	252,5 %	255,7 %	249,2 %

Henki-Fennian markkinariskien arviointi

Henki-Fennian sijoitusomaisuuden allokaatio oli korkopainotteinen. Henki-Fennian sijoitusomaisuudesta oli 69,1 prosenttia (72,2 %) sijoitettu eri korko-omaisuusluokkiin. Kiinteistösijoitukset muodostivat 10,7 prosenttia (12,4 %), osakesijoitukset 18,9 prosenttia (14,6 %) ja muut sijoitukset yhteensä 1,3 prosenttia (0,8 %) Henki-Fennian sijoitusomaisuudesta.

Omaisuuslaji (milj. euroa)	31.12.2017				31.12.2016			
	Sijoitusomaisuus		Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat		Sijoitusomaisuus		Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat	
	Käypä arvo	%-osuus	Käypä arvo	%-osuus	Käypä arvo	%-osuus	Käypä arvo	%-osuus
Korkosijoitukset	530,5	69,1 %	273,0	26,8 %	550,0	72,2 %	265,5	29,4 %
Osakesijoitukset	145,5	18,9 %	714,2	70,2 %	111,3	14,6 %	529,9	58,6 %
Kiinteistösijoitukset	82,1	10,7 %	0,0	0,0 %	94,5	12,4 %	0,0	0,0 %
Muut	10,0	1,3 %	30,9	3,0 %	5,8	0,8 %	108,5	12,0 %
Yhteensä	768,0	100,0 %	1 018,1	100,0 %	761,7	100,0 %	904,0	100,0 %

Edellä mainittujen varojen lisäksi Henki-Fennian varoihin kuului myös 25,1 miljoonaa euroa (26,1 milj. euroa) odotettuja palkkionpalautuksia sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevista varoista.

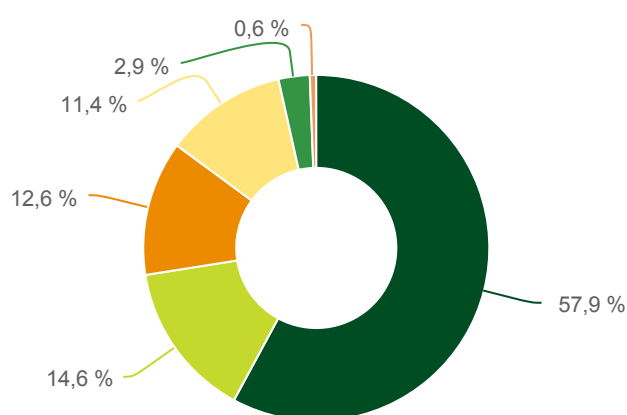
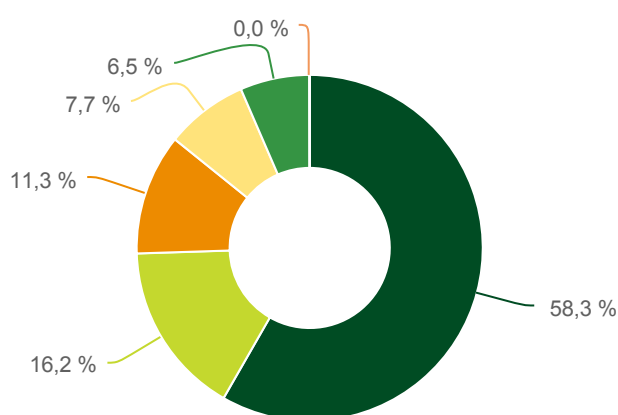
Markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimus oli 127,3 miljoonaa euroa (110,1 milj. euroa). Hajautushyödyt huomioiden markkinariskien kontribuutio kokonaispääomavaateeseen oli 66,9 prosenttia (57,7 %). Määrä ja kontribuutio nousivat vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna.

Markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimus koostui eri riskialueista seuraavasti:

Markkinariskin vakavaraisuuspääomavaatimus (milj. euroa)	31.12.2017	Kontribuutio	%-osuus	31.12.2016	Kontribuutio	%-osuus	Muutos
Korkoriski	15,5	9,8	7,7 %	19,0	12,6	11,4 %	-3,6
Osakeriski	77,3	74,2	58,3 %	66,3	63,7	57,9 %	10,9
Kiinteistöriski	18,1	14,4	11,3 %	17,3	13,9	12,6 %	0,8
Korkomarginaaliriski	25,1	20,6	16,2 %	19,7	16,1	14,6 %	5,4
Valuuttariski	19,6	8,2	6,5 %	8,9	3,2	2,9 %	10,7
Keskittymäriski	0,0	0,0	0,0 %	8,2	0,6	0,6 %	-8,2
Hajautus	-28,2	-----	-----	-29,4	-----	-----	1,1
Vakavaraisuuspääomavaatimus yhteensä	127,3	127,3	100,0 %	110,1	110,1	100,0 %	17,1

31.12.2017

31.12.2016

- Osakeriski
- Kiinteistöriski
- Valuuttariski
- Korkomarginaaliriski
- Korkoriski
- Keskittymäriski

Osakeriskin kontribuutio markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimukseen oli selvästi suurin, 58,3 prosenttia (57,9 %). Sen osuus markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimuksesta oli selkeästi suurempi kuin osakesalkun osuus sijoitusvarallisuuden allokaatiosta. Tämä johtuu siitä, että osakesijoitusten määrää on lisätty ja että osakeriskin vakavaraisuuspääomavaatimus on absoluuttisesti korkein, joten pienikin allokaatio osakkeisiin aiheuttaa merkittävän lisäyksen markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimukseen. Toisaalta myös osa muiden omaisuuslajien vakavaraisuuspääomavaatimuksista luokitellaan osakeriskiksi. Tyypillisesti nämä liittyvät rahastoihin, joilla on suuri velkavivun käyttö tai joiden sisältöön ei ole voitu soveltaa läpikatsomisperiaatetta, sekä läpikatsottujen rahastojen alla oleviin yksittäisiin sijoituksiin, joista ei ole saatavissa riittävästi tietoa asianmukaiseen vakavaraisuuslaskentaan. Toiseksi suurin kontribuutio, 16,2 prosenttia (14,6 %), oli korkomarginaaliriskillä. Avoimen korkoriskin kontribuutio oli 7,7 prosenttia (11,4 %) Henki-Fennian markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimuksesta.

Markkinariskien vakavaraisuuspääomavaatimustasoissa tapahtui vuoden aikana merkittäviä muutoksia. Selvimmin vakavaraisuuspääomavaatimus nousi osake- ja valuuttariskissä. Myös korkomarginaaliriskin vakavaraisuuspääomavaatimus nousi. Kiinteistöriski oli miltei samalla tasolla, korkoriski pienentyi ja keskittymäriski oli hyvin pieni.

Herkkyysanalyysissä suurin vaikutus hyväksyttävään omaan varallisuuteen tulee osakkeiden lasku -skenaariossa. Vakavaraisuusluvussa tämä muutos ei kuitenkaan näy niin suurena, koska osakeriskin symmetrinen mukautus reagoi osakkeiden laskuun pienentämällä vakavaraisuuspääomavaatimusta. Kun osakkeiden lasku on suurempi, ei symmetrinen korjaustermi enää toimi yhtä tehokkaasti, ja vaikutukset alkavat näkyä selvemmin myös vakavaraisuusarvosanan heikentymisenä.

Korkosijoitusomaisuuden duraatio ja markkina-arvo ovat pienempiä kuin vakuutusteknisen vastuuvelan. Siksi Henki-Fennian vakavaraisuusnäkökulmasta katsottuna korkojen lasku on negatiivinen skenaario. Korkojen lasku 25 korkopisteellä pienentää hyväksyttävää omaa varallisuutta 7,0 miljoonaa euroa. Koska korkoriskin vakavaraisuuspääomavaatimus on jo alhaisen korkotason takia pieni, pysyy vakavaraisuuspääomavaatimus lähes muuttumattomana haitallisessa korkoskenaariossa. Lisäksi vakuutusteknisen vastuuvelan aiheuttamaa korkoriskiä on osittain suojattu koronvaihtosopimuksilla. Tämä suojausvaikutus on myös otettu huomioon vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskennassa. Sen vuoksi korkojen laskuskenaarion vaikutus vapaaseen pääomaan ja vakavaraisuuspääomavaatimukseen on hyväksyttävän oman varallisuuden muutoksen suuruinen.

Korkomarginaalien leveneminen 50 korkopisteellä aiheuttaa 3,0 prosenttiyksikön laskun Henki-Fennian suhteellisessa vakavaraisuusasemassa. Kiinteistöjen 10 prosentin arvon lasku aiheuttaa myös 3,0 prosenttiyksikön heikennyksen suhteellisessa vakavaraisuusasemassa. Valuuttakurssien muutoksilla ei ole kovin suurta vaikutusta Henki-Fennian vakavaraisuuteen, sillä valuutariski on pääosin suojattu valuuttajohdannaisten avulla.

Kaikkien edellä mainittujen yksittäisten skenaarioiden toteutuessa samanaikaisesti vaikutus Henki-Fennian hyväksyttävään omaan varallisuuteen olisi -33,6 miljoonaa euroa, vapaaseen pääomaan -21,3 miljoonaa euroa, ja suhteellinen vakavaraisuusasema laskisi 7,3 prosenttiyksikköä ollen 196,0 prosenttia.

Herkkyyshanalyysi (milj. euroa)	31.12.2017	Skenaario					
		Korot -25 kp	Osakkeet -10 %	Kiinteistöt -10 %	Korko- marginaali +50 kp	Valuutta -5 %	Yhdistetty skenaario
Hyväksyttävä oma varallisuus	265,9	258,9	252,9	259,3	261,6	263,2	232,3
Vakavaraisuuspääomavaatimus	130,8	130,6	121,2	129,5	130,6	129,6	118,5
Vapaa pääoma	135,1	128,4	131,6	129,9	131,0	133,5	113,8
Vapaan pääoman muutos	-----	-6,7	-3,5	-5,2	-4,1	-1,6	-21,3
Suhteellinen vakavaraisuusasema	203,3 %	198,3 %	208,5 %	200,3 %	200,3 %	203,0 %	196,0 %

Korkoriski

Korkorisillä tarkoitetaan korkotason heilahteluiden aiheuttamia muutoksia hyväksyttävässä omassa varallisuudessa sekä vakavaraisuusasemassa. Vakuutustekniseen vastuuvelkaan liittyy korkoriskiä. Sen hallitsemiseksi iso osa sijoitusomaisuudesta tulisi sijoittaa korkoinstrumentteihin. Kuinka paljon korkosijoituksiin tulee sijoittaa, toisin sanoen kuinka paljon korkoriskiä kannattaa pitää auki, onkin markkinariskien hallinnan ja sijoitustoiminnan tärkeitä päätöksiä.

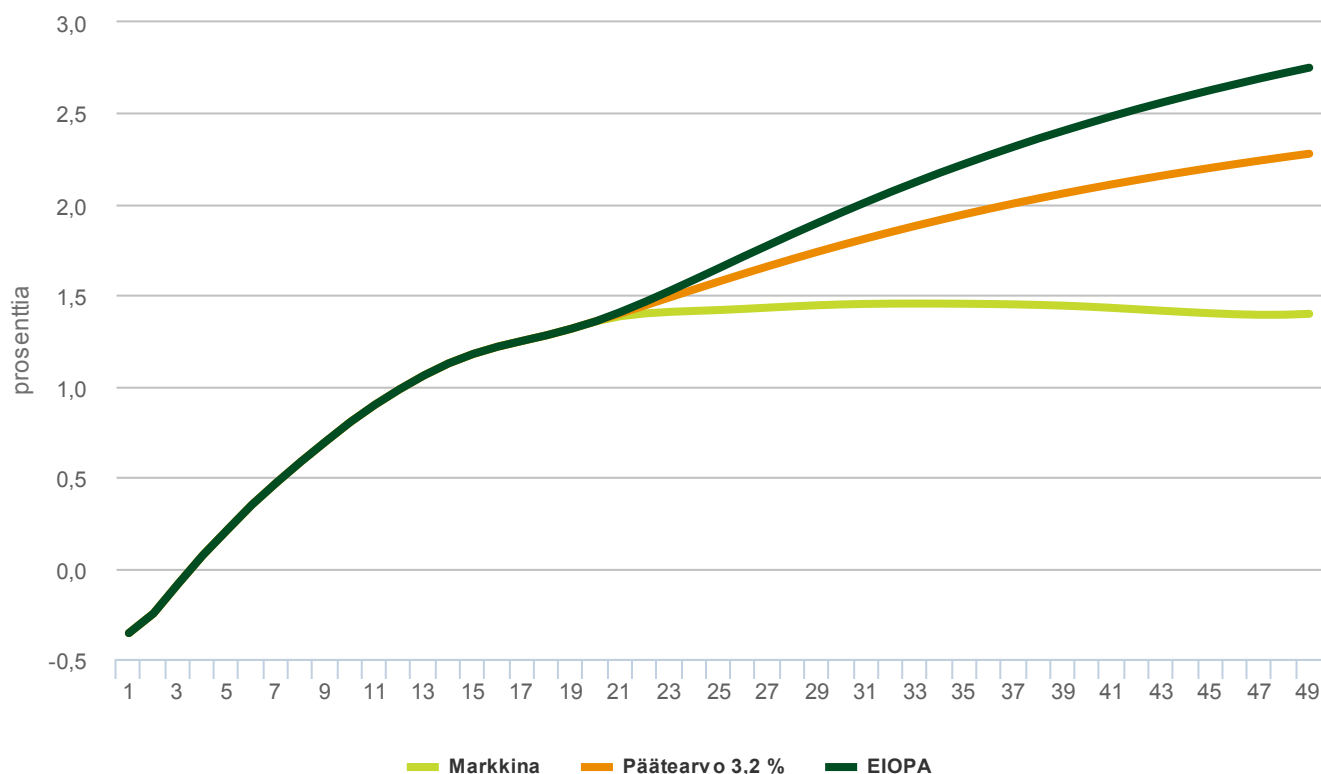
Korkotason muutos vaikuttaa varojen ja velkojen markkinaehtoiseen arvoon. Jos korkosijoitusten ja vakuutusteknisen vastuuvelan markkinaehtoiset arvonmuutokset poikkeavat merkittävästi toisistaan korkotason muuttuessa, kohdistuu hyväksyttävään omaan varallisuuteen korkoriskiä. Korkotason muuttuessa varojen arvon muutos ei tällöin kompensoi täysimääräisesti vastuuvelan arvon muutosta, mikä vaikuttaa vakavaraisuuteen sitä joko heikentämällä tai parantamalla.

Korkoriskiä hallitaan ja seurataan muun muassa korkosijoitusten ja vakuutusteknisen vastuuvelan kassavirta-analyysin avulla. Mitä enemmän korkosijoitusten ja vakuutusteknisen vastuuvelan kassavirrat täsmäyvät, sitä vähemmän korkoriskiä positiosta seuraa. Pelkkä duraation ja määrän täsmäminen ei poista korkoriskiä.

Negatiivisten korkojen ja niiden maturiteettien osalta korkoriskin vakavaraisuuspääomavaatimusta ei synny lainkaan. Niiltä osin kuin korkokäyrä on nollan yläpuolella, aleneva korkotaso johtaa pienempään korkoriskin vakavaraisuuspääomavaatimukseen.

Vakavaraisuuslaskentakehikko käyttää vakuutusteknisen vastuuvelan kassavirtojen diskonttaamiseen Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen (EIOPA) määrittämää nollakuponkikorkokäyrää. Tämä eroaa markkinaehtoisesta korkokäyrästä erityisesti 20 vuoden maturiteetin jälkeen, minkä vuoksi vakuutusteknisen vastuuvelan täysin markkinaehtoinen arvo ja näin ollen hyväksyttävän oman varallisuuden arvo poikkeaa viranomaislaskennassa käytettävästä arvosta. Jos markkinaehtoista korkokäyrää käytettäisiin hyväksyttävän oman varallisuuden ja suhteellisen vakavaraisuusaseman määrittämiseen, olisi vaikutus molempia heikentävä. Samoin viranomaisen määrittelemän korkokäyrän kiinteän päätearvon alentaminen vaikuttaisi vakavaraisuusasemaan heikentävästi.

Nollakuponkikorkokäyrä

Suurin osa Fennia-ryhmän sijoitusomaisuuden korkosijoituksista oli tehty yritysten lyhyisiin joukkovelkakirjoihin tai rahamarkkinainstrumentteihin. Korkeariskisten yrityslainojen suurehko allokaatio liittyy pitkälti ei-luokiteltuihin lainoihin.

Korkosijoitusten allokaatio 31.12.2017 (milj. euroa)	Sijoitusomaisuus			Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat		
	Käypä arvo	%-osuus	Duraatio	Käypä arvo	%-osuus	Duraatio
Raha ja talletukset	142,6	10,9 %	0,0	42,2	15,5 %	0,0
Lyhyen koron rahastot	12,8	1,0 %	----	0,0	0,0 %	----
Valtioiden joukkovelkakirjalainat	51,2	3,9 %	19,4	0,0	0,0 %	0,0
Korkeasti luottoluokitellut yrityslainat	368,8	28,1 %	1,8	92,4	33,8 %	5,1
Korkeariskiset yrityslainat	480,0	36,5 %	1,4	93,1	34,1 %	2,6
Omaisuuksivakuudelliset lainat	10,1	0,8 %	5,6	0,1	0,0 %	1,5
Kehittyvien valtioiden lainat	45,2	3,4 %	5,9	0,0	0,0 %	0,0
Kehittyvien markkinoiden yrityslainat	125,5	9,6 %	2,7	0,9	0,3 %	2,6
Korkojohdannaiset	0,7	0,1 %	----	0,0	0,0 %	----
Lainat	67,4	5,1 %	5,5	0,0	0,0 %	0,0
Pitkän koron rahastot	3,6	0,3 %	----	0,0	0,0 %	----
Muut korkosijoitukset	6,0	0,5 %	3,7	44,3	16,2 %	8,0
Yhteensä	1 313,9	100,0 %	2,6	273,0	100,0 %	3,9
Vakuutusteknisen vastuuvelan paras estimaatti	1 293,6	----	12,7	972,0	----	13,1

Korkosijoitusten allokaatio 31.12.2016 (milj. euroa)	Sijoitusomaisuus			Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat		
	Käypä arvo	%-osuus	Duraatio	Käypä arvo	%-osuus	Duraatio
Raha ja talletukset	100,8	7,4 %	0,0	50,1	18,9 %	0,0
Lyhyen koron rahastot	4,0	0,3 %	-----	0,0	0,0 %	-----
Valtioiden joukkovelkakirjalainat	68,9	5,1 %	18,0	0,0	0,0 %	0,0
Korkeasti luottoluokitellut yritysainat	580,0	42,8 %	2,0	87,0	32,8 %	2,7
Korkeariskiset yritysainat	431,6	31,8 %	1,0	102,7	38,7 %	4,0
Omaisuuksivakuudelliset lainat	3,8	0,3 %	5,2	0,0	0,0 %	0,0
Kehittyvien valtioiden lainat	4,4	0,3 %	6,8	0,0	0,0 %	0,0
Kehittyvien markkinoiden yritysainat	108,6	8,0 %	2,4	1,0	0,4 %	2,9
Korkojohdannaiset	1,8	0,1 %	-----	0,0	0,0 %	-----
Lainat	51,6	3,8 %	4,6	0,0	0,0 %	0,0
Pitkän koron rahastot	0,0	0,0 %	-----	0,0	0,0 %	-----
Muut korkosijoitukset	0,6	0,0 %	3,7	24,7	9,3 %	2,6
Yhteensä	1 356,1	100,0 %	2,5	265,5	100,0 %	2,7
Vakuutusteknisen vastuuvelan paras estimaatti	1 373,7	-----	13,3	868,2	-----	13,6

Fennia-ryhmän korkoriskin vakavaraisuuspääomavaatimus oli 36,0 miljoonaa euroa (47,1 milj. euroa) ja kontribuutio markkinariskien kokonaisvakavaraisuuspääomavaatimukseen oli 22,0 miljoonaa euroa (30,2 milj. euroa). Korkoriskin osuus markkinariskien kokonaisvakavaraisuuspääomavaatimuksesta oli 4,6 prosenttia (7,9 %).

Raportointikauden lopussa Fennia-ryhmän vastuuvelan korkoriski oli suurempi kuin sijoitussalkun, joten korkojen lasku oli Fennia-ryhmälle haitallinen skenaario. Koronvaihtosopimuskorkojen 25 korkopisteen muutos aiheuttaisi tällöin 23,2 miljoonan euron muutoksen hyväksyttävään omaan varallisuuteen. Korkotason ollessa näin alhaalla korkoshokki alaspäin ei juurikaan muuta Fennia-ryhmän vakavaraisuuspääomavaadetta, eikä näin ollen kompensoi hyväksyttävän oman varallisuuden laskua. Suhteellinen vakavaraisuusasema heikentyisi tässä skenaariossa 5,2 prosenttiyksikköä. Korkojen 25 korkopisteen liikettä ei voida pitää kovinkaan suurena tai poikkeuksellisenä, joten korkosuojauksesta huolimatta Fennia-ryhmällä oli avointa korkoriskiä.

Alla olevassa taulukossa on kuvattu vaikutukset Fennia-ryhmän vakavaraisuusasemaan siirryttäessä käyttämään markkinaehtoista korkokäyrää tai alempaa kiinteää päätearvoa.

Herkkyyksianalyysi (milj. euroa)	31.12.2017	Skenaario	
		Markkina	Päätearvo 3,2 %
Hyväksyttävä oma varallisuus	980,0	943,8	967,1
Vakavaraisuuspääomavaatimus	463,8	462,6	463,6
Vapaa pääoma	516,2	481,2	503,5
Vapaan pääoman muutos	-----	-34,9	-12,7
Suhteellinen vakavaraisuusasema	211,3 %	204,0 %	208,6 %

Oheisessa taulukossa ovat sijoitusomaisuuden suurimmat vastapuolikeskittymät korkoriskin näkökulmasta käyvin arvoin mitattuna.

Vastapuoli (milj. euroa)	Käypä arvo 31.12.2017	%-osuus sijoitus- omaisuudesta
Saksan valtio	50,3	2,2 %
Fastighets AB Balder	17,2	0,8 %
Sponda Oyj	16,8	0,7 %
Pohjolan Voima Oyj	13,4	0,6 %
BNP Paribas SA	10,5	0,5 %

Fennian korkoriski

Suurin osa Fennian sijoitusomaisuuden korkosijoituksista oli tehty yritysten lyhyisiin joukkovelkakirjoihin tai rahamarkkinainstrumentteihin. Korkeariskisten yritysainojen suurehko allokaatio liittyy pitkälti ei-luokiteltuihin lainoihin.

Korkosijoitusten allokaatio (milj. euroa)	31.12.2017			31.12.2016		
	Käypä arvo	%-osuus	Duraatio	Käypä arvo	%-osuus	Duraatio
Raha ja talletukset	93,7	10,3 %	0,0	57,1	6,1 %	0,0
Lyhyen koron rahastot	12,7	1,4 %	-----	1,7	0,2 %	-----
Valtioiden joukkovelkakirjalainat	32,9	3,6 %	19,6	46,6	5,0 %	18,0
Korkeasti luottoluokitellut yritysainat	111,7	12,2 %	2,9	304,4	32,5 %	2,6
Korkeariskiset yritysainat	329,5	36,0 %	1,6	263,1	28,1 %	1,3
Omaisuuksivakuudelliset lainat	9,2	1,0 %	5,9	3,8	0,4 %	5,2
Kehittyvien valtioiden lainat	43,5	4,8 %	6,1	4,3	0,5 %	6,9
Kehittyvien markkinoiden yritysainat	94,3	10,3 %	3,1	95,1	10,2 %	2,6
Korkojohdannaiset	0,0	0,0 %	-----	0,0	0,0 %	-----
Lainat	177,2	19,4 %	6,4	159,4	17,0 %	5,9
Pitkän koron rahastot	3,6	0,4 %	-----	0,0	0,0 %	-----
Muut korkosijoitukset	5,7	0,6 %	3,7	0,6	0,1 %	3,7
Yhteensä	914,1	100,0 %	3,6	936,1	100,0 %	3,4
Vakuutusteknisen vastuuvelan paras estimaatti	819,0	-----	12,7	851,1	-----	13,1

Fennian korkoriskin vakavaraisuuspääomavaatimus oli 18,3 miljoonaa euroa (26,7 milj. euroa) ja kontribuutio markkinariskien kokonaisvakavaraisuuspääomavaatimukseen oli 10,7 miljoonaa euroa (16,3 milj. euroa). Korkoriskin osuus markkinariskien kokonaisvakavaraisuuspääomavaatimuksesta oli 2,8 prosenttia (5,4 %).

Raportointikauden lopussa Fennian vastuuvelan korkoriski oli suurempi kuin sijoitussalkun, joten korkojen lasku oli haitallinen skenaario. Koronvaihtosopimuskorkojen 25 korkopisteen muutos aiheuttaisi tällöin 20,0 miljoonan euron muutoksen hyväksyttävään omaan varallisuuteen. Korkotason ollessa näin alhaalla korkoshokki alaspäin ei juurikaan muuta Fennian vakavaraisuuspääomavaadetta, eikä näin ollen kompensoi hyväksyttävän oman varallisuuden laskua. Suhteellinen vakavaraisuusasema heikentyisi tässä skenaariossa 5,3 prosenttiyksikköä. Korkojen 25 korkopisteen liikettä ei voida pitää kovinkaan suurena tai poikkeuksellisenä, joten Fennialla oli merkittävästi avointa korkoriskiä.

Alla olevassa taulukossa on kuvattu vaikutukset Fennian vakavaraisuusasemaan siirryttäessä käyttämään markkinaehtoista korkokäyrrää tai alempaa kiinteää päätearvoa.

Herkkyyssanalyysi (milj. euroa)	31.12.2017	Skenaario	
		Markkina	Päätearvo 3,2 %
Hyväksyttävä oma varallisuus	953,7	919,0	941,3
Vakavaraisuuspääomavaatimus	372,8	370,9	372,3
Vapaa pääoma	580,9	548,0	569,1
Vapaan pääoman muutos	-----	-32,9	-11,8
Suhteellinen vakavaraisuusasema	255,8 %	247,8 %	252,9 %

Oheisessa taulukossa ovat sijoitusomaisuuden suurimmat vastapuolikeskittymät korkoriskin näkökulmasta käyvin arvoihin mitattuna.

Vastapuoli (milj. euroa)	Käypä arvo 31.12.2017	%-osuus sijoitus- omaisuudesta
Saksan valtio	32,2	1,8 %
Kiinteistö Oy Televisiokatu 1-3	29,4	1,6 %
Asunto Oy Helsingin Viikinportti	13,1	0,7 %
Sponda Oyj	12,0	0,7 %
Fastighets AB Balder	9,0	0,5 %

Henki-Fennian korkoriski

Suurin osa Henki-Fennian sijoitusomaisuuden korkosijoituksista oli tehty yritysten lyhyisiin joukkovelkakirjoihin tai rahamarkkinainstrumentteihin. Korkeariskisten yrityslainojen suurehko allokaatio liittyy pitkälti ei-luokiteltuihin lainoihin.

Korkosijoitusten allokaatio 31.12.2017 (milj. euroa)	Sijoitusomaisuus			Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat		
	Käypä arvo	%-osuus	Duraatio	Käypä arvo	%-osuus	Duraatio
Raha ja talletukset	48,9	9,2 %	0,0	42,2	15,5 %	0,0
Lyhyen koron rahastot	0,0	0,0 %	-----	0,0	0,0 %	-----
Valtioiden joukkovelkakirjalainat	18,3	3,5 %	19,1	0,0	0,0 %	0,0
Korkeasti luottoluokitellut yritysainat	257,1	48,5 %	1,4	92,4	33,8 %	5,1
Korkeariskiset yritysainat	150,5	28,4 %	1,1	93,1	34,1 %	2,6
Omaisuuavakudelliset lainat	0,9	0,2 %	2,4	0,1	0,0 %	1,5
Kehittyvien valtioiden lainat	1,7	0,3 %	2,1	0,0	0,0 %	0,0
Kehittyvien markkinoiden yritysainat	31,2	5,9 %	1,5	0,9	0,3 %	2,6
Korkojohdannaiset	0,7	0,1 %	-----	0,0	0,0 %	-----
Lainat	20,8	3,9 %	5,9	0,0	0,0 %	0,0
Pitkän koron rahastot	0,0	0,0 %	-----	0,0	0,0 %	-----
Muut korkosijoitukset	0,3	0,0 %	4,8	44,3	16,2 %	8,0
Yhteensä	530,5	100,0 %	2,0	273,0	100,0 %	3,9
Vakuutusteknisen vastuuvelan paras estimaatti	474,6	-----	12,7	972,0	-----	13,1

Korkosijoitusten allokaatio 31.12.2016 (milj. euroa)	Sijoitusomaisuus			Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat		
	Käypä arvo	%-osuus	Duraatio	Käypä arvo	%-osuus	Duraatio
Raha ja talletukset	43,7	8,0 %	0,0	50,1	18,9 %	0,0
Lyhyen koron rahastot	2,3	0,4 %	-----	0,0	0,0 %	-----
Valtioiden joukkovelkakirjalainat	22,2	4,0 %	18,2	0,0	0,0 %	0,0
Korkeasti luottoluokitellut yritysainat	275,6	50,1 %	1,4	87,0	32,8 %	2,7
Korkeariskiset yritysainat	168,5	30,6 %	0,5	102,7	38,7 %	4,0
Omaisuuavakudelliset lainat	0,0	0,0 %	0,0	0,0	0,0 %	0,0
Kehittyvien valtioiden lainat	0,1	0,0 %	1,5	0,0	0,0 %	0,0
Kehittyvien markkinoiden yritysainat	13,5	2,5 %	0,6	1,0	0,4 %	2,9
Korkojohdannaiset	1,8	0,3 %	-----	0,0	0,0 %	-----
Lainat	22,2	4,0 %	6,3	0,0	0,0 %	0,0
Pitkän koron rahastot	0,0	0,0 %	-----	0,0	0,0 %	-----
Muut korkosijoitukset	0,0	0,0 %	0,1	24,7	9,3 %	2,6
Yhteensä	550,0	100,0 %	1,8	265,5	100,0 %	2,7
Vakuutusteknisen vastuuvelan paras estimaatti	514,9	-----	13,5	867,9	-----	13,7

Henki-Fennian korkoriskin vakavaraisuuspääomavaatimus oli 15,5 miljoonaa euroa (19,0 milj. euroa) ja kontribuutio markkinariskien kokonaisvakavaraisuuspääomavaatimukseen oli 9,8 miljoonaa euroa (12,6 milj. euroa). Korkoriskin osuus markkinariskien kokonaisvakavaraisuuspääomavaatimuksesta oli 7,7 prosenttia (11,4 %).

Raportointikauden lopussa Henki-Fennian vastuuvelan korkoriski oli suurempi kuin sijoitussalkun, joten korkojen lasku oli Henki-Fennialle haitallinen skenaario. Koronvaihtosopimuskorkojen 25 korkopisteen muutos aiheuttaisi tällöin 7,0 miljoonan euron muutoksen hyväksyttävään omaan varallisuuteen. Korkotason ollessa näin alhaalla korkoshokki alaspäin ei juurikaan muuta Henki-Fennian vakavaraisuuspääomavaadetta, eikä näin ollen kompensoi hyväksyttävän oman varallisuuden laskua. Suhteellinen vakavaraisuusasema heikentyisi tässä skenaariossa 5,0 prosenttiyksikköä. Korkojen 25 korkopisteen liikettä ei voida pitää kovinkaan suurena tai poikkeuksellisenä, joten korkosuojauksesta huolimatta Henki-Fennialla oli avointa korkoriskiä.

Alla olevassa taulukossa on kuvattu vaikutukset Henki-Fennian vakavaraisuusasemaan siirryttäessä käyttämään markkinaehtoista korkokäyrää tai alemmaa kiinteää päätearvoa.

Herkkyyssanalyysi (milj. euroa)	31.12.2017	Skenaario	
		Markkina	Päätearvo 3,2 %
Hyväksyttävä oma varallisuus	265,9	255,6	262,2
Vakavaraisuuspääomavaatimus	130,8	129,8	130,5
Vapaa pääoma	135,1	125,8	131,7
Vapaan pääoman muutos	-----	-9,3	-3,4
Suhteellinen vakavaraisuusasema	203,3 %	196,9 %	200,9 %

Oheisessa taulukossa ovat sijoitusomaisuuden suurimmat vastapuolikeskittymät korkoriskin näkökulmasta käyvin arvoin mitattuna.

Vastapuoli (milj. euroa)	Käypä arvo 31.12.2017	%-osuus sijoitus- omaisuudesta
Saksan valtio	18,1	2,5 %
Fastighets AB Balder	8,3	1,2 %
FCA Bank SpA	7,9	1,1 %
Asunto Oy Tampereen Vuoreksen Puistokatu 76	7,0	1,0 %
Snam SpA	6,4	0,9 %

Korkomarginaaliriski

Korkosijoituksiin liittyy olennaisesti myös korkomarginaaliriski. Sijoittaessaan velkakirjalainoihin altistuu liikkeeseenlaskijan korkomarginaalin muutoksille. Tämä realisoituu, kun markkinat arvioivat velkainstrumenttien liikkeeseenlaskijan luottokelpoisuudessa tapahtuneen muutoksia, jotka vaikuttavat velkakirjalainojen markkina-arvoon niitä heikentävästi. Vakavaraisuuspääomavaatimuslaskennassa sijoituksen korkomarginaaliriskin aiheuttaman pääomavaateen määrittää velkakirjalainojen markkina-arvo, duraatio sekä luottokelpoisuus.

Fennia-ryhmän sijoitusomaisuuden korkosalkusta suuri osa oli sijoitettu yritysten liikkeeseen laskemiin joukkovelkakirjoihin tai rahamarkkinavälineisiin, joten Fennia-ryhmään kohdistui riskiä korkomarginaalien noustessa. Korkosijoitusten duraatio oli melko alhainen, sillä yritysainoissa oli suosittu lyhyen maturiteetin joukkovelkakirjoja. Lyhyen duraation (1–3 v.) sijoitusten lisäksi iso osa korkosijoituksista oli sijoitettu rahamarkkinasijoituksiksi luokiteltaviin sijoitus- tai yritystodistuksiin, joiden duraatio oli alle vuosi, useimmissa tapauksissa alle puoli vuotta.

Allokaatiolimiittejä määriteltäessä heikompileatuisten yritysainojen sekä kehittyvien maiden yritys- ja valtionlainojen määrää oli rajoitettu. Salkun koostumuksesta johtuen myös korkosijoitusten kontribuutio markkinariskin vakavaraisuuspääomavaatimukseen oli merkittävästi allokaatiotaan pienempi.

Oheisessa taulukossa on kuvattu Fennia-ryhmän luottokelpoisuuspositiota.

Luottoluokitus 31.12.2017 (milj. euroa)	Sijoitusomaisuus						Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat	
	0–1	1–2	2–3	3–4	4–5	> 5	Yhteensä	Yhteensä
AAA	0,0	1,6	0,6	0,5	0,0	50,7	53,4	0,0
AA	0,1	0,2	1,2	0,3	2,7	0,4	4,8	0,0
A	25,1	20,7	13,3	8,6	4,3	13,0	85,1	0,0
BBB	147,7	86,1	32,2	33,9	14,9	38,4	353,3	0,9
BB	28,3	33,1	25,2	15,5	6,8	17,3	126,2	0,9
B	46,8	14,7	9,4	7,9	11,3	11,2	101,3	1,4
CCC	3,3	1,6	1,6	0,4	0,2	0,4	7,4	0,0
CC	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0
C tai matalampi	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
Ei luokiteltu	243,1	42,3	34,1	41,5	27,1	34,2	422,3	227,5
Yhteensä	494,8	200,3	117,5	108,6	67,5	165,5	1 154,2	230,8

Luottoluokitus 31.12.2016 (milj. euroa)	Sijoitusomaisuus						Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat	
	0–1	1–2	2–3	3–4	4–5	> 5	Yhteensä	Yhteensä
AAA	0,3	0,1	0,0	0,2	0,0	53,8	54,4	0,0
AA	8,7	1,7	0,6	0,5	1,5	15,8	28,8	3,5
A	89,8	42,6	9,9	9,6	9,3	21,4	182,6	26,3
BBB	172,0	108,7	34,7	33,5	34,0	55,0	437,9	57,1
BB	17,2	18,7	17,0	10,5	6,1	15,5	85,1	26,2
B	29,1	11,6	9,9	4,9	1,6	1,4	58,5	5,5
CCC	2,0	0,9	0,2	0,5	0,2	0,0	3,8	0,6
CC	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
C tai matalampi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ei luokiteltu	305,9	25,5	27,3	14,9	10,5	14,1	398,2	96,2
Yhteensä	625,0	209,8	99,6	74,7	63,3	177,0	1 249,4	215,4

Fennia-ryhmän korkomarginaaliriskin vakavaraisuuspääomavaatimus oli 85,8 miljoonaa euroa (70,3 milj. euroa) ja kontribuutio markkinariskien kokonaisvakavaraisuuspääomavaatimukseen oli 68,6 miljoonaa euroa (56,2 milj. euroa). Korkomarginaaliriskin osuus markkinariskien kokonaisvakavaraisuuspääomavaatimuksesta oli 14,4 prosenttia (14,7 %).

Sijoitusomaisuuden suurimmat vastapuolikeskittymät korkomarginaaliriskin näkökulmasta käyvin arvoin on kuvattu korkoriskiosiossa.

Fennian korkomarginaaliriski

Fennian sijoitusomaisuuden korkosalkusta suuri osa oli sijoitettu yritysten liikkeeseen laskemiin joukkovelkakirjoihin tai rahamarkkinavälineisiin, joten Fenniaan kohdistui riskiä korkomarginaalien noustessa. Korkosijoitusten duraatio oli melko alhainen, sillä yrityslainoissa oli suosittu lyhyen maturiteetin joukkovelkakirjoja. Lyhyen duraation (1–3 v.) sijoitusten lisäksi iso osa korkosijoituksista oli sijoitettu rahamarkkinasijoituksiksi luokiteltaviin sijoitus- tai yritystodistuksiin, joiden duraatio oli alle vuosi, useimmissa tapauksissa alle puoli vuotta.

Allokaatiolimiittejä määriteltäessä heikompileatuisten yrityslainojen sekä kehittyvien maiden yritys- ja valtionlainojen määrää oli rajoitettu. Salkun koostumuksesta johtuen myös korkosijoitusten kontribuutio markkinariskin vakavaraisuuspääomavaatimukseen oli merkittävästi allokaatiotaan pienempi.

Oheisessa taulukossa on kuvattu Fennian luottokelpoisuuspositiota.

Luottoluokitus 31.12.2017 (milj. euroa)	0–1	1–2	2–3	3–4	4–5	> 5	Yhteensä
AAA	0,0	1,6	0,6	0,5	0,0	32,6	35,3
AA	0,1	0,1	0,7	0,2	0,6	0,4	2,1
A	7,4	7,4	7,9	6,0	2,6	9,4	40,6
BBB	29,8	19,9	17,6	20,3	10,4	31,4	129,4
BB	17,2	20,0	16,5	11,3	5,8	16,8	87,6
B	30,5	10,1	6,8	7,0	10,9	11,2	76,5
CCC	3,2	1,5	1,6	0,4	0,2	0,4	7,2
CC	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3
C tai matalampi	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Ei luokiteltu	161,6	59,9	30,4	31,5	26,6	114,9	424,9
Yhteensä	250,1	120,6	82,1	77,2	57,2	217,0	804,1

Luottoluokitus 31.12.2016 (milj. euroa)	0–1	1–2	2–3	3–4	4–5	> 5	Yhteensä
AAA	0,2	0,1	0,0	0,2	0,0	34,5	35,1
AA	6,3	1,5	0,1	0,5	1,5	12,3	22,2
A	36,4	17,9	7,6	7,0	7,5	17,1	93,5
BBB	86,3	34,7	31,6	22,5	26,8	46,7	248,6
BB	16,5	18,2	16,4	10,5	6,1	15,5	83,2
B	28,4	11,5	9,8	4,9	1,6	1,4	57,7
CCC	2,0	0,9	0,2	0,5	0,2	0,0	3,8
CC	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
C tai matalampi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ei luokiteltu	144,2	19,9	54,2	18,9	5,7	90,5	333,4
Yhteensä	320,2	104,8	119,9	65,0	49,5	218,0	877,3

Fennian korkomarginaaliriskin vakavaraisuuspääomavaatimus oli 72,8 miljoonaa euroa (63,3 milj. euroa) ja kontribuutio markkinariskien kokonaisvakavaraisuuspääomavaatimukseen oli 59,1 miljoonaa euroa (51,8 milj. euroa). Korkomarginaaliriskin osuus markkinariskien kokonaisvakavaraisuuspääomavaatimuksesta oli 15,4 prosenttia (17,2 %).

Sijoitusomaisuuden suurimmat vastapuolikeskittymät korkomarginaaliriskin näkökulmasta käyvin arvoin on kuvattu korkoriskiosiossa.

Henki-Fennian korkomarginaaliriski

Henki-Fennian sijoitusomaisuuden korkosalkusta suuri osa oli sijoitettu yritysten liikkeeseen laskemiin joukkovelkakirjoihin tai rahamarkkinavälineisiin, joten Henki-Fenniaan kohdistui riskiä korkomarginaalien noustessa. Korkosijoitusten duraatio oli melko alhainen, sillä yrityslainoissa on suosittu lyhyen maturiteetin joukkovelkakirjoja. Lyhyen duraation (1–3 v.) sijoitusten lisäksi iso osa korkosijoituksista oli sijoitettu rahamarkkinasijoituksiksi luokiteltaviin sijoitus- tai yritystodistuksiin, joiden duraatio oli alle vuosi, useimmissa tapauksissa alle puoli vuotta.

Allokaatiolimiittejä määriteltäessä heikompileatuisten yrityslainojen sekä kehittyvien maiden yritys- ja valtionlainojen määrää oli rajoitettu. Salkun koostumuksesta johtuen myös korkosijoitusten kontribuutio markkinariskin vakavaraisuuspääomavaatimukseen oli merkittävästi allokaatiotaan pienempi.

Oheisessa taulukossa on kuvattu Henki-Fennian luottokelpoisuuspositiota.

Luottoluokitus 31.12.2017 (milj. euroa)	Sijoitusomaisuus						Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat	
	0–1	1–2	2–3	3–4	4–5	> 5	Yhteensä	Yhteensä
AAA	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	18,1	18,1	0,0
AA	0,0	0,1	0,5	0,0	2,1	0,0	2,7	0,0
A	17,7	13,3	5,4	2,7	1,7	3,6	44,4	0,0
BBB	117,9	66,1	14,6	13,7	4,5	6,9	223,9	0,9
BB	11,2	13,0	8,7	4,2	1,0	0,5	38,6	0,9
B	16,3	4,6	2,6	0,9	0,5	0,0	24,8	1,4
CCC	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0
CC	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
C tai matalampi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ei luokiteltu	81,5	8,4	14,9	11,4	3,2	8,7	128,1	227,5
Yhteensä	244,7	105,6	46,8	32,8	13,0	37,8	480,8	230,8

Luottoluokitus 31.12.2016 (milj. euroa)	Sijoitusomaisuus						Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat	
	0–1	1–2	2–3	3–4	4–5	> 5	Yhteensä	Yhteensä
AAA	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	19,2	19,3	0,0
AA	2,4	0,1	0,6	0,0	0,0	3,5	6,6	3,5
A	53,4	24,7	2,3	2,6	1,8	4,3	89,1	26,3
BBB	85,7	74,0	3,1	11,0	7,2	8,3	189,3	57,1
BB	0,8	0,6	0,6	0,0	0,0	0,0	2,0	26,2
B	0,7	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,8	5,5
CCC	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6
CC	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
C tai matalampi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ei luokiteltu	161,7	6,8	2,6	8,4	5,5	9,9	194,9	96,2
Yhteensä	304,8	106,2	9,3	22,0	14,6	45,3	502,1	215,4

Henki-Fennian korkomarginaaliriskin vakavaraisuuspääomavaatimus oli 25,1 miljoonaa euroa (19,7 milj. euroa) ja kontribuutio markkinariskien kokonaisvakavaraisuuspääomavaatimukseen oli 20,6 miljoonaa euroa (16,1 milj. euroa). Korkomarginaaliriskin osuus markkinariskien kokonaisvakavaraisuuspääomavaatimuksesta oli 16,2 prosenttia (14,6 %).

Sijoitusomaisuuden suurimmat vastapuolikeskittymät korkomarginaaliriskin näkökulmasta käyvin arvoin on kuvattu korkoriskiosiossa.

Osakeriski

Osakeriskiä aiheutuu pääasiassa taseen osakesijoituksista. Osakeriski liittyy osakkeiden arvon muutoksista aiheutuviin mahdollisiin tappioihin sekä epäsuotuisaan vaikutukseen vakavaraisuusasemassa.

Fennia-ryhmän sijoitusomaisuuden osakesijoitukset olivat 494,6 miljoonaa euroa (390,8 milj. euroa). Tämä oli 20,4 prosenttia (16,9 %) koko Fennia-ryhmän sijoitusomaisuudesta. Suurimman osan osakesijoituksista muodostivat noteeratut osakesijoitukset, jotka oli sijoitettu pääosin Eurooppaan ja Yhdysvaltoihin. Noteeraamattomat osakesijoitukset olivat puolestaan suomalaisia yrityksiä.

Osakesijoitusten allokatio (milj. euroa)	31.12.2017				31.12.2016			
	Sijoitusomaisuus		Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat		Sijoitusomaisuus		Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat	
	Käypä arvo	%-osuus	Käypä arvo	%-osuus	Käypä arvo	%-osuus	Käypä arvo	%-osuus
Noteeratut osakkeet	407,4	82,4 %	714,2	100,0 %	303,0	77,5 %	529,9	100,0 %
Noteeraamattomat osakkeet	18,2	3,7 %	0,0	0,0 %	19,1	4,9 %	0,0	0,0 %
Osakerahastot	17,5	3,5 %	0,0	0,0 %	14,4	3,7 %	0,0	0,0 %
Pääomarahastot	51,6	10,4 %	0,0	0,0 %	54,3	13,9 %	0,0	0,0 %
Osakejohdannaiset	0,0	0,0 %	0,0	0,0 %	0,0	0,0 %	0,0	0,0 %
Yhteensä	494,6	100,0 %	714,2	100,0 %	390,8	100,0 %	529,9	100,0 %

Osakeriskiksi luokitellaan tai rinnastetaan myös osa muista omaisuuslajeista. Kuten aikaisemmin mainittiin, nämä liittyvät tyypillisesti rahastoihin, joilla on suuri velkavivun käyttö tai joiden sisältöön ei voida soveltaa läpikatsomista, sekä läpikatsottujen rahastojen alla oleviin yksittäisiin sijoituksiin, joista ei ole saatavissa riittävästi tietoa asianmukaiseen vakavaraisuuslaskentaan.

Osakeriskiksi rinnastetut sijoitukset (milj. euroa)	31.12.2017				31.12.2016			
	Sijoitusomaisuus		Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat		Sijoitusomaisuus		Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat	
	Käypä arvo	%-osuus	Käypä arvo	%-osuus	Käypä arvo	%-osuus	Käypä arvo	%-osuus
Hedge-rahastot	13,2	9,0 %	0,0	0,0 %	19,5	13,4 %	0,0	0,0 %
Kiinteistörahastot	64,2	44,0 %	0,0	0,0 %	113,9	78,6 %	0,0	0,0 %
Korkorahastot	16,3	11,2 %	0,0	0,0 %	4,0	2,8 %	0,0	0,0 %
Muut	52,2	35,8 %	30,9	100,0 %	7,6	5,2 %	108,5	100,0 %
Yhteensä	146,0	100,0 %	30,9	100,0 %	144,9	100,0 %	108,5	100,0 %

Fennia-ryhmän osakeriskin vakavaraisuuspääomavaatimus oli 260,7 miljoonaa euroa (197,3 milj. euroa) ja kontribuutio markkinariskien kokonaisvakavaraisuuspääomavaatimukseen oli 249,0 miljoonaa euroa (188,0 milj. euroa). Osakeriskin osuus markkinariskien kokonaisvakavaraisuuspääomavaatimuksesta oli 52,5 prosenttia (49,2 %).

Fennia-ryhmän osakeriskin vakavaraisuuspääomavaatimustalaskennassa sovelletaan osakeriskin siirtymäsäännöstä, ja Fennia-ryhmän osakesalkku koostui merkittävässä määrin tätä siirtymäsäännöstä hyödyntävistä suorista osakesijoituksista. Näin ollen Fennia-ryhmän osakemarkkinoiden sisältämän tappioriskin lisäksi Fennia-ryhmän vakavaraisuuteen vaikuttaa myös siirtymäsäännöksen vakavaraisuuspääomavaatimuksen asteittainen nouseminen. Jos Fennia-ryhmän kaikki osakesijoitukset siirtyisivät pois siirtymäsäännösten piiristä, Fennia-ryhmän hyväksyttävä oma varallisuus pysyisi lähes samana, vakavaraisuuspääomavaatimus nousisi 31,6 miljoonaa euroa ja suhteellinen vakavaraisuusasema laskisi 13,7 prosenttiyksikköä.

Herkkyyssanalyysi (milj. euroa)	31.12.2017	Skenaario
		Ilman osakeriskin siirtymäsäännöstä
Hyväksyttävä oma varallisuus	980,0	978,8
Vakavaraisuuspääomavaatimus	463,8	495,3
Vapaa pääoma	516,2	483,4
Vapaan pääoman muutos	-----	-32,7
Suhteellinen vakavaraisuusasema	211,3 %	197,6 %

Oheisessa taulukossa ovat sijoitusomaisuuden suurimmat vastapuolikeskittymät osakeriskin näkökulmasta käyvin arvoin mitattuna.

Vastapuoli (milj. euroa)	Käypä arvo 31.12.2017	%-osuus sijoitus- omaisuudesta
Elite Varainhoito Oy	40,9	1,8 %
Muzinich & Co., Inc.	24,2	1,1 %
Specialist Investment Funds PL	20,8	0,9 %
Natixis Investment Managers S.A.	17,5	0,8 %
Fennia Varainhoito Oy	14,5	0,6 %

Sijoitusomaisuuden suoriin noteerattuihin osakesijoituksiin ei liittynyt suurta keskittymäriskiä, sillä ne olivat hyvin hajautettuja.

Fennian osakeriski

Fennian sijoitusomaisuuden osakesijoitukset olivat 618,0 miljoonaa euroa (496,9 milj. euroa). Tämä oli 32,3 prosenttia (28,0 %) koko Fennian sijoitusomaisuudesta. Noteeratut osakesijoitukset oli sijoitettu pääosin Eurooppaan ja Yhdysvaltoihin. Suorat noteeraamattomat osakesijoitukset olivat puolestaan suomalaisia yrityksiä, josta Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennian osuus oli 265,9 miljoonaa euroa (217,4 milj. euroa). Muihin noteeraamattomiin yrityksiin oli sijoitettu suoraan 9,6 miljoonaa euroa (8,0 milj. euroa).

Osakesijoitusten allokaatio (milj. euroa)	31.12.2017		31.12.2016	
	Käypä arvo	%-osuus	Käypä arvo	%-osuus
Noteeratut osakkeet	295,1	47,8 %	226,1	45,5 %
Noteeraamattomat osakkeet	275,5	44,6 %	225,4	45,4 %
Osakerahastot	17,5	2,8 %	14,4	2,9 %
Pääomarahastot	29,9	4,8 %	31,0	6,2 %
Osakejohdannaiset	0,0	0,0 %	0,0	0,0 %
Yhteensä	618,0	100,0 %	496,9	100,0 %

Osakeriskiksi luokitellaan tai rinnastetaan myös osa muista omaisuuslajeista. Kuten aikaisemmin mainittiin, nämä liittyvät tyypillisesti rahastoihin, joilla on suuri velkavivun käyttö tai joiden sisältöön ei voida soveltaa läpikatsomista, sekä läpikatsottujen rahastojen alla oleviin yksittäisiin sijoituksiin, joista ei ole saatavissa riittävästi tietoa asianmukaiseen vakavaraisuuslaskentaan.

Osakeriskiksi rinnastetut sijoitukset (milj. euroa)	31.12.2017		31.12.2016	
	Käypä arvo	%-osuus	Käypä arvo	%-osuus
Hedge-rahastot	13,2	10,4 %	13,0	11,6 %
Kiinteistörahastot	54,6	43,0 %	90,5	80,6 %
Korkorahastot	16,3	12,8 %	1,7	1,5 %
Muut	42,9	33,8 %	7,1	6,3 %
Yhteensä	127,0	100,0 %	112,2	100,0 %

Fennian osakeriskin vakavaraisuuspääomavaatimus oli 242,1 miljoonaa euroa (177,9 milj. euroa) ja kontribuutio markkinariskien kokonaisvakavaraisuuspääomavaatimukseen oli 233,7 miljoonaa euroa (171,1 milj. euroa). Osakeriskin osuus markkinariskien kokonaisvakavaraisuuspääomavaatimuksesta oli 60,8 prosenttia (56,8 %).

Fennian osakeriskin vakavaraisuuspääomavaatimuskannassa sovelletaan osakeriskin siirtymäsäännöstä, ja Fennian osakesalkku koostui merkittävässä määrin tätä siirtymäsäännöstä hyödyntävistä suorista osakesijoituksista. Näin ollen osakemarkkinoiden sisältämän tappioriskin lisäksi vakavaraisuuteen vaikuttaa myös siirtymäsäännöksen vakavaraisuuspääomavaatimuksen asteittainen nouseminen. Jos Fennian kaikki osakesijoitukset siirtyisivät pois siirtymäsäännösten piiristä, Fennian vakavaraisuuspääomavaatimus nousisi 21,4 miljoonaa euroa ja suhteellinen vakavaraisuusasema laskisi 13,9 prosenttiyksikköä.

Herkkyyshanalyysi (milj. euroa)	31.12.2017	Skenaario
		Ilman osakeriskin siirtymäsäännöstä
Hyväksyttävä oma varallisuus	953,7	953,7
Vakavaraisuuspääomavaatimus	372,8	394,1
Vapaa pääoma	580,9	559,5
Vapaan pääoman muutos	-----	-21,4
Suhteellinen vakavaraisuusasema	255,8 %	242,0 %

Oheisessa taulukossa ovat sijoitusomaisuuden suurimmat vastapuolikeskittymät osakeriskin näkökulmasta käyvin arvoin mitattuna.

Vastapuoli (milj. euroa)	Käypä arvo 31.12.2017	%-osuus sijoitus- omaisuudesta
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia	269,1	14,8 %
Elite Varainhoito Oy	32,2	1,8 %
Specialist Investment Funds PL	20,8	1,1 %
Natixis Investment Managers S.A.	17,5	1,0 %
Fennia Varainhoito Oy	14,5	0,8 %

Sijoitusomaisuuden suoriin noteerattuihin osakesijoituksiin ei liittynyt suurta keskittymäriskiä, sillä ne olivat hyvin hajautettuja.

Henki-Fennian osakeriski

Henki-Fennian sijoitusomaisuuden osakesijoitukset olivat 145,5 miljoonaa euroa (111,3 milj. euroa). Tämä oli 18,9 prosenttia (14,6 %) koko Henki-Fennian sijoitusomaisuudesta. Suurimman osan osakesijoituksista muodostivat noteeratut osakesijoitukset, jotka oli sijoitettu pääosin Eurooppaan ja Yhdysvaltoihin. Noteeraamattomat osakesijoitukset olivat puolestaan suomalaisia yrityksiä.

Osakesijoitusten allokaatio (milj. euroa)	31.12.2017				31.12.2016			
	Sijoitusomaisuus		Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat		Sijoitusomaisuus		Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat	
	Käypä arvo	%-osuus	Käypä arvo	%-osuus	Käypä arvo	%-osuus	Käypä arvo	%-osuus
Noteeratut osakkeet	112,2	77,2 %	714,2	100,0 %	76,9	69,1 %	529,9	100,0 %
Noteeraamattomat osakkeet	11,6	8,0 %	0,0	0,0 %	11,1	10,0 %	0,0	0,0 %
Osakerahastot	0,0	0,0 %	0,0	0,0 %	0,0	0,0 %	0,0	0,0 %
Pääomarahastot	21,6	14,9 %	0,0	0,0 %	23,3	20,9 %	0,0	0,0 %
Osakejohdannaiset	0,0	0,0 %	0,0	0,0 %	0,0	0,0 %	0,0	0,0 %
Yhteensä	145,5	100,0 %	714,2	100,0 %	111,3	100,0 %	529,9	100,0 %

Osakeriskiksi luokitellaan tai rinnastetaan myös osa muista omaisuuslajeista. Kuten aikaisemmin mainittiin, nämä liittyvät tyypillisesti rahastoihin, joilla on suuri velkavivun käyttö tai joiden sisältöön ei voida soveltaa läpikatsomista, sekä läpikatsottujen rahastojen alla oleviin yksittäisiin sijoituksiin, joista ei ole saatavissa riittävästi tietoa asianmukaiseen vakavaraisuuslaskentaan.

Osakeriskiksi rinnastetut sijoitukset (milj. euroa)	31.12.2017				31.12.2016			
	Sijoitusomaisuus		Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat		Sijoitusomaisuus		Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat	
	Käypä arvo	%-osuus	Käypä arvo	%-osuus	Käypä arvo	%-osuus	Käypä arvo	%-osuus
Hedge-rahastot	0,0	0,0 %	0,0	0,0 %	6,5	19,9 %	0,0	0,0 %
Kiinteistörahastot	9,6	50,4 %	0,0	0,0 %	23,4	71,6 %	0,0	0,0 %
Korkorahastot	0,0	0,2 %	0,0	0,0 %	2,3	7,1 %	0,0	0,0 %
Muut	9,4	49,3 %	30,9	100,0 %	0,5	1,4 %	108,5	100,0 %
Yhteensä	19,0	100,0 %	30,9	100,0 %	32,7	100,0 %	108,5	100,0 %

Henki-Fennian osakeriskin vakavaraisuuspääomavaatimus oli 77,3 miljoonaa euroa (66,3 milj. euroa) ja kontribuutio markkinariskien kokonaisvakavaraisuuspääomavaatimukseen oli 74,2 miljoonaa euroa (63,7 milj. euroa). Osakeriskin osuus markkinariskien kokonaisvakavaraisuuspääomavaatimuksesta oli 58,3 prosenttia (57,9 %).

Henki-Fennian osakeriskin vakavaraisuuspääomavaatimuslaskennassa sovelletaan osakeriskin siirtymäsäännöstä, ja Henki-Fennian osakesalkku koostui merkittävässä määrin tätä siirtymäsäännöstä hyödyntävistä suorista osakesijoituksista. Näin ollen osakemarkkinoiden sisältämän tappioriskin lisäksi vakavaraisuuteen vaikuttaa myös siirtymäsäännöksen vakavaraisuuspääomavaatimuksen asteittainen nouseminen. Jos Henki-Fennian kaikki osakesijoitukset siirtyisivät pois siirtymäsäännösten piiristä, Henki-Fennian vakavaraisuuspääomavaatimus nousisi 9,6 miljoonaa euroa ja suhteellinen vakavaraisuusasema laskisi 13,9 prosenttiyksikköä.

Herkkyyshanalyysi (milj. euroa)	31.12.2017	Skenaario
		Ilman osakeriskin siirtymäsäännöstä
Hyväksyttävä oma varallisuus	265,9	265,9
Vakavaraisuuspääomavaatimus	130,8	140,4
Vapaa pääoma	135,1	125,5
Vapaan pääoman muutos	----	-9,6
Suhteellinen vakavaraisuusasema	203,3 %	189,4 %

Oheisessa taulukossa ovat sijoitusomaisuuden suurimmat vastapuolikeskittymät osakeriskin näkökulmasta käyvin arvoin mitattuna.

Vastapuoli (milj. euroa)	Käypä arvo 31.12.2017	%-osuus sijoitus- omaisuudesta
Muznich & Co., Inc.	11,1	1,5 %
Elite Varainhoito Oy	8,7	1,2 %
The Triton Fund III L.P.	4,9	0,7 %
Euro Choice IV GB Limited	4,1	0,6 %
MB Equity Fund IV Ky	3,8	0,5 %

Sijoitusomaisuuden suoriin noteerattuihin osakesijoituksiin ei liittynyt suurta keskittymäriskiä, sillä ne olivat hyvin hajautettuja.

Valuuttariski

Valuuttariski muodostuu suurimmaksi osaksi sijoituksista muihin kuin euromääräisiin sijoituskohteisiin. Vakuutusteknisen vastuuvelan osalta muiden kuin sijoitussidonnaisten vakuutusten sitoumukset ovat euromääräisiä, joten niistä ei varsinaisesti aiheudu valuuttariskiä. Sijoitussidonnaisten vakuutusten osalta aiheutuu valuuttariskiä siltä osin kuin niiden katteena olevat varat ovat ulkomaisessa valuutassa. Näiden osuus valuuttariskin vakavaraisuuspääomavaatimuksesta on kuitenkin pieni.

Sijoitusomaisuuden valuuttariskiä suojataan ja hallinnoidaan valuuttajohdannaisten avulla. Valuuttariskin vakavaraisuuspääomavaatimuslaskennassa johdannaisiin käytetään uusimisolettamäksittelyä. Pääsääntönä on, että suorien sijoitusten aiheuttamaa valuuttariskiä pidetään suojattuna, ellei emoyhtiö Fennian hallitus puolla valuuttariskin laajentamista. Jos suorien sijoitusten aiheuttama valuuttariski ei ole merkittävä, valuuttariski näiden valuuttojen osalta jätetään suojaamatta. Joidenkin kehittyvien maiden korkosijoitusten seurauksena saattaa muodostua valuuttariskiä myös eksoottisemmista valuutoista. Pienet ja epäsuorat valuuttariskit pidetään yleensä suojaamattomina, koska niiden suojaaminen on kallista tai niitä ei voida järkevästi suojata lainkaan ja koska valuuttariskin ottaminen niissä sijoituksissa perustuu usein myös valuuttakurssinäkemykseen. Rahastojen läpikatsomisen kautta tulleita valuuttapositioneja ei suojata.

Alhaalla olevassa taulukossa on kuvattu Fennia-ryhmän sijoitusten valuuttapositioneja.

Valuuttapositioni 31.12.2017 (milj. euroa)	EUR	USD	GBP	CHF	INR	SEK	HKD	Muut valuutat	Avoim valuuttapositioni
Sijoitukset	1 816,7	357,8	76,7	23,4	22,5	16,1	15,3	97,2	609,0
Valuuttajohdannaiset	-----	-278,2	-26,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-304,8
Sijoitusomaisuuden nettopositioni	1 816,7	79,6	50,1	23,4	22,5	16,1	15,3	97,2	304,2
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat	740,3	124,9	22,0	9,6	6,1	43,2	1,4	72,0	279,2
Nettopositioni	2 557,0	204,5	72,2	33,0	28,5	59,3	16,8	169,2	583,5

Valuuttapositioni 31.12.2016 (milj. euroa)	EUR	USD	GBP	SEK	CHF	DKK	NOK	Muut valuutat	Avoim valuuttapositioni
Sijoitukset	1 970,0	258,4	45,3	17,6	11,3	4,8	4,2	5,4	347,0
Valuuttajohdannaiset	-----	-196,1	-25,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-221,8
Sijoitusomaisuuden nettopositioni	1 970,0	62,3	19,6	17,6	11,3	4,8	4,2	5,4	125,2
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat	642,1	97,5	21,7	26,3	9,1	5,5	6,6	95,1	261,8
Nettopositioni	2 612,1	159,7	41,3	43,9	20,4	10,4	10,8	100,5	387,0

Fennia-ryhmän valuuttariskin vakavaraisuuspääomavaatimus oli 78,5 miljoonaa euroa (37,7 milj. euroa) ja kontribuutio markkinariskien kokonaisvakavaraisuuspääomavaatimukseen oli 33,8 miljoonaa euroa (14,1 milj. euroa). Valuuttariskin osuus markkinariskien kokonaisvakavaraisuuspääomavaatimuksesta oli 7,1 prosenttia (3,7 %).

Fennian valuuttariski

Alla olevassa taulukossa on kuvattu Fennian sijoitusten valuuttapositioneja.

Valuuttapositioni 31.12.2017 (milj. euroa)	EUR	USD	GBP	INR	CHF	SEK	HKD	Muut valuutat	Avoim valuuttapositioni
Sijoitukset	1 441,0	270,5	54,9	18,4	16,8	12,9	12,2	87,1	472,7
Valuuttajohdannaiset	-----	-213,1	-17,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-230,8
Sijoitusomaisuuden nettopositioni	1 441,0	57,4	37,2	18,4	16,8	12,9	12,2	87,1	241,9

Valuuttapositioni 31.12.2016 (milj. euroa)	EUR	USD	GBP	SEK	CHF	INR	NOK	Muut valuutat	Avoim valuuttapositioni
Sijoitukset	1 484,3	218,9	36,1	12,9	8,1	4,8	3,3	4,2	288,4
Valuuttajohdannaiset	-----	-158,2	-17,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-175,3
Sijoitusomaisuuden nettopositioni	1 484,3	60,7	19,0	12,9	8,1	4,8	3,3	4,2	113,1

Fennian valuuttariskin vakavaraisuuspääomavaatimus oli 58,9 miljoonaa euroa (28,8 milj. euroa) ja kontribuutio markkinariskien kokonaisvakavaraisuuspääomavaatimukseen oli 24,4 miljoonaa euroa (10,5 milj. euroa). Valuuttariskin osuus markkinariskien kokonaisvakavaraisuuspääomavaatimuksesta oli 6,3 prosenttia (3,5 %).

Henki-Fennian valuuttariski

Alla olevassa taulukossa on kuvattu Henki-Fennian sijoitusten valuuttaposiitiota.

Valuuttapositio 31.12.2017 (milj. euroa)	EUR	USD	GBP	CHF	INR	SEK	HKD	Muut valuutat	Avoim valuuttapositio
Sijoitukset	631,7	87,3	21,8	6,6	4,1	3,3	3,1	10,1	136,3
Valuuttajohdannaiset	-----	-65,1	-8,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-74,0
Sijoitusomaisuuden nettopositio	631,7	22,2	12,9	6,6	4,1	3,3	3,1	10,1	62,3
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat	740,3	124,9	22,0	9,6	6,1	43,2	1,4	72,0	279,2
Nettopositio	1 372,0	147,1	35,0	16,2	10,2	46,4	4,5	82,1	341,6

Valuuttapositio 31.12.2016 (milj. euroa)	EUR	USD	GBP	SEK	CHF	DKK	NOK	Muut valuutat	Avoim valuuttapositio
Sijoitukset	703,1	39,5	9,1	4,7	3,2	1,2	0,9	0,0	58,6
Valuuttajohdannaiset	-----	-37,9	-8,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-46,5
Sijoitusomaisuuden nettopositio	703,1	1,6	0,5	4,7	3,2	1,2	0,9	0,0	12,1
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat	642,1	97,5	21,7	26,3	9,1	5,5	6,6	95,1	261,8
Nettopositio	1 345,2	99,0	22,2	31,0	12,3	6,8	7,5	95,1	273,9

Henki-Fennian valuuttariskin vakavaraisuuspääomavaatimus oli 19,6 miljoonaa euroa (8,9 milj. euroa) ja kontribuutio markkinariskien kokonaisvakavaraisuuspääomavaatimukseen oli 8,2 miljoonaa euroa (3,2 milj. euroa). Valuuttariskin osuus markkinariskien kokonaisvakavaraisuuspääomavaatimuksesta oli 6,5 prosenttia (2,9 %).

Kiinteistöriski

Kiinteistöriski liittyy kiinteistöjen arvojen muutoksien aiheuttamiin vaikutuksiin hyväksyttävässä omassa varallisuudessa ja vakavaraisuusasemassa.

Fennia-ryhmällä on merkittävä kiinteistösalkku, joka koostuu pääasiassa suomalaisista suorista kiinteistösijoituksista. Suorien kiinteistösijoitusten lisäksi sijoituksia on tehty myös kiinteistörahastoihin sekä vieraan pääoman ehtoisina sijoituksina kiinteistöyhtiöihin. Koska vakavaraisuuspääomavaatimuslaskennassa sijoitukset luokitellaan niiden todellisen riskin perusteella, osa kiinteistösijoituksista on rinnastettu vakavaraisuuspääomavaatimuslaskennassa osakeriskiksi tai korko- ja korkomarginaaliriskiksi.

Kiinteistöriski voi realisoitua kiinteistöjen arvojen laskuna tai kiinteistöjen kassavirtojen eli vuokrien alentumisena. Yleensä kassavirtojen alentumista seuraa hinnan lasku, koska kiinteistöjä arvostetaan tulevien kassavirtojen perusteella. Kiinteistöjen arvo voi tippua myös yleisen hintatason laskun seurauksena.

Kiinteistösijoitukset ovat luonteeltaan epälikvidejä, eikä niiden suojaamiseen ole käytössä likvidejä johdannaisia, joten kiinteistösijoitusten riskienhallinta keskittyy huolelliseen kohdeanalyysiin, salkun muodostukseen sekä riittävään hajautukseen. Kiinteistösijoituksissa suositaan pääkaupunkiseutua ja kasvukeskuksia, koska riskit siellä ovat pienemmät. Lisäksi hajautusta haetaan eri kiinteistötyspeistä, joissa kysynnän ja tarjonnan dynamiikka on erilainen ja niiden lasku- ja noususuhdanteet eri tekijöiden aiheuttamia. Myös liiallista keskittymistä yksittäiseen toimialaan tai käyttökohteeseen vältetään.

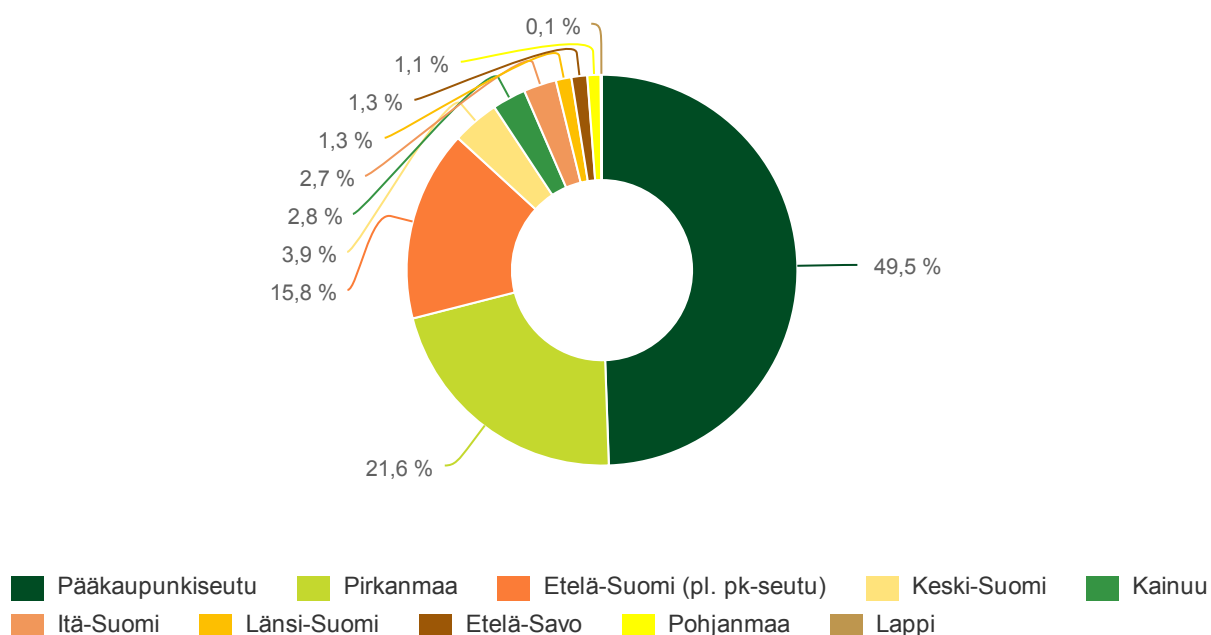
Sijoitusomaisuuden kiinteistösijoitukset ovat kooltaan keskimäärin suurempia kuin yksittäiset osake- tai korkosijoitukset. Tämän takia suurimpien riskikeskittymien joukossa on usein kiinteistösijoituksia. Suorissa kiinteistösijoituksissa on kuitenkin muita omaisuuslajeja korkeammat kynnyksrajat, joten suorista kiinteistösijoituksista ei aiheudu samanlaista riskikeskittymäpääomavaadetta vakavaraisuuslaskennassa.

Oheisessa taulukossa on esitetty Fennia-ryhmän suorien kiinteistösijoitusten ja kiinteistörahastojen käyvät arvot.

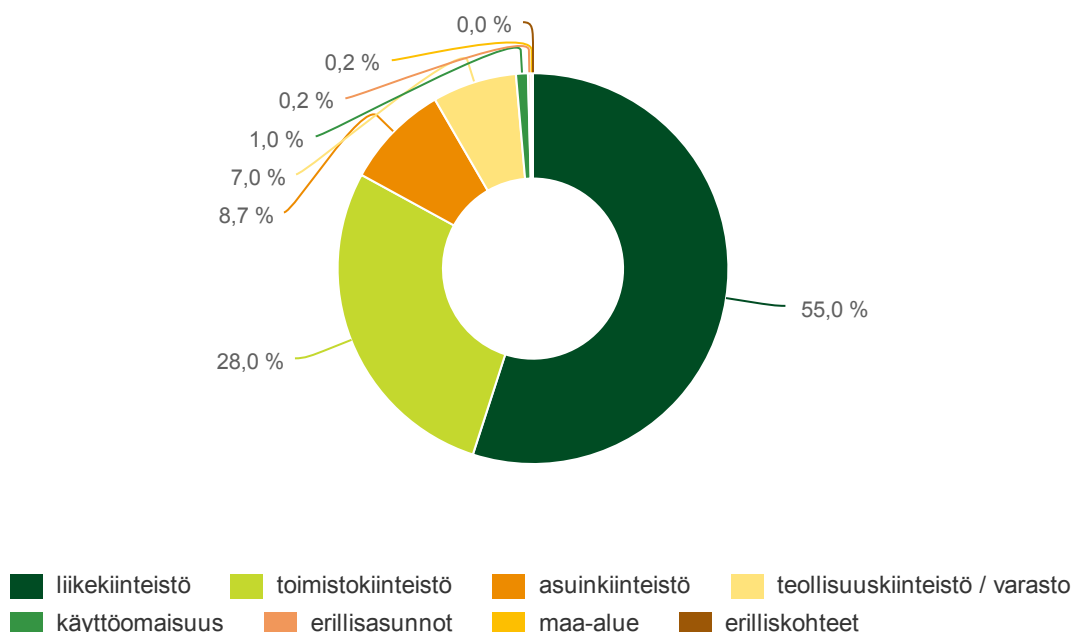
Kiinteistösijoitusten allokaatio (milj. euroa)	31.12.2017				31.12.2016			
	Sijoitusomaisuus		Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat		Sijoitusomaisuus		Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat	
	Käypä arvo	%-osuus	Käypä arvo	%-osuus	Käypä arvo	%-osuus	Käypä arvo	%-osuus
Suorat kiinteistösijoitukset	484,8	88,3 %	0,00	-----	434,8	79,2 %	0,02	100,0 %
Kiinteistörahastot	64,2	11,7 %	0,00	-----	113,9	20,8 %	0,00	0,0 %
Yhteensä	549,0	100,0 %	0,0	-----	548,7	100,0 %	0,02	100,0 %

Oheisessa kuvassa on esitetty Fennia-ryhmän kiinteistöomaisuuden jakautuminen sekä maantieteellisesti että käyttötarkoituksen mukaan.

Fennia-ryhmän kiinteistöjen alueellinen jakauma

Fennia-ryhmän kiinteistöjen käyttötarkoituks jakauma

Fennia-ryhmän kiinteistöriskin vakavaraisuuspääomavaatimus oli 121,1 miljoonaa euroa (108,2 milj. euroa) ja kontribuutio markkinariskien kokonaisvakavaraisuuspääomavaatimukseen oli 101,4 miljoonaa euroa (91,8 milj. euroa). Kiinteistöriskin osuus markkinariskien kokonaisvakavaraisuuspääomavaatimuksesta oli 21,3 prosenttia (24,0 %).

Oheisessa taulukossa ovat sijoitusomaisuuden suurimmat vastapuolikeskittymät kiinteistöriskin näkökulmasta käyvin arvoin mitattuna.

Vastapuoli (milj. euroa)	Käypä arvo 31.12.2017	%-osuus sijoitus- omaisuudesta
Kiinteistö Oy Televisiokatu 1-3	76,5	3,3 %
Hämeenkatu 4, Tampere	62,0	2,7 %
Kiinteistö Oy Kyllikinportti 2	46,2	2,0 %
Kauppakeskuskiint. FEA Ky	41,5	1,8 %
Asunto Oy Helsingin Vattuniemenkuja 8	20,7	0,9 %

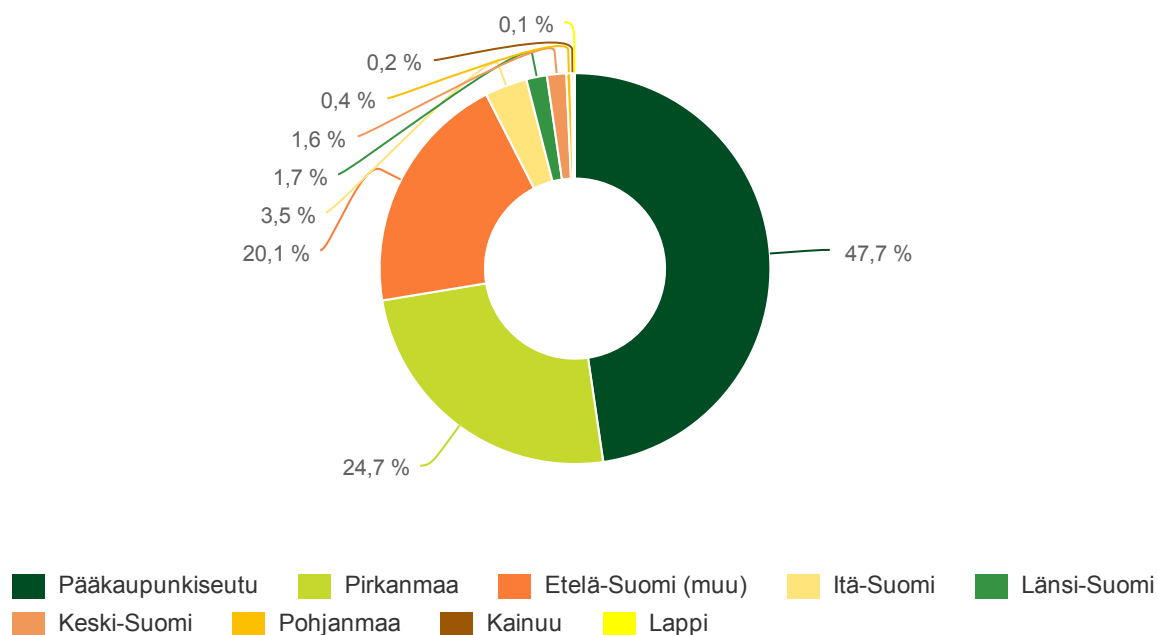
Fennian kiinteistöriski

Oheisessa taulukossa on esitetty Fennia suorien kiinteistösijoitusten ja kiinteistörahojen käyvät arvot.

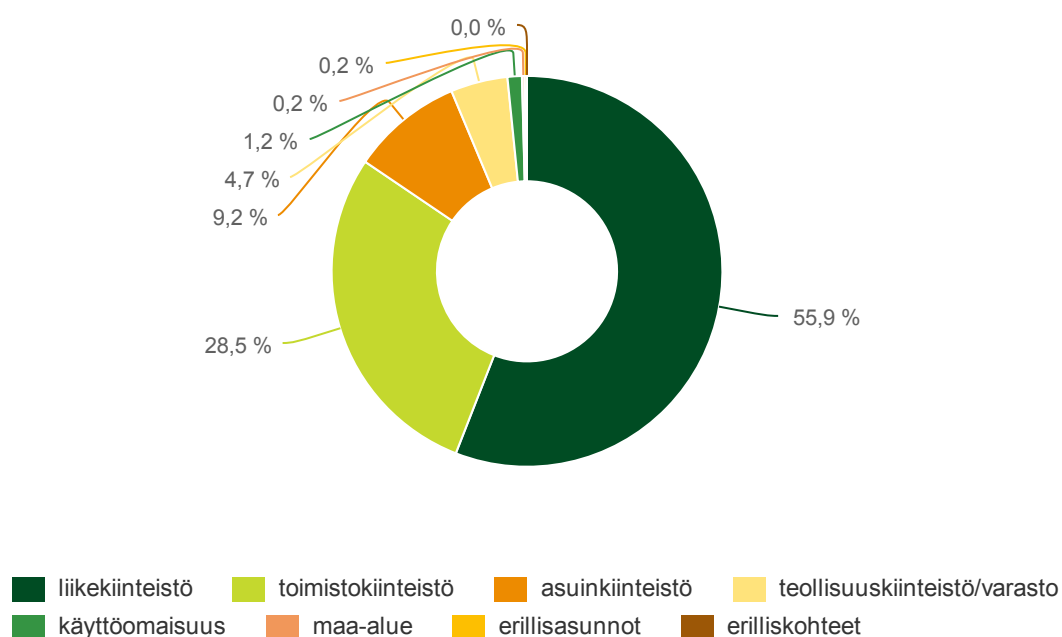
Kiinteistösijoitusten allokatio (milj. euroa)	31.12.2017		31.12.2016	
	Käypä arvo	%-osuus	Käypä arvo	%-osuus
Suorat kiinteistösijoitukset	268,8	83,1 %	233,6	72,1 %
Kiinteistöraho	54,6	16,9 %	90,5	27,9 %
Yhteensä	323,4	100,0 %	324,1	100,0 %

Oheisessa kuvassa on esitetty Fennian kiinteistöomaisuuden jakautuminen sekä maantieteellisesti että käyttötarkoituksen mukaan.

Fennian kiinteistöjen alueellinen jakauma

Fennian kiinteistöjen käyttötarkoituksijauma

Fennian kiinteistöriskin vakavaraisuuspääomavaatimus oli 67,2 miljoonaa euroa (58,4 milj. euroa) ja kontribuutio markkinariskien kokonaisvakavaraisuuspääomavaatimukseen oli 54,0 miljoonaa euroa (47,3 milj. euroa). Kiinteistöriskin osuus markkinariskien kokonaisvakavaraisuuspääomavaatimuksesta oli 14,1 prosenttia (15,7 %).

Oheisessa taulukossa ovat sijoitusomaisuuden suurimmat vastapuolikeskittymät kiinteistöriskin näkökulmasta käyvin arvoin mitattuna.

Vastapuoli (milj. euroa)	Käypä arvo 31.12.2017	%-osuus sijoitus- omaisuudesta
Hämeenkatu 4, Tampere	62,0	3,4 %
Kiinteistö Oy Televisiokatu 1-3	45,5	2,5 %
Kauppakeskuskiint. FEA Ky	41,5	2,3 %
Mall of Tripla	19,9	1,1 %
Kiinteistö Oy Kyllikinportti 2	18,4	1,0 %

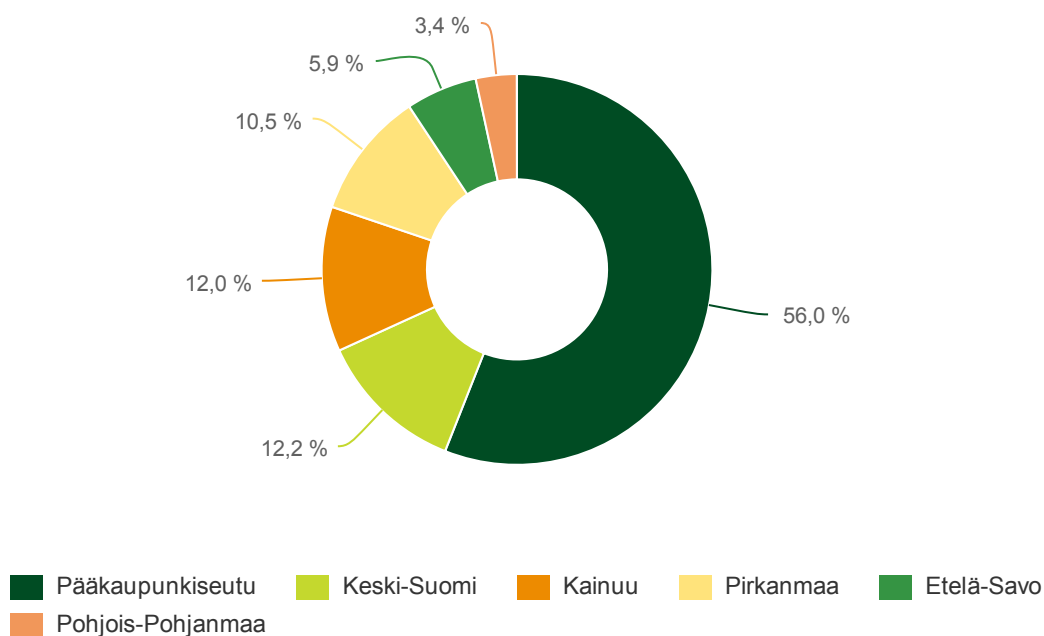
Henki-Fennian kiinteistöriski

Oheisessa taulukossa on esitetty Henki-Fennian suorien kiinteistösijoitusten ja kiinteistörahastojen käyvät arvot.

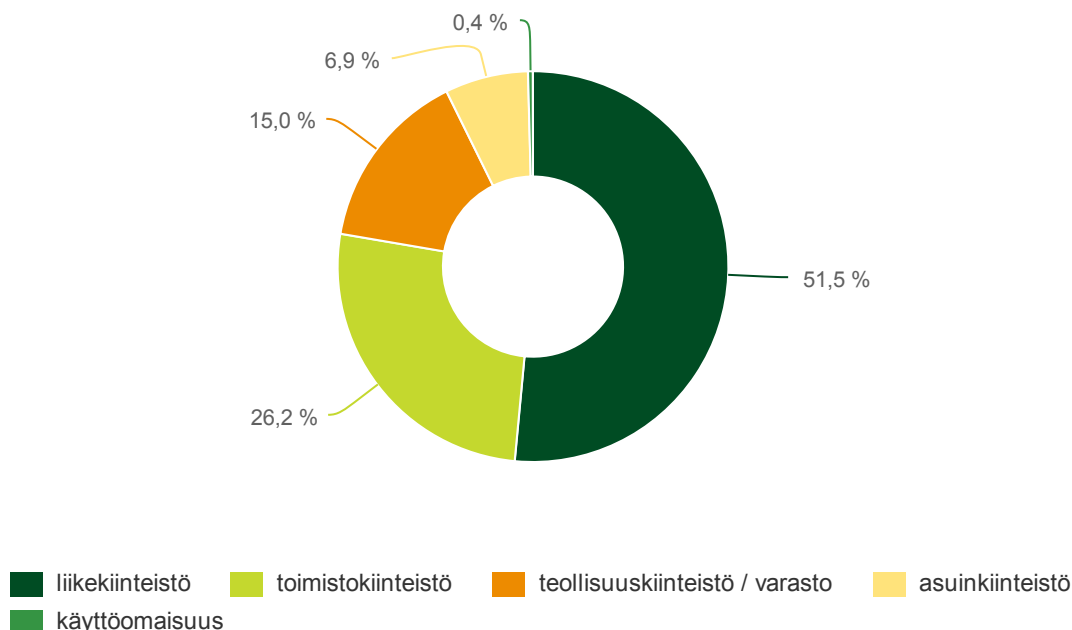
Kiinteistösijoitusten allokatio (milj. euroa)	31.12.2017				31.12.2016			
	Sijoitusomaisuus		Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat		Sijoitusomaisuus		Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat	
	Käypä arvo	%-osuus	Käypä arvo	%-osuus	Käypä arvo	%-osuus	Käypä arvo	%-osuus
Suorat kiinteistösijoitukset	72,5	88,3 %	0,00	-----	71,1	75,3 %	0,02	100,0 %
Kiinteistörahastot	9,6	11,7 %	0,00	-----	23,4	24,7 %	0,00	0,0 %
Yhteensä	82,1	100,0 %	0,0	-----	94,5	100,0 %	0,02	100,0 %

Oheisessa kuvassa on esitetty Henki-Fennian kiinteistöomaisuuden jakautuminen sekä maantieteellisesti että käyttötarkoituksen mukaan.

Henki-Fennian kiinteistöjen alueellinen jakauma

Henki-Fennian kiinteistöjen käyttötarkoituskajauma

Henki-Fennian kiinteistöriskin vakavaraisuuspääomavaatimus oli 18,1 miljoonaa euroa (17,3 milj. euroa) ja kontribuutio markkinariskien kokonaisvakavaraisuuspääomavaatimukseen oli 14,4 miljoonaa euroa (13,9 milj. euroa). Kiinteistöriskin osuus markkinariskien kokonaisvakavaraisuuspääomavaatimuksesta oli 11,3 prosenttia (12,6 %).

Oheisessa taulukossa ovat sijoitusomaisuuden suurimmat vastapuolikeskittymät kiinteistöriskin näkökulmasta käyvin arvoin mitattuna.

Vastapuoli (milj. euroa)	Käypä arvo 31.12.2017	%-osuus sijoitus- omaisuudesta
Munkinseudun Kiinteistö Oy	16,0	2,2 %
Kiinteistö Oy Teohypo	12,6	1,8 %
Kiinteistö Oy Sellukatu 5	4,9	0,7 %
Katinkullan Palloiluhalli Oy	4,4	0,6 %
Kiint Oy Koivuhaanportti 1-5	4,3	0,6 %

Riskikeskittymät

Sijoitusomaisuudesta aiheutuu vakavaraisuuspääomavaatimusta myös silloin, kun liian suuri osuus sijoitussalkusta on sijoitettu saman liikkeeseenlaskijan osakkeisiin, velkakirjalainoihin tai muihin sijoitusinstrumentteihin. Tällöin maksuhäiriö, konkurssi, luottokelpoisuuden muutos tai muu epäedullinen tapahtuma yhdelle liikkeeseenlaskijalle aiheuttaa kohtuuttoman suuren vaikutuksen Fennia-ryhmän omaan varallisuuteen. Sijoitusten riittävä hajauttaminen varmistaa, että keskittymäriskiä ei synny, jolloin myös yhden liikkeeseenlaskijan vaikutus kokonaisuuteen jää pieneksi. Keskittymäriskin vakavaraisuuspääomavaatimukseen vaikuttaa olennaisesti liikkeeseenlaskijan luottokelpoisuus, joten keskittymäriskin hallinnassa luottokelpoisuuden seuraaminen on tärkeää. Tämä on otettu huomioon muun muassa liikkeeseenlaskijakohtaisia limiittejä laadittaessa sekä yksittäisten sijoitusten kokoa rajoittavilla euromääräisillä limiiteillä.

Kiinteistösijoituksissa vakavaraisuuspääomavaatimusta aiheuttavien altistusten kynnyksrajat ovat suuremmat kuin muissa sijoituksissa, joten vaikka absoluuttisesti keskittymät suoriin kiinteistöihin ovat suuria, ei niistä välttämättä aiheudu vakavaraisuuspääomavaatimusta.

Oheisessa taulukossa ovat Fennia-ryhmän sijoitusomaisuuden suurimmat vastapuolikeskittymät keskittymäriskin näkökulmasta käyvin arvoin mitattuna.

Vastapuoli (milj. euroa)	Käypä arvo 31.12.2017	%-osuus sijoitus- omaisuudesta
Kiinteistö Oy Televisiokatu 1-3	76,5	3,3 %
Hämeenkatu 4, Tampere	62,0	2,7 %
Saksan valtio	50,3	2,2 %
Kiinteistö Oy Kyllikinportti 2	46,2	2,0 %
Kauppakeskuskiint. FEA Ky	41,5	1,8 %

Sijoitusomaisuuden suurimmat riskikeskittymät muodostuivat kiinteistösijoituksista ja valtionlainasijoituksista.

Fennia-ryhmän keskittymäriskin vakavaraisuuspääomavaatimus oli 4,9 miljoonaa euroa (27,7 milj. euroa) ja kontribuutio markkinariskien kokonaisvakavaraisuuspääomavaatimukseen oli 0,05 miljoonaa euroa (2,0 milj. euroa). Keskittymäriskin osuus markkinariskien kokonaisvakavaraisuuspääomavaatimuksesta oli 0,01 prosenttia (0,5 %).

Fennia-ryhmän keskittymäriskin vakavaraisuuspääomavaatimus aiheutui yhdestä riskikeskittymästä.

Fennian riskikeskittymät

Oheisessa taulukossa ovat Fennian sijoitusomaisuuden suurimmat vastapuolikeskittymät keskittymäriskin näkökulmasta käyvin arvoin mitattuna.

Vastapuoli (milj. euroa)	Käypä arvo 31.12.2017	%-osuus sijoitus- omaisuudesta
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia	275,1	15,1 %
Hämeenkatu 4, Tampere	62,0	3,4 %
Kiinteistö Oy Televisiokatu 1-3	76,5	4,2 %
Kauppakeskuskiint. FEA Ky	41,5	2,3 %
Saksan valtio	32,2	1,8 %

Sijoitusomaisuuden suurin riskikeskittymä oli Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia. Sijoitusomaisuuden muut suurimmat riskikeskittymät muodostuivat kiinteistösijoituksista sekä valtionlainasijoituksista.

Fennian keskittymäriskin vakavaraisuuspääomavaatimus oli 29,9 miljoonaa euroa (35,4 milj. euroa) ja kontribuutio markkinariskien kokonaisvakavaraisuuspääomavaatimukseen oli 2,3 miljoonaa euroa (4,2 milj. euroa). Keskittymäriskin osuus markkinariskien kokonaisvakavaraisuuspääomavaatimuksesta oli 0,6 prosenttia (1,4 %).

Fennian keskittymäriskin vakavaraisuuspääomavaatimus aiheutui kahdesta riskikeskittymästä.

Henki-Fennian riskikeskittymät

Oheisessa taulukossa ovat Henki-Fennian sijoitusomaisuuden suurimmat vastapuolikeskittymät keskittymäriskin näkökulmasta käyvin arvoin mitattuna.

Vastapuoli (milj. euroa)	Käypä arvo 31.12.2017	%-osuus sijoitus- omaisuudesta
Saksan valtio	18,1	2,5 %
Munkinseudun Kiinteistö Oy	16,2	2,3 %
Kiinteistö Oy Teohypo	12,8	1,8 %
Muznich & Co., Inc.	11,1	1,5 %
Elite Varainhoito Oy	8,7	1,2 %

Sijoitusomaisuuden suurimmat riskikeskittymät muodostuivat kiinteistösijoituksista, yritysainasijoituksista sekä valtionlainasijoituksista.

Henki-Fennian keskittymärisikin vakavaraisuuspääomavaatimus oli 0,04 miljoonaa euroa (8,2 milj. euroa) ja kontribuutio markkinariskien kokonaisvakavaraisuuspääomavaatimukseen oli 0,0 miljoonaa euroa (0,6 milj. euroa). Keskittymärisikin osuus markkinariskien kokonaisvakavaraisuuspääomavaatimuksesta oli 0,0 prosenttia (0,6 %).

Henki-Fennian keskittymärisikin vakavaraisuuspääomavaatimus aiheutui yhdestä riskikeskittymästä, joka oli hyvin pieni.

■ Luottoriski

Luottoriski eli vastapuoliriski on riski siitä, että vastapuolet eivät pysty suoriutumaan velvoitteistaan. Sijoitusten kohdalla vastapuoliriski tulee erottaa korkomarginaaliriskistä, jossa vastapuolen tai liikkeeseenlaskijan luottokelpoisuuden heikkeneminen aiheuttaa markkina-arvon laskun ja sitä kautta muutoksen hyväksyttävässä omassa varallisuudessa. Korkomarginaalin leveneminen eli nouseminen on ensioire vastapuoliriskin kasvusta, mutta vasta maksukyvyttömyyden tapahtuessa vastapuoliriski toteutuu. Korkomarginaalin leveneminen ei välttämättä koskaan johda vastapuoliriskin toteutumiseen.

Sijoitusten lisäksi vastapuoliriskiä aiheutuu muun muassa jälleenvakuutus sopimuksista. On mahdollista, että jälleenvakuutus sopimuksen vastapuoli ei pysty suoriutumaan velvoitteistaan.

Luottoriskin hallinta

Samoin kuin markkinariskien kohdalla, vastapuoliriskin hallinnan lähtökohtana on, että vastapuolet ja niihin liittyvät riskit voidaan tunnistaa ja mitata, niitä voidaan seurata ja hallita sekä niistä voidaan raportoida.

Vastapuoliriskin rajoittamiseksi on luottokelpoisuudelle asetettu vähimmäistaso, luotu vakuusjärjestelyjä ja rajat vastuun avoimelle enimmäismäärälle vastapuolta kohden.

Luottoriskin arviointi

Fennia-ryhmän vastapuoliriskin vakavaraisuuspääomavaatimus oli 36,9 miljoonaa euroa (43,5 milj. euroa) ja kontribuutio koko vakavaraisuuspääomavaatimukseen ennen vaimennuseriä oli 15,0 miljoonaa euroa (19,6 milj. euroa). Vastapuoliriskin osuus vakavaraisuuspääomavaatimuksesta ennen vaimennuseriä oli 2,6 prosenttia (3,9 %).

Vastapuoliriskiä aiheutui vakavaraisuuslaskennassa lähinnä jälleenvakuutus sopimuksista, rahavaroista ja johdannaissopimusten vastapuolista (vakuusjärjestelyiden vaimennusvaikutuksella vähennettynä) sekä saamisista vakuutusasiakkailta.

Oheisessa taulukossa on Fennia-ryhmän vastapuoliriskin suurimmat riskikeskittymät.

Vastapuoli 31.12.2017 (milj. euroa)	Avoim riskipositio
Suomen Hypoteekkiyhdistys	30,0
Nordea Bank AB	24,5
OP Osuuskunta	21,8
Danske Bank A/S	20,9
Berkshire Hathaway Inc. (General Reinsurance AG)	14,3

Fennian luottoriskin arviointi

Fennian vastapuoliriskin vakavaraisuuspääomavaatimus oli 28,1 miljoonaa euroa (32,8 milj. euroa) ja kontribuutio koko vakavaraisuuspääomavaatimukseen ennen vaimennuseriä oli 11,3 miljoonaa euroa (14,7 milj. euroa). Vastapuoliriskin osuus vakavaraisuuspääomavaatimuksesta ennen vaimennuseriä oli 2,4 prosenttia (3,8 %).

Vastapuoliriskiä aiheutui vakavaraisuuslaskennassa lähinnä jälleenvakuutussopimuksista, rahavaroista ja johdannaissopimusten vastapuolista (vakuusjärjestelyiden vaimennusvaikutuksella vähennettynä) sekä saamisista vakuutusasiakkailta.

Oheisessa taulukossa on Fennian vastapuoliriskin suurimmat riskikeskittymät.

Vastapuoli 31.12.2017 (milj. euroa)	Avoim riskipositio
Suomen Hypoteekkiyhdistys	20,0
Hannover Rueck SE	18,3
Berkshire Hathaway Inc. (General Reinsurance AG)	14,3
OP Osuuskunta	13,1
Nordea Bank AB	12,6

Henki-Fennian luottoriskin arviointi

Henki-Fennian vastapuoliriskin vakavaraisuuspääomavaatimus oli 10,2 miljoonaa euroa (13,0 milj. euroa) ja kontribuutio koko vakavaraisuuspääomavaatimukseen ennen vaimennuseriä oli 3,7 miljoonaa euroa (5,0 milj. euroa). Vastapuoliriskin osuus vakavaraisuuspääomavaatimuksesta ennen vaimennuseriä oli 2,2 prosenttia (3,1 %).

Vastapuoliriskiä aiheutui vakavaraisuuslaskennassa lähinnä rahavaroista ja johdannaissopimusten vastapuolista (vakuusjärjestelyiden vaimennusvaikutuksella vähennettynä) sekä saamisista vakuutusasiakkailta.

Oheisessa taulukossa on Henki-Fennian vastapuoliriskin suurimmat riskikeskittymät.

Vastapuoli 31.12.2017 (milj. euroa)	Avoim riskipositio
S-Pankki Oy	10,8
Suomen Hypoteekkiyhdistys	10,0
Danske Bank A/S	9,6
Nordea Bank AB	9,5
OP Osuuskunta	8,7

Likviditeettiriski

Likviditeettiriski muodostuu mahdollisuudesta, ettei omista maksuvelvoitteista pystytä suoriutumaan ajallaan. Tämä voi johtua siitä, että omaisuuden tai sijoitusten realisointi on liian hidasta, realisointiin liittyy huomattavan suuri kustannus tai että realisointia ei voida toteuttaa lainkaan. Likviditeettiriski voi myös muodostua siitä, ettei riskiasemaa pystytä heikon markkinalikviditeetin takia sopeuttamaan tarpeeksi nopeasti markkinatilanteen tai vakavaraisuustilanteen niin vaatiessa.

Likviditeettiriskiinkin vaikuttaa myös tuleviin vakuutusmaksuihin sisältyvä odotettu voitto. Vakavaraisuuslaskennan vakuutusteknisen vastuuvelan laskenta perustuu tuleviin kassavirtoihin, joissa tietyiltä osin otetaan huomioon myös tulevia vakuutusmaksuja ja niistä syntyviä odotettuja voittoja tai tappioita. Tuleviin vakuutusmaksuihin sisältyvä odotettu voitto tai tappio on laskennallinen arvio, joka on vakuutusteknisen vastuuvelan määrän erotus laskettuna ilman tulevia vakuutusmaksuja ja tulevien vakuutusmaksujen kanssa. Voitto pienentää vakuutusteknistä vastuuvelkaa, jolloin sen vaikutus edelleen omaan varallisuuteen on positiivinen ja se vähentää pitkän aikavälin likviditeettiriskiä.

Likviditeettiriskin hallinta

Likviditeettiriskin hallinta jakaantuu pitkän ja lyhyen aikavälin likviditeettiriskiinkin.

Pitkän aikavälin aikahorisontti on useita vuosia, jopa vuosikymmeniä, ja se liittyy varojen ja velkojen kassavirtojen ajalliseen yhteensovittamiseen. Sitä ei suoraan hallita erillisenä riskinä, vaan sen hallinta yhdistyy markkinaehtoiseen arvostukseen ja korkoriskin kokonaisvaltaiseen hallintaan.

Lyhyen aikavälin likviditeettiriskin aikahorisontti on neljä kuukautta, ja siitä aiheutuvaa riskiä hallitaan omaisuuslajikohtaisilla rajoitteilla, omaisuuslajien sisäisillä limiiteillä sekä sijoitustoimintaa koskevilla periaatteilla. Likviditeetin hallintaan liittyviä rajoitteita ovat muun muassa rahamarkkinasijoituksille asetettu vähimmäisallokaatio, sijoitusten rahaksi muutettavuuden hallinta, vastapuolilimiittien määrittäminen sekä riittävä hajautus, epälikvidien sijoitusten määrän rajoittaminen sekä jälleenvakuutus sopimusten hallinta.

Likviditeettiriskin arviointi

Likviditeettiriski ei sisälly standardikaavan vakavaraisuuslaskentaan, eikä siitä aiheudu pääomavaatimusta, mutta sen merkitys voi olla suuri varsinkin epäsuotuisissa markkinatilanteissa. Siksi likviditeettiriskin hallintaan kiinnitetään tarkkaa huomiota, jotta sen aiheuttamat riskit eivät toteutuisi.

Lyhyen aikavälin likviditeettiriskiinkin ja sijoitusten realisointiin vaikuttaa eniten sijoitusomaisuuden epälikvidien sijoitusten määrä ja sitä on tarkasteltava ennen rahastojen läpikatsomisperiaatetta, eli niin sanottuina suorina sijoituksina. Kiinteistösijoitukset, pääomarahastot, noteeraamattomat osakkeet ja tietyt luottoluokittelemattomat lainat ovat luonteeltaan epälikvidejä, ja niiden realisointi nopeasti ilman vaikutusta markkinahintaan on vaikeaa.

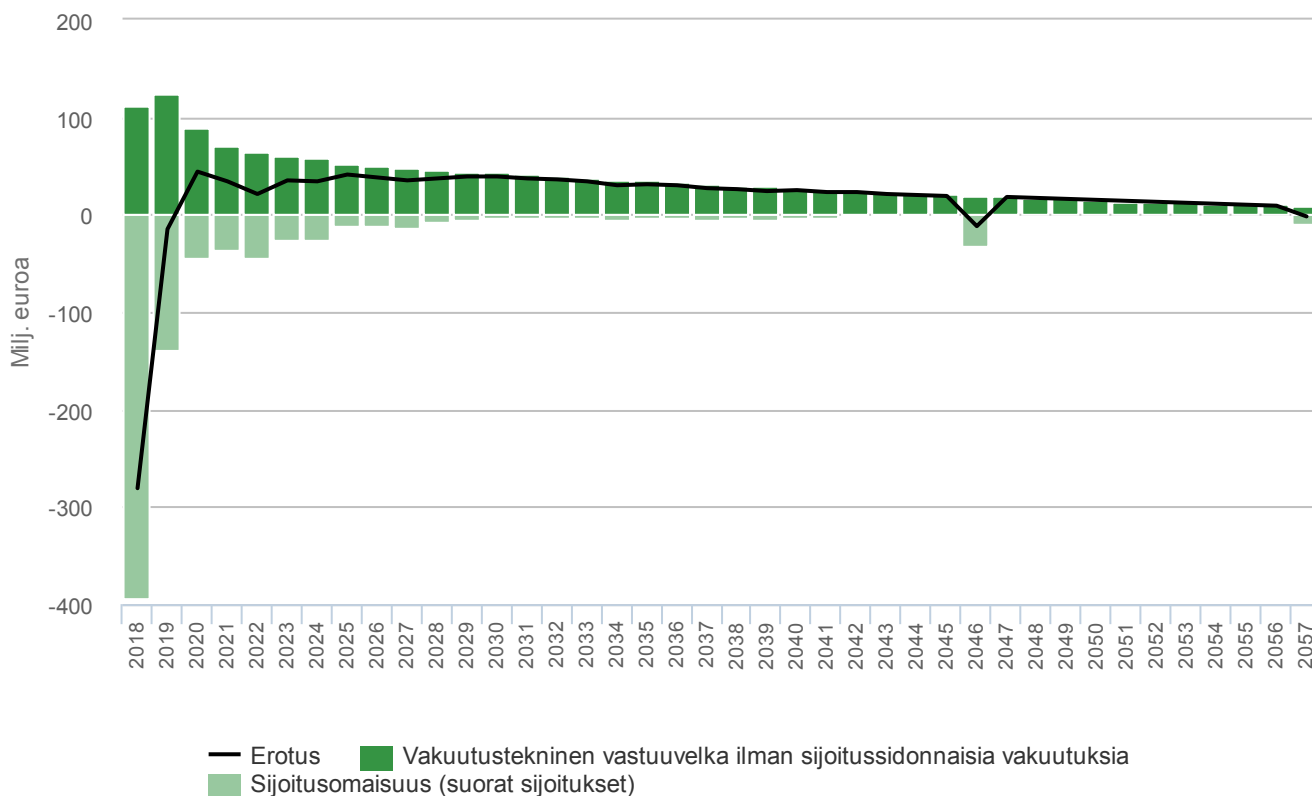
Se, että sijoitusomaisuuden likviditeetti on normaaleissa markkinaolosuhteissa hyvä, ei välttämättä tarkoita sitä, että likviditeetti pysyy erinomaisena myös kriisiskenaariossa. Osa yrityslainasijoituksista on sellaisia, että niiden realisointi vaikeutuu huomattavasti markkinaolosuhteiden muuttuessa merkittävästi heikommiksi. Samanlainen riski on olemassa myös vaihtoehtoisissa sijoituksissa, vaikka sielläkin strategiat on valittu niin, että ne olisivat mahdollisimman likvidejä ja lunastusaika korkeintaan kuukausi. Osakesijoitukset sen sijaan ovat varsin likvidejä myös huonossa markkinatilanteessa pääasiassa siksi, että siellä yksittäisten sijoitusten koko on varsin pieni. Osakesalkkua pystytään myös tehokkaasti suojamaan likvideillä johdannaisilla, jolloin markkinariskiä saadaan laskettua nopeasti. Osakejohdannaisia voidaan myös huonossa markkinatilanteessa käyttää suojamaan riskillisimpiä velkakirjalainasijoituksia tai jopa kiinteistösijoituksia.

Epälikvidien sijoitusten yhteenlaskettu markkina-arvo Fennia-ryhmässä oli 673,0 miljoonaa euroa (673,7 milj. euroa), ja niiden osuus koko sijoitusomaisuuden suorista sijoituksista oli 27,7 prosenttia (29,1 %). Muista sijoitusomaisuuden suorista sijoituksista oli normaaleissa markkinaolosuhteissa realisoitavissa 51,2 prosenttia (50,3 %) saman päivän aikana, 65,9 prosenttia (66,6 %) viikon sisällä ja 72,3 prosenttia (70,9 %) alle kuukaudessa.

Likviditeetti 31.12.2017 (milj. euroa)	Korko-sijoitukset	Osake-sijoitukset	Kiinteistö-sijoitukset	Pääoma-rahastot	Vaihtoehtoiset sijoitukset	Yhteensä	%-osuus
Realisointi saman päivän aikana	834,4	408,2	0,0	0,0	0,0	1 242,6	51,2 %
Realisointi yli 1 pv. mutta alle 5 pv.	356,1	0,5	0,0	0,0	0,0	356,6	14,7 %
Realisointi yli 5 pv. mutta alle 1 kk.	108,6	31,8	0,0	0,0	13,2	153,6	6,3 %
Realisointi yli 1 kk.	67,4	5,0	549,0	51,6	0,0	673,0	27,7 %
Yhteensä	1 366,4	445,5	549,0	51,6	13,2	2 425,7	100,0 %

Likviditeetti 31.12.2016 (milj. euroa)	Korko-sijoitukset	Osake-sijoitukset	Kiinteistö-sijoitukset	Pääoma-rahastot	Vaihtoehtoiset sijoitukset	Yhteensä	%-osuus
Realisointi saman päivän aikana	870,1	296,4	0,0	0,0	0,0	1 166,5	50,3 %
Realisointi yli 1 pv. mutta alle 5 pv.	377,6	0,0	0,0	0,0	0,0	377,6	16,3 %
Realisointi yli 5 pv. mutta alle 1 kk.	58,1	21,5	0,0	0,0	19,5	99,1	4,3 %
Realisointi yli 1 kk.	51,6	19,1	548,7	54,3	0,0	673,7	29,1 %
Yhteensä	1 357,5	337,0	548,7	54,3	19,5	2 316,9	100,0 %

Pitkän aikavälin likviditeettiriskiä kuvaavat sijoitusomaisuuden ja vakuutusteknisen vastuuvelan tulevat kassavirrat ja niiden erotus.

Koska varojen ja velkojen kassavirrat poikkeavat toisistaan ajallisesti merkittävästi, Fennia-ryhmään kohdistui huomattavaa uudelleensijoitusriskiä.

Tuleviin vakuutusmaksuihin sisältyvä odotettu voitto oli 415,5 miljoonaa euroa (390,6 milj. euroa).

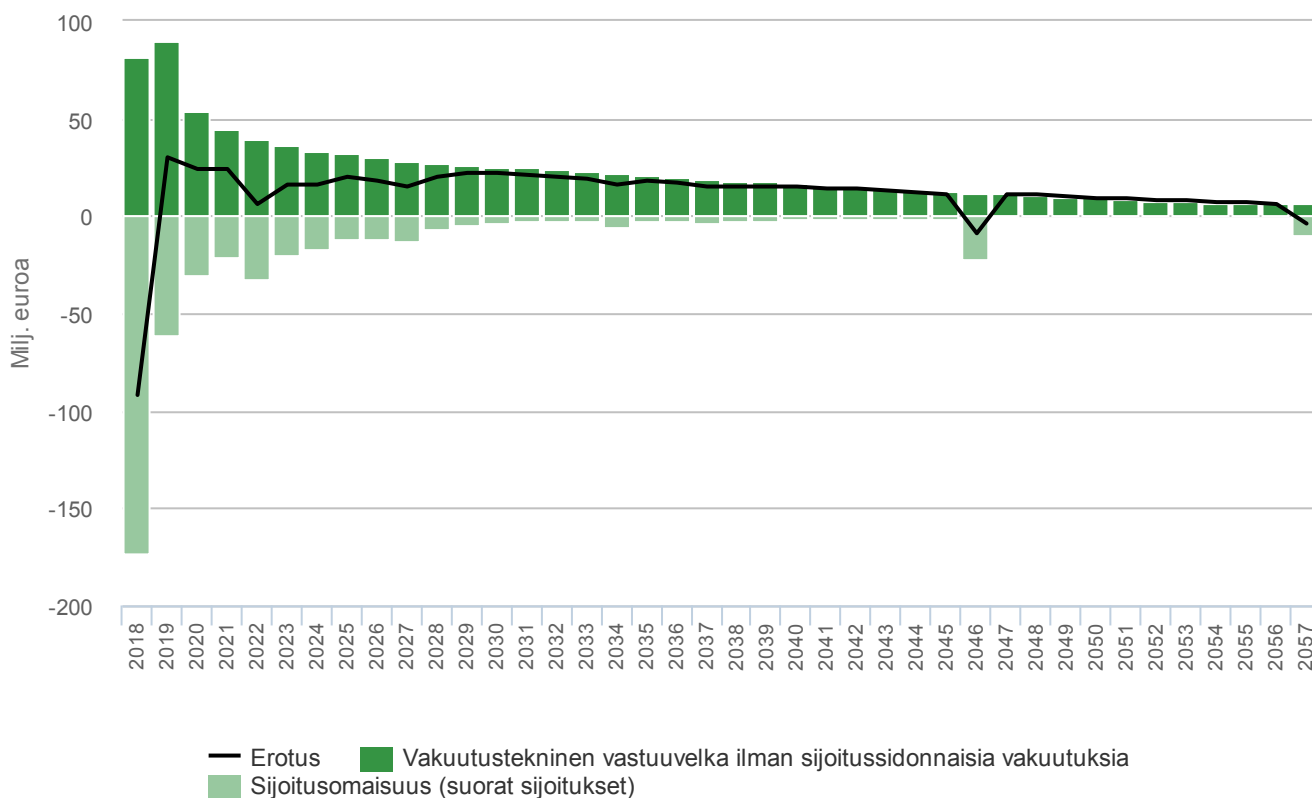
Fennian likviditeettiriskin arviointi

Epälikvidien sijoitusten yhteenlaskettu markkina-arvo Fenniassa oli 806,1 miljoonaa euroa (739,8 milj. euroa), ja niiden osuus koko sijoitusomaisuuden suorista sijoituksista oli 42,1 prosenttia (41,7 %). Muista sijoitusomaisuuden suorista sijoituksista oli normaaleissa markkinaolosuhteissa realisoitavissa 48,9 prosenttia (42,8 %) saman päivän aikana, 55,3 prosenttia (54,9 %) viikon sisällä ja 57,9 prosenttia (58,3 %) alle kuukaudessa.

Likviditeetti 31.12.2017 (milj. euroa)	Korko-sijoitukset	Osake-sijoitukset	Kiinteistö-sijoitukset	Pääoma-rahastot	Vaihtoehtoiset sijoitukset	Yhteensä	%-osuus
Realisointi saman päivän aikana	653,3	281,8	0,0	0,0	0,0	935,1	48,9 %
Realisointi yli 1 pv. mutta alle 5 pv.	122,5	0,5	0,0	0,0	0,0	123,0	6,4 %
Realisointi yli 5 pv. mutta alle 1 kk.	21,9	14,4	0,0	0,0	13,2	49,5	2,6 %
Realisointi yli 1 kk.	177,2	275,5	323,4	29,9	0,0	806,1	42,1 %
Yhteensä	975,0	572,2	323,4	29,9	13,2	1 913,7	100,0 %

Likviditeetti 31.12.2016 (milj. euroa)	Korko-sijoitukset	Osake-sijoitukset	Kiinteistö-sijoitukset	Pääoma-rahastot	Vaihtoehtoiset sijoitukset	Yhteensä	%-osuus
Realisointi saman päivän aikana	534,0	224,7	0,0	0,0	0,0	758,7	42,8 %
Realisointi yli 1 pv. mutta alle 5 pv.	214,1	0,0	0,0	0,0	0,0	214,1	12,1 %
Realisointi yli 5 pv. mutta alle 1 kk.	30,6	16,4	0,0	0,0	13,0	59,9	3,4 %
Realisointi yli 1 kk.	159,4	225,4	324,1	31,0	0,0	739,9	41,7 %
Yhteensä	938,2	466,5	324,1	31,0	13,0	1 772,7	100,0 %

Pitkän aikavälin likviditeettiriskiä kuvaavat sijoitusomaisuuden ja vakuutusteknisen vastuuvelan tulevat kassavirrat ja niiden erotus.

Koska varojen ja velkojen kassavirrat poikkeavat toisistaan ajallisesti merkittävästi, Fenniaan kohdistui huomattavaa uudelleensijoitusriskiä.

Tuleviin vakuutusmaksuihin sisältyvä odotettu voitto oli 293,1 miljoonaa euroa (271,7 milj. euroa).

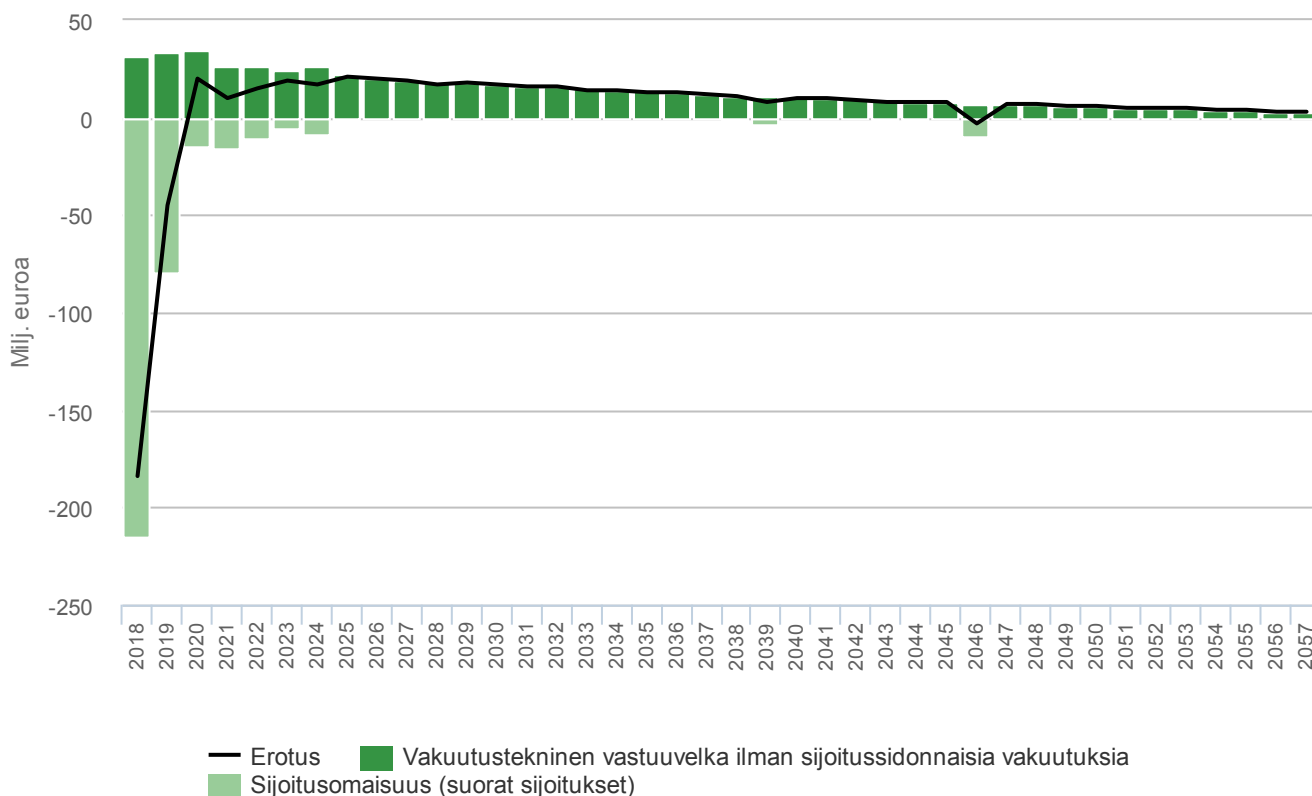
Henki-Fennian likviditeettiriskin arviointi

Epälikvidien sijoitusten yhteenlaskettu markkina-arvo Henki-Fenniassa oli 136,1 miljoonaa euroa (151,1 milj. euroa), ja niiden osuus koko sijoitusomaisuuden suorista sijoituksista oli 17,7 prosenttia (19,8 %). Muista sijoitusomaisuuden suorista sijoituksista oli normaaleissa markkinaolosuhteissa realisoitavissa 49,9 prosenttia (54,2 %) saman päivän aikana, 80,4 prosenttia (75,6 %) viikon sisällä ja 82,3 prosenttia (80,2 %) alle kuukaudessa.

Likviditeetti 31.12.2017 (milj. euroa)	Korko-sijoitukset	Osake-sijoitukset	Kiinteistö-sijoitukset	Pääoma-rahastot	Vaihtoehtoiset sijoitukset	Yhteensä	%-osuus
Realisointi saman päivän aikana	275,2	108,3	0,0	0,0	0,0	383,5	49,9 %
Realisointi yli 1 pv. mutta alle 5 pv.	233,6	0,1	0,0	0,0	0,0	233,6	30,4 %
Realisointi yli 5 pv. mutta alle 1 kk.	10,5	4,2	0,0	0,0	0,0	14,7	1,9 %
Realisointi yli 1 kk.	20,8	11,6	82,1	21,6	0,0	136,1	17,7 %
Yhteensä	540,1	124,2	82,1	21,6	0,0	768,0	100,0 %

Likviditeetti 31.12.2016 (milj. euroa)	Korko-sijoitukset	Osake-sijoitukset	Kiinteistö-sijoitukset	Pääoma-rahastot	Vaihtoehtoiset sijoitukset	Yhteensä	%-osuus
Realisointi saman päivän aikana	340,6	72,0	0,0	0,0	0,0	412,6	54,2 %
Realisointi yli 1 pv. mutta alle 5 pv.	163,5	0,0	0,0	0,0	0,0	163,5	21,5 %
Realisointi yli 5 pv. mutta alle 1 kk.	23,1	4,9	0,0	0,0	6,5	34,4	4,5 %
Realisointi yli 1 kk.	22,2	11,1	94,5	23,3	0,0	151,1	19,8 %
Yhteensä	549,3	88,0	94,5	23,3	6,5	761,7	100,0 %

Pitkän aikavälin likviditeettiriskiä kuvaavat sijoitusomaisuuden ja vakuutusteknisen vastuuvelan tulevat kassavirrat ja niiden erotus.

Koska varojen ja velkojen kassavirrat poikkeavat toisistaan ajallisesti merkittävästi, Henki-Fenniaan kohdistui huomattavaa uudelleensijoitusriskiä.

Tuleviin vakuutusmaksuihin sisältyvä odotettu voitto oli 122,4 miljoonaa euroa (118,9 milj. euroa).

■ Operatiivinen riski

Operatiivisten riskien hallinta on osa Fennia-ryhmän kokonaisvaltaista riskienhallintaa. Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan Fennia-ryhmässä riskejä, jotka johtuvat sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Näin ollen operatiiviset riskit ja niiden hallinta koskettavat kaikkia Fennia-ryhmän työntekijöitä.

Operatiivisten riskien hallinnan tavoitteena Fennia-ryhmässä on:

- kustannustehokkaalla tavalla pienentää riskien toteutumisen todennäköisyyttä sekä toteutuvien riskien seurauksia eli vähentää riskeistä koituvia tappioita
- tukea liike- ja tukitoimintoja niille asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa riskienhallinnan keinoin
- osaltaan varmistaa, että ryhmän toiminta täyttää viranomaisten ja lainsäädännön sille asettamat vaatimukset.

Operatiivisten riskien hallinta

Operatiivisten riskien hallintaa Fennia-ryhmässä ohjaa yhtiöiden hallitusten hyväksymät Operatiivisten riskien hallintaperiaatteet. Periaatteissa määritellään muun muassa operatiivisten riskien hallintaan liittyvät roolit ja vastuut sekä ryhmän operatiivisten riskien hallinnan prosessi. Näiden periaatteiden lisäksi Fennia-ryhmällä on myös muita tiettyihin operatiivisten riskien luokkiin liittyviä periaatteita, kuten Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen periaatteet, Tietoturvaperiaatteet ja Varautumissuunnittelun yleiset toimintaperiaatteet.

Operatiivisten riskien hallintaa Fennia-ryhmässä tehdään yhteistyössä riskienhallinta- ja compliance-toimintojen kanssa.

Fennia-ryhmän operatiivisten riskien hallintaprosessi kattaa riskien tunnistamisen, arvioinnin, hallinnan sekä seurannan ja raportoinnin. Prosessin ytimessä ovat liike- ja tukitoiminnoissa järjestettävät säännölliset riskikartoitukset, jotka pitävät sisällään riskien tunnistamisen, arvioinnin todennäköisyyden ja vaikutuksen perusteella, hallintakeinojen määrittämisen sekä vastuuhenkilöiden nimeämisen. Riskeistä raportoidaan ryhmän johdolle ja hallituksille. Operatiivisten riskien tunnistaminen kattaa myös compliance-riskit.

Kolmen puolustuslinjan mallin mukaisesti liike- ja tukitoiminnot vastaavat ensisijaisesti operatiivisten riskien hallinnasta ja seurannasta. Ryhmän riskienhallintatoiminto tukee liike- ja tukitoimintoja tässä työssä, kehittää riskienhallintaprosessia ja siihen liittyviä työkaluja sekä tuottaa operatiivisiin riskeihin liittyvää raportointia.

Operatiivisten riskien hallintaan Fennia-ryhmässä liittyy myös kattava ohjeistus henkilökunnan ohjaamiseksi. Henkilöstön osaamiseen ja koulutukseen panostetaan, sekä hyödynnetään erilaisia jatkuvia valvonta- ja seurantamenettelyjä. Tämän lisäksi IT-ympäristön hallintaan on erilaisia toimintakykyä ja jatkuvuutta ylläpitäviä menettelyjä.

Jokaisella Fennia-ryhmän työntekijällä on mahdollisuus ja velvollisuus raportoida havaitsemistaan riskeistä ja läheltä piti -tilanteista ryhmässä käytössä olevan ilmoitusjärjestelmän kautta. Järjestelmän avulla voidaan eri puolilta organisaatiota kerätä riskitietoa, jota voidaan hyödyntää toiminnan kehittämisessä.

Operatiivisen riskin arviointi

Fennia-ryhmän operatiivisten riskien vakavaraisuuspääomavaatimus ja kontribuutio koko vakavaraisuuspääomavaatimukseen ennen vaimennuseriä oli 28,4 miljoonaa euroa (29,4 milj. euroa). Sen osuus vakavaraisuuspääomavaatimuksesta ennen vaimennuseriä oli 4,8 prosenttia (5,8 %).

Vuonna 2017 operatiivisten riskien hallinnan osalta ryhmässä muun muassa päivitettiin operatiivisten riskien, varautumisen hallinnan ja ulkoistamisen hallinnan periaatteet, päivitettiin kaikki varautumissuunnitelmat, kehitettiin operatiivisten riskien hallinnan raportointia sekä päätettiin lisäpanostuksista tietoturvan ja tietosuojan hallintaan.

Fennian operatiivisen riskin arviointi

Fennian operatiivisten riskien vakavaraisuuspääomavaatimus ja kontribuutio koko vakavaraisuuspääomavaatimukseen ennen vaimennuseriä oli 24,6 miljoonaa euroa (25,5 milj. euroa). Sen osuus vakavaraisuuspääomavaatimuksesta ennen vaimennuseriä oli 5,3 prosenttia (6,5 %).

Fennian kannalta merkittäviä operatiivisia riskejä liittyi esimerkiksi sääntelyn implementointiin, keskeisten tieto- ja tietoliikennejärjestelmien toimintaan, tietosujoaan, avainhenkilöihin, digitaalisuuden aiheuttamiin muutoksiin, kumppanien toimintaan sekä raportoinnin laatuun ja aikatauluihin.

Henki-Fennian operatiivisen riskin arviointi

Henki-Fennian operatiivisten riskien vakavaraisuuspääomavaatimus ja kontribuutio koko vakavaraisuuspääomavaatimukseen ennen vaimennuseriä oli 3,8 miljoonaa euroa (3,9 milj. euroa). Sen osuus vakavaraisuuspääomavaatimuksesta ennen vaimennuseriä oli 2,2 prosenttia (2,4 %).

Henki-Fennian kannalta merkittäviä operatiivisia riskejä liittyi esimerkiksi lainsäädännön muutoksiin, sääntelyn implementointiin, keskeisten tieto- ja tietoliikennejärjestelmien toimintaan, tietosujoaan, avainhenkilöihin sekä prosessien ja kumppanien toimintaan.

Muut olennaiset riskit

Fennia-ryhmään, Fenniaan ja Henki-Fenniaan kohdistuu myös muita riskejä, joita ei oteta huomioon vakavaraisuuspääomavaatimuskannassa. Yleensä ne ovat luonteeltaan sellaisia, että niiden mittaaminen on vaikeaa tai jopa mahdotonta. Tällaisia riskejä ovat muun muassa strategiaan sekä liiketoimintaympäristöön liittyvät riskit, lisäpääoman hankkimiseen liittyvä riski, maineriski sekä kokonaan uudet riskit, joita on vaikea ennalta tunnistaa saati arvioida.

Strategiaan ja liiketoimintaympäristöön liittyvät riskit

Strategiaan ja liiketoimintaympäristöön liittyvät riskejä voidaan ajatella joko Fennia-ryhmän sisäpuolelta tai ulkopuolelta tulevina riskeinä. Fennia-ryhmän sisältä tuleva strateginen riski voi realisoitua, jos Fennia-ryhmän tai ryhmän kunkin yhtiön liiketoimintaa ei ohjata oikein tai sen valitsema strategia on väärä kilpailutilanne, vallitseva lainsäädäntö tai markkinaolosuhteet huomioiden. Tällöin Fennia-ryhmä tai ryhmään kuuluva yksittäinen yhtiö voi menettää markkina-asemaa tai sen kannattavuus ja vakavaraisuusasema voivat heiketä olennaisesti. Ulkopuolelta liiketoimintaan voi kohdistua myös riskejä, jotka ovat usein poliittisia tai poliittiseen päätöksentekoon liittyviä. Näistä esimerkkejä ovat vakuutus sopimusten veroetujen muutokset, sote-uudistus tai mikä tahansa muu lainsäädäntömuutos, joka muuttaa olennaisesti liiketoimintaympäristöä ja Fennia-ryhmän tai yksittäisen yhtiön kykyä toimia siinä. Niiden seuraukset ovat samanlaisia ryhmän omasta toiminnasta aiheutuvien strategisten riskien kanssa.

Strategisten riskien hallinnan lähtökohtana on tunnistaa Fennia-ryhmän ja ryhmän kunkin yhtiön strategiset riskit ja havainnoida erilaisia heikkoja signaaleja sekä arvioida, millä tavoin erilaiset tapahtumat, trendit ja skenaariot vaikuttavat liiketoiminnan kestävytyteen ja vakavaraisuusaseman kehitykseen sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä.

Lisäpääoman hankintariski

Vakavaraisuustilanteen heiketessä merkittävästi ainoa keino vakavaraisuusaseman korjaamiseksi voi olla ulkopuolisen pääoman hakeminen. Lisäpääoman hankintariski voi toteutua, jos hakiessa uutta pääomaa sitä ei joko ole saatavilla tai sen hinta on ennakoitua paljon suurempi. Jos lisäpääomaa ei tällaisissa tilanteissa saa, voi se johtaa Fennia-ryhmän tai ryhmään kuuluvan yksittäisen yhtiön jatkuvuuden vaarantumiseen. Liian kallis pääoma puolestaan voi vaarantaa Fennia-ryhmän tai ryhmään kuuluvan yksittäisen yhtiön kannattavuutta ja kykyä tuottaa lisäarvoa.

Maineriski

Maineriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että tuotenimi Fennia tai Fennia-ryhmään kuuluvan yksittäisen yhtiön julkinen kuva vahingoittuu. Maineriskiä voi aiheutua myös yhteistyökumppaneista, jos niiden arvot tai toimintaperiaatteet poikkeavat Fennia-ryhmän vastaavista.

Hyvä maine on olennainen osa vakuutustoimintaa ja koko Fennia-ryhmän liiketoimintaa. Ilman hyvää mainetta Fennia-ryhmän sidosryhmien kanssa toimiminen voi muuttua vaikeammaksi tai mahdottomaksi. Maineen menettämisen jälkeen luottamuksen rakentaminen on työlästä, joten Fennia-ryhmän on kaikessa toiminnassaan toimittava kaikkia asiakkaitaan kohtaan tasapuolisesti, luottamusta herättävästi ja korkealla moraalilla, jotta maineriski minimoituu.

Maineriskin hallinnan lähtökohtana on tunnistaa, mitkä mahdolliset tapahtumat voivat vaikuttaa negatiivisesti Fennia-ryhmän tai ryhmän yhtiön maineeseen. Maineriskin luonne poikkeaa muiden riskien luonteesta siten, että riskitapahtumat voivat perustua todellisten tapahtumien lisäksi osittain tai kokonaan vailla todellisuuspohjaa oleviin tapahtumiin, esimerkiksi perättömään huhuun.

Maineriskiä ei hallita omana riskialueenaan, vaan osana operatiivisia riskejä, joiden toteutumisesta mainevaikutuksia voi usein seurata. Kun mainevaikutuksia aiheuttavat riskit on tunnistettu, voidaan organisaation sisällä toteuttaa erilaisia riskienhallintatoimenpiteitä. Maineriskejä ehkäistään parhaiten päivittäisellä ammattitaitoisella työskentelyllä ja annettujen periaatteiden ja ohjeiden noudattamisella. Toteutuneiden mainevaikutusten hallinnassa tärkeässä osassa on selkeä, avoin ja harkittu sisäinen ja ulkoinen viestintä.

Ryhmäriskit

Fennia-ryhmään ja ryhmään kuuluvaan yksittäiseen yhtiöön kohdistuu myös ryhmäriskiä. Ryhmäriskeillä tarkoitetaan riskejä, jotka johtuvat siitä, että emoyhtiö ja sen tytäryhtiöt harjoittavat liiketoimintaa konsernimuodossa.

Kyseessä voi olla esimerkiksi seuraavan kaltaisia riskejä:

- Transaktioriskit liittyvät ryhmän sisäisiin transaktioihin, esimerkiksi asianmukaiseen hinnoitteluun.
- Tartuntariskeihin luetaan tilanteet, joissa yhden yhtiön ongelmat tai ottamat riskit tarttuvat joihinkin ryhmän muihin yhtiöihin tai koko ryhmään. Tähän alueeseen luetaan myös moraalikatoon liittyvät riskit (moral hazard -riskit), joilla tarkoitetaan tilanteita, joissa yhden yhtiön tahallisesti ja epämoraalisesti ottama riski ja siitä syntyvä tappio siirtyvät emoyhtiön tai muiden yhtiöiden joko osittain tai kokonaan kannettaviksi.
- Eturistiriitariskejä syntyy, jos joidenkin ryhmän yhtiöiden tai koko ryhmän intressit ovat keskenään ristiriidassa.
- Keskittymäriskejä syntyy, jos yksittäisestä vastapuolesta tulee ryhmätasolla liian merkittävä, vaikka riski olisikin sallituissa rajoissa yksittäisten yhtiöiden osalta.
- Hallintoon liittyvät riskit voivat johtua siitä, että osa toiminnoista on järjestetty ryhmätasolla ja osa toiminnoista yksittäisen yhtiön tasolla. Yhtiöiden hallintojärjestelmien eroista voi syntyä koordinoitavihaasteita ja lisäriskejä.

Ryhmäriskien hallinta perustuu siihen, että koko ryhmän sisäisen valvonnan järjestelmä, erityisesti riskienhallintajärjestelmä ja säännösten noudattamisen valvonta sekä niihin liittyvät ilmoitusmenettelyt, on määritelty ja toteutettu johdonmukaisesti ja läpinäkyvästi. Eri tahojen roolien ja vastuiden tulee olla sekä Fennia-ryhmän yhtiöiden että myös ryhmän näkökulmasta selkeitä ja määriteltyjä.

■ Muut tiedot

Muita olennaisia tietoja Fennia-ryhmän, Fennian tai Henki-Fennian riskiprofiilista ei ole.

Arvostus vakavaraisuustarkoituksiin

■ Arvostus vakavaraisuustarkoituksiin

Vakavaraisuuslaskennan tase perustuu suomalaisen kirjanpitoikäntännön (FAS) mukaiseen tilinpäätökseen, jota on oikaistu vakavaraisuussäätelyn mukaiseksi. Vertailutietona käytetään tilinpäätöksen lukuja, mutta ne on ryhmitelty vakavaraisuuslaskennan taserakenteen mukaisesti.

Vakavaraisuuslaskennan arvostusperiaatteet perustuvat IFRS-standardiin. Tavoitteena on käyvän arvon määrittäminen markkinaehtoperiaatteen mukaisesti. Olennaisimmat erot tilinpäätöksen mukaisen oman pääoman ja vakavaraisuuslaskennan oman varallisuuden välillä tulevat sijoitusomaisuuden arvostuserosta, vastuuvelan arvostuksesta ja tasotusmäärän käsittelystä.

■ Varat

Vakavaraisuustarkoitusta varten luokitellaan varat luokkiin säätelyn edellyttämällä tavalla. Luokittelu perustuu varojen luonteeseen ja riskiluokitukseen.

IFRS:n käyvän arvon hierarkiassa on kolme käyvän arvon määrittämisen tasoa, jotka määräytyvät käytetyn arvostusmenetelmän laadun mukaan:

- noteerattu hinta toimivilla markkinoilla (taso 1, markkinahinta)
- todennettava hinta toimivilla markkinoilla (taso 2, arvostusmenetelmä, jonka syöttötietona käytetään markkinoilta saatua hintaa tai välillisesti johdettua hintaa)
- ei todennettavaa hintaa (taso 3, arvostusmenetelmä, jonka syöttötietona ei ole käytettävissä todennettavissa olevaa markkinahintaa).

Sijoitusinstrumenttien käypä arvo määritetään toimivilla markkinoilla noteerattujen hintojen perusteella. Instrumentit arvostetaan ostokurssiin tai viimeiseen kaupankehintaan, mikäli ostokurssia ei ole saatavilla tai hintalähteen pörssissä on käytössä huutokauppanenettely. Jos sijoitusinstrumentille kokonaisuutena ei ole olemassa julkista noteerausta, mutta sen osatekijöille on olemassa toimivat markkinat, käypä arvo määritetään osatekijöiden markkinahintojen perusteella. Jos markkinat eivät ole toimivat tai arvopaperilla ei ole noteerausta, käypä arvo määritetään markkinoilla yleisesti hyväksyttyjen arvostusmenetelmien avulla. Jos rahoitusvaroihin kuuluvan omaisuuserän käypää arvoa ei ole mahdollista määritellä, hankintamenon katsotaan olevan riittävän lähellä oleva arvio käyvästä arvosta. Tällaisten varojen määrä ryhmän taseessa on merkitykseton.

Arvostamisperiaatteisiin tai arviointiperusteisiin ei ole tehty muutoksia raportointijakson aikana. Tulevaisuutta koskeviin oletuksiin ja arvioperusteisiin päätelmiin liittyvät epävarmuustekijät liittyvät lähinnä kiinteistöjen käypien arvojen arviointiin.

Sijoitukset (milj. euroa)	31.12.2017			31.12.2016		
	Vakavaraisuus- laskennan tase	Tilinpäätöstase	Erotus	Vakavaraisuus- laskennan tase	Tilinpäätöstase	Erotus
Aineelliset käyttöomaisuus-hyödykkeet, omassa käytössä	43,7	8,6	35,0	8,8	6,3	2,4
Kiinteistöt, muut kuin omassa käytössä olevat	441,2	362,0	79,2	426,0	333,2	92,9
Osakkeet	261,5	210,3	51,1	253,4	218,6	34,8
Omistussuudet sidosyhtyksissä	3,6	2,1	1,5	2,2	2,9	-0,7
Joukkovelkakirjalainat	492,6	488,4	4,2	823,1	808,5	14,5
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavat yritykset	1 005,1	962,6	42,4	676,4	644,3	32,1
Lainat	67,4	71,8	-4,4	51,6	59,2	-7,5
Rahavarat	106,3	110,9	-4,6	75,3	66,2	9,1
Talletukset, jotka eivät kuulu muihin rahavaroihin	1,0	1,0	0,0	4,0	4,0	0,0
Johdannaiset	3,9	0,0	3,9	2,1	0,0	2,1
Sijoitukset yhteensä	2 426,1	2 217,8	208,4	2 322,9	2 143,3	179,6

Fennian varat

Sijoitukset (milj. euroa)	31.12.2017			31.12.2016		
	Vakavaraisuus- laskennan tase	Tilinpäätös- tase	Erotus	Vakavaraisuus- laskennan tase	Tilinpäätös- tase	Erotus
Aineelliset käyttöomaisuus-hyödykkeet, omassa käytössä	22,8	8,0	14,9	26,9	5,7	21,2
Kiinteistöt, muut kuin omassa käytössä olevat	245,9	162,4	83,5	206,7	132,3	74,4
Osakkeet	173,1	141,6	31,5	167,3	148,1	19,2
Omistussuudet sidosyrityksissä	269,1	53,2	215,9	217,6	53,2	164,4
Joukkovelkakirjalainat	193,3	194,0	-0,7	480,7	472,4	8,3
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavat yritykset	764,6	732,6	32,0	471,0	446,3	24,7
Lainat	177,2	188,9	-11,7	159,4	178,5	-19,0
Rahavarat	64,4	64,4	0,0	45,5	45,5	0,0
Talletukset, jotka eivät kuulu muihin rahavaroihin	1,0	1,0	0,0	2,0	2,0	0,0
Johdannaiset	2,3	0,0	2,3	0,2	0,0	0,2
Sijoitukset yhteensä	1 913,8	1 546,1	367,8	1 777,5	1484,1	293,4

Henki-Fennian varat

Sijoitukset (milj. euroa)	31.12.2017			31.12.2016		
	Vakavaraisuus- laskennan tase	Tilinpäätöstase	Erotus	Vakavaraisuus- laskennan tase	Tilinpäätöstase	Erotus
Aineelliset käyttöomaisuus-hyödykkeet, omassa käytössä	0,6	0,6	0,0	0,8	0,6	0,2
Kiinteistöt, muut kuin omassa käytössä olevat	71,9	60,8	11,1	70,3	60,5	9,9
Osakkeet	88,4	70,8	17,6	86,0	74,4	11,6
Omistussuudet sidosyrityksissä	3,4	3,4	0,0	2,0	2,0	0,0
Joukkovelkakirjalainat	299,3	294,4	4,8	342,4	336,1	6,3
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavat yritykset	240,5	230,1	10,4	205,4	198,0	7,4
Lainat	20,8	20,6	0,2	22,2	21,5	0,7
Rahavarat	41,9	41,9	0,0	29,8	29,8	0,0
Talletukset, jotka eivät kuulu muihin rahavaroihin	0,0	0,0	0,0	2,0	2,0	0,0
Johdannaiset	1,7	0,0	1,7	1,8	0,0	1,8
Sijoitukset yhteensä	768,4	722,6	45,8	762,8	724,9	37,9

Varojen arvostus vakavaraisuuslaskennassa verrattuna arvostukseen tilinpäätöksessä

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Tilinpäätöksessä aineettomat ja aineelliset hyödykkeet esitetään suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä. Jos on viitteitä siitä, että näiden omaisuuserien arvo on alentunut, kirjataan arvonalennuspoistoja. Liikkeen ja muiden pitkävaikutteisten menojen arvo on vakavaraisuuslaskennassa nolla, koska niillä ei ole markkina-arvoa. Vakavaraisuuslaskennassa pidetään tilinpäätöksen mukaista aineellisten hyödykkeiden arvostusta eli kirjanpitoarvoa kohtuullisena arviona käyvästä arvosta.

Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet

Rakennukset ja rakennelmat esitetään tilinpäätöstaseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon tai sitä alemman käyvän arvon määräisinä. Kiinteistöosakkeet sekä maa-alueet esitetään taseessa hankintamenon tai sitä alemman käyvän arvon määräisinä. Tilinpäätöksessä käytetään samoja käypiä arvoja kuin vakavaraisuuslaskennassa, ja käyvät arvot esitetään tilinpäätöksen liitetietona.

Vakavaraisuuslaskennassa kiinteistösijoitukset arvostetaan käypään arvoon. Kiinteistöjen käyvät arvot arvioidaan käyttäen tuleviin tuottoihin ja markkinaehtoihin tuotto-odotuksiin perustuvaa tuottoarvomenetelmää. Arvioinnin lähtökohtana ovat kiinteistökohtaiset ominaisuudet koskien muun muassa kiinteistön sijaintia, kuntoa ja vuokraustilannetta sekä markkinalähtöiset vertailutiedot koskien vaihtoehtoisia vuokria ja tuottovaatimustasoja. Arviointiin on vuosittain merkittävimpien kiinteistökohteiden osalta osallistunut ulkopuolinen kiinteistöarvioitsija, ja muilta osin arviointi on suoritettu käyttäen ryhmän omaa asiantuntemusta.

Osakkeet ja osuudet

Osakkeet ja osuudet esitetään tilinpäätöstaseessa hankintamenon tai sitä alemman käyvän arvon määräisinä. Noteerattujen arvopapereiden sekä sellaisten arvopapereiden, joille on olemassa markkinat, käypänä arvona käytetään vuoden viimeisintä saatavilla olevaa jatkuvan kaupankäynnin mukaista kurssia tai sen puuttuessa viimeisintä kaupankäyntikurssia.

Noteeraamattomien arvopapereiden käypänä arvona käytetään todennäköistä luovutushintaa, jäljellä olevaa hankintamenoa tai substanssiin pohjautuvaa arvoa. Pääomasijoitusrahasto-osuuksien käypänä arvona käytetään hallinnointiyhtiön ilmoittamaa arviota rahaston käyvästä arvosta. Käyvät arvot esitetään tilinpäätöksen liitetietona. Vakavaraisuuslaskennassa nämä sijoitukset arvostetaan käypään arvoon.

Joukkovelkakirjalainat

Joukkovelkakirjalainat esitetään tilinpäätöstaseessa hankintamenon määräisinä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Joukkovelkakirjalainojen nimellisarvon ja hankintamenon välinen erotus jaksetaan korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi rahoitusmarkkinavälineen juoksuaikana. Vastaerä merkitään hankintamenon lisäykseksi tai vähennykseksi. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia arvonmuutoksia ei kirjata. Liikkeeseenlaskijan luottokelpoisuuteen liittyvät arvonalentumiset kirjataan tulokseen. Käyvät arvot esitetään tilinpäätöksen liitetietona. Vakavaraisuuslaskennassa korkosijoitukset arvostetaan käypään arvoon.

Johdannaiset

Tilinpäätöksessä ei-suojaavasti käsitellyn johdannaissopimuksen käyvän arvon ja sitä korkeamman kirjanpitoarvon negatiivinen erotus kirjataan kuluksi. Realisoitumattomia tuottoja ei kirjata. Korkojohdannaisia käytetään markkinaehtoisen vastuuvelan korkoriskin suojaamiseen tulevaisuuden arvonmuutoksia vastaan ryhmän riskienhallinnan mukaisesti. Näitä korkojohdannaisia on käsitelty kirjanpidollisesti suojaavina.

Suojauslaskentaa käytettäessä johdannaisten negatiivinen arvonmuutos jätetään kirjaamatta kuluksi siltä osin kuin suojattavan kohteen arvonmuutos kattaa sen ja edellyttäen, että suojaus on tehokas. Mikäli kuitenkin suojaavien korkojohdannaisten negatiivinen arvonmuutos ylittää suojattavan markkinaehtoisen vastuuvelan positiivisen arvonmuutoksen, ylitys kirjataan sijoitusten arvonalentumisiin.

Korkojohdannaisista merkitään tilikauden tuotoksi ja kuluksi sopimuksen perusteella tilikauteen kohdistuvat korot. Kirjanpidollisesti suojaavien korkojohdannaisten sulkemisen yhteydessä syntyvä voitto tai tappio jaksetaan kunkin johdannaissopimuksen juoksuajalle.

Johdannaissopimusten käyvät arvot määritetään markkinainstrumenteista johdettuihin kassavirtaennusteisiin ja markkinainstrumenteista johdettuun riskittömään korkoon perustuen. Käyvät arvot esitetään tilinpäätöksen liitetietona. Vakavaraisuuslaskennassa johdannaissopimukset arvostetaan käypään arvoon sekä varoissa että veloissa.

Lainasaamiset

Lainasaamiset esitetään tilinpäätöstaseessa nimellisarvon tai tätä pysyvästi alemman todennäköisen arvon määräisenä. Vakavaraisuuslaskennassa asiakaslainat arvostetaan markkinaehtoisesti (ns. mark-to-model -arvostus).

Arvostusmalli perustuu kolmeen keskeiseen tekijään. Kassavirrat ennustetaan tulevaisuuteen ottaen huomioon lainan luonne ja takaisinmaksuaika. Kassavirrat diskontataan korolla, jossa huomioidaan markkinoilta johdettu riskitön korko ja vastapuolen luottoluokitusta heijastava riskipreemio.

Rahavarat ja talletukset

Rahavarat ja talletukset esitetään tilinpäätöstaseessa nimellisarvon määräisenä. Talletusten kertynyt korko kirjataan tilinpäätöksessä saamiin. Vakavaraisuuslaskennan ja tilinpäätöksen mukaisessa arvostuksessa ei ole eroa.

Vakuutusmaksusaamiset ja muut saamiset

Vakuutusmaksusaamiset merkitään taseeseen todennäköiseen arvoon ja muut saamiset nimellisarvoon tai tätä pysyvästi alempaan todennäköiseen arvoon. Vakuutusmaksusaamisten nimellisarvosta on vähennetty kokemusperäinen raukeaminen, jolloin saadaan niiden todennäköinen arvo. Saaminen, josta ei todennäköisesti saada maksusuoritusta, kirjataan luottotappioksi. Vakavaraisuuslaskennassa vakuutusmaksusaamisiksi luetaan vain erääntyneet saamiset vakuutuksenottajilta. Tilinpäätöksen mukaista muiden saamisten arvostusta pidetään kohtuullisena arvioina käyvästä arvosta ja muut saamiset arvostetaan vakavaraisuuslaskennassa tilinpäätöksen mukaiseen kirjanpitoarvoon.

Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat varat

Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat varat arvostetaan sekä tilinpäätöksessä että vakavaraisuuslaskennassa käypään arvoon.

Olennaiset erot arvostamisperiaatteissa

Vakavaraisuuslaskennassa ja tilinpäätöksen laadinnassa käytettävien arvostusmenetelmien välillä ei ole olennaisia eroja lukuun ottamatta seuraavia omistuksia.

- Vakavaraisuuslaskennassa sijoituksiin liittyvät siirtyvät korot luetaan kyseisen omaisuuserän käypään arvoon. Tilinpäätöstaseessa sijoitusten siirtyvät korot sisältyvät ryhmään saamiset.
- Tilinpäätöksessä asiakaslainat arvostetaan nimellisarvoonsa. Vakavaraisuuslaskennassa lainat arvostetaan markkinaehtoisesti.

Vakuutustekninen vastuuvélka

Vakuutussopimuksista laskettu vakuutustekninen vastuuvélka vakavaraisuuslaskennassa on nykyiseen vakuutuskantaan liittyvien tulevien kassavirtojen odotettu nykyarvo (paras estimaatti). Vakuutussopimusten tulevat kassavirrat diskontataan käyttäen Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen EIOPA:n vahvistamaa swap-nollakuponkikorkokäyrää. Vakuutustekninen vastuuvélka on parhaan estimaatin ja riskimarginaalin summa. Riskimarginaali lasketaan niin sanotulla cost of capital -menetelmällä olettaen pääoman kustannukseksi 6 prosenttia.

Tulevien kassavirtojen määrittämiseksi tarvitaan paitsi nykyisen vakuutuskannan sopimuksiin liittyvät tiedot myös erilaisia oletuksia liittyen vakuutetun elinaikaan ja käyttäytymiseen. Tällaisia oletuksia ovat muun muassa oletukset kuolevuudesta, työkyvyttömyysintensiteetistä, takaisinostoista, eläkeajasta, uusista maksuista, vakuutussäästöjen sijoituskohteista, lisäeduista ja vakuutusten hoitamiseen tarvittavista liikekuluista.

Fennia-ryhmässä ei ole sisäisiä jälleenvakuutusjärjestelyjä, joten Fennia-ryhmän vakuutustekninen vastuuvélka koostuu sekä tilinpäätöksessä että vakavaraisuuslaskennassa Fennian ja Henki-Fennian yhteenlasketusta vakuutusteknisestä vastuuvélasta.

Fennia-ryhmän tilinpäätöksen mukainen vakuutustekninen vastuuvélka oli 3 102,3 miljoonaa euroa (2 961,3 milj. euroa) ja vakavaraisuuslaskennan mukainen vakuutustekninen vastuuvélka oli 2 366,3 miljoonaa euroa (2 347,7 milj. euroa).

Menevän jälleenvakuutuksen vakuutustekninen vastuuvélka tilinpäätöksessä oli 28,9 miljoonaa euroa (9,4 milj. euroa) ja vakavaraisuuslaskennassa 21,0 miljoonaa euroa (2,1 milj. euroa).

Fennian vakuutustekninen vastuuvélka

Tilinpäätöksen mukainen vakuutustekninen vastuuvélka muodostui vakuutusmaksuvastuusta 126,3 miljoonaa euroa (134,9 milj. euroa) ja korvausvastuusta 1 023,6 miljoonaa euroa (1 003,8 milj. euroa) sekä tasoitusmäärästä 311,8 miljoonaa euroa (281,3 milj. euroa), ja sen kokonaismäärä oli 1 461,7 miljoonaa euroa (1 420,1 milj. euroa).

Vakavaraisuuslaskennan mukainen vakuutustekninen vastuuvélka oli 873,0 milj. euroa (909,8 milj. euroa), josta parhaan estimaatin osuus oli 819,0 miljoonaa euroa (851,1 milj. euroa) ja riskimarginaalin määrä oli 53,9 miljoonaa euroa (58,7 milj. euroa). Parhaasta estimaatista vakuutusmaksuvastuun osuus oli -71,3 miljoonaa euroa (-47,2 milj. euroa) ja korvausvastuun määrä oli 228,5 miljoonaa euroa (204,0 milj. euroa).

Menevän jälleenvakuutuksen vakuutustekninen vastuuvélka tilinpäätöksessä oli 28,9 miljoonaa euroa (9,4 milj. euroa) ja vakavaraisuuslaskennassa 27,4 miljoonaa euroa (9,1 milj. euroa).

Alla olevassa taulukossa on eritelty vakavaraisuuslaskennan mukaisen vakuutusteknisen vastuuvélkan jakautuminen parhaaseen estimaattiin sekä riskimarginaaliin vakuutuslajeittain. Luvut ovat ennen menevää jälleenvakuutusta, eli luvuissa ei ole otettu huomioon meneviin jälleenvakuutussopimuksiin liittyviä kassavirtoja.

Vakuutuslaji (milj. euroa)	31.12.2017			31.12.2016		
	Paras estimaatti	Riski- marginaali	Vastuuvélka	Paras estimaatti	Riski- marginaali	Vastuuvélka
Sairauskuluvakuutukset	23,3	6,1	29,4	39,7	10,6	50,2
Vakuutukset ansiotulon menetyksen varalta	1,6	0,8	2,4	-2,7	1,0	-1,7
Työntekijäin tapaturmavakuutukset	-1,0	7,7	6,7	-15,1	8,1	-7,0
Moottoriajoneuvon liikennevakuutukset	13,5	4,7	18,3	19,9	5,2	25,1
Muut moottoriajoneuvojen vakuutukset	19,0	4,1	23,1	20,2	4,1	24,3
Meri-, ilmailu- ja kuljetusvakuutukset	1,4	1,2	2,6	4,0	1,2	5,2
Palo- ja muut omaisuusvahinkovakuutukset	45,6	5,6	51,2	43,9	5,4	49,3
Yleiset vastuuvakuutukset	40,3	3,7	44,0	32,1	3,2	35,3
Luotto- ja takausvakuutukset	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1
Oikeusturvavakuutukset	14,3	1,2	15,5	15,5	1,1	16,7
Matka-apu	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut taloudelliset menetykset	-0,9	0,5	-0,3	-0,9	0,5	-0,4
Ei-suhteelliset sairausjälleenvakuutukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ei-suhteelliset vastuujälleenvakuutukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ei-suhteelliset meri-, ilmailu- ja kuljetusjälleenvakuutukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ei-suhteelliset omaisuusjälleenvakuutukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vahinkovakuutussopimuksiin pohjautuvat ja sairausvakuutusvelvoitteisiin liittyvät elinkorot ja eläkkeet	403,6	12,0	415,5	419,5	12,0	431,4
Vahinkovakuutussopimuksiin pohjautuvat ja muihin kuin sairausvakuutusvelvoitteisiin liittyvät elinkorot ja eläkkeet	258,3	6,2	264,5	274,8	6,4	281,2
Yhteensä	819,0	53,9	873,0	851,1	58,7	909,8

Vakavaraisuuslaskennassa vakuutusteknisen vastuuvelan parhaan estimaatin kassavirrat on määritetty simulointitekniikalla. Kuolevuuden ja työkyvyttömyyden osalta Fennian käyttämät oletukset perustuvat vakuutuslaskennalla tehtyihin tutkimuksiin ja analyysiin. Muilta osin vastuuvelan laskennassa käytetyt oletukset perustuvat yhtiön oman vakuutuskannan käyttäytymishistoriaan ja nykyiseen vakuutusten hoitotapaan. Markkinaehtoinen vakuutustekninen vastuuvelka lasketaan vakuutussopimuksittain, ja kokonaisvastuuvelka saadaan näiden summana.

Epävarmuutta vakuutusteknisen vastuuvelan tasosta aiheutuu muun muassa seuraavista syistä:

- Tapauskohtaisesti varattujen vahinkojen kokonaisvahinkoarviot ovat arvioita vahingon kokonaismäärästä, ja ne tarkentuvat lopullisiksi kokonaisvahinkomääräksi vahinkojen selviämisen myötä. Erityisesti tulevien eläkeluottojen korvaussuoritusten arvioimiseen liittyy epävarmuutta jäljellä olevien eläkeluottojen kehityksen osalta.
- Tuntemattomien ja tunnettujen, mutta ei tapauskohtaisesti varattujen vahinkojen varaukset perustuvat vahinkohistoriatilastojen pohjalta johdettuihin arvioihin vahinkojen suuruudesta ja selviämisestä.
- Tulevien korvaussuoritusten suuruuteen vaikuttaa vakuutuslajeista korvattavien kulujen kehitys. Esimerkiksi autovahinkojen osalta korjauskulujen kehitys tai sairauskuluvakuutusten osalta hoitotoimenpiteiden ja lääkkeiden hintojen kehitys vaikuttavat korvausten lopulliseen suuruuteen. Tulevan inflaation suuruus on aina epävarma ja aiheuttaa epävarmuutta myös tulevien korvaussuoritusten arvioimiseen.

Merkittävimmät erot vakavaraisuuslaskennan ja tilinpäätöksen mukaisen vakuutusteknisen vastuuvelan arvostamisessa käytetyissä perusteissa, menetelmissä ja keskeisissä oletuksissa ovat seuraavat:

- Tilinpäätöksessä laskettu vakuutustekninen vastuuvelka on diskontattu vain tunnettujen eläkeluottojen korvausten osalta. Korko on kiinteä 1,5 prosenttia.
- Tilinpäätöksessä kollektiivinen määritystapa perustuu perinteiseen vahinkokolmioista laskettuun niin sanottuun chain ladder -menetelmään.

Myös seuraavat tekijät aiheuttavat eroavaisuuksia yrityksen vakavaraisuustarkoitusta varten suorittaman arvostamisen ja tilinpäätöstä varten suorittaman arvostamisen välillä:

- Määrittelyerosta johtuen vakuutusmaksuvastuu tilinpäätöksessä oli 126 miljoonaa euroa ja vakavaraisuuslaskennassa 71 miljoonaa euroa negatiivinen.
- Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen eläkepääomien regressisaamisia oli 18 miljoonaa euroa, jota ei netoteta vastuuvasta tilinpäätöksessä, mutta se netotetaan vakavaraisuuslaskennassa.
- Potilasvakuutuksen täysomavastuisten vakuutusten vastuuvelka oli tilinpäätöksessä 40 miljoonaa euroa, mutta vakavaraisuuslaskennan vastuuvelan määrittämisessä tähän vastuuvelan osaan liittyvät korvaus- ja vakuutusmaksusuoritteet käytännössä netottavat toisensa.
- Sopimusten päättymiseen liittyvissä käsitteissä on eroavaisuuksia.
- Riskimarginaalin laskennassa on eroavaisuuksia.

Henki-Fennian vakuutustekninen vastuuvelka

Tilinpäätöksen mukainen vakuutustekninen vastuuvelka oli 1 640,6 miljoonaa euroa (1 541,3 milj. euroa). Se muodostui säästöluottojen vakuutusten osalta vakuutussäästöistä 1 498,9 milj. euroa (1 389,4 milj. euroa) ja korkotäydennysvastuusta 125,1 milj. euroa (136,0 milj. euroa), yhteensä 1 624,0 miljoonaa euroa (1 525,4 milj. euroa). Sijoitussidonnaisten vakuutusten vakuutusteknisen vastuuvelan osuus oli 1 017,8 miljoonaa euroa (903,2 milj. euroa). Riskihenkivakuutusten ja muu vakuutustekninen vastuuvelka oli 16,6 miljoonaa euroa (15,9 milj. euroa).

Vakavaraisuuslaskennan mukainen vakuutustekninen vastuuvelka oli 1 493,4 miljoonaa euroa (1 437,9 milj. euroa). Säästöluottojen vakuutusten vakuutustekninen vastuuvelka muodostuu parhaasta estimaatista 1 534,5 miljoonaa euroa (1 491,5 milj. euroa) ja riskimarginaalista 24,5 miljoonaa euroa (24,3 milj. euroa), yhteensä 1 559,0 miljoonaa euroa (1 515,8 milj. euroa). Sijoitussidonnaisten vakuutusten vakuutusteknisen vastuuvelan osuus oli 987,2 miljoonaa euroa (883,1 milj. euroa). Riskihenkivakuutusten vakuutustekninen vastuuvelka oli -65,6 miljoonaa euroa (-78,0 milj. euroa).

Menevän jälleenvakuutuksen vakuutustekninen vastuuvelka tilinpäätöksessä oli 0,0 miljoonaa euroa (0,0 milj. euroa) ja vakavaraisuuslaskennassa -6,4 miljoonaa euroa (-7,1 milj. euroa).

Alla olevassa taulukossa on eritelty vakavaraisuuslaskennan mukaisen vakuutusteknisen vastuuvelan jakautuminen parhaaseen estimaattiin sekä riskimarginaaliin vakuutuslajeittain. Luvut ovat ennen menevää jälleenvakuutusta, eli luvuissa ei ole otettu huomioon meneviin jälleenvakuutussopimuksiin liittyviä kassavirtoja.

Vakuutustekninen vastuovelka vakuutuslajeittain (milj. euroa)	31.12.2017			31.12.2016		
	Paras estimaatti	Riski- marginaali	Yhteensä	Paras estimaatti	Riski- marginaali	Yhteensä
Säästövakuutus						
Laskuperustekorkoiset	46,8	0,2	47,1	55,9	0,9	56,7
Sijoitussidonnaiset	644,4	6,2	650,7	556,1	9,5	565,6
Kapitalisaatiosopimus						
Laskuperustekorkoiset	7,5	0,0	7,5	10,0	0,2	10,1
Sijoitussidonnaiset	86,6	0,5	87,1	74,3	1,3	75,6
Yksilöllinen eläke						
Laskuperustekorkoiset	247,7	2,2	249,9	274,3	4,2	278,5
Sijoitussidonnaiset	115,0	2,0	117,1	118,2	2,0	120,2
Ryhmäeläke						
Laskuperustekorkoiset	260,4	6,9	267,3	283,2	4,3	287,5
Sijoitussidonnaiset	125,9	6,4	132,3	119,6	2,0	121,7
Riskihenkivakuutus	-87,9	22,3	-65,6	-100,7	22,7	-78,0
Yhteensä	1 446,6	46,8	1 493,4	1 390,9	47,1	1 437,9
Laskuperustekorkoiset	562,5	9,3	571,8	623,3	9,5	632,8
Sijoitussidonnaiset	972,0	15,2	987,2	868,2	14,8	883,1
Riskihenkivakuutus	-87,9	22,3	-65,6	-100,7	22,7	-78,0
Yhteensä	1 446,6	46,8	1 493,4	1 390,9	47,1	1 437,9

Vakavaraisuuslaskennassa vakuutusteknisen vastuuvelan parhaan estimaatin kassavirrat on määritetty simulointitekniikalla ja sopimuskohtaisesti.

Epävarmuutta vakuutusteknisen vastuuvelan tasosta aiheutuu muun muassa seuraavista syistä:

- Tulevat kassavirrat perustuvat erilaisiin historiatilastojen pohjalta johdettuihin arvioihin esimerkiksi tulevasta kuolleisuudesta, työkyvyttömyydestä ja asiakaskäyttäytymisestä. Todellinen kehitys poikennee näistä arvioista.
- Tulevien liikekulujen määrään vaikuttaa tulevan inflaation arvioitu suuruus. Todellinen inflaatiokehitys poikennee myös tästä arviosta.

Merkittävimmät erot vakavaraisuuslaskennan ja tilinpäätöksen vakuutusteknisen vastuuvelan arvostamisessa käytetyissä perusteissa, menetelmissä ja keskeisissä oletuksissa ovat seuraavat:

- Laskuperustekorkoisen vakuutuskannan vakavaraisuuslaskennan mukaisen vakuutusteknisen vastuuvelan määrä on erityisen herkkä diskonttauksessa käytettävän korkokäyrän tasolle. Markkinoiden alhainen korkotaso on johtanut siihen, että vakavaraisuuslaskennan vakuutustekninen vastuovelka on viime vuosina ylittänyt vakuutussäästöjen määrän. Tilinpäätöksen vakuutusteknisessä vastuuvälkalaskennassa alhainen korkotaso on otettu huomioon tekemällä vuosittain siirtoja korkotäydennysvastuuseen käytettäväksi tulevina vuosina laskuperustekoron kustantamiseen.
- Markkinoiden korkotasolla on ollut pienempi vaikutus sijoitussidonnaisten vakuutusten vakavaraisuuslaskennan mukaisen vakuutusteknisen vastuuvelan määrään. Korkotasoa enemmän vakavaraisuuslaskennan mukaisen vakuutustekniseen vastuuvälkaan vaikuttavat sijoitussidonnaisten vakuutusten osalta oletukset takaisinostoista ja liikekuluista.
- Riskivakuutusten osalta tilinpäätöksen mukainen vakuutustekninen vastuovelka muodostui maksunsiirtovastuusta, tunnettujen ja tuntemattomien korvausten korvausvastuusta ja lisätujen vastuusta, yhteensä 13,0 miljoonaa euroa. Riskivakuutusten vakavaraisuuslaskennan mukainen vakuutustekninen vastuovelka oli negatiivinen, yhteensä -65,6 miljoonaa euroa, koska tulevien maksujen oletetaan ylittävän tulevien korvausten ja vakuutusten hoitoon tarvittavien liikekulujen määrän. Tämä vaikutus näkyy myös menevässä jälleenvakuutuksessa, jonka arvo varoissa oli negatiivinen. Määrät ovat erityisen herkkiä riskivakuutusten päättymisoletuksille.

Vastaavuus- ja volatiliiteettikorjaukset sekä siirtymäsäännökset

Fennia-ryhmässä, Fenniassa ja Henki-Fenniassa ei vakuutusteknistä vastuuvälkaa määritettäessä ole käytetty vastaavuuskorjausta, volatiliiteettikorjausta eikä siirtymäsäännöksiä.

■ Muut velat

Fennia-ryhmän, Fennian ja Henki-Fennian muut velat ovat varsin lyhytaikaisia välilliseen verotukseen, ostolaskuihin ja muuhun operatiiviseen toimintaan liittyviä velkoja. Muut velat esitetään taseessa ja huomioidaan vakavaraisuuslaskennassa nimellisarvon määräisinä.

■ Vaihtoehtoiset arvostusmenetelmät

Varojen arvostamisen yhteydessä siirtyminen vaihtoehtoisen arvostusmenetelmän käyttöön tehdään tapauskohtaisesti, ja siirron perustelut dokumentoidaan. Sellaisten sijoitusinstrumenttien kohdalla, joiden osalta vaihtoehtoinen arvostusmenetelmä on ainoa vaihtoehto, on etukäteen oltava dokumentoidut arvostusmallit ja epävarmuusarviot ennen sijoitusten hankintaa.

Arvostusmallien toimivuus tarkistetaan vähintään kerran vuodessa testaamalla niiden pätevyys joko käyttämällä hintoja, jotka ovat toteutuneet missä tahansa saman instrumentin viimeaikaisissa todettavissa olevissa markkinatapahtumissa, tai minkä tahansa käytettävissä ja todettavissa olevan markkinatiedon pohjalta.

■ Muut tiedot

Arvostuksesta vakavaraisuustarkoituksiin Fennia-ryhmässä, Fenniassa tai Henki-Fenniassa ei ole muita olennaisia tietoja.

Pääomanhallinta

■ Oma varallisuus

Oman varallisuuden hallinnan tavoitteet, politiikat ja prosessit

Oman varallisuuden hallinnan tavoitteena on varmistaa oman varallisuuden riittävyys sääntelyn edellyttämän vakavaraisuuspääomavaatimuksen ja riittävän suuruisen ylitteen kattamiseen kaikkina hetkinä sekä allokoida pääomat keskeisille riskialueille riski-tuottosuhteeltaan tehokkaasti. Edellä mainittu ylite määräytyy omasta riskikäsityksestä suhteessa sääntelyn edellyttämään vakavaraisuuspääomavaatimukseen ja varautumisesta äkillisiin ja ennalta-arvaamattomiin häiriöihin.

Tarvittava oman varallisuuden vähimmäistaso määrittää oman varallisuuden vähimmäismäärän, jolla suurella todennäköisyydellä pystyy täyttämään vakuutettujen etuja koskevat velvoitteet. Tämä oman varallisuuden määrä määräytyy suurempana seuraavista kahdesta vakavaraisuuspääomavaatimuksesta:

- vakavaraisuussääntelyn edellyttämä vakavaraisuuspääomavaatimus
- oman riskikäsityksen mukaisesti määritelty vakavaraisuuspääomavaatimus (ORSA).

Sekä oma varallisuus että vakavaraisuuspääomavaatimus voivat muuttua nopeasti avoimien riskipositoiden seurauksena, jolloin ei välttämättä enää pystytä harjoittamaan liiketoimintaa normaalisti. Tällaisia äkillisiä ja ennalta-arvaamattomia stressitekijöitä varten määritellään halutun suuruinen pääomapuskuri tarvittavan oman varallisuuden vähimmäismäärän päälle. Pääomapuskurin tarkoituksena on luoda aikaa sopeuttaa riskiasema äkillisten ja yllättävien tilanteiden realisoituttua eli mukauttaa riski-tuottoasema ja vakavaraisuusasema harkitusti uutta toimintatilannetta vastaavalle tasolle.

Pääomapuskurin tarvittavaa määrää arvioidaan myös pitkälle aikavälille, jolloin tarkasteluun liitetään lisäksi kvalitatiivisia näkökulmia ja ei-mitattavissa olevia riskejä. Tällaisia ovat esimerkiksi hallituksen asettama liiketoimintastrategia ja liiketoimintaympäristöön liittyvät riskit ja mahdollisuudet.

Vuosittain tehtävässä riskinotto-suunnitelmassa määritetään riskinottohalukkuus ja riskinsietokyky sekä allokoidaan riskillinen pääoma kokonaisuudelle ja yksittäisille riskeille. Riskilimiitit ja riskinotonrajoitukset asetetaan vastaamaan edellä kuvattua tahtotilaa. Riskilimiittien toteutumista seurataan jatkuvasti, ja riskinotto-suunnitelmaa tarkastellaan ja tarpeen mukaan päivitetään vuosineljänneksittäin vastaamaan mahdollisesti muuttunutta liiketoiminta- tai sijoitusympäristöä.

Oman varallisuuden ja vakavaraisuuden hallinta on osa riskienhallintajärjestelmää. Toimitusjohtaja ja ylin johto vastaavat siitä, että riskinotto-suunnitelmat laaditaan ja vakavaraisuustavoitteet asetetaan. Riskienhallintajohtaja, riskienhallinnan johtoryhmän avulla, vastaa siitä, että riskinotto-suunnitelman laatimiseksi ja vakavaraisuustavoitteiden asettamiseksi on käytettävissä kattavat ja monipuoliset analyysit riskeistä, tulevaisuuden skenaarioista sekä riskipositoiden realisoitumisesta mahdollisesti aiheutuvista taloudellisista vaikutuksista. Hallitus hyväksyy riskinotto-suunnitelman ja asetetut riskilimiitit.

Oman varallisuuden luokittelu ja hyväksyttävyyys

Fennia-ryhmä vakavaraisuus lasketaan kirjanpidon konsolidointiin perustuvalla menetelmällä (ns. menetelmä 1).

Alla olevissa taulukoissa on eritelty Fennia-ryhmän oman varallisuuden rakenne ja määrä raportointikauden lopussa ja edellisen raportointikauden lopussa.

Käytettävissä oleva oma varallisuus (milj. euroa)	31.12.2017	31.12.2016
Oma perusvarallisuus		
Varojen ja velkojen erotus	980,0	774,5
Odotettavissa olevat osingot, voitonjaot ja maksut	0,0	0,0
Etuoikeudeltaan huonommat velat	0,0	0,0
Muu ei käytettävissä oleva oma varallisuus	0,0	0,0
Yhteensä	980,0	774,5
Oma lisävarallisuus	0,0	0,0
Oma varallisuus (oma perusvarallisuus + oma lisävarallisuus)	980,0	774,5

Fennia-ryhmään kuuluvilla yhtiöillä on oman varallisuuden eriä, joilla on vähentynyt kyky vaimentaa täysmittaisesti tappioita ryhmätasolla. Merkittävin näistä on tasoitusmäärä, jonka siirtämiseen toiseen yhtiöön on esteitä. Raportointikauden lopussa ja edellisen raportointikauden lopussa edellä mainitut erät eivät ylittäneet niille laskettuja maksimimääriä. Täten Fennian ja Henki-Fennian oma varallisuus oli sekä raportointikauden lopussa että edellisen raportointikauden lopussa kokonaisuudessaan käytettävissä ryhmätasolla.

Alla olevissa taulukoissa on eritelty oman varallisuuden laatu raportointikauden lopussa ja edellisen raportointikauden lopussa sekä erien hyväksyttävyyys vakavaraisuuspääomavaatimuksen ja vähimmäisvakavaraisuuspääomavaatimuksen katteena.

Oman varallisuuden luokittelu ja hyväksyttävyyys 31.12.2017 (milj. euroa)	Käytettävissä	Vakavaraisuuspääoma- vaatimuksen katteena	Vähimmäis- vakavaraisuus- pääomavaatimuksen katteena
Luokka 1 - käytettävissä rajoituksetta	980,0	980,0	976,8
Luokka 1 - käytettävissä rajoitetusti	0,0	0,0	0,0
Luokka 2	0,0	0,0	0,0
Luokka 3	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	980,0	980,0	976,8

Oman varallisuuden luokittelu ja hyväksyttävyyys 31.12.2016 (milj. euroa)	Käytettävissä	Vakavaraisuuspääoma- vaatimuksen katteena	Vähimmäis- vakavaraisuus- pääomavaatimuksen katteena
Luokka 1 - käytettävissä rajoituksetta	774,5	774,5	773,2
Luokka 1 - käytettävissä rajoitetusti	0,0	0,0	0,0
Luokka 2	0,0	0,0	0,0
Luokka 3	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	774,5	774,5	773,2

Fennia-ryhmän käytettävissä oleva oma varallisuus kuului kokonaisuudessaan luokkaan 1, joka on rajoituksetta käytettävissä ja jolla voidaan sellaisenaan kattaa vakavaraisuus- ja vähimmäisvakavaraisuuspääomavaatimusta.

Oman varallisuuden seikkaperäinen luokittelu ja jako raportointikauden lopussa löytyvät Fennia-ryhmän liitetiedosta S.23.01.22.

Fennia-ryhmä ei sovelle sääntelyn mahdollistamia siirtymäsäännöksiä omaan varallisuuteen.

Tilinpäätöksen oman pääoman ja vakavaraisuuslaskennan omien varojen erotus raportointikauden lopussa oli 641,3 miljoonaa euroa (475,7 milj. euroa). Alla olevissa taulukoissa on annettu taseiivistelmät, joista ilmenevät tilinpäätöksen ja vakavaraisuuslaskennan merkittävimmät erot raportointikauden ja edellisen raportointikauden lopussa.

31.12.2017 (milj. euroa)	Vakavaraisuus-	Tilinpäätöstase	Erotus
Varat	laskennan tase		
Liikearvo	0,0	1,7	-1,7
Aineettomat hyödykkeet	0,0	58,5	-58,5
Sijoitukset	2 426,1	2 217,8	208,4
Indeksi- ja sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat	1 018,1	1 018,1	0,0
Jälleenvakuutus sopimuksista olevat saamiset	21,0	28,9	-7,9
Palkkionpalautukset sijoitussidonnaisista sopimuksista	25,1	0,0	25,1
Kaikki muut varat, joita ei ole esitetty muualla	94,3	175,2	-81,0
Varat yhteensä	3 584,6	3 500,2	84,4
Velat	Vakavaraisuus-	Tilinpäätöstase	Erotus
	laskennan tase		
Vakuutustekninen vastuuvelka	2 366,3	2 790,5	-424,2
Tasotusmäärä	0,0	311,8	-311,8
Johdanaisvelka	0,4	0,1	0,3
Laskennalliset verovelat	188,9	7,4	181,5
Muut velat, joita ei ole esitetty muualla	49,0	51,7	-2,7
Velat yhteensä	2 604,7	3 161,5	-556,9
Varojen ja velkojen erotus	Vakavaraisuus-	Tilinpäätöstase	Erotus
	laskennan tase		
Omat varat / Oma pääoma	980,0	338,7	641,3
31.12.2016 (milj. euroa)	Vakavaraisuus-	Tilinpäätöstase	Erotus
Varat	laskennan tase		
Liikearvo	0,0	1,9	-1,9
Aineettomat hyödykkeet	0,0	72,9	-72,9
Sijoitukset	2 322,9	2 143,3	179,6
Indeksi- ja sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat	904,0	900,9	3,1
Jälleenvakuutus sopimuksista olevat saamiset	2,1	9,4	-7,4
Palkkionpalautukset sijoitussidonnaisista sopimuksista	26,1	0,0	26,1
Kaikki muut varat, joita ei ole esitetty muualla	80,1	200,0	-119,9
Varat yhteensä	3 335,1	3 328,4	6,7
Velat	Vakavaraisuus-	Tilinpäätöstase	Erotus
	laskennan tase		
Vakuutustekninen vastuuvelka	2 347,7	2 680,0	-332,3
Tasotusmäärä	0,0	281,3	-281,3
Johdanaisvelka	6,0	0,0	6,0
Laskennalliset verovelat	146,2	7,6	138,7
Muut velat, joita ei ole esitetty muualla	60,7	60,7	0,0
Velat yhteensä	2 560,6	3 029,6	-469,0
Varojen ja velkojen erotus	Vakavaraisuus-	Tilinpäätöstase	Erotus
	laskennan tase		
Omat varat / Oma pääoma	774,5	298,9	475,7

Varojen tase-erot liittyvät keskeisiltä osiltaan siihen, että

- liikearvo ja aineettomat hyödykkeet nollataan vakavaraisuuslaskennan taseessa

- tilinpäätöksessä tietyt sijoitukset arvostetaan hankintahintaan, arvonkorotettuun tai arvonalennettuun hankintahintaan, nimellisarvoon tai muuten varovaisuusperiaatetta noudattaen, kun taas vakavaraisuuslaskennan taseessa sijoitukset arvostetaan markkina-arvoon tai markkinaehtoiseen arvoon
- tilinpäätöksen taseessa jälleenvakuutus sopimusten saamiset arvostetaan turvaavuusperiaatteella ja ilman diskonttausta, kun taas vakavaraisuuslaskennan taseessa saamiset arvostetaan markkinaehtoisesti ottaen huomioon sopimusrajan piiriin kuuluvat vakuutusvelvoitteet
- vakavaraisuuslaskennan taseeseen aktivoidaan odotetut palkkionpalautukset sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevista varoista.

Velkojen tase-erot liittyvät keskeisiltä osiltaan siihen, että

- vakavaraisuuslaskennan taseessa vakuutustekninen vastuuvélka arvostetaan markkinaehtoisesti, kun taas tilinpäätöksen taseessa takaisinostoarvoon tai turvaavuusperiaatetta noudattaen
- tasotusmäärä sisältyy tilinpäätöksen vakuutustekniseen vastuuvélkaan, mutta ei vakavaraisuuslaskentaan
- vakavaraisuuslaskennan taseessa lasketaan tulevista voitoista laskennallista verovelkaa.

Vakavaraisuuslaskennan taseen seikkaperäinen ryhmittely raportointikauden lopussa löytyy Fennia-ryhmän liitetiedosta S.02.01.02.

Fennian oma varallisuus

Oheisissa taulukoissa on eritelty Fennian oman varallisuuden rakenne ja määrä raportointikauden lopussa ja edellisen raportointikauden lopussa.

Käytettävissä oleva oma varallisuus	31.12.2017	31.12.2016
Oma perusvarallisuus		
Varojen ja velkojen erotus (omat varat)	953,7	786,3
Odotettavissa olevat osingot, voitonjaot ja maksut	0,0	0,0
Etuoikeudeltaan huonommat velat	0,0	0,0
Yhteensä	953,7	786,3
Oma lisävarallisuus	0,0	0,0
Oma varallisuus (oma perusvarallisuus + oma lisävarallisuus)	953,7	786,3

Taulukoissa on eritelty oman varallisuuden laatu raportointikauden lopussa ja edellisen raportointikauden lopussa sekä erien hyväksyttävyyden vakavaraisuuspääomavaatimuksen ja vähimmäispääomavaatimuksen katteena.

Oman varallisuuden luokittelu ja hyväksyttävyyden 31.12.2017 (milj. euroa)	Käytettävissä	Vakavaraisuus- pääomavaatimuksen katteena	Vähimmäispääoma- vaatimuksen katteena
Luokka 1 - käytettävissä rajoituksetta	953,7	953,7	953,7
Luokka 1 - käytettävissä rajoitetusti	0,0	0,0	0,0
Luokka 2	0,0	0,0	0,0
Luokka 3	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	953,7	953,7	953,7

Oman varallisuuden luokittelu ja hyväksyttävyyden 31.12.2016 (milj. euroa)	Käytettävissä	Vakavaraisuus- pääomavaatimuksen katteena	Vähimmäispääoma- vaatimuksen katteena
Luokka 1 - käytettävissä rajoituksetta	786,3	786,3	786,3
Luokka 1 - käytettävissä rajoitetusti	0,0	0,0	0,0
Luokka 2	0,0	0,0	0,0
Luokka 3	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	786,3	786,3	786,3

Yhtiön käytettävissä oleva oma varallisuus kuului kokonaisuudessaan luokkaan 1, joka on rajoituksetta käytettävissä ja jolla voidaan sellaisenaan kattaa vakavaraisuus- ja vähimmäispääomavaatimusta.

Oman varallisuuden seikkaperäinen luokittelu ja jako raportointikauden lopussa löytyvät Fennian liitetiedosta S.23.01.01.

Yhtiö ei sovelta sääntelyn mahdollistamia siirtymäsäännöksiä omaan varallisuuteen.

Tilinpäätöksen oman pääoman ja vakavaraisuuslaskennan omien varojen erotus raportointikauden lopussa oli 667,1 miljoonaa euroa (458,2 milj. euroa). Oheisissa taulukoissa on annettu tasetiivistelmät, joista ilmenevät tilinpäätöksen ja vakavaraisuuslaskennan merkittävimmät erot raportointikauden ja edellisen raportointikauden lopussa.

31.12.2017 (milj. euroa) Varat	Vakavaraisuus- laskennan tase	Tilinpäätöstase	Erotus
Liikearvo	0,0	0,0	0,0
Aineettomat hyödykkeet	0,0	54,9	-54,9
Sijoitukset	1 913,8	1 546,1	367,8
Indeksi- ja sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat	0,0	0,0	0,0
Jälleenvakuutus sopimuksista olevat saamiset	27,4	28,9	-1,5
Palkkionpalautukset sijoitussidonnaisista sopimuksista	0,0	0,0	0,0
Kaikki muut varat, joita ei ole esitetty muualla	94,6	160,7	-66,1
Varat yhteensä	2 035,8	1 790,6	245,2
Velat	Vakavaraisuus- laskennan tase	Tilinpäätöstase	Erotus
Vakuutustekninen vastuuvélka	873,0	1 149,9	-276,9
Tasotusmäärä	0,0	311,8	-311,8
Johdannaisvelka	0,1	0,1	0,0
Laskennalliset verovelat	166,8	0,0	166,8
Muut velat, joita ei ole esitetty muualla	42,3	42,3	0,0
Velat yhteensä	1 082,1	1 504,1	-421,9
Varojen ja velkojen erotus	Vakavaraisuus- laskennan tase	Tilinpäätöstase	Erotus
Omat varat / Oma pääoma	953,7	286,5	667,1
31.12.2016 (milj. euroa) Varat	Vakavaraisuus- laskennan tase	Tilinpäätöstase	Erotus
Liikearvo	0,0	0,0	0,0
Aineettomat hyödykkeet	0,0	67,7	-67,7
Sijoitukset	1 777,5	1 484,1	293,4
Indeksi- ja sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat	0,0	0,0	0,0
Jälleenvakuutus sopimuksista olevat saamiset	9,1	9,4	-0,3
Palkkionpalautukset sijoitussidonnaisista sopimuksista	0,0	0,0	0,0
Kaikki muut varat, joita ei ole esitetty muualla	96,2	170,6	-74,4
Varat yhteensä	1 882,8	1 731,9	150,9
Velat	Vakavaraisuus- laskennan tase	Tilinpäätöstase	Erotus
Vakuutustekninen vastuuvélka	909,8	1 138,8	-229,0
Tasotusmäärä	0,0	281,3	-281,3
Johdannaisvelka	4,8	0,0	4,8
Laskennalliset verovelat	131,5	0,0	131,5
Muut velat, joita ei ole esitetty muualla	50,4	51,4	-1,0
Velat yhteensä	1 096,5	1 471,5	-375,0
Varojen ja velkojen erotus	Vakavaraisuus- laskennan tase	Tilinpäätöstase	Erotus
Omat varat / Oma pääoma	786,3	260,4	525,9

Varojen tase-erot liittyvät keskeisiltä osiltaan siihen, että

- liikearvo ja aineettomat hyödykkeet nollataan vakavaraisuuslaskennan taseessa

- tilinpäätöksessä tietyt sijoitukset arvostetaan hankintahintaan, arvonkorotettuun tai arvonalennettuun hankintahintaan, nimellisarvoon tai muuten varovaisuusperiaatetta noudattaen, kun taas vakavaraisuuslaskennan taseessa sijoitukset arvostetaan markkina-arvoon tai markkinaehtoiseen arvoon
- tilinpäätöksen taseessa jälleenvakuutus sopimusten saamiset arvostetaan turvaavuusperiaatteella ja ilman diskonttausta, kun taas vakavaraisuuslaskennan taseessa saamiset arvostetaan markkinaehtoisesti ottaen huomioon sopimusrajan piiriin kuuluvat vakuutusvelvoitteet
- muissa veloissa merkittävä osa vakuutussaamisista ja saamisista vakuutusedustajilta on siirretty vakuutustekniseen vastuuvelan laskentaan.

Velkojen tase-erot liittyvät keskeisiltä osiltaan siihen, että

- vakavaraisuuslaskennan taseessa vakuutustekninen vastuuvelka arvostetaan markkinaehtoisesti, kun taas tilinpäätöksen taseessa turvaavuusperiaatetta noudattaen
- tasoitusmäärä sisältyy tilinpäätöksen vakuutustekniseen vastuuvelkaan, mutta ei vakavaraisuuslaskentaan
- vakavaraisuuslaskennan taseessa lasketaan tulevista voitoista laskennallista verovelkaa.

Vakavaraisuuslaskennan taseen seikkaperäinen ryhmittely raportointikauden lopussa löytyy Fennian liitetiedosta S.02.01.02.

Henki-Fennian oma varallisuus

Alla olevissa taulukoissa on eritelty oman varallisuuden rakenne ja määrä raportointikauden lopussa ja edellisen raportointikauden lopussa.

Käytettävissä oleva oma varallisuus	31.12.2017	31.12.2016
Oma perusvarallisuus		
Varojen ja velkojen erotus	268,9	217,4
Omat osakkeet (suorassa ja välillisessä omistuksessa olevat)	0,0	0,0
Odotettavissa olevat osingot, voitonjaot ja maksut	-3,0	-1,5
Etuoikeudeltaan huonommat velat	0,0	0,0
Yhteensä	265,9	215,9
Oma lisävarallisuus	0,0	0,0
Oma varallisuus (oma perusvarallisuus + oma lisävarallisuus)	265,9	215,9

Alla olevissa taulukoissa on eritelty oman varallisuuden laatu raportointikauden lopussa ja edellisen raportointikauden lopussa sekä erien hyväksyttävyyden vakavaraisuuspääomavaatimuksen ja vähimmäispääomavaatimuksen katteena.

Oman varallisuuden luokittelu ja hyväksyttävyyden 31.12.2017 (milj. euroa)	Käytettävissä	Vakavaraisuus- pääomavaatimuksen katteena	Vähimmäispääoma- vaatimuksen katteena
Luokka 1 - käytettävissä rajoituksetta	265,9	265,9	265,9
Luokka 1 - käytettävissä rajoitetusti	0,0	0,0	0,0
Luokka 2	0,0	0,0	0,0
Luokka 3	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	265,9	265,9	265,9

Oman varallisuuden luokittelu ja hyväksyttävyyden 31.12.2016 (milj. euroa)	Käytettävissä	Vakavaraisuus- pääomavaatimuksen katteena	Vähimmäispääoma- vaatimuksen katteena
Luokka 1 - käytettävissä rajoituksetta	215,9	215,9	215,9
Luokka 1 - käytettävissä rajoitetusti	0,0	0,0	0,0
Luokka 2	0,0	0,0	0,0
Luokka 3	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	215,9	215,9	215,9

Yhtiön käytettävissä oleva oma varallisuus kuului kokonaisuudessaan luokkaan 1, joka on rajoituksetta käytettävissä ja jolla voidaan sellaisenaan kattaa vakavaraisuus- ja vähimmäispääomavaatimusta.

Oman varallisuuden seikkaperäinen luokittelu ja jako raportointikauden lopussa löytyvät Henki-Fennian liitetiedosta S.23.01.01.

Yhtiö ei sovelta sääntelyn mahdollistamia siirtymäsäännöksiä omaan varallisuuteen.

Tilinpäätöksen oman pääoman ja vakavaraisuuslaskennan omien varojen erotus raportointikauden lopussa oli 155,0 miljoonaa euroa (117,4 milj. euroa). Alla olevissa taulukoissa on annettu tasetiivistelmät, joista ilmenevät tilinpäätöksen ja vakavaraisuuslaskennan merkittävimmät erot raportointikauden ja edellisen raportointikauden lopussa.

31.12.2017 (milj. euroa) Varat	Vakavaraisuus- laskennan tase	Tilinpäätöstase	Erotus
Liikearvo	0,0	1,7	-1,7
Aineettomat hyödykkeet	0,0	3,6	-3,6
Sijoitukset	768,4	722,6	45,8
Indeksi- ja sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat	1 018,1	1 018,1	0,0
Jälleenvakuutus sopimuksista olevat saamiset	-6,4	0,0	-6,4
Palkkionpalautukset sijoitussidonnaisista sopimuksista	25,1	0,0	25,1
Kaikki muut varat, joita ei ole esitetty muualla	4,8	17,6	-12,7
Varat yhteensä	1 810,0	1 763,5	46,5
Velat	Vakavaraisuus- laskennan tase	Tilinpäätöstase	Erotus
Vakuutustekninen vastuuvelka	1 493,4	1 640,6	-147,2
Tasotusmäärä	0,0	0,0	0,0
Johdannaisvelka	0,3	0,0	0,3
Laskennalliset verovelat	38,7	0,0	38,7
Muut velat, joita ei ole esitetty muualla	8,7	8,9	-0,2
Velat yhteensä	1 541,1	1 649,6	-108,4
Varojen ja velkojen erotus	Vakavaraisuus- laskennan tase	Tilinpäätöstase	Erotus
Omat varat / Oma pääoma	268,9	113,9	155,0
31.12.2016 (milj. euroa) Varat	Vakavaraisuus- laskennan tase	Tilinpäätöstase	Erotus
Liikearvo	0,0	1,9	-1,9
Aineettomat hyödykkeet	0,0	4,5	-4,5
Sijoitukset	762,8	724,9	37,9
Indeksi- ja sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat	904,0	903,3	0,7
Jälleenvakuutus sopimuksista olevat saamiset	-7,1	0,0	-7,1
Palkkionpalautukset sijoitussidonnaisista sopimuksista	25,1	0,0	25,1
Kaikki muut varat, joita ei ole esitetty muualla	10,6	16,2	-5,6
Varat yhteensä	1 695,5	1 650,9	44,6
Velat	Vakavaraisuus- laskennan tase	Tilinpäätöstase	Erotus
Vakuutustekninen vastuuvelka	1 437,9	1 541,3	-103,4
Tasotusmäärä	0,0	0,0	0,0
Johdannaisvelka	1,2	0,0	1,2
Laskennalliset verovelat	29,4	0,0	29,4
Muut velat, joita ei ole esitetty muualla	9,6	9,6	0,0
Velat yhteensä	1 478,1	1 550,9	-72,8
Varojen ja velkojen erotus	Vakavaraisuus- laskennan tase	Tilinpäätöstase	Erotus
Omat varat / Oma pääoma	217,4	100,0	117,4

Varojen tase-erot liittyvät keskeisiltä osiltaan siihen, että

- liikearvo ja aineettomat hyödykkeet nollataan vakavaraisuuslaskennan taseessa

- tilinpäätöksessä tietyt sijoitukset arvostetaan hankintahintaan, arvonkorotettuun tai arvonalennettuun hankintahintaan, nimellisarvoon tai muuten varovaisuusperiaatetta noudattaen, kun taas vakavaraisuuslaskennan taseessa sijoitukset arvostetaan markkina-arvoon tai markkinaehtoiseen arvoon
- tilinpäätöksen taseessa jälleenvakuutus sopimusten saamiset ovat nolla, kun taas vakavaraisuuslaskennan taseessa sopimukset arvostetaan markkinaehtoisesti ottaen huomioon sopimusrajan piiriin kuuluvat vakuutusvelvoitteet
- vakavaraisuuslaskennan taseeseen aktivoidaan odotetut palkkionpalautukset sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevista varoista.

Velkojen tase-erot liittyvät keskeisiltä osiltaan siihen, että

- vakavaraisuuslaskennan taseessa vakuutustekninen vastuuelka arvostetaan markkinaehtoisesti, kun taas tilinpäätöksen taseessa takaisinostoarvoon tai turvaavuusperiaatetta noudattaen
- vakavaraisuuslaskennan taseessa lasketaan tulevista voitoista laskennallista verovelkaa.

Vakavaraisuuslaskennan taseen seikkaperäinen ryhmittely raportointikauden lopussa löytyy Henki-Fennian liitetiedosta S.02.01.02.

Vakavaraisuuspääomavaatimus ja vähimmäispääomavaatimus

Fennia-ryhmän vakavaraisuuspääomavaatimus raportointikauden lopussa oli 463,8 miljoonaa euroa (392,7 milj. euroa) ja Fennia-ryhmän konsolidoitu vähimmäisvakavaraisuuspääomavaatimus oli 125,9 miljoonaa euroa (107,8 milj. euroa).

Fennia-ryhmän vakavaraisuuspääomavaateet riskiluokittain jaettuna raportointikauden ja edellisen raportointikauden lopussa ovat seuraavat:

Vakavaraisuuspääomavaatimus (milj. euroa)	31.12.2017	31.12.2016
Markkinariski	474,7	382,3
Vastapuoliriski	36,9	43,5
Henkivakuutusriski	80,0	89,4
Sairausvakuutusriski	64,2	65,1
Vahinkovakuutusriski	70,1	72,0
Hajautus	-169,5	-176,4
Aineettomien hyödykkeiden riski	0,0	0,0
Perusvakavaraisuuspääomavaatimus	556,5	475,9
Vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskenta		
Operatiivinen riski	28,4	29,4
Vakuutustekniseen vastuuelkaan liittyvä tappioiden vaimennusvaikutus	-6,4	-15,1
Laskennallisiin veroihin liittyvä tappioiden vaimennusvaikutus	-115,7	-98,0
Muiden rahoitusalojen pääomavaatimus	1,0	0,5
Vakavaraisuuspääomavaatimus, ilman pääomavaatimuksen korotusta	463,8	392,7
Jo tehdyt pääomavaatimuksen korotukset	0,0	0,0
Vakavaraisuuspääomavaatimus	463,8	392,7

Fennia-ryhmän vakavaraisuuspääomavaatimuksen erittely löytyy Fennia-ryhmän liitetiedosta S.25.01.22.

Olennaiset syöttötiedot Fennia-ryhmän konsolidoidun vähimmäisvakavaraisuuspääomavaatimuksen laskennassa ovat seuraavat:

Vakuutusyhtiö (milj. euro)	31.12.2017	31.12.2016
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia - Vähimmäispääomavaatimus	32,7	29,4
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia - Vähimmäispääomavaatimus	93,2	78,5
Ryhmän konsolidoitu vähimmäisvakavaraisuuspääomavaatimus	125,9	107,8

Fennia-ryhmä ei käytä

- sisäistä mallia vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskemiseen
- yhtiökohtaisia parametreja standardikaavan laskennassa
- yksinkertaistettua laskentaa standardikaavan riskiosioissa eikä sen alaosioissa
- duraatioon perustuvaa osakeriskin alaosiota vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskemiseen.

Fennian vakavaraisuuspääomavaatimus ja vähimmäispääomavaatimus

Fennian vakavaraisuuspääomavaatimus raportointikauden lopussa oli 372,8 miljoonaa euroa (312,5 milj. euroa) ja vähimmäispääomavaatimus oli 93,2 miljoonaa euroa (78,1 milj. euroa).

Fennian vakavaraisuuspääomavaateet riskiluokittain jaettuna raportointikauden ja edellisen raportointikauden lopussa ovat seuraavat:

Vakavaraisuuspääomavaatimus (milj. euroa)	31.12.2017	31.12.2016
Markkinariski	384,2	301,3
Vastapuoliriski	28,1	32,8
Henkivakuutusriski	13,1	14,1
Sairausvakuutusriski	64,2	65,1
Vahinkovakuutusriski	70,1	72,0
Hajautus	-118,3	-120,2
Aineettomien hyödykkeiden riski	0,0	0,0
Perusvakavaraisuuspääomavaatimus	441,4	365,1
Vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskenta		
Operatiivinen riski	24,6	25,5
Vakuutustekniseen vastuuelkaan liittyvä tappioiden vaimennusvaikutus	0,0	0,0
Laskennallisiin veroihin liittyvä tappioiden vaimennusvaikutus	-93,2	-78,1
Vakavaraisuuspääomavaatimus, ilman pääomavaatimuksen korotusta	372,8	312,5
Jo tehdyt pääomavaatimuksen korotukset	0,0	0,0
Vakavaraisuuspääomavaatimus	372,8	312,5

Fennian vakavaraisuuspääomavaatimuksen erittely löytyy Fennian liitetiedosta S.25.01.21.

Olennaiset syöttötiedot Fennian vähimmäispääomavaatimuksen laskennassa ovat seuraavat:

	31.12.2017		31.12.2016	
	Nettomääräinen (vähennettynä jälleenvakuutus- sopimusten/erillis- yhtiöiden osuudella) paras estimaatti ja vakuutustekninen vastuuvulka kokonaisuutena laskettuna	Nettomääräinen (vähennettynä jälleenvakuutus- sopimusten osuudella) vakuutusmaksutulo viimeisten 12 kuukauden ajalta	Nettomääräinen (vähennettynä jälleenvakuutus- sopimusten/erillis- yhtiöiden osuudella) paras estimaatti ja vakuutustekninen vastuuvulka kokonaisuutena laskettuna	Nettomääräinen (vähennettynä jälleenvakuutus- sopimusten osuudella) vakuutusmaksutulo viimeisten 12 kuukauden ajalta
Vähimmäispääoma-vaatimuslaskennan syöttötiedot (milj. euroa)				
Sairauskuluvakuutus ja sen suhteellinen jälleenvakuutus	23,3	39,8	39,7	40,7
Vakuutus ansiotulon menetyksen varalta ja sen suhteellinen jälleenvakuutus	1,6	4,3	0,0	4,3
Työntekijän tapaturmavakuutus ja sen suhteellinen jälleenvakuutus	0,0	81,7	0,0	82,1
Moottoriajoneuvon vastuuvakuutus ja sen suhteellinen jälleenvakuutus	13,5	66,5	19,9	77,5
Muu moottoriajoneuvovakuutus ja sen suhteellinen jälleenvakuutus	19,0	71,2	20,2	76,6
Meri-, ilmailu- ja kuljetusvakuutus ja sen suhteellinen jälleenvakuutus	1,4	10,9	4,0	11,1
Palo- ja muu omaisuusvahinkovakuutus ja sen suhteellinen jälleenvakuutus	24,7	81,1	40,9	84,5
Yleinen vastuuvakuutus ja sen suhteellinen jälleenvakuutus	33,8	20,4	26,0	23,1
Luotto- ja takausvakuutus ja sen suhteellinen jälleenvakuutus	0,0	0,4	0,0	0,4
Oikeusturvavakuutus ja sen suhteellinen jälleenvakuutus	14,3	7,4	15,5	7,6
Matka-apuvakuutus ja sen suhteellinen jälleenvakuutus	0,0	0,0	0,0	0,0
Vakuutus muiden taloudellisten menetysten varalta ja sen suhteellinen jälleenvakuutus	0,0	4,2	0,0	4,4
Sairausvakuutuksen ei-suhteellinen jälleenvakuutus	0,0	0,0	0,0	0,0
Vastuuvakuutuksen ei-suhteellinen jälleenvakuutus	0,0	0,0	0,0	0,0
Meri-, ilmailu- ja kuljetusvakuutuksen ei-suhteellinen jälleenvakuutus	0,0	0,0	0,0	0,0
Omaisuusvakuutuksen ei-suhteellinen jälleenvakuutus	0,0	0,0	0,0	0,0
	Nettomääräinen (vähennettynä jälleenvakuutus- sopimusten/erillis- yhtiöiden osuudella) paras estimaatti ja vakuutustekninen vastuuvulka kokonaisuutena laskettuna	Nettomääräinen (vähennettynä jälleenvakuutus- sopimusten/erillis- yhtiöiden osuudella) riskisumma yhteensä	Nettomääräinen (vähennettynä jälleenvakuutus- sopimusten/erillis- yhtiöiden osuudella) paras estimaatti ja vakuutustekninen vastuuvulka kokonaisuutena laskettuna	Nettomääräinen (vähennettynä jälleenvakuutus- sopimusten/erillis- yhtiöiden osuudella) riskisumma yhteensä
Oikeuden ylijäämään sisältävät velvoitteet – Taatut etuudet	0,0	----	0,0	----
Oikeuden ylijäämään sisältävät velvoitteet – Tulevat harkinnanvaraiset lisäetuudet	0,0	----	0,0	----
Indeksi- ja sijoitussidonnaiset vakuutusvelvoitteet	0,0	----	0,0	----
Muut henki(jälleenvakuutus- ja sairaus(jälleenvakuutus)velvoitteet	661,8	----	694,3	----
Kaikkien henki(jälleenvakuutus- velvoitteiden riskisumma yhteensä	----	0,0	----	0,0

Tarkempi erittely Fennian vähimmäispääomavaatimuksen laskennasta raportointikauden lopussa löytyy Fennian liitetiedosta S.28.01.01.

Fennia ei käytä

- sisäistä mallia vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskemiseen
- yhtiökohtaisia parametreja standardikaavan laskennassa
- yksinkertaistettua laskentaa standardikaavan riskiosioissa eikä sen alaosioissa
- duraatioon perustuvaa osakeriskin alaosiota vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskemiseen.

Henki-Fennian vakavaraisuuspääomavaatimus ja vähimmäispääomavaatimus

Henki-Fennian vakavaraisuuspääomavaatimus raportointikauden lopussa oli 130,8 miljoonaa euroa (117,4 milj. euroa) ja vähimmäispääomavaatimus oli 32,7 miljoonaa euroa (29,4 milj. euroa).

Henki-Fennian vakavaraisuuspääomavaateet riskiluokittain jaettuna raportointikauden ja edellisen raportointikauden lopussa ovat seuraavat:

Vakavaraisuuspääomavaatimus (milj. euroa)	31.12.2017	31.12.2016
Markkinariski	127,3	110,1
Vastapuoliriski	10,2	13,0
Henkivakuutusriski	74,3	82,8
Sairausvakuutusriski	0,0	0,0
Vahinkovakuutusriski	0,0	0,0
Hajautus	-45,7	-47,9
Aineettomien hyödykkeiden riski	0,0	0,0
Perusvakavaraisuuspääomavaatimus	166,1	158,0
Vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskenta		
Operatiivinen riski	3,8	3,9
Vakuutustekniseen vastuuvelkaan liittyvä tappioiden vaimennusvaikutus	-6,4	-15,1
Laskennallisiin veroihin liittyvä tappioiden vaimennusvaikutus	-32,7	-29,4
Vakavaraisuuspääomavaatimus, ilman pääomavaatimuksen korotusta	130,8	117,4
Jo tehdyt pääomavaatimuksen korotukset	0,0	0,0
Vakavaraisuuspääomavaatimus	130,8	117,4

Vakavaraisuuspääomavaatimuksen erittely löytyy Henki-Fennian liitetiedosta S.25.01.21.

Olennaiset syöttötiedot Henki-Fennian vähimmäispääomavaatimuksen laskennassa ovat seuraavat:

	31.12.2017		31.12.2016	
	Nettomääräinen (vähennettynä jälleenvakuutus- sopimusten/erillis- yhtiöiden osuudella) paras estimaatti ja vakuutustekninen vastuuvelka kokonaisuutena laskettuna	Nettomääräinen (vähennettynä jälleenvakuutus- sopimusten/erillis- yhtiöiden osuudella) riskisumma yhteensä	Nettomääräinen (vähennettynä jälleenvakuutus- sopimusten/erillis- yhtiöiden osuudella) paras estimaatti ja vakuutustekninen vastuuvelka kokonaisuutena laskettuna	Nettomääräinen (vähennettynä jälleenvakuutus- sopimusten/erillis- yhtiöiden osuudella) riskisumma yhteensä
Vähimmäispääoma-vaatimuslaskennan syöttötiedot (milj. euroa)				
Oikeuden ylijäämään sisältävät velvoitteet – Taatut etuudet	556,1	-----	608,2	-----
Oikeuden ylijäämään sisältävät velvoitteet – Tulevat harkinnanvaraiset lisäetuudet	6,4	-----	15,1	-----
Indeksi- ja sijoitussidonnaiset vakuutusvelvoitteet	972,0	-----	868,2	-----
Muut henki(jälleen)vakuutus- ja sairaus(jälleen)vakuutusvelvoitteet	0,0	-----	0,0	-----
Kaikkien henki(jälleen)vakuutusvelvoitteiden riskisumma yhteensä	-----	2 185,7	-----	2 182,3

Tarkempi erittely Henki-Fennian vähimmäispääomavaatimuksen laskennasta raportointikauden lopussa löytyy Henki-Fennian liitetiedosta S.28.01.01.

Henki-Fennia ei käytä

- sisäistä mallia vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskemiseen
- yhtiökohtaisia parametreja standardikaavan laskennassa
- yksinkertaistettua laskentaa standardikaavan riskiosioissa eikä sen alaasioissa
- duraatioon perustuvaa osakeriskin alaosiota vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskemiseen.

■ Duraatiopohjaisen osakeriskialaosion käyttö vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskemisessa

Fennia-ryhmä, Fennia tai Henki-Fennia ei käytä duraatioon perustuvaa osakeriskin alaosiota vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskemiseen.

■ Standardikaavan ja käytetyn sisäisen mallin väliset erot

Fennia-ryhmä, Fennia tai Henki-Fennia ei käytä sisäistä mallia vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskemiseen.

■ Vähimmäispääomavaatimuksen ja vakavaraisuuspääomavaatimuksen täyttämättä jättäminen

Fennia-ryhmä, Fennia tai Henki-Fennia ei ole raportointikaudella alittanut sääntelyn edellyttämää vakavaraisuus-, vähimmäisvakavaraisuus- tai vähimmäispääomavaatimustaan.

■ Muut tiedot

Fennia-ryhmän, Fennian tai Henki-Fennian pääomanhallinnasta ei ole muita olennaisia tietoja.

Liite - Fennia-ryhmä
S.02.01.02
Tase

Varat

Aineettomat hyödykkeet
Laskennalliset verosaamiset
Eläke-etuuksien ylijäämä
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet (omassa käytössä)
Sijoitukset (muut kuin indeksi- ja sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat)
 Kiinteistöt (muut kuin omassa käytössä olevat)
 Omistusosuudet sidosyrityksissä, mukaan lukien omistusyhteydet
 Osakkeet
 Osakkeet – listatut
 Osakkeet – listaamattomat
Joukkovelkakirjalainat
 Valtion joukkovelkakirjalainat
 Yrityslainat
 Strukturoidut velkakirjat
 Vakuudelliset arvopaperit
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavat yritykset
Johdannaiset
Talletukset, jotka eivät kuulu muihin rahavaroihin
Muut sijoitukset
Indeksi- ja sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat
Kiinnelainat ja muut lainat
 Lainat, joiden vakuutena on vakuutus sopimus
 Kiinnelainat ja muut lainat yksityishenkilöille
 Muut kiinnelainat ja lainat
Jälleenvakuutus sopimuksista olevat saamiset:
 Vahinkovakuutus ja NSLT-sairausvakuutus
 Vahinkovakuutus, ilman sairausvakuutusta
 NSLT-sairausvakuutus
 Henkivakuutus ja SLT-sairausvakuutus, ilman sairausvakuutusta sekä indeksi- ja sijoitussidonnaisia sopimuksia
 SLT-sairausvakuutus
 Henkivakuutus, ilman sairausvakuutusta sekä indeksi- ja sijoitussidonnaisia sopimuksia
 Indeksi- ja sijoitussidonnainen henkivakuutus
Jälleenvakuutustalletteet
Vakuutussaamiset ja saamiset vakuutusedustajilta
Saamiset jälleenvakuutustoiminnasta
Muut saamiset (myyntisaamiset, ei vakuutuksiin liittyvät)
Omat osakkeet (suorassa omistuksessa olevat)
Oman varallisuuden eriin tai maksettaviksi määrättyyn mutta vielä maksamattomaan alkupääomaan liittyvät saamiset
Rahavarat
Kaikki muut varat, joita ei ole esitetty muualla
Varat yhteensä

	Solvenssi II -arvo C0010
R0030	0
R0040	0
R0050	0
R0060	43 653
R0070	2 208 797
R0080	441 151
R0090	3 594
R0100	261 466
R0110	246 831
R0120	14 635
R0130	492 565
R0140	52 056
R0150	439 722
R0160	345
R0170	443
R0180	1 005 072
R0190	3 947
R0200	1 002
R0210	0
R0220	1 018 113
R0230	67 391
R0240	0
R0250	4 103
R0260	63 288
R0270	20 992
R0280	27 390
R0290	27 390
R0300	0
R0310	-6 398
R0320	0
R0330	-6 398
R0340	0
R0350	28
R0360	5 504
R0370	960
R0380	0
R0390	0
R0400	0
R0410	106 278
R0420	112 922
R0500	3 584 638

Liite - Fennia-ryhmä
S.02.01.02
Tase

Velat

Vakuutustekninen vastuovelka – vahinkovakuutus

Vakuutustekninen vastuovelka – vahinkovakuutus (ilman sairausvakuutusta)

Vakuutustekninen vastuovelka kokonaisuutena laskettuna

Paras estimaatti

Riskimarginaali

Vakuutustekninen vastuovelka – NSLT-sairausvakuutus

Vakuutustekninen vastuovelka kokonaisuutena laskettuna

Paras estimaatti

Riskimarginaali

Vakuutustekninen vastuovelka – henkivakuutus (ilman indeksi- ja sijoitussidonnaisia sopimuksia)

Vakuutustekninen vastuovelka – SLT-sairausvakuutus

Vakuutustekninen vastuovelka kokonaisuutena laskettuna

Paras estimaatti

Riskimarginaali

Vakuutustekninen vastuovelka – henkivakuutus (ilman sairausvakuutusta sekä indeksi- ja sijoitussidonnaisia sopimuksia)

Vakuutustekninen vastuovelka kokonaisuutena laskettuna

Paras estimaatti

Riskimarginaali

Vakuutustekninen vastuovelka – indeksi- ja sijoitussidonnaiset sopimukset

Vakuutustekninen vastuovelka kokonaisuutena laskettuna

Paras estimaatti

Riskimarginaali

Ehdolliset velat

Muut varaukset kuin vakuutustekninen vastuovelka

Eläkevelvoitteet

Jälleenvakuuttajilta pidätetyt talletteet

Laskennalliset verovelat

Johdannaiset

Velat luottolaitoksille

Muut rahoitusvelat kuin velat luottolaitoksille

Vakuutusvelat ja velat vakuutusedustajille

Jälleenvakuutusvelat

Muut velat (ostovelat, ei vakuutuksiin liittyvät)

Etuoikeudeltaan huonommat velat

Omaan perusvarallisuuteen kuulumattomat etuoikeudeltaan huonommat velat

Omaan perusvarallisuuteen kuuluvat etuoikeudeltaan huonommat velat

Muut velat, joita ei ole esitetty muualla

Velat yhteensä

Ylijäämä, jonka verran varat ovat velkoja suuremmat

	Solvenssi II -arvo C0010
R0510	192 962
R0520	154 456
R0530	0
R0540	133 200
R0550	21 255
R0560	38 506
R0570	0
R0580	23 984
R0590	14 522
R0600	1 186 188
R0610	415 521
R0620	0
R0630	403 566
R0640	11 955
R0650	770 667
R0660	0
R0670	732 870
R0680	37 796
R0690	987 196
R0700	0
R0710	971 983
R0720	15 213
R0740	0
R0750	0
R0760	0
R0770	0
R0780	188 873
R0790	418
R0800	0
R0810	0
R0820	6 901
R0830	3 330
R0840	20 177
R0850	0
R0860	0
R0870	0
R0880	18 638
R0900	2 604 684
R1000	979 955

S.05.01.02

Vakuutusmaksut, korvaukset ja kulut vakuutuslajeittain

[illegible]

S.05.01.02

Vakuutusmaksut, korvaukset ja kulut vakuutuslajeittain

[illegible]

Liite - Fennia-ryhmä

S.05.02.01

Vakuutusmaksut, korvaukset ja kulut maittain

		Kotimaa	Viisi kärkimaata (bruttovakuutusmaksutulon perusteella) – Vahinkovakuutusvelvoitteet					Viisi kärki- maata ja kotimaa yhteensä
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070
	R0010							
		C0080	C0090	C0100	C0110	C0120	C0130	C0140
Vakuutusmaksutulo								
Brutto – Ensivakuutus	R0110	393 284	0	0	0	0	0	393 284
Brutto – Hyväksytty suhteellinen jälleenvakuutus	R0120	390	0	0	0	0	0	390
Brutto – Hyväksytty ei-suhteellinen jälleenvakuutus	R0130	0	0	0	0	0	0	0
Jälleenvakuuttajien osuus	R0140	5 898	0	0	0	0	0	5 898
Netto	R0200	387 776	0	0	0	0	0	387 776
Vakuutusmaksutuotot								
Brutto – Ensivakuutus	R0210	401 911	0	0	0	0	0	401 911
Brutto – Hyväksytty suhteellinen jälleenvakuutus	R0220	398	0	0	0	0	0	398
Brutto – Hyväksytty ei-suhteellinen jälleenvakuutus	R0230	0	0	0	0	0	0	0
Jälleenvakuuttajien osuus	R0240	5 898	0	0	0	0	0	5 898
Netto	R0300	396 411	0	0	0	0	0	396 411
Korvauskulut								
Brutto – Ensivakuutus	R0310	201 778	0	0	0	0	0	201 778
Brutto – Hyväksytty suhteellinen jälleenvakuutus	R0320	146	0	0	0	0	0	146
Brutto – Hyväksytty ei-suhteellinen jälleenvakuutus	R0330	0	0	0	0	0	0	0
Jälleenvakuuttajien osuus	R0340	20 269	0	0	0	0	0	20 269
Netto	R0400	181 654	0	0	0	0	0	181 654
Muun vakuutusteknisen vastuuvelan muutokset								
Brutto – Ensivakuutus	R0410	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – Hyväksytty suhteellinen jälleenvakuutus	R0420	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – Hyväksytty ei-suhteellinen jälleenvakuutus	R0430	0	0	0	0	0	0	0
Jälleenvakuuttajien osuus	R0440	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R0500	0	0	0	0	0	0	0
Aiheutuneet kulut	R0550	145 078	0	0	0	0	0	145 078
Muut kulut	R1200							30 467
Kulut yhteensä	R1300							175 544

Liite - Fennia-ryhmä
S.05.02.01
Vakuutusmaksut, korvaukset ja kulut maittain

		Kotimaa	Viisi kärkimaata (bruttovakuutusmaksutulon perusteella) – Henkivakuutusvelvoitteet					Viisi kärki- maata ja kotimaa yhteensä
		C0150	C0160	C0170	C0180	C0190	C0200	C0210
	R1400							
		C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280
Vakuutusmaksutulo								
Brutto	R1410	165 248	0	0	0	0	0	165 248
Jälleenvakuuttajien osuus	R1420	704	0	0	0	0	0	704
Netto	R1500	164 544	0	0	0	0	0	164 544
Vakuutusmaksutuotot								
Brutto	R1510	165 248	0	0	0	0	0	165 248
Jälleenvakuuttajien osuus	R1520	704	0	0	0	0	0	704
Netto	R1600	164 544	0	0	0	0	0	164 544
Korvauskulut								
Brutto	R1610	172 247	0	0	0	0	0	172 247
Jälleenvakuuttajien osuus	R1620	219	0	0	0	0	0	219
Netto	R1700	172 028	0	0	0	0	0	172 028
Muun vakuutusteknisen vastuuvelan muutokset								
Brutto	R1710	0	0	0	0	0	0	0
Jälleenvakuuttajien osuus	R1720	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R1800	0	0	0	0	0	0	0
Aiheutuneet kulut	R1900	17 135	0	0	0	0	0	17 135
Muut kulut	R2500							0
Kulut yhteensä	R2600							17 135

Liite - Fennia-ryhmä

S.22.01.22

Pitkäaikaisia takuita koskevien toimenpiteiden ja siirtymätoimenpiteiden vaikutukset

		Pitkäaikaisia takuita koskevien toimenpiteiden ja siirtymätoimenpiteiden määrä	Vakuutusteknisen vastuuvelan siirtymätoimenpiteen vaikutukset	Korkojen siirtymätoimenpiteen vaikutukset	Nollatun volatiliteetti-korjauksen vaikutukset	Nollatun vastaavuus-korjauksen vaikutukset
		C0010	C0030	C0050	C0070	C0090
Vakuutustekninen vastuuvelka	R0010	2 366 345	0	0	0	0
Oma perusvarallisuus	R0020	976 842	0	0	0	0
Vakavaraisuuspääomavaatimuksen täyttämiseksi hyväksyttävä oma varallisuus	R0050	979 955	0	0	0	0
Vakavaraisuuspääomavaatimus	R0090	463 791	0	0	0	0

Oma perusvarallisuus ennen muilla rahoitusaloilla olevien omistusyhteyksien vähennyksiä

Tavanomainen osakepääoma (joka sisältää omat osakkeet)
Ei käytettävissä oleva maksettavaksi määrätty muttei vielä maksettu tavanomainen osakepääoma ryhmätasolla
Tavanomaiseen osakepääomaan liittyvä ylikurssirahasto
Alkupääoma, jäsenten maksuosuudet tai niitä vastaavat oman perusvarallisuuden erät keskinäisten tai niitä vastaavien yritysten osalta
Etuoikeudeltaan huonommat jäsenten keskinäiset rahastot
Ei käytettävissä olevat etuoikeudeltaan huonommat jäsenten keskinäiset rahastot ryhmätasolla
Ylijäämävarallisuus
Ei käytettävissä oleva ylijäämävarallisuus ryhmätasolla
Etuoikeutetut osakkeet
Ei käytettävissä olevat etuoikeutetut osakkeet ryhmätasolla
Etuoikeutettuihin osakkeisiin liittyvä ylikurssirahasto
Ei käytettävissä oleva etuoikeutettuihin osakkeisiin liittyvä ylikurssirahasto ryhmätasolla

Täsmäytyserä

Etuoikeudeltaan huonommat velat
Ei käytettävissä olevat etuoikeudeltaan huonommat velat ryhmätasolla
Laskennallisten nettoverosaamisten arvoa vastaava määrä
Ryhmätasolla ei käytettävissä olevien laskennallisten verosaamisten määrä
Muut valvontaviranomaisen omaksi perusvarallisuudeksi hyväksymät erät, joita ei ole esitetty edellä
Ei käytettävissä oleva oma varallisuus, joka liittyy muihin valvontaviranomaisen omaksi perusvarallisuudeksi
Vähemmistöosuudet (ellei ole ilmoitettu muun oman varallisuuden erän osana)
Ei käytettävissä olevat vähemmistöosuudet ryhmätasolla

Tilinpäätöksen oma varallisuus, jota ei pitäisi esittää täsmäytyseränä ja joka ei täytä Solvenssi II:n mukaisen oman varallisuuden luokitteluperusteita

Tilinpäätöksen oma varallisuus, jota ei pitäisi esittää täsmäytyseränä ja joka ei täytä Solvenssi II:n mukaisen oman varallisuuden luokitteluperusteita

Vähennykset

Muihin rahoitusalan yrityksiin, mukaan lukien rahoitustoimintaa harjoittaviin sääntelemättömiin yrityksiin, olevien omistusyhteyksien vähennykset
joista direktiivin 2009/138/EY 228 artiklan mukaisesti vähennetyt
Sellaisten omistusyhteyksien vähennykset, joihin liittyvät tiedot puuttuvat (229 artikla)
Omistusyhteyksien vähennykset, kun käytetään vähentämis- ja yhdistämismenetelmää ja menetelmien yhdistelmää

Ei käytettävissä olevat oman varallisuuden erät yhteensä

Vähennykset yhteensä

Oma perusvarallisuus yhteensä vähennysten jälkeen

	Yhteensä	Luokka 1 (T1) – käytettävissä rajoituksetta	Luokka 1 (T1) – käytettävissä rajoitetusti	Luokka 2 (T2)	Luokka 3 (T3)
	C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
R0010	0	0		0	
R0020	0	0		0	
R0030	0	0		0	
R0040	8 286	8 286		0	
R0050	0		0	0	0
R0060	0		0	0	0
R0070	0	0			
R0080	0	0			
R0090	0		0	0	0
R0100	0		0	0	0
R0110	0		0	0	0
R0120	0		0	0	0
R0130	971 669	971 669			
R0140	0		0	0	0
R0150	0		0	0	0
R0160	0				0
R0170	0				0
R0180	0	0	0	0	0
R0190	0	0	0	0	0
R0200	0	0	0	0	0
R0210	0	0	0	0	0
R0220	0				
R0230	3 112	3 112	0	0	0
R0240	3 112	3 112	0	0	
R0250	0	0	0	0	0
R0260	0	0	0	0	0
R0270	0	0	0	0	0
R0280	3 112	3 112	0	0	0
R0290	976 842	976 842	0	0	0

Liite - Fennia-ryhmä

S.23.01.22

Oma varallisuus

Oma lisävarallisuus

Maksamaton tavanomainen osakepääoma, joka on maksettava vaadittaessa mutta jota ei ole vielä vaadittu Maksamaton eikä vielä maksettavaksi vaadittu alkupääoma, jäsenten maksuosuudet tai vastaavat oman perusvarallisuuden erät, jotka on maksettava vaadittaessa, keskinäisten tai niitä vastaavien yritysten osalta

Maksamattomat etuoikeutetut osakkeet, jotka on maksettava vaadittaessa mutta joita ei ole vielä vaadittu maksettaviksi

Oikeudellisesti sitova sitoumus merkitä ja maksaa etuoikeudeltaan huonommat velat vaadittaessa

Direktiivin 2009/138/EY 96 artiklan 2 kohdan nojalla annetut remburssit ja takuut

Muut kuin direktiivin 2009/138/EY 96 artiklan 2 kohdan nojalla annetut remburssit ja takuut

Jäseniltä direktiivin 2009/138/EY 96 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan nojalla vaaditut lisämaksut

Jäseniltä vaaditut lisämaksut – Muut kuin direktiivin 2009/138/EY 96 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan nojalla vaaditut

Ei käytettävissä oleva oma lisävarallisuus ryhmätasolla

Muu oma lisävarallisuus

Oma lisävarallisuus yhteensä

Muiden rahoitusalojen oma varallisuus

Luottolaitokset, sijoituspalveluyritykset, rahoituslaitokset, vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajat, yhteissijoitusyritysten rahastoyhtiöt

Ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavat laitokset

Rahoitustoimintaa harjoittavat sääntelemättömät yhteisöt

Muiden rahoitusalojen oma varallisuus yhteensä

Oma varallisuus, kun käytetään vähentämis- ja yhdistämismenetelmää sellaisenaan tai yhdistettynä menetelmään 1

Yhteenlaskettu oma varallisuus, kun käytetään vähentämis- ja yhdistämismenetelmää ja menetelmien yhdistelmää

Yhteenlaskettu oma varallisuus, kun käytetään vähentämis- ja yhdistämismenetelmää ja menetelmien yhdistelmää ryhmänsisäisten liiketoimien vähentämisen jälkeen

Ryhmän konsolidoidun SCR:n täyttämiseksi käytettävissä oleva oma varallisuus yhteensä (ilman muilta rahoitusaloilta ja vähentämis- ja yhdistämismenetelmän avulla sisällytetyiltä yrityksiltä olevaa omaa varallisuutta)

Ryhmän konsolidoidun vähimmäis-SCR:n täyttämiseksi käytettävissä oleva oma varallisuus yhteensä

Ryhmän konsolidoidun SCR:n täyttämiseksi hyväksyttävä oma varallisuus yhteensä (ilman muilta rahoitus-aloilta ja vähentämis- ja yhdistämismenetelmän avulla sisällytetyiltä yrityksiltä olevaa omaa varallisuutta)

Ryhmän konsolidoidun vähimmäis-SCR:n täyttämiseksi hyväksyttävä oma varallisuus yhteensä

Ryhmän konsolidoitu vähimmäis-SCR

Hyväksyttävän oman varallisuuden ja ryhmän konsolidoidun vähimmäis-SCR:n suhdeluku

	Yhteensä	Luokka 1 (T1) – käytettävissä rajoituksetta	Luokka 1 (T1) – käytettävissä rajoitetusti	Luokka 2 (T2)	Luokka 3 (T3)
R0300	0			0	
R0310	0			0	
R0320	0			0	0
R0330	0			0	0
R0340	0			0	
R0350	0			0	0
R0360	0			0	
R0370	0			0	0
R0380	0			0	0
R0390	0			0	0
R0400	0			0	0
R0410	3 112	3 112	0	0	
R0420	0	0	0	0	0
R0430	0	0	0	0	
R0440	3 112	3 112	0	0	0
R0450	0	0	0	0	0
R0460	0	0	0	0	0
R0520	976 842	976 842	0	0	0
R0530	976 842	976 842	0	0	
R0560	976 842	976 842	0	0	0
R0570	976 842	976 842	0	0	
R0610	125 891				
R0650	775,9 %				

Liite - Fennia-ryhmä
S.23.01.22
Oma varallisuus

Ryhmän SCR:n täyttämiseksi hyväksyttävä oma varallisuus yhteensä (mukaan lukien muilta rahoitusaloilta ja vähentämis- ja yhdistämismenetelmän avulla sisällytetyiltä yrityksiltä oleva oma varallisuus)

Ryhmän SCR
Hyväksyttävän oman varallisuuden ja ryhmän SCR:n suhdeluku muut rahoitusalat ja vähentämis- ja yhdistämismenetelmän avulla sisällytetyt yritykset mukaan luettuina

Täsmäytyserä
Ylijäämä, jonka verran varat ovat velkoja suuremmat
Omat osakkeet (suorassa ja välillisessä omistuksessa olevat)
Odotettavissa olevat osingot, voitonjaot ja maksut
Muut oman perusvarallisuuden erät
Vastaavuuskorjauskantoja ja erillään pidettäviä rahastoja koskevat sidotun oman pääoman erien korjaukset
Muu ei käytettävissä oleva oma varallisuus

Täsmäytyserä ennen muilla rahoitusaloilla olevien omistusyhteyksien vähennyksiä

Odotettavissa olevat voitot

Tuleviin vakuutusmaksuihin sisältyvät odotettavissa olevat voitot (EPIFP) – Henkivakuutus
Tuleviin vakuutusmaksuihin sisältyvät odotettavissa olevat voitot (EPIFP) – Vahinkovakuutus
Tuleviin vakuutusmaksuihin sisältyvät odotettavissa olevat voitot (EPIFP) yhteensä

	Yhteensä	Luokka 1 (T1) – käytettävissä rajoituksetta	Luokka 1 (T1) – käytettävissä rajoitetusti	Luokka 2 (T2)	Luokka 3 (T3)
R0660	979 955	979 955	0	0	0
R0680	463 791				
R0690	211,3 %				

	C0060
R0700	979 955
R0710	0
R0720	0
R0730	8 286
R0740	0
R0750	0
R0760	971 669
R0770	122 433
R0780	293 057
R0790	415 490

Liite - Fennia-ryhmä
S.25.01.22
Vakavaraisuuspääomavaatimus (SCR)– Standardikaavaa käyttävät ryhmät

Markkinariski
Vastapuoliriski
Henkivakuutusriski
Sairausvakuutusriski
Vahinkovakuutusriski
Hajautus
Aineettomien hyödykkeiden riski

Perus-SCR

SCR:n laskenta

- Operatiivinen riski
- Vakuutustekniseen vastuunvelkaan liittyvä tappioiden vaimennusvaikutus
- Laskennallisiin veroihin liittyvä tappioiden vaimennusvaikutus
- Direktiivin 2003/41/EY 4 artiklan mukaisesti harjoitettavaa liiketoimintaa koskeva pääomavaatimus

SCR, ilman pääomavaatimuksen korotusta

- Jo tehdyt pääomavaatimuksen korotukset

SCR

SCR:ää koskevat muut tiedot

- Duraatiopohjaista osakeriskiä koskevan alariskiosion pääomavaatimus
- Jäljellä olevaa osaa koskevien nimellisten SCR:ien kokonaismäärä
- Erillään pidettäviä rahastoja koskevien nimellisten SCR:ien kokonaismäärä
- Vastaavuuskorjauskantojen nimellisten SCR:ien kokonaismäärä
- Erillään pidettävien rahastojen nimellisten SCR:ien yhdistämisestä johtuvat hajautusvaikutukset 304 artiklaa varten
- Ryhmän konsolidoitu vähimmäis-SCR

Muita yhteisöjä koskevat tiedot

- Muiden rahoitusalojen pääomavaatimus (muiden kuin vakuutusalan pääomavaatimukset)
- Muiden rahoitusalojen pääomavaatimus (muiden kuin vakuutusalan pääomavaatimukset) – Luottolaitokset, sijoituspalveluyritykset, rahoituslaitokset, vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajat, yhteissijoitusyritysten rahastoyhtiöt
- Muiden rahoitusalojen pääomavaatimus (muiden kuin vakuutusalan pääomavaatimukset) – Ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavat laitokset
- Muiden rahoitusalojen pääomavaatimus (muiden kuin vakuutusalan pääomavaatimukset) – Rahoitustoimintaa harjoittavat sääntelemättömät yhteisöt
- Määräysvallattomien omistusyhteyksien pääomavaatimus
- Edellä luettelemattomien yritysten pääomavaatimus

Kokonais-SCR

- Vähentämis- ja yhdistämismenetelmän avulla sisällytettyjen yritysten SCR

SCR

	Brutto-SCR	Yrityskohtaiset parametrit	Yksinkertaistukset
	C0110	C0090	C0120
R0010	474 745		Ei mitään
R0020	36 872		
R0030	80 050	Ei mitään	Ei mitään
R0040	64 217	Ei mitään	Ei mitään
R0050	70 102	Ei mitään	Ei mitään
R0060	-169 532		
R0070	0		
R0100	556 454		

	C0100
R0130	28 373
R0140	-6 375
R0150	-115 690
R0160	0
R0200	462 761
R0210	0
R0220	463 791
R0400	0
R0410	0
R0420	0
R0430	0
R0440	0
R0470	125 891
R0500	1 029
R0510	1 029
R0520	0
R0530	0
R0540	0
R0550	0
R0560	0
R0570	463 791

Liite - Fennia-ryhmä
S.32.01.22
Ryhmään kuuluvat yritykset

Maa	Yrityksen tunnistekoodi	Yrityksen tunnistekoodin tyyppi	Yrityksen virallinen nimi	Yrityksen toimiala	Oikeudellinen muoto	Luokka (keskinäinen / muu kuin keskinäinen)	Valvonta-viranomainen
C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080
FI	2392951-7	2	Fennia Varainhoito Oy	8		2	Finanssivalvonta
FI	743700IF63Q0466FN058	1	Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia	1	Vakuutusosakeyhtiö	2	Finanssivalvonta
FI	7437003I83168NH5GN58	1	Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia	2	Keskinäinen vakuutusyhtiö	1	Finanssivalvonta

(jatkoa)

Vaikutusvaltaa koskevat kriteerit						Ryhmävalvonnan soveltamisalaan sisällyttäminen		Ryhmän vakavaraisuuden laskenta-menetelmä
:%a osake-pääomasta	Konsolidoidun tilinpäätöksen laadinnassa käytetty %-osuus	:%a ääni-oikeuksista	Muut kriteerit	Vaikutus-vallan taso	Ryhmän vakavaraisuuden laskennassa käytetty suhteellinen osuus	KYLLÄ/EI	Päätöksen päivämäärä, jos sovelletaan 214 artiklaa	Käytetty menetelmä ja menetelmää 1 käytettäessä yrityksen käsittely
C0180	C0190	C0200	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260
100 %	100 %	100 %	Ei ole	1	100 %	1		4
100 %	100 %	100 %	Ei ole	1	100 %	1		1
						1		1

Liite - Fennia
S.02.01.02
Tase

Varat

Aineettomat hyödykkeet
Laskennalliset verosaamiset
Eläke-etuuksien ylijäämä
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet (omassa käytössä)
Sijoitukset (muut kuin indeksi- ja sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat)
Kiinteistöt (muut kuin omassa käytössä olevat)
Omistusosuudet sidosyrityksissä, mukaan lukien omistusyhteydet
Osakkeet
Osakkeet – listatut
Osakkeet – listaamattomat
Joukkovelkakirjalainat
Valtion joukkovelkakirjalainat
Yrityslainat
Strukturoidut velkakirjat
Vakuudelliset arvopaperit
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavat yritykset
Johdannaiset
Talletukset, jotka eivät kuulu muihin rahavaroihin
Muut sijoitukset
Indeksi- ja sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat
Kiinnelainat ja muut lainat
Lainat, joiden vakuutena on vakuutussopimus
Kiinnelainat ja muut lainat yksityishenkilöille
Muut kiinnelainat ja lainat
Jälleenvakuutussopimuksista olevat saamiset:
Vahinkovakuutus ja NSLT-sairausvakuutus
Vahinkovakuutus, ilman sairausvakuutusta
NSLT-sairausvakuutus
Henkivakuutus ja SLT-sairausvakuutus, ilman sairausvakuutusta sekä indeksi- ja sijoitussidonnaisia sopimuksia
SLT-sairausvakuutus
Henkivakuutus, ilman sairausvakuutusta sekä indeksi- ja sijoitussidonnaisia sopimuksia
Indeksi- ja sijoitussidonnainen henkivakuutus
Jälleenvakuutustalletteet
Vakuutussaamiset ja saamiset vakuutusedustajilta
Saamiset jälleenvakuutustoiminnasta
Muut saamiset (myyntisaamiset, ei vakuutuksiin liittyvät)
Omat osakkeet (suorassa omistuksessa olevat)
Oman varallisuuden eriin tai maksettaviksi määrättyyn mutta vielä maksamattomaan alkupääomaan liittyvät saamiset
Rahavarat
Kaikki muut varat, joita ei ole esitetty muualla
Varat yhteensä

	Solvenssi II
	-arvo
	C0010
R0030	0
R0040	0
R0050	0
R0060	22 844
R0070	1 649 319
R0080	245 914
R0090	269 097
R0100	173 109
R0110	166 685
R0120	6 423
R0130	193 308
R0140	33 938
R0150	158 582
R0160	345
R0170	443
R0180	764 616
R0190	2 273
R0200	1 002
R0210	0
R0220	0
R0230	177 247
R0240	0
R0250	4 103
R0260	173 144
R0270	27 390
R0280	27 390
R0290	27 390
R0300	0
R0310	0
R0320	0
R0330	0
R0340	0
R0350	28
R0360	5 504
R0370	823
R0380	0
R0390	0
R0400	0
R0410	64 364
R0420	88 289
R0500	2 035 809

Liite - Fennia
S.02.01.02
Tase

Velat

Vakuutustekninen vastuovelka – vahinkovakuutus

 Vakuutustekninen vastuovelka – vahinkovakuutus (ilman sairausvakuutusta)

 Vakuutustekninen vastuovelka kokonaisuutena laskettuna

 Paras estimaatti

 Riskimarginaali

Vakuutustekninen vastuovelka – NSLT-sairausvakuutus

 Vakuutustekninen vastuovelka kokonaisuutena laskettuna

 Paras estimaatti

 Riskimarginaali

Vakuutustekninen vastuovelka – henkivakuutus (ilman indeksi- ja sijoitussidonnaisia sopimuksia)

 Vakuutustekninen vastuovelka – SLT-sairausvakuutus

 Vakuutustekninen vastuovelka kokonaisuutena laskettuna

 Paras estimaatti

 Riskimarginaali

Vakuutustekninen vastuovelka – henkivakuutus (ilman sairausvakuutusta sekä indeksi- ja sijoitussidonnaisia sopimuksia)

 Vakuutustekninen vastuovelka kokonaisuutena laskettuna

 Paras estimaatti

 Riskimarginaali

Vakuutustekninen vastuovelka – indeksi- ja sijoitussidonnaiset sopimukset

 Vakuutustekninen vastuovelka kokonaisuutena laskettuna

 Paras estimaatti

 Riskimarginaali

Ehdolliset velat

Muut varaukset kuin vakuutustekninen vastuovelka

Eläkevelvoitteet

Jälleenvakuuttajilta pidätetyt talletteet

Laskennalliset verovelat

Johdannaiset

Velat luottolaitoksille

Muut rahoitusvelat kuin velat luottolaitoksille

Vakuutusvelat ja velat vakuutusedustajille

Jälleenvakuutusvelat

Muut velat (ostovelat, ei vakuutuksiin liittyvät)

Etuoikeudeltaan huonommat velat

 Omaan perusvarallisuuteen kuulumattomat etuoikeudeltaan huonommat velat

 Omaan perusvarallisuuteen kuuluvat etuoikeudeltaan huonommat velat

Muut velat, joita ei ole esitetty muualla

Velat yhteensä

Ylijäämä, jonka verran varat ovat velkoja suuremmat

	Solvenssi II -arvo C0010
R0510	192 962
R0520	154 456
R0530	0
R0540	133 200
R0550	21 255
R0560	38 506
R0570	0
R0580	23 984
R0590	14 522
R0600	680 006
R0610	415 521
R0620	0
R0630	403 566
R0640	11 955
R0650	264 485
R0660	0
R0670	258 275
R0680	6 210
R0690	0
R0700	0
R0710	0
R0720	0
R0740	0
R0750	0
R0760	0
R0770	0
R0780	166 787
R0790	97
R0800	0
R0810	0
R0820	6 311
R0830	2 592
R0840	16 774
R0850	0
R0860	0
R0870	0
R0880	16 613
R0900	1 082 142
R1000	953 667

S.05.01.02

Vakuutusmaksut, korvaukset ja kulut vakuutuslajeittain

		Vahinkovakuutus- ja vahinkojälleenvakuutusvelvoitteet (ensivakuutus ja hyväksytty suhteellinen jälleenvakuutus)			Hyväksytty ei-suhteellinen jälleenvakuutus				Yhteensä
		Oikeusturva	Matka-apu	Muut taloudelliset menetykset	Sairaus	Vastuu	Meri, ilmailu, kuljetus	Omaisuus	
		C0100	C0110	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160	
Vakuutusmaksutulo									
Brutto – Ensivakuutus	R0110	7 421	0	4 749					393 284
Brutto – Hyväksytty suhteellinen jälleenvakuutus	R0120	0	0	0					390
Brutto – Hyväksytty ei-suhteellinen jälleenvakuutus	R0130				0	0	0	0	0
Jälleenvakuuttajien osuus	R0140	0	0	0	0	0	0	0	5 898
Netto	R0200	7 421	0	4 749	0	0	0	0	387 776
Vakuutusmaksutuotot									
Brutto – Ensivakuutus	R0210	7 508	0	4 796					401 911
Brutto – Hyväksytty suhteellinen jälleenvakuutus	R0220	0	0	0					390
Brutto – Hyväksytty ei-suhteellinen jälleenvakuutus	R0230				0	0	0	0	0
Jälleenvakuuttajien osuus	R0240	0	0	0	0	0	0	0	4 373
Netto	R0300	7 508	0	4 796	0	0	0	0	397 928
Korvauskulut									
Brutto – Ensivakuutus	R0310	6 507	0	3 487					201 778
Brutto – Hyväksytty suhteellinen jälleenvakuutus	R0320	0	0	0					146
Brutto – Hyväksytty ei-suhteellinen jälleenvakuutus	R0330				0	0	0	0	0
Jälleenvakuuttajien osuus	R0340	0	0	0	0	0	0	0	20 269
Netto	R0400	6 507	0	3 487	0	0	0	0	181 654
Muun vakuutusteknisen vastuuvelan muutokset									
Brutto – Ensivakuutus	R0410	0	0	0					0
Brutto – Hyväksytty suhteellinen jälleenvakuutus	R0420	0	0	0					0
Brutto – Hyväksytty ei-suhteellinen jälleenvakuutus	R0430				0	0	0	0	0
Jälleenvakuuttajien osuus	R0440	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R0500	0	0	0	0	0	0	0	0
Aiheutuneet kulut	R0550	2 878	0	1 450	0	0	0	0	145 078
Muut kulut	R1200								30 467
Kulut yhteensä	R1300								175 544

Liite - Fennia

S.05.02.01

Vakuutusmaksut, korvaukset ja kulut maittain

		Kotimaa	Viisi kärkimaata (bruttovakuutusmaksutulon perusteella) – Vahinkovakuutusveloitteet					Viisi kärki- maata ja kotimaa yhteensä
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070
	R0010							
		C0080	C0090	C0100	C0110	C0120	C0130	C0140
Vakuutusmaksutulo								
Brutto – Ensivakuutus	R0110	393 284	0	0	0	0	0	393 284
Brutto – Hyväksytty suhteellinen jälleenvakuutus	R0120	390	0	0	0	0	0	390
Brutto – Hyväksytty ei-suhteellinen jälleenvakuutus	R0130	0	0	0	0	0	0	0
Jälleenvakuuttajien osuus	R0140	5 898	0	0	0	0	0	5 898
Netto	R0200	387 776	0	0	0	0	0	387 776
Vakuutusmaksutuotot								
Brutto – Ensivakuutus	R0210	401 911	0	0	0	0	0	401 911
Brutto – Hyväksytty suhteellinen jälleenvakuutus	R0220	398	0	0	0	0	0	398
Brutto – Hyväksytty ei-suhteellinen jälleenvakuutus	R0230	0	0	0	0	0	0	0
Jälleenvakuuttajien osuus	R0240	5 898	0	0	0	0	0	5 898
Netto	R0300	396 411	0	0	0	0	0	396 411
Korvauskulut								
Brutto – Ensivakuutus	R0310	201 778	0	0	0	0	0	201 778
Brutto – Hyväksytty suhteellinen jälleenvakuutus	R0320	146	0	0	0	0	0	146
Brutto – Hyväksytty ei-suhteellinen jälleenvakuutus	R0330	0	0	0	0	0	0	0
Jälleenvakuuttajien osuus	R0340	20 269	0	0	0	0	0	20 269
Netto	R0400	181 654	0	0	0	0	0	181 654
Muun vakuutusteknisen vastuuvelan muutokset								
Brutto – Ensivakuutus	R0410	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – Hyväksytty suhteellinen jälleenvakuutus	R0420	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – Hyväksytty ei-suhteellinen jälleenvakuutus	R0430	0	0	0	0	0	0	0
Jälleenvakuuttajien osuus	R0440	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R0500	0	0	0	0	0	0	0
Aiheutuneet kulut	R0550	145 078	0	0	0	0	0	145 078
Muut kulut	R1200							30 467
Kulut yhteensä	R1300							175 544

Liite - Fennia

S.05.02.01

Vakuutusmaksut, korvaukset ja kulut maittain

		Kotimaa	Viisi kärkimaata (bruttovakuutusmaksutulon perusteella) – Henkivakuutusvelvoitteet					Viisi kärki- maata ja kotimaa yhteensä
		C0150	C0160	C0170	C0180	C0190	C0200	C0210
	R1400							
		C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280
Vakuutusmaksutulo								
Brutto	R1410	0	0	0	0	0	0	0
Jälleenvakuuttajien osuus	R1420	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R1500	0	0	0	0	0	0	0
Vakuutusmaksutuotot								
Brutto	R1510	0	0	0	0	0	0	0
Jälleenvakuuttajien osuus	R1520	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R1600	0	0	0	0	0	0	0
Korvauskulut								
Brutto	R1610	72 735	0	0	0	0	0	72 735
Jälleenvakuuttajien osuus	R1620	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R1700	72 735	0	0	0	0	0	72 735
Muun vakuutusteknisen vastuuvelan muutokset								
Brutto	R1710	0	0	0	0	0	0	0
Jälleenvakuuttajien osuus	R1720	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R1800	0	0	0	0	0	0	0
Aiheutuneet kulut	R1900	0	0	0	0	0	0	0
Muut kulut	R2500							0
Kulut yhteensä	R2600							0

Liite - Fennia
 S.12.01.02
 Henkivakuutuksen ja SLT-sairausvakuutuksen vakuutustekninen vastuuvélka

Vakuutustekninen vastuuvélka kokonaisuutena laskettuna

Saamiset yhteensä jälleenvakuutus-sopimuksista/erillisyyhtiöiltä ja rajoitetusta jälleenvakuutuksesta oikaistuina ennustetuilla tappioilla, jotka johtuvat vastapuolen maksukyvyttömyydestä ja liittyvät kokonaisuutena laskettuun vakuutustekniseen vastuuvélkaan

Vakuutustekninen vastuuvélka laskettuna parhaan estimaatin ja riskimarginaalin summana

Paras estimaatti

Bruttomääräinen paras estimaatti

Saamiset yhteensä jälleenvakuutus-sopimuksista/erillisyyhtiöiltä ja rajoitetusta jälleenvakuutuksesta oikaistuina ennustetuilla tappioilla, jotka johtuvat vastapuolen maksukyvyttömyydestä

Paras estimaatti, josta on vähennetty saamiset jälleenvakuutus-sopimuksista / erillisyyhtiöiltä ja rajoitetusta jälleenvakuutuksesta – Yhteensä

Riskimarginaali

Vakuutusteknisen vastuuvélan siirtymätoimenpiteen määrä

Vakuutustekninen vastuuvélka kokonaisuutena laskettuna
 Paras estimaatti
 Riskimarginaali

Vakuutustekninen vastuuvélka – Yhteensä

	Ylijäämään oikeuttava vakuutus	Indeksi- ja sijoitussidonnainen vakuutus			Muu henkivakuutus			Vahinko- vakuutus- sopimuksiin pohjautuvat ja muuhun vakuutus- velvoitteeseen kuin sairaus- vakuutus- velvoitteisiin liittyvät annuiteetit	Hyväksytty jälleen- vakuutus	Yhteensä (muu henki- vakuutus kuin sairaus- vakuutus, mukaan lukien sijoitus- sidonnainen vakuutus)
		C0020	C0030	Optioita ja takuita sisältä- mättömät sopimukset C0040	Optioita tai takuita sisältävät sopimukset C0050	C0060	Optioita ja takuita sisältä- mättömät sopimukset C0070			
R0010	0	0			0			0	0	0
R0020	0	0			0			0	0	0
R0030	0		0	0		0	0	258 275	0	258 275
R0080	0			0	0		0	0	0	0
R0090	0			0	0		0	258 275	0	258 275
R0100	0	0			0			6 210	0	6 210
R0110	0	0			0			0	0	0
R0120	0		0	0		0	0	0	0	0
R0130	0	0			0			0	0	0
R0200	0	0			0			264 485	0	264 485

Liite - Fennia
 S.12.01.02
 Henkivakuutuksen ja SLT-sairausvakuutuksen vakuutustekninen vastuuvélka

Vakuutustekninen vastuuvélka kokonaisuutena laskettuna

Saamiset yhteensä jälleenvakuutus-sopimuksista/erillisyyhtiöiltä ja rajoitetusta jälleenvakuutuksesta oikaistuina ennustetuilla tappioilla, jotka johtuvat vastapuolen maksukyvyttömyydestä ja liittyvät kokonaisuutena laskettuun vakuutustekniseen vastuuvélkaan

Vakuutustekninen vastuuvélka laskettuna parhaan estimaatin ja riskimarginaalin summana

Paras estimaatti
 Bruttomääräinen paras estimaatti
 Saamiset yhteensä jälleenvakuutus-sopimuksista/erillisyyhtiöiltä ja rajoitetusta jälleenvakuutuksesta oikaistuina ennustetuilla tappioilla, jotka johtuvat vastapuolen maksukyvyttömyydestä

Paras estimaatti, josta on vähennetty saamiset jälleenvakuutussopimuksista / erillisyyhtiöiltä ja rajoitetusta jälleenvakuutuksesta – Yhteensä

Riskimarginaali
 Vakuutusteknisen vastuuvélan siirtymätoimenpiteen määrä

Vakuutustekninen vastuuvélka kokonaisuutena laskettuna
 Paras estimaatti
 Riskimarginaali

Vakuutustekninen vastuuvélka – Yhteensä

	Sairausvakuutus (ensivakuutus)			Vahinko- vakuutus- sopimuksiin pohjautuvat ja sairaus- vakuutus- velvoitteisiin liittyvät annuiteetit	Sairaus- vakuutus (hyväksytty jälleen- vakuutus)	Yhteensä (SLT-sairaus- vakuutus)
	C0160	C0170	C0180			
R0210	0			0	0	0
R0220	0			0	0	0
R0030		0	0	403 566	0	403 566
R0080		0	0	0	0	0
R0090		0	0	403 566	0	403 566
R0100	0			11 955	0	11 955
R0110	0			0	0	0
R0120		0	0	0	0	0
R0130	0			0	0	0
R0200	0			415 521	0	415 521

Liite - Fennia
S.17.01.02
Vahinkovakuutuksen vakuutustekninen vastuuvélka

Vakuutustekninen vastuuvélka – yhteensä
Vakuutustekninen vastuuvélka – yhteensä
Saamiset jälleenvakuutusopimuksista / erillisyyhtiöiltä ja rajoitetusta jälleenvakuutuksesta oikaistuina ennustetuilla tappioilla, jotka johtuvat vastapuolen maksukyvyttömyydestä – yhteensä
Vakuutustekninen vastuuvélka, josta on vähennetty saamiset jälleenvakuutusopimuksista / erillisyyhtiöiltä ja rajoitetusta jälleenvakuutuksesta – yhteensä

	Ensivakuutus ja hyväksytty suhteellinen jälleenvakuutus								
	Sairauskulu- vakuutus	Vakuutus ansiotulon menetyksen varalta	Työntekijäin tapaturma- vakuutus	Moottori- ajoneuvon liikenne- vakuutus	Muu moottoriajo- neuvojen vakuutus	Meri-, ilmailu- ja kuljetus- vakuutus	Palo- ja muu omaisuus- vahinko- vakuutus	Yleinen vastuu- vakuutus	Luotto- ja takaus- vakuutus
	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100
R0320	29 419	2 393	6 693	18 275	23 053	2 603	51 174	44 044	85
R0330	0	0	0	0	0	0	20 854	6 537	0
R0340	29 419	2 393	6 693	18 275	23 053	2 603	30 321	37 507	85

Liite - Fennia
 S.17.01.02
 Vahinkovakuutuksen vakuutustekninen vastuuvélka

Vakuutustekninen vastuuvélka kokonaisuutena laskettuna
 Saamiset yhteensä jälleenvakuutus-sopimuksista / erillis-yhtiöiltä ja rajoitetusta jälleenvakuutuksesta oikaistuina ennustetuilla tappioilla, jotka johtuvat vastapuolen maksukyvyttömyydestä ja liittyvät kokonaisuutena laskettuun vakuutustekniseen vastuuvélkaan

Vakuutustekninen vastuuvélka laskettuna parhaan
 estimaatin ja riskimarginaalin summana

Paras estimaatti

Vakuutusmaksuvastuu

Brutto

Saamiset yhteensä jälleenvakuutus-sopimuksista / erillis-yhtiöiltä ja rajoitetusta jälleenvakuutuksesta oikaistuina ennustetuilla tappioilla, jotka johtuvat vastapuolen maksukyvyttömyydestä

Vakuutusmaksuvastuun nettomääräinen paras estimaatti

Korvausvastuu

Brutto

Saamiset yhteensä jälleenvakuutus-sopimuksista / erillis-yhtiöiltä ja rajoitetusta jälleenvakuutuksesta oikaistuina ennustetuilla tappioilla, jotka johtuvat vastapuolen maksukyvyttömyydestä

Korvausvastuun nettomääräinen paras estimaatti

Paras estimaatti yhteensä – brutto

Paras estimaatti yhteensä – netto

Riskimarginaali

Vakuutusteknisen vastuuvélan siirtymätoimenpiteen määrä

Vakuutustekninen vastuuvélka kokonaisuutena laskettuna

Paras estimaatti

Riskimarginaali

	Ensivakuutus ja hyväksytty suhteellinen jälleenvakuutus			Hyväksytty ei-suhteellinen jälleenvakuutus				Vahinko- vakuutus- velvoitteet yhteensä
	Oikeusturva	Matka-apu	Muut taloudelliset menetykset	Sairaus- vakuutuksen ei- suhteellinen jälleenvakuutus	Vastuu- vakuutuksen ei- suhteellinen jälleenvakuutus	Meri-, ilmailu- ja kuljetus- vakuutuksen ei- suhteellinen jälleenvakuutus	Omaisuu- s- vakuutuksen ei- suhteellinen jälleenvakuutus	
	C0110	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160	C0170	
R0010	0	0	0	0	0	0	0	0
R0050	0	0	0	0	0	0	0	0
R0060	1 088	0	-2 725	0	0	0	0	-71 343
R0140	0	0	0	0	0	0	0	0
R0150	1 088	0	-2 725	0	0	0	0	-71 343
R0160	13 244	0	1 860	0	0	0	0	228 527
R0240	0	0	0	0	0	0	0	27 390
R0250	13 244	0	1 860	0	0	0	0	201 136
R0260	14 332	0	-865	0	0	0	0	157 184
R0270	14 332	0	-865	0	0	0	0	129 793
R0280	1 207	0	544	0	1	0	2	35 778
R0290	0	0	0	0	0	0	0	0
R0300	0	0	0	0	0	0	0	0
R0310	0	0	0	0	0	0	0	0

Liite - Fennia
S.17.01.02
Vahinkovakuutuksen vakuutustekninen vastuuvulka

Vakuutustekninen vastuuvulka – yhteensä
Vakuutustekninen vastuuvulka – yhteensä
Saamiset jälleenvakuutussopimuksista / erillisyhtiöiltä ja rajoitetusta jälleenvakuutuksesta oikaistuina ennustetuilla tappioilla, jotka johtuvat vastapuolen maksukyvyttömyydestä – yhteensä
Vakuutustekninen vastuuvulka, josta on vähennetty saamiset jälleenvakuutussopimuksista / erillisyhtiöiltä ja rajoitetusta jälleenvakuutuksesta – yhteensä

	Ensivakuutus ja hyväksytty suhteellinen jälleenvakuutus			Hyväksytty ei-suhteellinen jälleenvakuutus				Vahinko- vakuutus- velvoitteet yhteensä
	Oikeusturva	Matka-apu	Muut taloudelliset menetykset	Sairaus- vakuutuksen ei- suhteellinen jälleen- vakuutus	Vastuu- vakuutuksen ei- suhteellinen jälleen- vakuutus	Meri-, ilmailu- ja kuljetus- vakuutuksen ei- suhteellinen jälleen- vakuutus	Omaisuus- vakuutuksen ei- suhteellinen jälleen- vakuutus	
	C0110	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160	C0170	
R0320	15 539	0	-321	0	1	0	2	192 962
R0330	0	0	0	0	0	0	0	27 390
R0340	15 539	0	-321	0	1	0	2	165 571

Vahinkovakuutuskorvaukset

Vahingon
sattumisvuosi /
vakuutus-
sopimusvuosi

Z0020	1
-------	---

(absoluuttinen määrä)

Kehitysvuosi												Kuluvana vuonna	Kaikkien vuosien summa (kumulatiivinen)	
Vuosi	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 & +			
	C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0110		C0170	C0180
Aiemmat	R0100										2 200	R0100	2 200	2 200
N-9	R0160	122 852	54 532	8 838	4 606	2 811	2 609	1 772	1 159	822	960	R0160	960	200 962
N-8	R0170	112 100	47 771	8 592	5 150	2 899	1 602	1 702	1 115	834		R0170	834	181 766
N-7	R0180	130 687	61 001	9 723	5 358	2 976	1 851	1 651	1 372			R0180	1 372	214 620
N-6	R0190	137 119	69 386	11 526	4 694	3 221	2 478	3 406				R0190	3 406	231 830
N-5	R0200	137 894	68 424	12 090	5 605	3 689	2 272					R0200	2 272	229 975
N-4	R0210	134 902	70 590	12 752	5 552	3 830						R0210	3 830	227 625
N-3	R0220	129 926	54 036	9 902	5 431							R0220	5 431	199 295
N-2	R0230	133 040	56 518	10 155								R0230	10 155	199 713
N-1	R0240	138 351	60 250									R0240	60 250	198 601
N	R0250	137 985										R0250	137 985	137 985
												Yhteensä	R0260	2 024 573

Vahinkovakuutuskorvaukset

(absoluuttinen määrä)

Kehitysvuosi												Vuoden lopussa (diskontatut tiedot)	
Vuosi	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 & +		
	C0200	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	C0290	C0300	C0360	
Aiemmat	R0100										43 213	R0100	33 474
N-9	R0160	0	0	0	0	0	0	0	11 164	9 829		R0160	7 046
N-8	R0170	0	0	0	0	0	0	12 670	9 857			R0170	7 582
N-7	R0180	0	0	0	0	0	26 317	23 836				R0180	14 842
N-6	R0190	0	0	0	0	33 900	23 528					R0190	16 801
N-5	R0200	0	0	0	37 831	29 221						R0200	19 372
N-4	R0210	0	0	43 429	34 030							R0210	25 574
N-3	R0220	0	61 809	48 634								R0220	38 620
N-2	R0230	74 076	53 637									R0230	44 429
N-1	R0240	136 095	76 471									R0240	64 866
N	R0250	154 527										R0250	143 756
											Yhteensä	R0260	416 362

Liite - Fennia

S.22.01.21

Pitkäaikaisia takuita koskevien toimenpiteiden ja siirtymätoimenpiteiden vaikutukset

		Pitkäaikaisia takuita koskevien toimenpiteiden ja siirtymätoimenpiteiden määrä	Vakuutusteknisen vastuuvelan siirtymätoimenpiteen vaikutukset	Korkojen siirtymätoimenpiteen vaikutukset	Nollatun volatiliteetti-korjauksen vaikutukset	Nollatun vastaavuus-korjauksen vaikutukset
		C0010	C0030	C0050	C0070	C0090
Vakuutustekninen vastuuvelka	R0010	872 968	0	0	0	0
Oma perusvarallisuus	R0020	953 667	0	0	0	0
Vakavaraisuuspääomavaatimuksen täyttämiseksi hyväksyttävä oma varallisuus	R0050	953 667	0	0	0	0
Vakavaraisuuspääomavaatimus	R0090	372 755	0	0	0	0
Vähimmäispääomavaatimuksen täyttämiseksi hyväksyttävä oma varallisuus	R0100	953 667	0	0	0	0
Vähimmäispääomavaatimus	R0110	93 189	0	0	0	0

Liite - Fennia
S.23.01.01
Oma varallisuus

Oma perusvarallisuus ennen delegoidun asetuksen (EU) 2015/35 68 artiklan mukaisia muilla rahoitusaloilla olevien omistusyhteyksien vähennyksiä

- Tavanomainen osakepääoma (joka sisältää omat osakkeet)
- Tavanomaiseen osakepääomaan liittyvä ylikurssirahasto
- Alkupääoma, jäsenten maksuosuudet tai niitä vastaavat oman perusvarallisuuden erät keskinäisten tai niitä vastaavien yritysten osalta
- Etuoikeudeltaan huonommat jäsenten keskinäiset rahastot
- Ylijäämävarallisuus
- Etuoikeutetut osakkeet
- Etuoikeutettuihin osakkeisiin liittyvä ylikurssirahasto

- Täsmäytyserä
- Etuoikeudeltaan huonommat velat
 - Laskennallisten nettoverosaamisten arvoa vastaava määrä
 - Muut valvontaviranomaisen omaksi perusvarallisuudeksi hyväksymät erät, joita ei ole esitetty edellä

Tilinpäätöksen oma varallisuus, jota ei pitäisi esittää täsmäytyseränä ja joka ei täytä Solvenssi II:n mukaisen oman varallisuuden luokitteluperusteita

- Tilinpäätöksen oma varallisuus, jota ei pitäisi esittää täsmäytyseränä ja joka ei täytä Solvenssi II:n mukaisen oman varallisuuden luokitteluperusteita

Vähennykset

- Rahoitus- ja luottolaitoksiin olevien omistusyhteyksien vähennykset

Oma perusvarallisuus yhteensä vähennysten jälkeen

Oma lisävarallisuus

- Maksamaton tavanomainen osakepääoma, joka on maksettava vaadittaessa mutta jota ei ole vielä vaadittu maksettavaksi
- Maksamaton eikä vielä maksettavaksi vaadittu alkupääoma, jäsenten maksuosuudet tai vastaavat oman perusvarallisuuden erät, jotka on maksettava vaadittaessa, keskinäisten tai niitä vastaavien yritysten osalta
- Maksamattomat etuoikeutetut osakkeet, jotka on maksettava vaadittaessa mutta joita ei ole vielä vaadittu maksettaviksi
- Oikeudellisesti sitova sitoumus merkitä ja maksaa etuoikeudeltaan huonommat velat vaadittaessa
- Direktiivin 2009/138/EY 96 artiklan 2 kohdan nojalla annetut remburssit ja takuut
- Muut kuin direktiivin 2009/138/EY 96 artiklan 2 kohdan nojalla annetut remburssit ja takuut
- Jäseniltä direktiivin 2009/138/EY 96 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan nojalla vaaditut lisämaksut
- Jäseniltä vaaditut lisämaksut – Muut kuin direktiivin 2009/138/EY 96 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan nojalla vaaditut
- Muu oma lisävarallisuus
- Oma lisävarallisuus yhteensä

	Yhteensä	Luokka 1 (T1) – käytettävissä rajoituksetta	Luokka 1 (T1) – käytettävissä rajoitetusti	Luokka 2 (T2)	Luokka 3 (T3)
	C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
R0010	0	0		0	
R0030	0	0		0	
R0040	8 286	8 286		0	
R0050	0		0	0	0
R0070	0	0			
R0090	0		0	0	0
R0110	0		0	0	0
R0130	945 381	945 381			
R0140	0		0	0	0
R0160	0				0
R0180	0	0	0	0	0
R0220	0				
R0230	0	0	0	0	0
R0290	953 667	953 667	0	0	0
R0300	0			0	
R0310	0			0	
R0320	0			0	0
R0330	0			0	0
R0340	0			0	
R0350	0			0	0
R0360	0			0	
R0370	0			0	0
R0390	0			0	0
R0400	0			0	0

Liite - Fennia
S.23.01.01
Oma varallisuus

Käytettävissä oleva ja hyväksyttävä oma varallisuus

- Vakavaraisuuspääomavaatimuksen täyttämiseksi käytettävissä oleva oma varallisuus yhteensä
- Vähimmäispääomavaatimuksen täyttämiseksi käytettävissä oleva oma varallisuus yhteensä
- Vakavaraisuuspääomavaatimuksen täyttämiseksi hyväksyttävä oma varallisuus yhteensä
- Vähimmäispääomavaatimuksen täyttämiseksi hyväksyttävä oma varallisuus yhteensä

Vakavaraisuuspääomavaatimus

Vähimmäispääomavaatimus

Hyväksyttävän oman varallisuuden ja vakavaraisuuspääomavaatimuksen suhdeluku

Hyväksyttävän oman varallisuuden ja vähimmäispääomavaatimuksen suhdeluku

Täsmäytyserä

- Ylijäämä, jonka verran varat ovat velkoja suuremmat
- Omat osakkeet (suorassa ja välillisessä omistuksessa olevat)
- Odotettavissa olevat osingot, voitonjaot ja maksut
- Muut oman perusvarallisuuden erät
- Vastaavuuskorjauskantoja ja erillään pidettäviä rahastoja koskevat sidotun oman pääoman erien korjaukset

Täsmäytyserä

Odotettavissa olevat voitot

- Tuleviin vakuutusmaksuihin sisältyvät odotettavissa olevat voitot (EPIFP) – Henkivakuutus
- Tuleviin vakuutusmaksuihin sisältyvät odotettavissa olevat voitot (EPIFP) – Vahinkovakuutus

Tuleviin vakuutusmaksuihin sisältyvät odotettavissa olevat voitot (EPIFP) yhteensä

	Yhteensä	Luokka 1 (T1) – käytettävissä rajoituksetta	Luokka 1 (T1) – käytettävissä rajoitetusti	Luokka 2 (T2)	Luokka 3 (T3)
R0500	953 667	953 667	0	0	0
R0510	953 667	953 667	0	0	
R0540	953 667	953 667	0	0	0
R0550	953 667	953 667	0	0	
R0580	372 755				
R0600	93 189				
R0620	255,8 %				
R0640	1023,4 %				

	C0060
R0700	953 667
R0710	0
R0720	0
R0730	8 286
R0740	0
R0760	945 381
R0770	0
R0780	293 057
R0790	293 057

Liite - Fennia
S.25.01.21
Vakavaraisuuspääomavaatimus (SCR) – Standardikaavaa käyttävät yritykset

Markkinariski
Vastapuoliriski
Henkivakuutusriski
Sairausvakuutusriski
Vahinkovakuutusriski
Hajautus
Aineettomien hyödykkeiden riski
Perus-SCR

SCR:n laskenta
Operatiivinen riski
Vakuutustekniseen vastuuelkaan liittyvä tappioiden vaimennusvaikutus
Laskennallisiin veroihin liittyvä tappioiden vaimennusvaikutus
Direktiivin 2003/41/EY 4 artiklan mukaisesti harjoitettavaa liiketoimintaa koskeva pääomavaatimus
SCR, ilman pääomavaatimuksen korotusta
Jo tehdyt pääomavaatimuksen korotukset

SCR

SCR:ää koskevat muut tiedot
Duraatiopohjaista osakeriskiä koskevan alariskiosion pääomavaatimus
Jäljellä olevaa osaa koskevan nimellisen SCR:n kokonaismäärä
Erillään pidettäviä rahastoja koskevien nimellisten SCR:ien kokonaismäärä
Vastaavuuskorjauskantojen nimellisten SCR:ien kokonaismäärä
Erillään pidettävien rahastojen nimellisten SCR:ien yhdistämisestä johtuvat hajautusvaikutukset 304 artiklaa varten

	Brutto-SCR	Yrityskohtaiset parametrit	Yksinkertaistukset
	C0110	C0090	C0100
R0010	384 232		Ei mitään
R0020	28 057		
R0030	13 081	Ei mitään	Ei mitään
R0040	64 217	Ei mitään	Ei mitään
R0050	70 102	Ei mitään	Ei mitään
R0060	-118 316		
R0070	0		
R0100	441 373		

	C0120
R0130	24 571
R0140	0
R0150	-93 189
R0160	0
R0200	372 755
R0210	0
R0220	372 755
R0400	0
R0410	0
R0420	0
R0430	0
R0440	0

Liite - Fennia
S.28.01.01
Vähimmäispääomavaatimus (MCR) – Vain henkivakuutus- tai vahinkovakuutustoiminta tai jälleenvakuutustoiminta

Vahinkovakuutus- ja vahinkojälleenvakuutusvelvoitteisiin sovellettava lineaarisen kaavan osa

MCR_{NL} -tulos

	C0010
R0010	42 713

	Nettomääräinen (vähennettynä jälleenvakuutus- sopimusten/erillis- yhtiöiden osuudella) paras estimaatti ja vakuutustekninen vastuuvelka kokonaisuutena laskettuna	Nettomääräinen (vähennettynä jälleenvakuutus- sopimusten osuudella) vakuutusmaksutulo viimeisten 12 kuukauden ajalta	
	C0020	C0030	
Sairauskuluvakuutus ja sen suhteellinen jälleenvakuutus	R0020	23 341	39 795
Vakuutus ansiotulon menetyksen varalta ja sen suhteellinen jälleenvakuutus	R0030	1 637	4 338
Työntekijän tapaturmavakuutus ja sen suhteellinen jälleenvakuutus	R0040	0	81 717
Moottoriajoneuvon vastuuvakuutus ja sen suhteellinen jälleenvakuutus	R0050	13 527	66 497
Muu moottoriajoneuvovakuutus ja sen suhteellinen jälleenvakuutus	R0060	18 962	71 202
Meri-, ilmailu- ja kuljetusvakuutus ja sen suhteellinen jälleenvakuutus	R0070	1 359	10 857
Palo- ja muu omaisuusvahinkovakuutus ja sen suhteellinen jälleenvakuutus	R0080	24 716	81 072
Yleinen vastuuvakuutus ja sen suhteellinen jälleenvakuutus	R0090	33 780	20 374
Luotto- ja takausvakuutus ja sen suhteellinen jälleenvakuutus	R0100	0	371
Oikeusturvavakuutus ja sen suhteellinen jälleenvakuutus	R0110	14 332	7 421
Matka-apuvakuutus ja sen suhteellinen jälleenvakuutus	R0120	0	0
Vakuutus muiden taloudellisten menetysten varalta ja sen suhteellinen jälleenvakuutus	R0130	0	4 162
Sairausvakuutuksen ei-suhteellinen jälleenvakuutus	R0140	0	0
Vastuuvakuutuksen ei-suhteellinen jälleenvakuutus	R0150	0	0
Meri-, ilmailu- ja kuljetusvakuutuksen ei-suhteellinen jälleenvakuutus	R0160	0	0
Omaisuusvakuutuksen ei-suhteellinen jälleenvakuutus	R0170	0	0

Henkivakuutus- ja henkijälleenvakuutusvelvoitteisiin sovellettava lineaarisen kaavan osa

MCR_L -tulos

	C0040
R0200	13 899

	Nettomääräinen (vähennettynä jälleenvakuutus- sopimusten/erillis- yhtiöiden osuudella) paras estimaatti ja vakuutustekninen vastuuvelka kokonaisuutena laskettuna	Nettomääräinen (vähennettynä jälleenvakuutus- sopimusten/erillis- yhtiöiden osuudella) riskisumma yhteensä
	C0050	C0060
R0210	0	
R0220	0	
R0230	0	
R0240	661 842	
R0250		0

Oikeuden ylijäämään sisältävät velvoitteet – Taatut etuudet

Oikeuden ylijäämään sisältävät velvoitteet – Tulevat harkinnanvaraiset lisäetuudet

Indeksi- ja sijoitussidonnaiset vakuutusvelvoitteet

Muut henki(jälleen)vakuutus- ja sairaus(jälleen)vakuutusvelvoitteet

Kaikkien henki(jälleen)vakuutusvelvoitteiden riskisumma yhteensä

Kokonais-MCR:n laskenta

		C0070
Lineaarinen MCR	R0300	56 612
SCR	R0310	372 755
MCR:n enimmäistaso	R0320	167 740
MCR:n vähimmäistaso	R0330	93 189
Yhdistetty MCR	R0340	93 189
MCR:n absoluuttinen vähimmäistaso	R0350	3 200
		C0070
MCR	R0400	93 189

Liite - Henki-Fennia
S.02.01.02
Tase

Varat

Aineettomat hyödykkeet
Laskennalliset verosaamiset
Eläke-etuuksien ylijäämä
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet (omassa käytössä)
Sijoitukset (muut kuin indeksi- ja sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat)
Kiinteistöt (muut kuin omassa käytössä olevat)
Omistussosuudet sidosyrityksissä, mukaan lukien omistusyhteydet
Osakkeet
Osakkeet – listatut
Osakkeet – listaamattomat
Joukkovelkakirjalainat
Valtion joukkovelkakirjalainat
Yrityslainat
Strukturoidut velkakirjat
Vakuudelliset arvopaperit
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavat yritykset
Johdannaiset
Talletukset, jotka eivät kuulu muihin rahavaroihin
Muut sijoitukset
Indeksi- ja sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat
Kiinnelainat ja muut lainat
Lainat, joiden vakuutena on vakuutus sopimus
Kiinnelainat ja muut lainat yksityishenkilöille
Muut kiinnelainat ja lainat
Jälleenvakuutus sopimuksista olevat saamiset:
Vahinkovakuutus ja NSLT-sairausvakuutus
Vahinkovakuutus, ilman sairausvakuutusta
NSLT-sairausvakuutus
Henkivakuutus ja SLT-sairausvakuutus, ilman sairausvakuutusta sekä indeksi- ja sijoitussidonnaisia sopimuksia
SLT-sairausvakuutus
Henkivakuutus, ilman sairausvakuutusta sekä indeksi- ja sijoitussidonnaisia sopimuksia
Indeksi- ja sijoitussidonnainen henkivakuutus
Jälleenvakuutustalletteet
Vakuutussaamiset ja saamiset vakuutusedustajilta
Saamiset jälleenvakuutustoiminnasta
Muut saamiset (myyntisaamiset, ei vakuutuksiin liittyvät)
Omat osakkeet (suorassa omistuksessa olevat)
Oman varallisuuden eriin tai maksettaviksi määrättyyn mutta vielä maksamattomaan alkupääomaan liittyvät saamiset
Rahavarat
Kaikki muut varat, joita ei ole esitetty muualla
Varat yhteensä

	Solvenssi II
	-arvo
	C0010
R0030	0
R0040	0
R0050	0
R0060	622
R0070	705 032
R0080	71 888
R0090	3 400
R0100	88 357
R0110	80 145
R0120	8 212
R0130	299 257
R0140	18 117
R0150	281 140
R0160	0
R0170	0
R0180	240 456
R0190	1 674
R0200	0
R0210	0
R0220	1 018 113
R0230	20 790
R0240	0
R0250	0
R0260	20 790
R0270	-6 398
R0280	0
R0290	0
R0300	0
R0310	-6 398
R0320	0
R0330	-6 398
R0340	0
R0350	0
R0360	0
R0370	137
R0380	0
R0390	0
R0400	0
R0410	41 913
R0420	29 831
R0500	1 810 040

Liite - Henki-Fennia
S.02.01.02
Tase

Velat

Vakuutustekninen vastuovelka – vahinkovakuutus

 Vakuutustekninen vastuovelka – vahinkovakuutus (ilman sairausvakuutusta)

 Vakuutustekninen vastuovelka kokonaisuutena laskettuna

 Paras estimaatti

 Riskimarginaali

Vakuutustekninen vastuovelka – NSLT-sairausvakuutus

 Vakuutustekninen vastuovelka kokonaisuutena laskettuna

 Paras estimaatti

 Riskimarginaali

Vakuutustekninen vastuovelka – henkivakuutus (ilman indeksi- ja sijoitussidonnaisia sopimuksia)

 Vakuutustekninen vastuovelka – SLT-sairausvakuutus

 Vakuutustekninen vastuovelka kokonaisuutena laskettuna

 Paras estimaatti

 Riskimarginaali

Vakuutustekninen vastuovelka – henkivakuutus (ilman sairausvakuutusta sekä indeksi- ja sijoitussidonnaisia sopimuksia)

 Vakuutustekninen vastuovelka kokonaisuutena laskettuna

 Paras estimaatti

 Riskimarginaali

Vakuutustekninen vastuovelka – indeksi- ja sijoitussidonnaiset sopimukset

 Vakuutustekninen vastuovelka kokonaisuutena laskettuna

 Paras estimaatti

 Riskimarginaali

Ehdolliset velat

Muut varaukset kuin vakuutustekninen vastuovelka

Eläkevelvoitteet

Jälleenvakuuttajilta pidätetyt talletteet

Laskennalliset verovelat

Johdannaiset

Velat luottolaitoksille

Muut rahoitusvelat kuin velat luottolaitoksille

Vakuutusvelat ja velat vakuutusedustajille

Jälleenvakuutusvelat

Muut velat (ostovelat, ei vakuutuksiin liittyvät)

Etuoikeudeltaan huonommat velat

 Omaan perusvarallisuuteen kuulumattomat etuoikeudeltaan huonommat velat

 Omaan perusvarallisuuteen kuuluvat etuoikeudeltaan huonommat velat

Muut velat, joita ei ole esitetty muualla

Velat yhteensä

Ylijäämä, jonka verran varat ovat velkoja suuremmat

	Solvenssi II -arvo C0010
R0510	0
R0520	0
R0530	0
R0540	0
R0550	0
R0560	0
R0570	0
R0580	0
R0590	0
R0600	506 182
R0610	0
R0620	0
R0630	0
R0640	0
R0650	506 182
R0660	0
R0670	474 595
R0680	31 586
R0690	987 196
R0700	0
R0710	971 983
R0720	15 213
R0740	0
R0750	0
R0760	0
R0770	0
R0780	38 739
R0790	322
R0800	0
R0810	0
R0820	590
R0830	738
R0840	4 031
R0850	0
R0860	0
R0870	0
R0880	3 340
R0900	1 541 137
R1000	268 903

S.05.01.02

Vakuutusmaksut, korvaukset ja kulut vakuutuslajeittain

[illegible]

Liite - Henki-Fennia

S.05.02.01

Vakuutusmaksut, korvaukset ja kulut maittain

		Kotimaa	Viisi kärkimaata (bruttovakuutusmaksutulon perusteella) – Henkivakuutusvelvoitteet					Viisi kärki- maata ja kotimaa yhteensä
		C0150	C0160	C0170	C0180	C0190	C0200	C0210
	R1400							
		C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280
Vakuutusmaksutulo								
Brutto	R1410	167 145	0	0	0	0	0	167 145
Jälleenvakuuttajien osuus	R1420	704	0	0	0	0	0	704
Netto	R1500	166 441	0	0	0	0	0	166 441
Vakuutusmaksutuotot								
Brutto	R1510	167 145	0	0	0	0	0	167 145
Jälleenvakuuttajien osuus	R1520	704	0	0	0	0	0	704
Netto	R1600	166 441	0	0	0	0	0	166 441
Korvauskulut								
Brutto	R1610	99 512	0	0	0	0	0	99 512
Jälleenvakuuttajien osuus	R1620	219	0	0	0	0	0	219
Netto	R1700	99 293	0	0	0	0	0	99 293
Muun vakuutusteknisen vastuuvelan muutokset								
Brutto	R1710	0	0	0	0	0	0	0
Jälleenvakuuttajien osuus	R1720	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R1800	0	0	0	0	0	0	0
Aiheutuneet kulut	R1900	17 135	0	0	0	0	0	17 135
Muut kulut	R2500							0
Kulut yhteensä	R2600							17 135

Liite - Henki-Fennia
 S.12.01.02
 Henkivakuutuksen ja SLT-sairausvakuutuksen vakuutustekninen vastuuvelka

Vakuutustekninen vastuuvelka kokonaisuutena laskettuna

Saamiset yhteensä jälleenvakuutus-sopimuksista/erillisyyhtiöiltä ja rajoitetusta jälleenvakuutuksesta oikaistuina ennustetuilla tappioilla, jotka johtuvat vastapuolen maksukyvyttömyydestä ja liittyvät kokonaisuutena laskettuun vakuutustekniseen vastuuvelkaan

Vakuutustekninen vastuuvelka laskettuna parhaan estimaatin ja riskimarginaalin summana

Paras estimaatti
 Bruttomääräinen paras estimaatti
 Saamiset yhteensä jälleenvakuutus-sopimuksista/erillisyyhtiöiltä ja rajoitetusta jälleenvakuutuksesta oikaistuina ennustetuilla tappioilla, jotka johtuvat vastapuolen maksukyvyttömyydestä
 Paras estimaatti, josta on vähennetty saamiset jälleenvakuutussopimuksista / erillisyyhtiöiltä ja rajoitetusta jälleenvakuutuksesta – Yhteensä
 Riskimarginaali
 Vakuutusteknisen vastuuvelan siirtymätoimenpiteen määrä
 Vakuutustekninen vastuuvelka kokonaisuutena laskettuna
 Paras estimaatti
 Riskimarginaali
 Vakuutustekninen vastuuvelka – Yhteensä

	Ylijäämään oikeuttava vakuutus	Indeksi- ja sijoitussidonnainen vakuutus		Muu henkivakuutus			Vahinko- vakuutus- sopimuksiin pohjautuvat ja muuhun vakuutus- velvoitteeseen kuin sairaus- vakuutus- velvoitteisiin liittyvät annuiteetit	Hyväksytty jälleen- vakuutus	Yhteensä (muu henki- vakuutus kuin sairaus- vakuutus, mukaan lukien sijoitus- sidonnainen vakuutus)	
	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0150
R0010	0	0			0			0	0	0
R0020	0	0			0			0	0	0
R0030	562 483		0	971 983		0	-87 888	0	0	1 446 578
R0080	0		0	0		0	-6 398	0	0	-6 398
R0090	562 483		0	971 983		0	-81 490	0	0	1 452 976
R0100	9 335	15 213			22 252			0	0	46 800
R0110	0	0			0			0	0	0
R0120	0		0	0		0	0	0	0	0
R0130	0	0			0			0	0	0
R0200	571 818	987 196			-65 636			0	0	1 493 377

Liite - Henki-Fennia
 S.12.01.02
 Henkivakuutuksen ja SLT-sairausvakuutuksen vakuutustekninen vastuuvélka

Vakuutustekninen vastuuvélka kokonaisuutena laskettuna

Saamiset yhteensä jälleenvakuutus-sopimuksista/erillisyyhtiöiltä ja rajoitetusta jälleenvakuutuksesta oikaistuina ennustetuilla tappioilla, jotka johtuvat vastapuolen maksukyvyttömyydestä ja liittyvät kokonaisuutena laskettuun vakuutustekniseen vastuuvélkaan

Vakuutustekninen vastuuvélka laskettuna parhaan estimaatin ja riskimarginaalin summana

Paras estimaatti

Bruttomääräinen paras estimaatti
 Saamiset yhteensä jälleenvakuutus-sopimuksista/erillisyyhtiöiltä ja rajoitetusta jälleenvakuutuksesta oikaistuina ennustetuilla tappioilla, jotka johtuvat vastapuolen maksukyvyttömyydestä

Paras estimaatti, josta on vähennetty saamiset jälleenvakuutussopimuksista / erillisyyhtiöiltä ja rajoitetusta jälleenvakuutuksesta – Yhteensä

Riskimarginaali

Vakuutusteknisen vastuuvélan siirtymätoimenpiteen määrä

Vakuutustekninen vastuuvélka kokonaisuutena laskettuna
 Paras estimaatti
 Riskimarginaali

Vakuutustekninen vastuuvélka – Yhteensä

	Sairausvakuutus (ensivakuutus)			Vahinko- vakuutus- sopimuksiin pohjautuvat ja sairaus- vakuutus- velvoitteisiin liittyvät annuiteetit	Sairaus- vakuutus (hyväksytty jälleen- vakuutus)	Yhteensä (SLT-sairaus- vakuutus)
	C0160	Optioita ja takuita sisältä- mättömät sopimukset C0170	Optioita tai takuita sisältävät sopimukset C0180			
R0210	0			0	0	0
R0220	0			0	0	0
R0030		0	0	0	0	0
R0080		0	0	0	0	0
R0090		0	0	0	0	0
R0100	0			0	0	0
R0110	0			0	0	0
R0120		0	0	0	0	0
R0130	0			0	0	0
R0200	0			0	0	0

Liite - Henki-Fennia

S.22.01.21

Pitkäaikaisia takuita koskevien toimenpiteiden ja siirtymätoimenpiteiden vaikutukset

		Pitkäaikaisia takuita koskevien toimenpiteiden ja siirtymätoimenpiteiden määrä	Vakuutusteknisen vastuuvelan siirtymätoimenpiteen vaikutukset	Korkojen siirtymätoimenpiteen vaikutukset	Nollatun volatiliteetti-korjauksen vaikutukset	Nollatun vastaavuus-korjauksen vaikutukset
		C0010	C0030	C0050	C0070	C0090
Vakuutustekninen vastuuvelka	R0010	1 493 377	0	0	0	0
Oma perusvarallisuus	R0020	265 903	0	0	0	0
Vakavaraisuuspääomavaatimuksen täyttämiseksi hyväksyttävä oma varallisuus	R0050	265 903	0	0	0	0
Vakavaraisuuspääomavaatimus	R0090	130 808	0	0	0	0
Vähimmäispääomavaatimuksen täyttämiseksi hyväksyttävä oma varallisuus	R0100	265 903	0	0	0	0
Vähimmäispääomavaatimus	R0110	32 702	0	0	0	0

Oma perusvarallisuus ennen delegoidun asetuksen (EU) 2015/35 68 artiklan mukaisia muilla rahoitusaloilla olevien omistusyhteyksien vähennyksiä

- Tavanomainen osakepääoma (joka sisältää omat osakkeet)
- Tavanomaiseen osakepääomaan liittyvä ylikurssirahasto
- Alkupääoma, jäsenten maksuosuudet tai niitä vastaavat oman perusvarallisuuden erät keskinäisten tai niitä vastaavien yritysten osalta
- Etuoikeudeltaan huonommat jäsenten keskinäiset rahastot
- Ylijäämävarallisuus
- Etuoikeutetut osakkeet
- Etuoikeutettuihin osakkeisiin liittyvä ylikurssirahasto

- Täsmäytyserä
- Etuoikeudeltaan huonommat velat
 - Laskennallisten nettoverosaamisten arvoa vastaava määrä
 - Muut valvontaviranomaisen omaksi perusvarallisuudeksi hyväksymät erät, joita ei ole esitetty edellä

Tilinpäätöksen oma varallisuus, jota ei pitäisi esittää täsmäytyseränä ja joka ei täytä Solvenssi II:n mukaisen oman varallisuuden luokitteluperusteita

- Tilinpäätöksen oma varallisuus, jota ei pitäisi esittää täsmäytyseränä ja joka ei täytä Solvenssi II:n mukaisen oman varallisuuden luokitteluperusteita

Vähennykset

- Rahoitus- ja luottolaitoksiin olevien omistusyhteyksien vähennykset

Oma perusvarallisuus yhteensä vähennysten jälkeen

Oma lisävarallisuus

- Maksamaton tavanomainen osakepääoma, joka on maksettava vaadittaessa mutta jota ei ole vielä vaadittu maksettavaksi
- Maksamaton eikä vielä maksettavaksi vaadittu alkupääoma, jäsenten maksuosuudet tai vastaavat oman perusvarallisuuden erät, jotka on maksettava vaadittaessa, keskinäisten tai niitä vastaavien yritysten osalta
- Maksamattomat etuoikeutetut osakkeet, jotka on maksettava vaadittaessa mutta joita ei ole vielä vaadittu maksettaviksi
- Oikeudellisesti sitova sitoumus merkitä ja maksaa etuoikeudeltaan huonommat velat vaadittaessa
- Direktiivin 2009/138/EY 96 artiklan 2 kohdan nojalla annetut remburssit ja takuut
- Muut kuin direktiivin 2009/138/EY 96 artiklan 2 kohdan nojalla annetut remburssit ja takuut
- Jäseniltä direktiivin 2009/138/EY 96 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan nojalla vaaditut lisämaksut
- Jäseniltä vaaditut lisämaksut – Muut kuin direktiivin 2009/138/EY 96 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan nojalla vaaditut
- Muu oma lisävarallisuus
- Oma lisävarallisuus yhteensä

	Yhteensä	Luokka 1 (T1) – käytettävissä rajoituksetta	Luokka 1 (T1) – käytettävissä rajoitetusti	Luokka 2 (T2)	Luokka 3 (T3)
	C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
R0010	27 751	27 751		0	
R0030	10 732	10 732		0	
R0040	0	0		0	
R0050	0		0	0	0
R0070	0	0			
R0090	0		0	0	0
R0110	0		0	0	0
R0130	227 420	227 420			
R0140	0		0	0	0
R0160	0				0
R0180	0	0	0	0	0
R0220	0				
R0230	0	0	0	0	0
R0290	265 903	265 903	0	0	0
R0300	0			0	
R0310	0			0	
R0320	0			0	0
R0330	0			0	0
R0340	0			0	
R0350	0			0	0
R0360	0			0	
R0370	0			0	0
R0390	0			0	0
R0400	0			0	0

Liite - Henki-Fennia
S.23.01.01
Oma varallisuus

Käytettävissä oleva ja hyväksyttävä oma varallisuus

Vakavaraisuuspääomavaatimuksen täyttämiseksi käytettävissä oleva oma varallisuus yhteensä
Vähimmäispääomavaatimuksen täyttämiseksi käytettävissä oleva oma varallisuus yhteensä
Vakavaraisuuspääomavaatimuksen täyttämiseksi hyväksyttävä oma varallisuus yhteensä
Vähimmäispääomavaatimuksen täyttämiseksi hyväksyttävä oma varallisuus yhteensä

Vakavaraisuuspääomavaatimus

Vähimmäispääomavaatimus

Hyväksyttävän oman varallisuuden ja vakavaraisuuspääomavaatimuksen suhdeluku

Hyväksyttävän oman varallisuuden ja vähimmäispääomavaatimuksen suhdeluku

Täsmäytyserä

Ylijäämä, jonka verran varat ovat velkoja suuremmat
Omat osakkeet (suorassa ja välillisessä omistuksessa olevat)
Odotettavissa olevat osingot, voitonjaot ja maksut
Muut oman perusvarallisuuden erät
Vastaavuuskorjauskantoja ja erillään pidettäviä rahastoja koskevat sidotun oman pääoman erien korjaukset

Täsmäytyserä

Odotettavissa olevat voitot

Tuleviin vakuutusmaksuihin sisältyvät odotettavissa olevat voitot (EPIFP) – Henkivakuutus
Tuleviin vakuutusmaksuihin sisältyvät odotettavissa olevat voitot (EPIFP) – Vahinkovakuutus

Tuleviin vakuutusmaksuihin sisältyvät odotettavissa olevat voitot (EPIFP) yhteensä

	Yhteensä	Luokka 1 (T1) – käytettävissä rajoituksetta	Luokka 1 (T1) – käytettävissä rajoitetusti	Luokka 2 (T2)	Luokka 3 (T3)
R0500	265 903	265 903	0	0	0
R0510	265 903	265 903	0	0	
R0540	265 903	265 903	0	0	0
R0550	265 903	265 903	0	0	
R0580	130 808				
R0600	32 702				
R0620	203,3 %				
R0640	813,1 %				

	C0060
R0700	268 903
R0710	0
R0720	3 000
R0730	38 483
R0740	0
R0760	227 420
R0770	122 433
R0780	0
R0790	122 433

Liite - Henki-Fennia

S.25.01.21

Vakavaraisuuspääomavaatimus (SCR) – Standardikaavaa käyttävät yritykset

Markkinariski
Vastapuoliriski
Henkivakuutusriski
Sairausvakuutusriski
Vahinkovakuutusriski
Hajautus
Aineettomien hyödykkeiden riski

Perus-SCR

SCR:n laskenta

- Operatiivinen riski
- Vakuutustekniseen vastuuelkaan liittyvä tappioiden vaimennusvaikutus
- Laskennallisiin veroihin liittyvä tappioiden vaimennusvaikutus
- Direktiivin 2003/41/EY 4 artiklan mukaisesti harjoitettavaa liiketoimintaa koskeva pääomavaatimus

SCR, ilman pääomavaatimuksen korotusta

- Jo tehdyt pääomavaatimuksen korotukset

SCR

SCR:ää koskevat muut tiedot

- Duraatiopohjaista osakeriskiä koskevan alariskiosion pääomavaatimus
- Jäljellä olevaa osaa koskevan nimellisen SCR:n kokonaismäärä
- Erillään pidettäviä rahastoja koskevien nimellisten SCR:ien kokonaismäärä
- Vastaavuuskorjauskantojen nimellisten SCR:ien kokonaismäärä
- Erillään pidettävien rahastojen nimellisten SCR:ien yhdistämisestä johtuvat hajautusvaikutukset 304 artiklaa varten

	Brutto-SCR	Yrityskohtaiset parametrit	Yksinkertaistukset
	C0110	C0090	C0100
R0010	127 261		Ei mitään
R0020	10 231		
R0030	74 319	Ei mitään	Ei mitään
R0040	0	Ei mitään	Ei mitään
R0050	0	Ei mitään	Ei mitään
R0060	-45 728		
R0070	0		
R0100	166 083		

	C0100
R0130	3 802
R0140	-6 375
R0150	-32 702
R0160	0
R0200	130 808
R0210	0
R0220	130 808
R0400	0
R0410	0
R0420	0
R0430	0
R0440	0

Liite - Henki-Fennia
S.28.01.01
Vähimmäispääomavaatimus (MCR) – Vain henkivakuutus- tai vahinkovakuutustoiminta tai jälleenvakuutustoiminta

Vahinkovakuutus- ja vahinkojälleenvakuutusvelvoitteisiin sovellettava lineaarisen kaavan osa

MCR _{NL} -tulos		C0010				Nettomääräinen (vähennettynä jälleenvakuutus- sopimusten/erillis- yhtiöiden osuudella) paras estimaatti ja vakuutustekninen vastuuvelka kokonaisuutena laskettuna	Nettomääräinen (vähennettynä jälleenvakuutus- sopimusten osuudella) vakuutusmaksutulo viimeisten 12 kuukauden ajalta
	R0010		0			C0020	C0030
Sairauskuluvakuutus ja sen suhteellinen jälleenvakuutus	R0020		0				0
Vakuutus ansiotulon menetyksen varalta ja sen suhteellinen jälleenvakuutus	R0030		0				0
Työntekijän tapaturmavakuutus ja sen suhteellinen jälleenvakuutus	R0040		0				0
Moottoriajoneuvon vastuuvakuutus ja sen suhteellinen jälleenvakuutus	R0050		0				0
Muu moottoriajoneuvovakuutus ja sen suhteellinen jälleenvakuutus	R0060		0				0
Meri-, ilmailu- ja kuljetusvakuutus ja sen suhteellinen jälleenvakuutus	R0070		0				0
Palo- ja muu omaisuusvahinkovakuutus ja sen suhteellinen jälleenvakuutus	R0080		0				0
Yleinen vastuuvakuutus ja sen suhteellinen jälleenvakuutus	R0090		0				0
Luotto- ja takausvakuutus ja sen suhteellinen jälleenvakuutus	R0100		0				0
Oikeusturvavakuutus ja sen suhteellinen jälleenvakuutus	R0110		0				0
Matka-apuvakuutus ja sen suhteellinen jälleenvakuutus	R0120		0				0
Vakuutus muiden taloudellisten menetysten varalta ja sen suhteellinen jälleenvakuutus	R0130		0				0
Sairausvakuutuksen ei-suhteellinen jälleenvakuutus	R0140		0				0
Vastuuvakuutuksen ei-suhteellinen jälleenvakuutus	R0150		0				0
Meri-, ilmailu- ja kuljetusvakuutuksen ei-suhteellinen jälleenvakuutus	R0160		0				0
Omaisuusvakuutuksen ei-suhteellinen jälleenvakuutus	R0170		0				0

Henkivakuutus- ja henkijälleenvakuutusvelvoitteisiin sovellettava lineaarisen kaavan osa

MCR _L -tulos		C0040				Nettomääräinen (vähennettynä jälleenvakuutus- sopimusten/erillis- yhtiöiden osuudella) paras estimaatti ja vakuutustekninen vastuuvelka kokonaisuutena laskettuna	Nettomääräinen (vähennettynä jälleenvakuutus- sopimusten/erillis- yhtiöiden osuudella) riskisumma yhteensä
	R0200		28 578			C0050	C0060
Oikeuden ylijäämään sisältävät velvoitteet – Taatut etuudet	R0210		556 108				
Oikeuden ylijäämään sisältävät velvoitteet – Tulevat harkinnanvaraiset lisäetuudet	R0220		6 375				
Indeksi- ja sijoitussidonnaiset vakuutusvelvoitteet	R0230		971 983				
Muut henki(jälleen)vakuutus- ja sairaus(jälleen)vakuutusvelvoitteet	R0240		0				
Kaikkien henki(jälleen)vakuutusvelvoitteiden riskisumma yhteensä	R0250						2 185 748

Kokonais-MCR:n laskenta

		C0070
Lineaarinen MCR	R0300	28 578
SCR	R0310	130 808
MCR:n enimmäistaso	R0320	58 864
MCR:n vähimmäistaso	R0330	32 702
Yhdistetty MCR	R0340	32 702
MCR:n absoluuttinen vähimmäistaso	R0350	3 200
		C0070
MCR	R0400	32 702